

7 თემურ ქორიძე:
**ზვიადის
არჩევანი**

**რა აკავშირებს
ალექსანდრის
ლაბორატორიას
ლორის ბრივთან?**

**ჩვენთან სამი მეხნიარი
საბანგებოდ მოაგზავნეს
ლაბორატორიაში
H1N1 საეუროდ 14**

4 **მ. დილა**
მეჯღაჯუნა

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გამოცემა

13 - 19 მაისი, 2009 №12

საქართველო

& მსოფლიო

www.geworld.net

გამოდის თხზულებებით ფასი | ღირს. ელ.ფოსტა: info@geworld.net

ვანოღურები

ეს ჩვენი კვირვასი
ოპოზიციანთა არ
უნდა მოიქცეს, რომ
ვანოღურებად, იგივე
„ვანოს ღურაბეზად“,
მის მათრახზე
მოცეკვავა
„აშუღებად“
მონათლონ.

2

**ვაშაძის უწყება საგულდაგულოდ გალავს
სკანდალს – რატომ გამოაქვეს
რუსეთიდან საქართველოს კონსული 15**

**თვალამოთხრილ
მოპიტინგებს
მერაბიშვილის
კანტორა
6 ატერობებს**

**გელა ნიკოლეიშვილი:
კუდი და
„რუსთავი 2“
შეთანხმებულად
მოქმედებდნენ 8**

**დიმიტრი მედვედევმა ქართველ ხალხს
გამორჩევით მიულოცა 9 მაისი 23**

3-ანობა

11 მაისს ოპოზიციამ მიხეილ სააკაშვილთან შეხვედრაზე რაც შეიტანა, უკან გამოსულს ისიც არ გამოუტანია. ცარიელი გამოვედიო, იტყვის ამის თაობაზე ლევან გაჩეჩილაძე. ყველამ იცოდა, რომ დემოკრატიის ამ ფესვის დემონსტრაცია ასე დამთავრდებოდა და მაინც ეახლნენ მიხეილს. რატომ?

რი დამიზნებით ესვრიან ოპოზიციის ლიდერებს. შსს მინისტრის მოადგილე ქალი — ეკა ზღულაძე კი ევრანინიდან შემოგვყვრულტულეს — „მომიტიინგენი პოლიციას თავს დაესხნენ“. სისხლისმსმენელი სულის სილატაკით არიან გამორჩეულნი. გაიხსენეთ, რომ იდეოლოგია ითარგმნება როგორც „ადამიანის სულის მართვა“ და გასაგები გახდება ამათი იდეოლოგიური კრედიო და ამოსავალი წერტილი. გაიხსენეთ, როგორ ემუქრებოდა ცეცხლის გახსნილი და ამოქულეტი ნაპოლეონის პოზაში მდგარი უმაღლესი მთავარსარდალი მუხროვანის სამხედრო ბაზაზე მის წინაშე მსკრივად ჩამორიგებულ სტატისტებს — ოფიცრებსა და ჯარისკაცებს: „ციხეში ჩაგაპოვებ, შევარდნაქარ გეგონოთ!“ გაიხსენეთ და დაასკვნით, რომ ხელისუფლება იბრძოლებს სისხლის უკანასკნელ წვეთამდე. ჩვენი სისხლისა, რა თქმა უნდა! აბა, ამით „ციხეში სისხლს“ ვინ გაიმეტებს დასალვრელად? ვინაა წამსვლელი?! როგორც ჯანსუღ ჩარკვიანი იტყვის, ამის არავითარი მიშანსაწალი არ არსებობს. იდგებიან, როგორც გაცის და გაიმის კერები არმაზის მთაზე...

გაჩეჩილაძე

მიხეილ სააკაშვილი, საქართველოს პრეზიდენტი:
იმის ილუზია, რომ ახალგაზრდა უურნალისტების ხელკეტებით ცემას ან მათ სირცხვილის დერეფნებში ტარებას და სახეში ფურთხებას დავუშვებთ, ნურავის ექნება. იმასაც ვნანობ, რაც წინა დღეებში მოხდა... ნურავის ექნება ილუზია, რომ რომელიმე უურნალისტს დავატერორებინებ.

ვიტორ ხაჩიანი, ევროკავშირის წარმომადგენელი სამხრეთ კავკასიაში:
ოპოზიციისთვის გაკეთებული შეთავაზებები მნიშვნელოვანია და ევროკავშირის რეკომენდაციებს შეესაბამება.

ირაკლი ალასანია, „ალიანსი საქართველოსთვის“ ლიდერი:
იმედგაცრუებული ვარ, რომ ამდენ ხანს ისეთი პოლიტიკური პროცესის შექმნა ვერ მოხერხდა, რაც პრეზიდენტს ქვეყანაში შექმნილ რეალურ ვითარებას დაანახებდა. თუმცა, მცდელობა არ უნდა დავაკლოთ, რომ ხელისუფლებამ კარგად გაიაზროს ქვეყნის წინაშე არსებული პრობლემები და კრიზისიდან გამოსვლის გზების ძიება დაიწყო.

ნინო ბურჯანაძე, „დემოკრატიული მოძრაობა — ერთიანი საქართველოს“ ლიდერი:
დღეს პრეზიდენტი დაგვემუქრა, რომ გზას არ დავაკვიტინებ, აბა ვნახოთ, ვისი აჯობებს. გზებსაც გადავკეტავთ, რაიონებშიც გავალთ, ქუდზე კაცს დავუძახებთ და სააკაშვილს ამ ქვეყნიდან გავაქცევთ.

სალმე ზურაბიშვილი, „საქართველოს გზის“ ლიდერი:
ჩვენ ვიქნებით მზად, გავაგრძელოთ დიალოგი ამ ფორმით და ვისაუბროთ პრეზიდენტთან იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ გამოვიყვანოთ ქვეყანა ნებისმიერი კრიზისიდან, თუმცა ჩვენ არ ვართ მზად, ვისაუბროთ იმაზე, თუ როგორ გავხდეთ ახალი თარგამაძეები.

ჩვენაპირ სინფორმა-ციო მიტინგაზა ხევაა სოლა.

მთელი ეს მრავალკვირიანი საპროტესტო აქციები იმიტომ იმართებოდა, რომ ამ უშედეგო შედეგით დამთავრებულიყო? ვითომ წინ არ გვედო გასული წლების ნაყალბევი დიალოგების მდიდარი გამოცდილება, რასაც ოპოზიციის რეიტინგის სერიოზული ვარდნა და საზოგადოებრივი პროტესტის დადამბლაება მოჰყვა? რეჟიმის ყოველმდინარეობაზე გადახტომის წინ ისე შეეყვირეთ „ჰოპოლა!“, თითქოს არასდროს გაგვეგონოს უკრაინელების მათრახივით მოქნილი ანდაზა-გაფრთხილება: „Не кажи гоп, поки не перекочушь!“ სათაურს მივუბრუნდეთ, ის დროა, — **ვანოღურაბს.** გაიხსენეთ ტრუბადურები და, მიუხედავად იმისა, რომ ორივე სიტყვაში რუსული ღურაპის ფუძეს იპოვით, სიამოვნებით გაილიმბთ. ტრუბადურები — შუა საუკუნეების ევროპის ეს უბადლო აბულეები, იყო დრო, მოდის დამდებნი იყვნენ ძველი კონტინენტის ქვეყნების მასობრივ კულტურაში. სხვა თუ არაფერი, საბალო ცეკვები მათი დაფუძნებულია. ფუძე თავად სიტყვისა ტრუბადური რომანული ენების ზმინსგან trobar არის წარმოქმნილი და ნიშნავს — შეთხზვას, გამოგონებასა და მუსიკას. ლექსებს წერდნენ და ლამაზი მელოდიით აამლერებდნენ ჩამოქნილ რითმებს. მღეროდნენ მეფეთა კარზე, ბაზრობებზე, ნადიმებზე... (მიტინგები მაშინ უცხო ხილი იყო). წარმოიდგინეთ, რომ ზოგი მათგანი თავად იყო სამეფო გვარისა. დაბოლოს. ტრუბადურები მასობრივი ინფორმაციის თავისებურ საშუალებად იყვნენ აღიარებულნი: კვიპროსიდან შოტლანდიამდე, პორტუგალიიდან აღმოსავლეთ ევროპამდე, ყველგან, როგორც კი ჩავიდოდნენ, აგროვებდნენ ახალ ამბებს და ზეპირი ფორმით ავრცელებდნენ. აი ისა, რომლოც

დახმარება სჭირდება“ (ლევან გაჩეჩილაძე).

და მსკრივად დანყობილები, „თითქმის პრეზიდენტულად“, როგორც ერთ ტელერევიორტაჟში გვაცნობეს, მივიდნენ. სად? შინაგან საქმეთა სამინისტროს შენობაში მივიდნენ ნაცემი და დასისხლიანებული „მომავალი კატორღელები“, ქვეყნის უმწვავესი პოლიტიკური და სახელმწიფოებრივი პრობლემების დემოკრატიული და კონსტიტუციური გზით გადასაწყვეტად! ეს თავისთავად ანეკდოტია! მიშა ვანოს მძევალა, ვანო — მიშასი, ორივე — გარემოცვის და გარემოცვა — ამათი, ვანოს მათრახის ნივლის ფონზე. „შიში შეიქმნა სიყვარულსა... დიალოგსაც შეიქმნა შიში. დაჯირითობენ განვრთნილი ცხენები ცირკის სარბიელზე, წრეს წრეზე კრავენ და არ აქვს დასასრული ამ ტენებას: ავფორიაქდებით, ავიბარებთ, აქციებს აქციებზე მოვანყობთ და... მივალთ დიალოგზე ფაშასთან. ფაშა, როგორც მაკარტუილიკოტრიაშვილი, აყვირდება: „ეს რა ცირკი მოგინწყიათ!“ და ყველაფერი თავიდან დაიწყება — აქციები, პროტესტები, „საკენების არქიპელაგები“, მათრახის ტყლაშუნი და ისევ დიალოგში შეგდება. ანუ — კავკასიური ცარცის წრე №2, ოლონდ უნიჭობით დადგმული და განხორციელებული. დაიღვრება სისხლი. პლასტიკურ ტყვიებს პირდაპირ

P.S. სააკაშვილი იმავე დღეს ბათუმში მიფრინავს ახალი და, როგორც ყოველთვის, მსოფლიოში არნახული ოპერის თეატრის მშენებლობას უყრის საფუძველს. ჩაყურის და განაცხადებს, რომ ყველაფრის მიუხედავად გრძელდება საქართველოს აღმშენებლობა. იტალიელი კი რატომღაც ძველი ლასკნათი კმაყოფილებიან! ადევკატურობის ამ შუქურამ, შეჰყვირა „ჰოპო!“, თუმცა ჯერ არც ამხტარა. ახტება და...

საქართველო

გზნით, გაზიარებული თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

რომან მაისურაძე: ნინო ბურჯანაძე გეუღლეს ჰკითხოს, რა აბებს ასევეინ პოლიტიკაზე

2005 წლის 17 ივნისს სამხედრო და შინაგან საქმეთა ორგანოებიდან და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურიდან თადარიგში დათხოვნილ პირთა და მათი ოჯახების წევრთა საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილებების შეტანის თაობაზე პარლამენტმა კანონპროექტი გამოსცა, რომლის თანახმადაც, მიღებულ იქნა კანონი სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ. ამას მოჰყვა ძალოვანი უწყებების ყოფილ თანამშრომელთა სტაჟის მიხედვით საპენსიო ანაზღაურების მკვეთრად შემცირება, რამაც, ბუნებრივია, ვეტერანებში უკმაყოფილება და პროტესტი გამოიწვია.

აღსანიშნავია, რომ კანონპროექტი ძალაში 2006 წლის პირველი იანვრიდან შევიდა და ამ დღიდან პარლამენტის შენობასთან საპროტესტო აქციები კარგა ხანს არ შეწყვეტილა. ამის მიუხედავად, კანონი დღემდე არ შეცვლილა და, როგორც ცნობილია, ამ ეტაპზე მასში რამე კორექტივების შეტანა არც განიხილება. გთავაზობთ ინტერვიუს ვეტერანთა კავშირ „აბჯანის“ თავმჯდომარესთან რომან მაისურაძესთან, რომელიც პარლამენტის წინ გამართული საპროტესტო აქციების აქტიური მონაწილე და ერთ-ერთი ორგანიზატორი იყო.

— ბატონო რომან, სახელმწიფო კომპენსაციის შესახებ მიღებული კანონის თქვენი და თქვენი კავშირის წევრების მხრიდან უარყოფითი რეაქცია მოჰყვა. კონკრეტულად რა არის მასში მიუღებელი? — ამ კანონის მიხედვით, იმ ხალხს, ვინც წლების მანძილზე მუშაობდა შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და სხვა ძალისხმევით უწყებებში, დღეს მიზერული და სამარცხვინო პენსია აქვს. მაგალითად, ვისაც ოცი წელი აქვს ნამსახურ-

ები, ოცდაოთხი ლარს იღებს; ოცდახუთწლიანი სტაჟის მქონე — ორ ლარსა და ორმოცდათორმეტ თეთრს... ეს მაშინ, როცა ოცდაათი წელი ციხეში ნაგოგმანებ და მთელი ცხოვრება უსაქმურად ნამყოფ ხალხს ოთხმოცდახუთი ლარი აქვს პენსია... — ამის შესახებ მიმართეთ თუ არა შესაბამის ორგანოებს? — რა თქმა უნდა, თანაც — არა ერთხელ. როცა ამოქმედდა კანონი სახელმწიფო კომპენსაციისა და აკადემიური სტიპენდიის შესახებ, მაშინვე სარჩელი შევიტანეთ სასამართლოში. თავის მხრივ, სასამართლომ განიხილა გარეგანი პარლამენტს, სადაც ხაზგასმით იყო აღნიშნული, რომ საქმე დაუყოვნებლივ რეაგირებას მოითხოვდა. ამის მიუხედავად, პარლამენტს ყურით არ შეუბერტყავს და ყველაფერი ისე დარჩა, როგორც იყო.

მოგვიანებით პარლამენტის მაშინდელ თავმჯდომარეს ნინო ბურჯანაძეს მივმართეთ, რათა, ბოლოს და ბოლოს, ყურადღების ღირსად ჩავეთვალოთ, მაგრამ მანაც არადა ჩაგვადგო. ამის შემდეგ იძულებული ვაყავით, უკიდურესი ზომების-

ვის მიგვემართა და პარლამენტის შენობის წინ აქციები დავიწყეთ. გამოსვლები თითქმის ორ თვეს გაგრძელდა, მაგრამ — უშედეგოდ, ყურადღება კვლავ არავინ მოგვაქცია... **სხვათა შორის, გაუჩინებელი რეაქციის მიზანმიმართულად, ანუ პარლამენტის წინ, რამდენიმე ადამიანი დაიღუპა, რამდენიმე ადამიანი დაიჭრა, რამდენიმე ადამიანი დაიწვია...**

— ბურჯანაძის მიმართ რა პრეტენზიები გაქვთ? — როგორ თუ რა პრეტენზიები! ის მაშინ ქვეყნის მერე პირი იყო და ბევრი რამის გაკეთება შეეძლო, მაგრამ არ ისურვა. საერთოდ, ამ ქალბატონს ხალხისთვის სასიკეთო არაფერი გაუკეთებია. თუ რამე გააკეთა, თავისთვის და თავისი ოჯახისთვის, თანამდებობა გამდიდრებისთვის გამოიყენა, ქმარი სასაზღვრო პოლიციის უფროსად დასვა...

სხვათა შორის, ახლა რომ კითხულობს, რა აბებს ასმევენ პოლიციელებსო, ჰკითხოს თავის ქმარს; რა, მისი უფროსობის დროს არ ხდებოდა მსგავსი ფაქტები? — როცა პარლამენტთან აქციებს მართავდით, ოპოზიციურ პარტიებს თუ მიმართეთ თანადგომისთვის?

— ჩვენი კავშირი არ არის პოლიტიკური ორგანიზაცია და, ამდენად, პოლიტიკურ პროცესებში არ ვერევი. არც პარტიებთან ვაქვს რაიმე ურთიერთობა; უბრალოდ, ჩვენ ჩვენივე ძალებით ვიბრძვით იმისთვის, რაც კანონით გვეკუთვნის. უწინარესად, ესაა პენსიების გაზრდა, სოციალური შეღავათების დაწესება და ა.შ. ყველა ნორმალურ ქვეყანაში. სადაც დამსახურებულ ადამიანებს პატივს სცემენ, ასე ხდება... მათხოვრული პენსია თუ რაღაც სახელმწიფო კომპენსაცია (რომლის მნიშვნელობა მათ, ალბათ, თვითონაც არ ესმით) არავის არაფერში სჭირდება. ჯობია, საერთოდ გააუქმონ ეს კანონი, ვიდრე ღირსეული ადამიანები შეურაცხყოფილი იყვნენ. აკადემიური სტიპენდიით...

დღეს რომ რუსეთის ეკონომიკას დასცილდნენ, ჩამოშალაო, ნახონ, იქ რა პირობებში არიან ვეტერანები — კომუნალური გადასახადებიდან დაწყებული, საზოგადოებრივი ტრანსპორტით სარგებლობით დამთავრებული; ყველაფერში შეღავათები აქვთ და, თანაც, ყოველ სამ თვეში ერთხელ ამ შეღავათე-

...დღეს რომ რუსეთის ეკონომიკას დასცილდნენ, ჩამოშალაო, ნახონ, იქ რა პირობებში არიან ვეტერანები — კომუნალური გადასახადებიდან დაწყებული, საზოგადოებრივი ტრანსპორტით სარგებლობით დამთავრებული, ყველაფერში შეღავათები აქვთ და, თანაც, ყოველ სამ თვეში ერთხელ ამ შეღავათების გადაანგარიშება ხდება...

ბის გადაანგარიშება ხდება... ჩვენ, ვეტერანი პოლიციელები, მთელი ცხოვრება ქვეყანას ვემსახურებოდით, ვიცავდით მშვიდობას და რა მივიღეთ? — ორლარიანი პენსია... ხელისუფლებამ მათხოვარი გაგვხადა... — **სამომავლოდ რა გეგმები გაქვთ, ხომ არ აპირებთ, აქციებს შეუერთდეთ?**

— აქციების გზა უკვე ნაცადი გვაქვს და დაგრძელებით, რომ ამით ვერაფერს მივალწევთ. ორ თვეზე მეტ ხანს ვიდევქით პარლამენტთან, შევხვდით ხელისუფლების წარმომადგენლებს — გიგი წერეთელს, ნინო ბურჯანაძეს, მაგრამ ყველაფერი უშედეგოდ დასრულდა. ახლა სარჩელი შევიტანეთ სტრასბურგის სასამართლოში, საიდანაც შეგატყობინეს, რომ საჩივარი რეგისტრირებულია. ასევე მოგვმართეს თხოვნით, თუ რამე დამატებითი ინფორმაციები და

მასალები გვექნება, დაუყოვნებლივ გადავუგზავნოთ. ისე, სიმართლე გითხრათ, არ ვიცი, როდის განიხილავენ ჩვენს საჩივრს და, საერთოდ, განიხილავენ თუ არა, იმიტომ, რომ ამ შემთხვევაში სტრასბურგის სასამართლოც ბიუროკრატიული მანქანაა...

— **კანონს სახელმწიფო კომპენსაციის შესახებ თავის დროზე პარლამენტში მხარი დაუჭირა დეპუტატთა უმრავლესობამ, თუმცა პროტესტანტების ჯონი მაშინ ერთგულზე გადატყდა. ამბობდნენ, ამ კანონის შემოღება ბენდუქიძის „დამსახურება“ იყო...**

— დიან, ამას ბევრი ამბობდა და ნაწილობრივ ასეცაა, მაგრამ პარლამენტში დეპუტატებიც ხომ იყვნენ?! ისინი ხომ ხალხის მიერაა არჩეული?! ხომ შეეძლოთ, პროტესტი მაინც გამოეხატათ, ან მხარი არ დაეჭირათ ამ დრაკონული კანონისთვის?! — რა თქმა უნდა, შეეძლოთ, მაგრამ ამას ვაცობა უნდა... ბევრს ნაკითხულიც არ ჰქონდა ეს კანონპროექტი, ისე მისცა ხმა... ასე რომ, მორალური პასუხისმგებლობა ყველას თანაბრად ეკისრება, მათ შორის, ნინო ბურჯანაძესაც, გიგი წერეთელსაც და პარლამენტის რიგით დეპუტატებსაც...

— **ცოტა ხნის წინათ ქრისტინა-დემოკრატიულმა პარტიამ პარლამენტში შეიტანა კანონპროექტი სახელმწიფო კომპენსაციის შესახებ კანონის ცვლილებების შეტანის თაობაზე. გაცნაოთ თუ არა ამ კანონპროექტს?**

— გაცვანი და შთაბეჭდილება დამრჩა, რომ მისი შემდგენლები არ იცნობენ არსებულ კანონს. ამ პროექტში არაფერია ნათქვამი საპენსიო ანაზღაურების გადაანგარიშების თაობაზე, თანაც, ეს კანონი ეხება პენსიონერებს, ვისაც მომავალში დაენიშნება პენსია და არა მათ, ვისაც ხუთი ლარი აქვს ე.წ. კომპენსაცია... მოკლედ, „ქრისტინა-დემოკრატების“ ეს ინიციატივა ვერ გადაჭრის ჩვენს პრობლემას და, შესაბამისად, მისი დამტკიცების შემთხვევაში, ჩვენს სასიკეთოდ რეალურად არაფერი შეიცვლება...

მოგაპატივებთ ვანოსთვისა?!

ვინ-ვინ და, ჩვენ ყველაზე კარგად ვიცით, რომ გიორგი თარგამაძემ იხევე ვანო მერაბიშვილობა სჯობია თასჯერ, მაგრამ დიდ არს ძალი პროგრესისა და ვერ საცნაურ არნ გზანი მიშასანი.

მხოლოდ რამდენიმე ადამიანმა შეინარჩუნა ნამდვილი სახე და ისევე ვანოდ დარჩა. ერთ-ერთი ასეთი მარადიული ვანო აღმოჩნდა უკრაინის შინაგან საქმეთა მინისტრი იური ლუცენკო.

ვინც არ იცის, მათთვის — ფრანკფურტის აეროპორტში გერმანიის პოლიციამ დააკავა უკრაინის შს მინისტრი, რომელიც, თვითმხილველთა მტკიცებით, იმყოფებოდა მთვრალი მდგომარეობაში, ხმამაღლა ყვიროდა და მობილურს იქნევდა აქეთ-იქით.

თურმე, არანაირი მნიშვნელობა არა აქვს, მიშას ვანო ხარ თუ იუმჩენკოსი, მთავარია, ვანო იყო და ქვეყანა შენი გეგონოს!

ძალიან მაინტერესებს, მობილურის აქეთ-იქით სროლა და ქნევა რატომ გახდა ფერადი რევოლუციების შედეგად მოსული მიშებისა და ვანოების საიდუმლო რიტუალი?

მიშა არ იყო, ბოლოსწინა პრემიერ-მინისტრს მობილური რომ უხეტოდა თავსა შიგან და თვალნი ერთნი დაუბუშტნა? დავუბრუნდეთ ლუცენკოს. ეს რომ იუმჩენკოს გაუგია, გადა-

რეულა კაცი — გველი გამიზრდია უბეშიო, მაგრამ ამაზე ტიმოშენკოს უპასუხია, — შენ რა ვაგებრდია, ეგ კაცი ჩემს უბეშია გაზრდილიო! მერე იუმჩენკოს უთქვამს, — ისევე შენს უბეში იყოსო, რა, პირველი იქნება თუ უკანასკნელიო?

ხუმრობა იქით იყოს და, იუმჩენკოს მართლა უთქვამს ტიმოშენკოსთვის, ეგ საკითხი განიხილეთო. ლუცენკოს დაკავებული თანამდებობის დატოვება მოუწია.

არა, რა! **უკრაინა მაინც უფრო ევროპაა და მაინც უფრო ცივილიზებულია. აბა, წარმოიდგინეთ, მთვრალი ვანო რომ დაეკავებინათ გერმანიაში, რა მოხდებოდა?**

არაფერიც არ მოხდებოდა! ჩამოვიდოდა ვანო საქართველოში, მერე მიშა გამოვიდოდა ტელევიზიით, შეაქებდა ვანოს საერთაშორისო ასპარეზზე წარმატებული საქმიანობისათვის და გორგასლის თუ არა, სულ მცირე, ღირსების ორდენით დააჯილდოვებდა — ძალიანაც კარგი, თუ გერმანელებს ავინე და მობილური ურტყი თავშიო! ეგენი რო ნატოში არ გვიღებენო? მასე მოუხდებათ!

რა? გადაყენებო?! ნურას უკაცრავად! მიშა ის კაცი არაა, რომ ერთი დათრობისთვის და ჩხუბისთვის ქვეყნის ხერხემალი თანამდებობიდან გადააყენოს!

ჩხუბი და მობილურის სროლა რა მოსატანია, 2007 წლის 7 ნოემბერს ვისაც სად დაენიგნენ ჩვენი მიკრო-ვანოები, იქ სცემეს და რაც ხელში მოხვდათ, ის ურტყეს თავში, მაგრამ ვანოს გადაყენება არც უფიქრია ვინმეს!

ისევე უკრაინელ ვანოს მივხედოთ. ლუცენკოსთან ერთად მისი 19 წლის ვაჟი ალექსანდრეც დააკავეს, რომელიც ასევე მთვრალი აღმოჩნდა, — იუნჩენკო გერმანიის საინფორმაციო სამსახურებში.

ამაზე ნათქვამი: — „ის ურჩევნია მამულსა, რომ შვილი სჯობდეს მამას!“ როგორც ჩანს, როცა ჩვენმა მამამ და მარჩენალმა ჯორჯ სოროსმა და ხალხის მოძღვარმა ჯონ მაკკინმა ფერადოვანი რევოლუციების ტალღა, მარშრუტი და წესები დაგეგმეს, თითო ვანოს მარცვალი ყველა ქვეყანაში დათესეს და ახლა მოსავლის ალეების დროა!

ბოლოს და ბოლოს, ბოლო რამდენიმე წელია, მიშას მთავრობის სახე, ხერხემალი და სხეულის კიდევ სხვადასხვა ნაწილი ვანოა.

ხომ გაგიგიათ, ვანომან შენმან წარმოგაჩინოსო! ჰოდა, წარმოგაჩინე!

უკრაინა მაინც უფრო ევროპაა და მაინც უფრო ცივილიზებულია. აბა, წარმოიდგინეთ, მთვრალი ვანო რომ დაეკავებინათ გერმანიაში, რა მოხდებოდა?

მერე ის ვანო, რომელიც მაკეინის მიერ ჩადებულმა თესლამ მოგვცა, გამრავლდება, კიდევ ვანოებს მოგვცემს, მერე ისინიც გამრავლდებიან და კიდევ პატარა ვანოებს მოგვცემენ და ბოლოს მთელი ქვეყანა ვანოები ვიქნებით! გავმრავლდებით და აღარ დავიღვევით! მომავალი ვანოსია?! მომავალ ოთხშაბათამდე... **ლავა ბიორბიქი**

გზის, გაგზიანებით თქვენი მოსაზრებები? დაგზიანებით: 38-41-97, ან მოგზიანებით: info@geworld.net

საქართველო

მაქსიმე კახიანი

სალმე ჯურაბიძე, „საქართველოს გზის“ ლიდერი:
აუცილებელია, გაიღვიძოს სააკაშვილმა, გაიგოს, რა ხდება. შეგვხვდეს, გვითხრას, როგორ ხდება კრიზისიდან გამოსავალი. ჩვენ გამოსავალს ვხედავთ მის გადადგომაში.

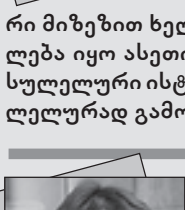
ლევან ბაჩიანი, ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი:
სპეცრაზმი ყვიროდა „მიშა, მიშა“, ხალხი კი ყვიროდა „საქართველოს“, ასეთი რამ მხოლოდ ფაშისტურ გერმანიაში ხდებოდა. ჩვენ ამ რეჟიმის წინააღმდეგ ბრძოლას ბოლომდე მივიყვანთ.

რამონ ავაშვილი, პოეტი:
თქვენ ქუჩაში არა ოპოზიციის მონაწილეებმა, არამედ ხელისუფლებამ გამოგიყვანათ. გუშინწინ გაიგე რა იყო დიდი გმირობა ჩაიღვინა. ამიტომ მე გამოვიდვიარ ინიციატივით, მას სახალხო გმირის წოდება მიენიჭოს.

დავით რომიონი, რფ მუდმივი წარმომადგენელი ნატოში:
მიხეილ სააკაშვილის ბოლოდროინდელ განცხადებებზე რუსეთში მხრებს იჩენავენ. არ შეიძლება, ყოველთვის ნებისმიერი სულელური მიზეზით ხელი გაიშვიროს რუსეთისკენ. არ შეიძლება იყო ასეთი სასაცილო. ის, ვინც მოიფიქრა ეს სულელური ისტორია ამბობს და კავშირებით, სულელურად გამოიყურება.

ირაკლი ბატიანი, „რესპუბლიკური პარტიის“ წევრი:
დარწმუნებული ვარ, ყველა, მათ შორის, სპეცრაზმი, ხალხის მხარეს გადმოვა და სააკაშვილს აღარავინ დარჩება. თუკი მას ჩვენი დარბევა კიდევ აქვს გეგმაში, მინდა ვუთხრა, რომ აქ უამრავი ადამიანი დადგება და არავინ არ გაიქცევა.

ზვიად ჩიქობავა, „კონსერვატორების“ ერთ-ერთი ლიდერი:
რომელი ნაპოლეონ ბონაპარტეა მიხეილ სააკაშვილი, რომ ალღუმი ჩაატაროს. წავიდეს და დაიმალოს, ხალხს არ დაენახოს.

კონსტანტინე გამსახურდია, პარტია „თავისუფლების“ ლიდერი:
ჩვენი ისტორიული ფესვები და ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის დასახული გზა არ გვაძლევს უფლებას, შევხვდეთ და ველაპარაკოთ იმ ძალას, რომელიც ერთმნიშვნელოვნად წარმოადგენს უცხო ქვეყნის ინტერესების გამტარებელს საქართველოში, ანუ ოკუპანტს.

გიორგი ნარეთელი, პარლამენტის ვიცე-სპიკერი:
ხელისუფლების მხრიდან გაკეთებული შეთავაზებების გარშემო მოლაპარაკების მაგიდასთან ირაკლი ალასანიძე და რამდენიმე არასაპარლამენტო ოპოზიციური პარტია დასდებიან. ალასანიძე პრეზიდენტთან შეხვედრის შემდეგ კიდევ ერთხელ განაცხადა, რომ ქვეყანაში საჭიროა ცვლილებები და ხელისუფლებასთან დიალოგის რეჟიმის გაგრძელება. ჩვენ არასაპარლამენტო ოპოზიციას ძალიან მნიშვნელოვანი კონკრეტული წინადადებები შევთავაზებთ, რომელსაც გააჩნია არა ერთი ან ორდღიანი დატვირთვა, არამედ დატვირთვა ქვეყნისათვის ბევრად უფრო ხანგრძლივ პერსპექტივაში.

11 მაისს შსს ახალ შენობაში, რომელმაც ადამიანს შეიძლება გადაყრავებული საფერფლე მოგაგონოს, მიხეილ სააკაშვილი ოპოზიციის წარმომადგენლებს შეხვდა. გარღვევას ამ შეხვედრისაგან არავინ ელოდა, თუმცა საზოგადოებას გარკვეული პროგრესის იმედი მაინც ჰქონდა. დღის ბოლოს ნათლად გამოჩნდა, რომ მხარეები არა მხოლოდ სხვადასხვა ენაზე საუბრობენ, არამედ სხვადასხვა პლანეტაზე ცხოვრობენ.

ნორმალურ სახელმწიფოებში პოლიტიკური პროცესის ანალიზის დროს მას განიხილვენ როგორც საჭადრაკო პარტიას, თავისი კომბინაციებით, სტრატეგიული ჩანაფიქრებითა და ვარიანტებით, ამიტომაც უცხოელ მიმომხილველებს ქართულ პოლიტიკაში გარკვევა ფრიად უჭირთ. ისინი ძნელად აცნობიერებენ, რომ ეს საჭადრაკო არაა, დომინოა, დომინო თავისი მინიმალური ტაქტიკური გათვლებით, გამართლების იმედით და, რაც მთავარია, დაუსრულებელი ბრაზუნით; ხოლო ქართველი პოლიტიკოსები საჭადრაკის გროსმაისტერები კი არა, უფრო რიგითი (კი ბატონო, ურიგო) „დომინოშნიკები“ არიან. რა ვქნათ, ასეთები გამოვზარდეთ და სხვანაირები (ჯერჯერობით) არ გვყავს.

ლაპარაკი საქმის ნაცვლად

ოპოზიციის ლიდერთან შსს შენობაში შეხვედრის მოწყობა ჰონდურას-შიც კი აზრად არავის მოუვიდოდა. პოლიტიკური სახელმწიფოს ეთიკამ და ესეთიკამ თავისი ლოგიკური, აბსურდამდე მიყვანილი ნაყოფი გამოიღო, ხოლო თუ ფორმიდან შინაარსზე გადავალთ, შეხვედრა, როგორც მოსალოდნელი იყო, უშედეგო გამოდგა — ვერც ერთმა მხარემ თავისი ვერ გაიტანა, ვერც კომპრომისს მიაღწიეს. ეჭვქვეშ მომდევნო შეხვედრების აუცილებლობაც კი დადგა, რადგან ცხადი გახდა, რომ მხარეები მათ მხოლოდ ტაქტიკურ დატვირთვას ანიჭებენ. კრიზისი, რაოდენ მძიმეც უნდა იყოს ამის გააზრება, გრძელდება, ეს-კალაციის საფრთხე კი იზრდება.

საკაშვილის მეორე შეხვედრას საპარლამენტო ოპოზიციასთან ნაკლები მნიშვნელობა ჰქონდა. რეიტინგებს თუ გადავხედავთ, დავინახავთ, რომ საპარლამენტო ოპოზიციას მოსახლეობის დიდი უმრავლესობა ქვეყანაში სიტუაციის დარეგულირებას კი არა, ტელევიზორისთვის ხმის აწვევასაც არ მიახლოებს. სააკაშვილმა რიგი წინადადებები გააუღერა, მათ შორის: ოპოზიციური პარტიების ფართო წარმომადგენლობა კომისიებში, რომლებიც საკონსტიტუციო ცვლილებებსა და ახალ საარჩევნო კოდექსს შეიმუშავენ; აგრეთვე, საზოგადოებრივი მაუწყებლის მართვაში ოპოზიციის როლის გაზრდა. ბევრი იყო ეს თუ ცოტა? საპროტესტო ელექტორატის გადასახედოდა — სასაცილოდ ცოტა, ფაქტობრივად — არაფერი.

ცხადი იყო, ასეთი წინადადება ვითარების შემდგომ დაბაძვას გამოიწვევდა. ეს საკვანძო მომენტია: შესაძლოა, სწორედ ეს გათვლა ამოძრავებდა ხელისუფლებას და მან რეალურ დათმობას დაპირისპირების გამწვავება არჩია; შესაძლოა,

ო, დიდი

რეიტინგებს თუ გადავხედავთ, დავინახავთ, რომ საპარლამენტო ოპოზიციას მოსახლეობის დიდი უმრავლესობა ქვეყანაში სიტუაციის დარეგულირებას კი არა, ტელევიზორისთვის ხმის აწვევასაც არ მიახლოებს.

გეზი აქციის გამოფიტვაზე ხელისუფლების (ან მისი ნაწილის) მიერ უარყოფილი იქნა და იგი უახლოეს დღეებში ვა-ბანკზე წავა. ამ კონტექსტში საგულისხმოა ისიც, რომ, გარკვეული თვალთახედვით, მიხეილ სააკაშვილის მიერ შეხვედრის შემდეგ წარმოქმნილი სიტუაციაში ცუდად შენიღბული მუქარის დანახვაც შეიძლებოდა, თუმცა არც ის ვარიანტი გამოსარიცხი, რომ ხელისუფლება შექმნილ მდგომარეობას, უბრალოდ, ადეკვატურად ვერ აფასებს. სახელმწიფოს სტრუქტურები ხომ მუდმივი დაძაბულობის პირობებში შეფერხებით ფუნქციონირებენ (მინჯლერულ გენერატორს ჰგავს); მთელი მათი პოტენციალი გადართულია საპროტესტო მოძრაობის ლოკალიზებაზე და სალი ანალიზისთვის, რომელიც თავისუფალი ოპერატიული ამოცანების გადაწყვეტის აუცილებლობისგან, უბრალოდ, დრო და რესურსები არ რჩება, თუმცა ორივე (სავარაუდოდ, ერთმანეთს ერწყმინ) შემთხვევაში, ესკალაციამდე მიზანმიმართული წასვლა იქნება თუ არასწორი შეფასებებით გამოწვეული შეცდომა, პერსპექტივა ფრიად არასახარბიელო ჩანს.

რეაქციამ არ დააყოვნა. შეხვედრის შემდეგ ოპოზიციის ლიდერებმა მალევე აქციების გაგრძელების, მეტიც, მათი გამწვავების შესახებ განაცხადეს. თუ არ ჩავთვლით რამდენიმე მათგანს მცირე (უკვე ტრადიციულად) მანიპულაციებს მწვადითა და შამფურით, განწყობა ისეთივე საბრძოლო ჰქონდა, როგორც ნაპოლეონს — აუსტერლიციის (თუ ვატერლოოს?) წინ; ისე, ორივე განარხეინად იყო.

ო, ВЕЛИКИЙ МАГДУ!..

6 მაისს, განსაკუთრებით, შეღამებისკენ, ხელისუფლებამ ქვების სროლა დაიწყო როგორც პირდაპირი, ისე გადატანითი ფსიქიატრიული მნიშვნელობით. ასეთი ისტერიული გააფთრებით სანიტრების მიერ ალყაშემორტყმული პაციენტი იბრძვის ხოლმე. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში პრობლემა ისაა, რომ პაციენტმა სამხარეულოდან მოპარული დანით შეიარაღება მოახსრო და, სანამ არ წაართმევენ, კრიზისი არ ამოიწურება.

გიორგობა დღეს ხელისუფლების დამცველებმა როგორც კანონს, ისე საყოველთაოდ აღიარებულ ზნეობრივ ნორმებს, ძველ კრიმინალურ ქრონიკებში რომ წერდნენ, „განსაკუთრებული მოქმედებებისა და მათი შემდეგში გამართლებების პროცესშიც. იმ საღამოს შემზარავი დეტალები არა ერთხელ განხილულა, ამიტომ ნორმებს, სხვა კითხვებს ვუპასუხოთ: როგორი იყო პათოგენეზი, მარტივად რომ ვთქვათ, როგორ მივიდა პაციენტი ასეთ მდგომარეობამდე? რით სუნთქავდა ბოლო წლები

ფაქტი: ვიკინგები, გავრცელებული წარმოდგენის მიუხედავად, რქიან მუზარადებს არ ატარებდნენ. უბრალოდ, წარმართი ვიკინგები ევროპის ციხე-ქალაქებთან ერთად დაუნდობლად ეკლესიამონასტრებსაც ძარცვავდნენ. ამის გამო იმ დროის ეკლესია მათ „ეშმაკებს“ უწოდებდა. შესაბამისად, ისინი, ვისაც ვიკინგები არ უნახავს, თვლიდნენ, რომ მათ რქები აქვთ. ამგვარად, ვიკინგები რქიან მუზარადში არა რეალობა, არამედ შიშნარევა წარმოსახვამ შვა.

ჩამოვთვალოთ პუნქტები, რომლებშიც საქართველოს ხელისუფლებაში მყოფ ჯგუფსა და ნებისმიერ ტოტალიტარულ სექტას შორის შეიძლება მსგავსება დავინახოთ:

- ა) ჯგუფის წევრები მორჩილად ემსახურებიან ლიდერს (ბელადს, გურუს) და მის სიტყვებსა და ქმედებებს ეჭვქვეშ არ აყენებენ;
- ბ) ისინი მიიჩნევენ, რომ მათ ჯგუფს და ლიდერს აქვს განსაკუთრებული სტატუსი, რომელიც სხვებისგან გამოყოფს და მათზე მაღლა აყენებს;
- გ) ჯგუფის წევრები საკუთარ თავს ჭეშმარიტებასწინააღმდეგელებს წარმოადგენენ და მიიჩნევენ, დანარჩენებს კი — შემცდარ ადამიანებად, რომლებიც შესაძლებლობას არ აძლევენ ჯგუფის წევრებს, გადაარჩინონ (იხსნან) ისინი;
- დ) განსხვავებული მსოფლმხედველობის მატარებელი არ განიხილებიან როგორც დამოუკიდებელი პიროვნებები, არამედ როგორც მარიონეტები, რომელთა უკან გარე, ლამის დემონური ბუნების მქონე ძალები დგანან;

ი) ჯგუფის ლიდერი არაპირობა უმთხვევას არ განიხილავს როგორც

მაგისტრები

დავით ბეკაშიძე,
„რესპუბლიკური პარტიის“
ერთ-ერთი ლიდერი:

26 მაისს ამ მოედანზე ვერ იქნება მიხეილ სააკაშვილი იმის მიუხედავად, თუ რა ერქმევა მას ფორმალურად, რადგან ეს მოედანი ეკუთვნის ხალხს, რომელიც თავისუფლების ღირსია.

სოსო შატავაშვილი,
ლეიბორისტული პარტიის
ერთ-ერთი ლიდერი:

ქართველ ხალხს არა მოძალადე, არამედ ხალხზე მზრუნველი პრეზიდენტი სჭირდება. ტყუილს კიდევ ძალადობა დაემატა. ახლა გამოზრდით, ბატონო მიხეილ, და პასუხი აგეთ იმისთვის, რაც გუშინ ორ ახალგაზრდას დაემართა, მათ მხედველობა დაკარგეს.

ნინო გურბანიას,
ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი:

მიხეილ სააკაშვილს საქართველო რომ ჰყვარებოდა, პრეზიდენტის თანამდებობა აგვისტოში უნდა დაეტოვებინა.

ოტარ მელიქიძე,
მსახიობი:

დიდი ცოდვა გვაქვს და ცოდვამ გვინია. ჩვენი დიდი ცოდვა სააკაშვილია. ამ ცოდვას გამოსყიდვა სჭირდება, ამ ცოდვას მოცილება სჭირდება.

დავით საბანელიძე,
„ახალი მემარჯვენეების“
ერთ-ერთი ლიდერი:

პრეზიდენტი და პარლამენტის თავმჯდომარე ხალხის არჩეული რომ იყოს, ამდენს ვერ გაბედავენ.

მომო ხანიძე,
ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი:

ბოკერია, შენაძირალა, შემთხვევით შენ, მერაბიშვილს და კეზერაშვილს ბინა, მანქანა ან ახალი ბიზნესი ხომ არ გაგიჩნდა?

მანანა ნატყაშვილი,
„ახალი მემარჯვენეების“
ერთ-ერთი ლიდერი:

ნებისმიერ საპარლამენტო არჩევნებს, რომელიც ვანო მერაბიშვილის მინისტრობის, არსებული ცენტრალური საარჩევნო ადმინისტრაციების და გამგებლების პირობებში ჩატარდება, ისეთივე შედეგები ექნება, რაც 21 მაისის არჩევნებს ჰქონდა.

ლევან ბაგალიძე,
ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი:

ის ვითარება, რაც არის საქართველოში, სცილდება ყოველგვარი ნორმის ფარგლებს. მიმაჩნია, რომ პოლიტიკური და სახელმწიფოებრივი კრიზისის არალიარება არის დანაშაული სახელმწიფოს წინაშე.

კახა პარტავა,
„ეროვნული ფორუმის“ ლიდერი:

ხვალ-ზეგ საყოველთაო განგაშს და მობილიზაციას გამოვაცხადებთ. ყველანი გარეთ, საქართველოს დასაცავად. საქართველოს გარეშე დავტოვებთ მათ, ვინც ცდილობდა, ჩვენთვის საქართველო წაერთმია.

თვალაოთსრილ მოგიხანია „მერაბიშვილის კანტორა“ ატარებს

მას შემდეგ, რაც ცნობილი გახდა, რომ საპროტესტო მოძრაობის აქტივისტი მოზარდები დააკავეს, სასტიკად სცემეს, პოლიციის სამმართველოში გამოამწყვდიეს და გაუპატიურებით დაემუქრნენ, მომიტინგეები რუსთაველის გამზირიდან დიღმისკენ დაიძრნენ და პოლიციის სამმართველოს შენობასთან აქცია გამართეს. იმ დღეს პოლიციის თანამშრომლებმა „თავდაცვის“ მიზნით რეზინის ტყვიებიც უხვად გამოიყენეს, ხელკეტებიც ლეკურივით ატრიალეს და დაკავებული ახალგაზრდების ბედით აღშფოთებული მომიტინგეების რიგებიდან ზოგი საკანში გააძნევეს, ზოგიც — საავადმყოფოში. ორმა მამაკაცმა — დავით ჩანტლაძემ და ირაკლი ხომასურიძემ სიმართლისა და დემოკრატიისათვის ბრძოლას საკუთარი თვალის შეხსნის და თვალის სინათლევ. რეზინისა თუ პლასტმასის ტყვიის დამიზნებით მოხვედრის შედეგად ორივე მათგანმა თვალი დაკარგა. მომხდარზე დაზარალებულებს, მათი ოჯახის წევრებს, ნათესავებს, მეგობრებს, ადამიანის უფლებათა დამცველებს, არასამთავრობოებს, სამთავრობოებს, ოპოზიციონერებს და თვით სახალხო დამცველის აპარატს შეთქმულებივით დუმან.

საკანში „დემოკრატიული“ რეჟიმის მონდობებით თვალისჩინდაკარგულებთან მისასვლელი გზის ძებნა ოპოზიციის ლიდერებისაგან დაიწყო, მათ ხელეობი გაასახვეს, — ჩვენი წარმომადგენელი არ გახლავთ, არაფერი ვიცით და ჯობია, სახალხო დამცველის აპარატს მიმართოთ, მათ აქვთ დაზარალებულების შესახებ ცნობები. მივმართე და მრავალჯერაც დავუკავშირდი სუბარის მოადგილე გიორგი ჩხეიძეს, მაგრამ საუკეთესო პასუხი, რომელიც მისგან მოვისმინე, „არაფერი დამინახავს, არაფერი გამიგონია, არავის არაფერს ვეტყვის“ ჰგავდა: — შეცდომით მოგასწავლეს, ჩვენ ამ ადამიანებზე ინფორმაცია არ გვაქვს.

— **იქნებ სახელები მაინც მითხრა?**
— არა, არ ვიცით, არ გვაქვს საკონტაქტო ინფორმაცია, ისინი არ შემოგვხვდნენ, ვინ მოგასწავლათ?
— **მაშინ ის მითხრით, რატომ იმალეხან დაზარალებულები და რატომ არავინ არაფერი იცის მათზე?**
— არ ვიცი, რატომ იმალეხან, მაგრამ ჩვენ არ გვაქვს საკონტაქტო ინფორმაცია.
— **არ დაინტერესებულხართ, ვინ არიან, არც საავადმყოფოში მოგვიტოვებთ, სახელიც კი არ გავიგიათ?**
— ჩვენ ახლა თანმიმდევრებით ვსწავლობთ ყველა დაზარალებულის მდგომარეობას, ამ მომენტისათვის მათ შესახებ ინფორმაცია არ გვაქვს, რომ გვექონდეს, მათი თანხმობის შემთხვევაში მოგვცემდით.

— **შემთხვევით, ის მაინც ხომ არ იცით, რომელ საავადმყოფოში წაიყვანეს თვალგამოთხრის შემდეგ?**
— არა, ჩვენს აპარატს მათ შესახებ ინფორმაცია ვერ გვქონდა, მათი მდგომარეობა მოვიპოვოთ, მაგრამ, როგორც ვითხარით, თანმიმდევრებით მივყევით. ვერ ვცხადებთ მათთან ვემუშაობთ, ვინც მოგვმართა. ერთბაშად ვერ მოვახერხებთ ამ ყველაფერს.

— **ბოლოს ისევ ორთაქალის თვალის კლინიკის ექიმებმა მიშველეს, თუმცა ინფორმაცია რომ მოეცა, ორი საათი ვუმტკიცებდი, რომ ნამდვილად შურნალისტი ვიყავი და თვალდაკარგულთათვის მეორე თვალის გამოთხრას არ ვაპირებდი. ბოლოს „დამიჯერეს“ და დაზარალებული ჩანტლაძის შესახებ საკონტაქტო ინფორმაციაც მანდეს.**
— **ბატონ დავითს რომ შევხვებოდა, ხმაც კი მიკანკალებდა, არ ვიცოდი, როგორ უნდა დამეხყო საუბარი ადამიანთან, რომელსაც სულ რამდენიმე დღის წინ თვალის ბუდიდან რეზინის ტყვიასთან ერთად თვალის გუგაც ამოაცალეს.**
— **ჩემდა გასაკვირად, მოსალოდნელთან შედარებით უფრო მხნედ და რიხიანად მიპასუხა:**
— **ინტერვიუს აუცილებლად მოგცემთ, მაგრამ ტრავმა ტვინს ეხება და ექიმებმა მირჩიეს, სამი-ოთხი დღე სიმშვიდეში გავატარო. ახლა სოფელში მივდივარ, წამლებიც თან მიმაქვს, 3-4 დღეში ჩამოვალ და ვისაუბროთ. თუ ეს სამი დღე რამეს წყვეტს, ერთ საათში დანყნარებულ-დალაგებული ვიქნები, დამირეკეთ და ვისაუბროთ.**
— **ამ საუბრის შემდეგ ორი დღის განმავლობაში ბატონ დავითს ტელეფონი აღარ ჩაურთავს. მისი შვილის მეგობრებს მივაგმიენი, ვთხოვე, დაზარალებულის შვილთან მაინც დამაკავშირეთ-მეთქი. გულითადი პირობის მიუხედავად, ისინიც თვალის დახედავას ვერ შეუძლებენ.**
— **ხელები გაასახვეს ადვოკატებმა, არასამთავრობო ორგანიზაციებმა, ადამიანის უფლებათა დამცველებმა...**

კვლავ მედიკოსთა იმედად დარჩენილმა უკვე რესპუბლიკურ საავადმყოფოს მივაკითხე. მეორე დაზარალებულს, ირაკლი ხომასურიძეს, სწორედ იქ გაუკეთა თვალის ურთულესი ოპერაცია ქირურგმა მალხაზ ჩიქოვანმა. როგორც მითხრეს, ირაკლი უკვე ვენის კლინიკაშია მკურნალობის გასაგრძელებლად. ტელეფონით დაზარალებულის დედა, ქალბატონი შუშუნა მესაუბრა:
— **დღეს მიდის ირაკლი.**
— **სად?**
— **მგონი, საოპერაციოდ მიჰყავთ.**
— **სად?**
— **ვენაში.**
— **ვის მიჰყავს?**
— **ვერაფერს გეტყვით, ერთი ოპერაცია აქ გაუკეთეს... მოითმინეთ, ჩემი ქალბატონი დაგელაპარაკებათ...**

საუბარი ირაკლის დამ — თამრიკომ განაგრძო:
— **თვალი იმდენად ცუდ მდგომარეობაში ჰქონდა, ბევრი ექიმი საერთოდ არ მოჰკიდებდა ხელს. რესპუბლიკური საავადმყოფოს ექიმმა მალხაზ ჩიქოვანმა გარისკა. რამდენადაც ვიცი, მეორე დაზარალებულსაც დაკარგა თვალი. ადრე ჩვენთან ახლოს ცხოვრობდა. თუ არ ვცდები, დათო ჰქვიია, თუმცა ჩემი ძმა მას არ იცნობს. ორთაქალაში ინვა და პირდაპირ თვალისგან ამოუღეს ტყვია. ირაკლი ახლა ვენაში მიჰყავთ, ჯერჯერობით არ ვიცი, იქ მაინც თუ არის შესაძლებელი მხედველობის აღდგენაზე ფიქრი.**

— **ირაკლის თვალში ნამდვილად ტყვია მოხვდა?**
— **ექიმი ამ ვერსიას არ გამოირიცხავს და თვითონ ირაკლიც ასევე ფიქრობს. ჩემი ძმა ტელეეკრანზე დანახვას, წინა ხაზზე იდგა და ორივე მხარეს აწყნარებდა — ძმები დგანან, ნუ ისვრით, ღმერთმა დაგლოცოთო. და უცებ, თავად მოხვდა ტყვია, თანაც, ახლო მანძილიდან,**

სულ ორიოდ ნაბიჯიდან ნასროლი.
— **ორი ნაბიჯის დაშორებიდან შიგ თვალში დაუმიზნეს და ესროლეს?**
— **დაახლოებით ეს მანძილი იქნებოდა.**
— **ამ შემთხვევამდე როგორ ცხოვრობდა ირაკლი?**
— **ნაძალადევი ლევისშობლის ეკლესიაში მუშაობდა, იქ სკოლა, რომელსაც პატრონობდა და ლევისმსახურებთან ატარებდა უმეტეს დროს.**
— **მიტინგებზე რატომ დადიოდა?**
— **ჩემი ძმა უსამართლობას არასდროს შერიგებია, ყოველთვის ხალხისკენ მიუხედავად გული და ხშირად იმასაც ამბობდა, — სადაც ხალხია, მეც იქ უნდა ვიყო. იმ დღეს უზომოდ განიცადა იმ დაჭერილი ბავშვების ამბავი, რომელთა გამოც აღმოჩნდა ეს ხალხი პოლიციის შენობასთან, თუმცა შენობაში შეჭრის სურვილი არავის ჰქონია. ირაკლი არასდროს ემხრობოდა ამგვარ ქმედებებს, უბრალოდ, დადგა იქ, სადაც ხალხი იყო და, როგორც შეეძლო, ცდილობდა, რომ არც ერთი მხრიდან არ მომხდარიყო რაღაც გამოუსწორებელი.**

— **თქვენ როგორ ფიქრობთ, თუ ამ ყველაფერს შედეგად ხელისუფლების შეცვლა მოჰყვება, ჩათვლით, რომ ღირდა მიზანი ამ მსხვერპლად?**
— **ირაკლი ყოველთვის მტკიცებულად განიცდიდა თავისი ქვეყნის ბედს. სხვათა შორის, 9 აპრილსაც დაკარგა თვალი ერთმა ბიჭმა და მაშინ ის ჩემმა ძმამ საკუთარი მხრებით გამოიყვანა. ნოემბრის დარბევის დროსაც იქ იყო და...**
— **ამ დროს ყურმილში მამაკაცის ხმა გაისმა, — რას ელაპარაკები, რა იცი, ვინ არისო და... კავშირი განწყდა.**
— **რამდენჯერმე ისევ ვცადე დაკავშირება, მაგრამ — უშედეგოდ.**

P.S. ამ მასალაზე მუშაობის დანებამდე გამაფრთხილეს, რომ თვალდაკარგულები ისე შეაშინეს და გააჩუმეს, ვერც მათ და ვერც სხვას ვერაფერს ათქმევინებო. არ ვიცი, როგორ გააჩუმეს, ან ვინ გააჩუმა, ფაქტი ისაა, რომ მართლაც ყველას დუმილი ურჩევნია. არსებობს ვერსია, რომ ისინი „მერაბიშვილის კანტორამ“ სერიოზულად „დაამუშავა“. ამ ადამიანებს თვალის ამოთხრა არ აკმარეს და მკურნალობის ხარჯების დაფარვის საწინააღმდეგოდ აიძულებენ, პირში წყალი ჩაიგუბონ. აფერუმ, დემოკრატიაც ამას ჰქვიია!

იმედს ვიტოვებ, ჩემი ზარების გამო რაიმე ახალ სადარბეველს არ გავიწყენ მათ. რაც შეეხება ნიუგებს, დიდი ილიას უკვდავ სიტყვებს გავიმეორებ: „ჩემო თვალის სინათლევ, რაზედ მოგიხანია?... ანმყო თუ არა გვეწყალობს, მომავალი ჩვენია...“
წარმეული მომავლის დაბრუნება უმსხვერპლოდ არ ხდება ხოლმე. ღმერთმა ქნას, მსხვერპლი, რომელიც მომავლისათვის თითოეული ჩვენგანის ნაცვლად გაიღეს ირაკლი ხომასურიძემ და დავით ჩანტლაძემ, საკმარისი აღმოჩნდეს უმოწყალო ანმყოს უკეთესი მომავლით შესაცვლელად.

თემურ ქორიძე:

ზვიადის არჩევანი

მომხრეა პირველი

„ზვიადის მდივანი ნინასნარ გავაფრთხილე — პრეზიდენტის უფროსი უნდა მოვიდეს-მეთქი. შევატყვე, ჩემი ნათქვამი ხუმრობად მიიღო. მაგრამ როდესაც პრეზიდენტი მოწინებებით კიბესთან შეეგება თავის მასწავლებელს, გამოუცდელი მდივანი მაშინვე მიხვდა, რომ მას და ზვიად გამსახურდიას სუბორდინაციის ცნება სხვადასხვაგვარად ესმოდათ...“

„არ დაილაღეთ?“ — ჰკითხა ერთმა ურნალისტმა ზვიად გამსახურდიას. კაცმა რომ თქვას, ეს შეკითხვა მისთვის მოულოდნელი არც უნდა ყოფილიყო. 1989 წლის სექტემბერი იდგა. მღელვარებით აღსავსე ბოხოქარ დღეებს დასასრული არ უჩანდა. წინ კიდევ უფრო შიშველი იდგა.

„არა, არ დავლილვარ, — მშვიდად პასუხობს მუდამ მოუხეხარი რესპონდენტი, — მე უთქმელია და უმოქმედობა მდღის. მთელი ჩემი შეგნებული ცხოვრება თითქმის პატიმრობაში გაატარე. იყო ნამდვილი პატიმრობა, შინაპატიმრობა, გადასახლება, ციხე... იყო პერიოდი, ლუკმაპური უჭირდა ჩემს ცოლ-შვილს, მაგრამ მე სხვაგვარად არ შემიძლო. მე ჩემი ცხოვრება თხუთმეტი წლისამ დაიწყო. აი, ამ სახლში მუდამ საქართველოზე იყო ლაპარაკი. იკრიბებოდნენ მწერლები, მეცნიერები... გარეთ რომ ვერაფერს ამბობდნენ, აქ ბჭობდნენ, ჭირისუფლობდნენ, გულს იოხებდნენ... მე აქ საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლთა აკადემია გავიარე და მისი ღალატი არასოდეს მიფიქრია... ადამიანში არის რაღაც, რასაც ვერაფრით შეცვლი. ალბათ, ესაა ბედისწერა. მე არასოდეს მიფიქრია სხვაგვარ ცხოვრებაზე“ (გზ. „ახალგაზრდა კომუნისტი“, 8.09.1989 წ.).

ამ დროს ზვიად გამსახურდიამ უკვე ორმოცდაათი წლისაა, მდიდარი გამოცდილებით აღსავსე ჩამოყალიბებული პიროვნება და ინტელექტუალური აქტიურობის ზენიტში იმყოფება. ასე რომ, მას უკვე ბოლომდე გააზრებული აქვს თავისი არჩევანი, ცხოვრების მიზანი და ფილოსოფია. თითქოს ძნელი წარმოსადგენია, მაგრამ ეს დაუოკებელი მემბოხე ამჯერად მორჩილად იდგა ბედისწერის წინაშე, „სხვაგვარად არ შემიძლო“, „სხვაგვარ ცხოვრებაზე არ მიფიქრია“...

დაახლოებით თავადვე შემოხაზა საკუთარი ბედისწერის საზღვარი. თუ ვინმე პათეტიკურ ნათქვამად არ ჩამოთვლის, ეს იყო ერისკაცის, მამულიშვილის, მარტ-

ვილის უძნელესი გზა, რომლის სიგრძე-სიგანე მუდამ მხოლოდ მის გათვლაში დაღვრილი ოფლითა და სისხლით იზომება.

უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარედ თითქმის ერთხმად აირჩიეს. სხდომაზე შესვენება გამოცხადდა. მოულოდნელად სადღაც გაუჩინარდა. როგორც იქნა, მივაგენი. პატარა ოთახში განმარტოებულიყო და გამალებით რაღაცას წერდა. გილოცავთ-მეთქი, — ვუთხარი და გადავეხვიე. თავი ასწია. მის თვალებში გაკვირვება და ერთგვარი წყენა გამოსჭვივდა. — „რას მილოცავ, განა ჩვენ ამისთვის ვიბრძვი?“ — ეს სიტყვები ისე გულწრფელად იყო ნათქვამი, რომ ისლა დამრჩენოდა, მისთვის ბოდიში მომეხადა. მართლაც, რა მისალოცი იყო ახალი ტვირთის წამოკიდება — მხარე და მიჭირეთო, არავითარი თხოვნა — ხმა მომეცით და მე გამომარჩიეთო... არა! ჭეშმარიტი გზა, ილიას გზა აირჩიეთო, მიმართავდა ქართველობას, უხსნიდა, მოძღვრავდა და შთავგონებდა მთელ საქართველოს. და საქართველომაც აირჩია! ზვიადი აირჩია, კაცი, ვინც ერს ამ ძნელ გზაზე უნდა გასძლიოდა.

სესიის დაწყებამდე მის კაბინეტში შევიდით. მაგიდაზე წიგნები გაუშლია. წერით ისეა გართული, მგონი, ვერც მამჩნევს. რა ვქნა, ისე ვარ დაკავებული, წლიური თემის ჩაბარება დამიგვიანდაო, — თავაუღებლად მეუბნება და სკამს მთავაზობს. მცირე ხნის შემდეგ „ვეფხისტყაოსნის“ სახის-მეტყველების“ ბოლო თავზე იწყებს საუბარს. კვლავ უდროობას უჩივის, წუხს, აქაურობამ ყველაფერს მომწყვითაო...

საქმე ის არის, რომ ზვიად გამსახურდიამ, ისევე, როგორც სხვა რამდენიმე დეპუტატი, პარლამენტში ლიტერატურის ინსტიტუტიდან შევედით. ნოემბერ-დეკემბერში კი იქ წლიური თემების კითხვა მიმდინარეობდა.

ხელოვნების ნამდვილი შედეგრი, ნათელი და მკაფიო იდეალის გაბრწყინება, რომელმაც მაშინ ერთბაშად შეძრა და ფეხზე დააყენა მთელი საქართველო. „აი, მოდის ახალი არჩევანი. წარმოვიდგათ უფალი, ძმანო და დანო, წარმოვიდგათ უფალი და გეუბნებათ: ქართველო ერო, შენ წინაშე არის ორი გზა, შენი ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა მივიდა გზავსაყართან. აი, გზა ილია მართლისა, აი, გზა სინმინდის, ზნეობისა, აი, გზა დემოკრატიისა, აი, გზა ჭეშმარიტებისა და უმანკობისა და აი, გზა ყაჩაღობისა და მზაკვრობისა, აი, გზა ტერორიზმისა! აირჩიე, ქართველებო, აირჩიე ქრისტეს გზა და კეთილისა გზა, აირჩიე ილია მართლისა გზა, რამეთუ ეს გზა განსაწმენდელთან მიგვიყვანს!“

არავითარი მოწოდება — მხარი დამიჭირეთო, არავითარი თხოვნა — ხმა მომეცით და მე გამომარჩიეთო... არა! ჭეშმარიტი გზა, ილიას გზა აირჩიეთო, მიმართავდა ქართველობას, უხსნიდა, მოძღვრავდა და შთავგონებდა მთელ საქართველოს. და საქართველომაც აირჩია! ზვიადი აირჩია, კაცი, ვინც ერს ამ ძნელ გზაზე უნდა გასძლიოდა.

სესიის დაწყებამდე მის კაბინეტში შევიდით. მაგიდაზე წიგნები გაუშლია. წერით ისეა გართული, მგონი, ვერც მამჩნევს. რა ვქნა, ისე ვარ დაკავებული, წლიური თემის ჩაბარება დამიგვიანდაო, — თავაუღებლად მეუბნება და სკამს მთავაზობს. მცირე ხნის შემდეგ „ვეფხისტყაოსნის“ სახის-მეტყველების“ ბოლო თავზე იწყებს საუბარს. კვლავ უდროობას უჩივის, წუხს, აქაურობამ ყველაფერს მომწყვითაო...

საქმე ის არის, რომ ზვიად გამსახურდიამ, ისევე, როგორც სხვა რამდენიმე დეპუტატი, პარლამენტში ლიტერატურის ინსტიტუტიდან შევედით. ნოემბერ-დეკემბერში კი იქ წლიური თემების კითხვა მიმდინარეობდა.

„ვეფხისტყაოსნის“ სახის-მეტყველება“ მისი ხუთწლიანი სამეცნიერო ნაშრომი იყო. გატაცებით მუშაობდა. ზერელე და ზედაპირული საქმიანობა არ შეეძლო. ხელისუფლების სათავეში ყოფნის დროსაც კი თავისი შთავაზუნების ამ მაცოცხლებელი წყაროსთვის ზურგი არ შეუქცევია.

ერთხელ ან განსვენებული ალექსანდრე ბარამიძე, ჩვენი ინსტიტუტის მაშინდელი დირექტორი, მობრძანდა. ზვიადის მდივანი ნინასნარ გავაფრთხილე — პრეზიდენტის უფროსი უნდა მოვიდეს-მეთქი. შევატყვე, ჩემი ნათქვამი ხუმრობად მიიღო. მაგრამ როდესაც პრეზიდენტი მოწინებებით კიბესთან შეეგება თავის მასწავლებელს, გამოუცდელი მდივანი მაშინვე მიხვდა, რომ მას და ზვიად გამსახურდიას სუბორდინაციის ცნება სხვადასხვაგვარად ესმოდათ.

თავის ერთ მშვენიერ ესეში ხაზგასმით შენიშნავდა: „წუარვის გაუკვირდება, რომ მე შეღლიზე საუბარს მისი აღსასრული ვიწყებ. პოეტის ცხოვრების ფინალი ხშირად დასაწყისია მისი შემოქმედების ჭეშმარიტად იმპოლურია და ძირეულზე მიუთითებს“. ასევე შეიძლება ითქვას, რომ ზვიად გამსახურდიას აღსასრული ცხოვრების ტრაგიკული ფინალი, მართლაც ზუსტი გასაღებია მისივე შემოქმედების გასაგებად.

მისი პოეტური ქმნილებები ღრმა ქრისტიანული სულიკვეთებით არის აღსავსე. შესაბამისად, ლირიკული პერსონაჟებიც გამოკვეთილი რელიგიური განწყობით გამოირჩევიან და გარდასულ

დროთა არქაულ სურნელს აფრქვევენ.

გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, რომ ღვაწლით გუარამიშვილის შედეგად ქართული ლირიკის საბანქარო თითქმის არ მოიპოვება ქრისტიანული ბიბლიური თემატიკის ისეთი უთავბაჭლავი ვარიანტი, რომელიც ეს ზვიად გამსახურდიას ლექსებში გვხვდება.

აქ ლირიკული პერსონაჟი ახალ შინაგან სიცოცხლეს ანიჭებს ცალკეულ ბიბლიურ ეპიზოდებს და დამოუკიდებლად აგრძელებს თავის არსებობას. მაგალითად, ერთგან ავტორი გეტსემანის ბაღში იესოს ლოცვის პოეტურ ინტერპრეტაციას გვთავაზობს და ლირიკული პერსონაჟის უჩვეულო ჩანაცვლებას ახერხებს. ამ მშვენიერი ლექსის სახელწოდებაა „მამა“ და იგი ისეთი ღრმა შინაგანი სევდით არის აღსავსე, როგორსაც მოსალოდნელი განსაცდელის ხილვა აღძრავს ხოლმე ადამიანში:

„თვალნი ყოველთანი შენდამი ესვენ, უფალო, ამაცდინე სასუმელი ესე. მამა ხარ ყოველთა, ძეთათვის მზრუნველი,

უფალო, ამაცდინე ესე სასუმელი. ნუ ჩემი იყოფინ, არამედ შენი, შენ თავად ნება ხარ, სიმართლის მჩენი. ხამს მოყვასისათვის სიმძიმე ვითვისო, გვედრი, შემიწყალო, ძეო დავითისო!“

მკითხველისთვის ცხადია, თუ რომელ „სასუმელზეა“ აქ საუბარი და რისი გამოძახილია ავტორის ვედრება. მაგრამ ჩვენს განცვიფრებას იწვევს ის წინასწარმეტყველური მინიშნება, რაც ლექსის ქვეტექსტშია დაფარული. გეტსემანის ბაღში მამისკენ ხელაპყრობილი მლოცველის მსგავსად, ვერც ზვიად გამსახურდიამ აიცილა მწარე „სასუმელი“ და ბოლომდე შესვა იგი.

მსგავს ალეგორიას ვხვდებით ტერენტი გრანელისადმი მიძღვნილ მეტად ორიგინალური სტრუქტურის მქონე კიდევ ერთ ლექსში. შეიძლება ითქვას, რომ ავტორს აქ თავის თავზე, მთლიანად საკუთარ გრძობებსა და განცდებზე გადააქვს მკითხველის ყურადღება.

ზვიადს თავად უთქვამს ჩემთვის, — ტარანტი ბრანელი მე თვითონ ვარო... ამ ლექსის ერთ ქვეთავს „უპიტაფია“ ეწოდება და იგი ღრმად ტარანტიული სიღვებით არის აღსავსე. აი, ისიც:

„ვეჭვრეტ საღამოს — ნიმიანს, დანისნერის ხილვები და შეგვრძნებები, ო, რავგვარად დეუსტხოვა ტანი სულს... შენკენ მომაქანებს ფიქრის ჩქარი წვა მე რარიგ მეუცხოვა საკუთარი გვაში... ვდუმვარ და არა აქვს ძალა ჩემს სტრიქონებს: ბინდიან ფიქრებში ქარი თუ მიგონებს... რარიგ ვეუცხოვე სამყაროს ცივ დენას, ნექტარიც წავიღე და შხამიც იმდენი... რარიგ ვეუცხოვე მინის გაშლილ მკლავებს, დაცქერის გოლგოთა გაძარცვულ საფლავებს...“

ეს არის სულისშემძვრელი ხილვა და ბედისწერის წინასწარი განჭვრეტა, სიკვდილის ცხადი და ხელშესახები შეგრძნება.

ზვიად გამსახურდიასთვის უცხო არ ყოფილა მსგავსი ხილვები და შეგვრძნებები.

„ცხოვრების დინების საწინააღმდეგოდ სვლა ჯერ კიდევ ადრე სიჭაბუკეში გადაექცა ვნებად“, — წერდა ერთი პოეტისადმი მიძღვნილ ნარკვევში.

აქაც თითქოს თავის ცხოვრებაზე და თავის შეუცვლელ ბედისწერაზე ლაპარაკობდა.

გელა ნიკოლეიშვილი:

კუდი და „რუსთავი 2“ შეთანხმებულად მოქმედებენ

ხელისუფლებამ „სამხედრო გადატრიალება“ აღკვეთა. მუხროვანის სატანკო ბატალიონის ამბოხმა, რომელსაც, თურმე, სააკაშვილის მმართველობა უნდა დაესრულებინა, კრახი განიცადა. „სამხედრო ბუნტში“ ეჭვმიტანილები დაკავებულები არიან. ნაწილმა ბრალი „ალია“ და გამოძიებას ჩვენება მისცა... ამბოხის ორგანიზატორებად ყოფილი სამხედრო მაღალჩინოსნები სახელდება. მათ შორის არის ეროვნული გვარდიის ყოფილი სარდალი, გენერალი კობა კობალაძე. როგორც მისი ადვოკატები აცხადებენ, კობალაძე დანაშაულს არ აღიარებს და თავს უკანონო პატიმრად მიიჩნევს. კობალაძე ეჭვმიტანილია სს კოდექსის 315-ე მუხლით, რაც კონსტიტუციური წყობილების ძალადობით დამხობისთვის მზადებას გულისხმობს. გენერალ-მაიორი კობალაძე ეროვნული გვარდიის სარდლის თანამდებობიდან 2004 წლის თებერვალში გადადგა. კობალაძის გვარი ფიგურირებს იმ ექვს გენერალს შორის, რომლებიც შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ გავრცელებულ ფარულ ვიდეორჩანაწერში არიან ნახსენები. იგი 90-იან წლებში თავდაცვის სამინისტროს სპეცდანიშნულების რაზმის მეთაური იყო. ღვალია ფარულ ჩანაწერში სამხედრო ამბოხზე საუბრის დროს ახსენებს გენერლებს: კობა კობალაძეს, გია ყარყარაშვილს, ჯონი ფირცხალაშვილს, დავით თევზაძეს, ლევან უჩაძეს, გია კრილაშვილს და აღნიშნავს, რომ ეს გენერლები მცხეთაში რესტორან „მცხეთაში“ იყვნენ შეკრებილი და სამხედრო გადატრიალების შესახებ მსჯელობდნენ.

ნარი 2-თიანი პატიმრობის განაჩენი?

— არანაირი დასაბუთება არ ყოფილა იმისა, თუ რატომ არ შეიძლება, აღმკვეთ ღონისძიებად შეფარდებოდა შიდა პატიმრობა. გარეთ ყოფილიყო ეს კაცი და ისე ჩაეტარებინათ გამოძიება. ზოგადად იმის თქმა, რომ გამოძიებას დაემალება ვილა ცაზე ზემოქმედებას მოახდენს, ცარიელი სიტყვაა. ევროპული კონვენცია პირდაპირ მიუთითებს, რომ ეს უნდა იყოს დასაბუთებული და მხოლოდ სიტყვები, რომ შეიძლება დაემალოს გამოძიებას და რაიმე ზემოქმედება იქონიოს, აბსურდია. რაც მთავარია, სასამართლო პროცესზე ღვალია და კითხვას მოვითხოვთ, რადგან მისთვის აღმკვეთი ღონისძიების შეფარდების პროცესი ცალკე ჩაატარეს, კობალაძისა და ზაზა მუშუყულიანისთვის — ცალკე. ღვალია სასამართლო პროცესი ცალკე იმიტომ ჩატარდა, რომ ჩვენ არაფერი გვეკითხა. როგორც ამბობენ, ადამიანს თავში რაღაც დაზიანებები აქვს და ახლაც მტალი აქვს ჩადგმული, ამიტომ არ არის გამორიცხული, მისი ფსიქიატრიული შემოწმებაც მოვითხოვთ. მოვივითხოვთ, რომ ღვალია მოვივითხოვთ სასამართლოში.

ხოლო ოთანადესთან ძალიან ცუდი ურთიერთობა ჰქონდა. თავის დროზე ნაცემიც კი ჰყავს და 2001 წლის შემდეგ საერთოდ არ უნახავს... სხვათა შორის, კობალაძეს ვახტანგ გორგასლის სამივე ხარისხის ორდენი აქვს მიღებული და სამივე პრეზიდენტის მადლობის წერილი.

საინტერესოა, რისთვის გადაუხადა თავის დროზე მიხეილ სააკაშვილმა კობა კობალაძეს მადლობა?

— 2004 წელს პრეზიდენტის პირველი ინაუგურაცია ბათუმსა და თბილისში კობალაძემ ჩაატარა. სწორედ ამისთვის დაიმსახურა სააკაშვილის მადლობა. — საუბრის დასაწყისში აღნიშნეთ, — ხელისუფლება ამბობს, რომ ღვალია ბევრ სისულელეს ლაპარაკობს... თუ თავადვე აღიარებენ, რომ ღვალია სისულელეს ამბობს, კობალაძის ბრალეულობა რითი მტკიცდება?

— გამოძიებისთვის მტკიცებულებას წარმოადგენს იმ ექვსი ადამიანის საუბარი, რომელთაც ღვალია მოუყვა ევრეთ ნოდუბული ამბოხების შესახებ. ხელისუფლება თვლის, რომ ღვალია და იმ ექვსი პიროვნების მონაყოლი სხვადასხვა მტკიცებულებაა. რეალურად, იმ ექვსი მონაწილე თბილისში იყო, რომლებსაც ჩანაწერი ღვალია საუბარი. ისინი დასტურებენ, რომ ღვალია უამბო მათ სამხედრო გადატრიალების თუ ამბოხების შესახებ და მათი ჩვენებები ცალკე მტკიცებულებად განიხილეს. სინამდვილეში წყარო ერთია. პროკურორს ვითხებ: — თქვენზე რომ მოვუყვე ვინმეს, რომ სადღაც შეგხვდით და რაღაც დანაშაული დაგვგმით, მეურვეს მოუყვე ექვს კაცს, თქვენ უნდა დაგაპატიმრონ, რომ ჩემთან რაღაც ანტისახელმწიფოებრივი საუბარი გქონდათ? — მიპასუხა, — უნდა დამაპატიმრონო. როგორც 37-ში ხდებოდა დასმენის საფუძველზე ხალხის დახვეწა, დღესაც იგივე სტანდარტია დამკვიდრებული. ღვალია ამბობს, რომ რესტორანში იყვნენ კობალაძე, ოთანაძე და კიდევ ორი პირი, რომელთა სახელებიც კი არ იცის და, თურმე, უცნობ ადამიანებთან ერთად გეგმავდა სახელმწიფო გადატრიალებას თუ ამბოხებას. კობა კობალაძის თქმით, მათსი ოფიცერი გაზარდა და ათასი ადამიანი დაეგეგმა, რაღაც სულელე ღვალია და უკავშირდებოდა, რომელიც არც მუშაობს და არც გავლენა შეიძლება ჰქონდეს ჯარზე...

თქვენც არა ერთხელ განაცხადეთ, რომ ბოლო თვეებში კობა კობალაძეს რამდენჯერმე „ურჩიეს“ ქვეყნის დატოვება. რატომ?

— არგუმენტი იყო ის, რომ კობალაძე არმიაში დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა და საფრთხეს წარმოადგენდა ხელისუფლებისთვის. ამ ადამიანებისთვის ავტორიტეტი საფრთხეს წარმოადგენს მხოლოდ არმიაში კი არა, საბალებო ხელოვნებაშიც, თუ მათი კადრი არ არის.

ამბობენ, რომ კობა კობალაძეს საკმაოდ ახლო ურთიერთობა ჰქონდა თავის დროზე ასევე ამბოხებულ ემზარ კვიციანთან...

— მართალია გითხრათ, ნამდვილად არ ვიცი, ჰქონდა თუ არა კობალაძეს რაიმე კავშირები ემზარ კვიციანთან, მაგრამ დანამდვილებით შემიძლია გითხრათ, რომ ღვალია თავის დროზე არაფერი იცოდა, თურმე, უცნობ ადამიანებთან ერთად გეგმავდა სახელმწიფო გადატრიალებას თუ ამბოხებას. კობა კობალაძის თქმით, მათსი ოფიცერი გაზარდა და ათასი ადამიანი დაეგეგმა, რაღაც სულელე ღვალია და უკავშირდებოდა, რომელიც არც მუშაობს და არც გავლენა შეიძლება ჰქონდეს ჯარზე...

შეგიძლიათ თქვათ, რომ კობა კობალაძე პოლიტპატიმარია?

— თავისუფლად შეიძლება ითქვას, რომ კობა კობალაძე პოლიტიკური პატიმარია.

ესაუბრა
მანანა ჩხეიძე

„მაგროსა“ კობალაძე ვახტანგ გორგასლის სამიჯნო სარდლის ორდენის კავალერია

ცების ფაქტი მოიყვანეს მაგალითად. ეს ღვიძლისმომგვრელი, უსუსური არგუმენტი. კობალაძე ამბობს, რომ ბოლო თვეების განმავლობაში არა მარტო უსმენდნენ, გამუდმებით დაჰყვებოდნენ, მანქანის ნომრებიც გაგადებული აქვს და ის პიროვნებებიც, რომლებიც მუდმივად მის სახლთან იდგნენ. ისიც კი თქვა, რომ ბავშვს ხაჭაპურსაც კი ატანდა ხოლმე მათთან, — ცოდვეთ არიან ის ბიძები, ჩადი, ხაჭაპური ჩაუტანე, მთელი დღე აქ დგანანო... ასე რომ, ტელეფონსაც უსმენდნენ და დაჰყვებოდნენ კიდევ, მაგრამ სატელეფონო საუბრები მტკიცებულებად ვერ გამოიყენეს და ამიტომაც აცხადებენ, რომ, თურმე, მის ტელეფონს არ უსმენდნენ, ან ძემის მიხედვით დაადგინდნენ, იმყოფებოდა თუ არა, მაგალითად, მარტში კობალაძე მცხეთაში რესტორანში.

თავად კობალაძე რას ამბობს? შეძლებს მისი უდანაშაულობის დამტკიცებას? როგორც ცნობილია, მან ერთხელ უკვე მოუწოდა სასამართლო საქართველოს ხელისუფლებას...

— მსგავს რაღაცას აბრალებდნენ მაშინაც. 2004 წელს დაიწყო ეს დავა და 2005 წელს დასრულდა კობალაძის გამარჯვებით. სამოქალაქო სარჩელი შეიტანა უშიშროების სამინისტროს წინააღმდეგ, როცა აბრალებდნენ, რომ რაღაც გადატრიალებას აწყობდა. სასამართლო მაშინ ჯერ კიდევ არ იყო ასეთი დამონებული და გამოიტანეს გადაწყვეტილება, რომ უშიშროების სამინისტროს გაზეთ „ალიაში“ ოფიციალურად მოეხადა ბოდიში. სხვათა შორის, რამდენიმე დღის წინ გაზეთ „ფიგაროს“ უურნალისტს შეგხვდი, რომელმაც კობა კობალაძის საქმის დეტალურად გარკვევა ისურვა და ახსენა, რომ შოთა უტიამშვილსაც შეგხვდრია. მითხრა, რომ დეტალებზე ორივემ ერთი და იგივე ვისაუბრეთ, უბრალოდ, შეფასებაში განსხვავებაა. შს სამინისტროს წარმომადგენ-

ლები თვლიან, რომ ეს საუბარი საკმარისია კობალაძისთვის ბრალის ნასაყენებლად. მე კი ვთვლი, რომ ეს სრული აბსურდია. უტიამშვილს უთქვამს, რომ კობალაძე საბჭოთა კავშირის ოფიცერი და, აქედან გამომდინარე, კავშირები დღემდე აქვს რუსეთში. მოგახსენებთ, მან აკადემია რუსეთში დაამთავრა. სხვათა შორის, ჩინეთშიც სწავლობდა ბატონი კობა და არ გააკვირდეთ, თუ ჩინეთის აგენტადაც გამოაცხადებენ. „ფიგაროს“ უურნალისტს ავუსხენი, რომ კობალაძე საბჭოთა კავშირის ოფიცერი ვერ იქნებოდა, რადგან 1969 წელსაა დაბადებული, მაგრამ ნაცნობობა რომ ჰქონდეს როგორც რუსეთში, ისე ჩინეთში, გასაკვირი არ უნდა იყოს. სრული აბსურდია, როცა ამგვარი შიშებისა და ვარაუდების გამო კაცს სამხედრო გადატრიალებას და ამბოხებას აბრალებენ. უნდა გითხრათ, რომ კობა კობალაძეს სამივე პრეზიდენტისგან მადლობის წერილი აქვს მიღებული.

თუ სამართალდამცველებს მარტში ჰქონდათ ინფორმაცია, რომ სამხედრო გადატრიალება მზადდებოდა, სამართლებრივად განმარტეთ, უნდა დაწყებულიყო თუ არა სატელეფონო მისმონება?

— სწორედ ეს შეკითხვა დავუსვი სასამართლო სხდომაზე პროკურორს, რომელმაც მიპასუხა, რომ, თურმე, ღვალია ბევრ სისულელეს ამბობდა და ჯერ მი-

სი ნაამბობის სიზუსტე უნდა გადაემოწმებინათ. მეორე „ურყევი არგუმენტი“ ისაა, რომ, თურმე, მხოლოდ გამოძიების პროცესშია, რა ეტაპზე გადამწყვეტს, მოსმენაზე ჩართოს ამა თუ იმ ადამიანის ტელეფონი, და ჩვენ ვერ უუკარნახებდითო...

განაცხადეთ, რომ კობა კობალაძე სახლიდან „რუსთავი 2“-მა გამოიყვანა, რაც საეჭვოდ დაემთხვა მის დაპატიმრებას...

— კობა კობალაძის სახლიდან გამოიყვანა, როგორც ჩანს, იმიტომ უნდოდათ, რომ სახლში მის დაპატიმრებას რაიმე აუიოტაუი არ მოჰყოლოდა. ბატონი კობა ამბობს, რომ საეჭვო იყო ტელევიზიის ქცევა... შესაძლოა, უნდა და „რუსთავი 2“ შეთანხმებულად მოქმედებდნენ. კატეგორიულად ამის მტკიცება შეუძლებელია და შეიძლება ვცდებოდეთ, მაგრამ ეჭვის საფუძველი არსებობს. როგორც კობალაძე ყვება: კინო „საქართველოდან“ 200 მეტრში ვცხოვრობ. მითხრეს, სახლიდან გავსულიყავი. მე სახლში ამოსვლა შევთავაზე, მაგრამ უარი მითხრეს — ვერ მოვგანებო... „იმედმაც“ დაურეკა, მაგრამ მათ ჩანერა ვერ მოასწრეს... აქედან გამომდინარე, თვითონაც ეჭვობს და საკმაოდ საფუძვლიანი ვარაუდია, რომ, შესაძლოა, ის უბრალოდ დამთხვევა არ არის, რადგან „რუსთავი 2“-მა ძალიან გაიტეხა სახელი.

რატომ გაასაჩივრეთ სასამართლოს მიერ წინას-

...ქვეყნიდან
ოთხი ოთხილაკი
აგანია... როგორც
37-ში სდებოდა
დასაქმის
საუკველზე
საღის დასკაბა,
ღვასა ივივე
სტანდარტია
დაეკვიდრებულ...

სააკაპოლიის ულტიმატუმი ფეხებზე დაიკიდეს

26 აპრილს სანდრო ეულის ქუჩაზე მომხდარ ტრაგედიას ორი ახალგაზრდის სიცოცხლე შეეწირა. შემთხვევის ადგილზე ბოლდრუმიდან ჰაიპარად დაბრუნებული სააკაპოლი მივიდა და შესაბამის უწყებებს 10-დღიანი ვადა მისცა იმის გასარკვევად, თუ რამ გამოიწვია „ვარსკვლავების აკადემიის“ შენობის ჩამონგრევა. მართალია, პრეზიდენტმა კატეგორიულად მოითხოვა მომხდარი ტრაგედიის გამოძიება და ექსპერტებს დასკვნის დასადგენად კონკრეტული ვადაც მისცა, მაგრამ ნათელია, რომ სააკაპოლიისთვის ესეც პიარის ნაწილი იყო. მას შემდეგ აღარც პრეზიდენტს და აღარც საზოგადოებას სანდრო ეულის ქუჩაზე მომხდარი ტრაგედია არ გახსენებია! მიუხედავად იმისა, რომ „ვილაციის“ დაუდევრობას კიდევ ორი ახალგაზრდის სიცოცხლე შეეწირა, სამართალდაცველები დამნაშავეს დასჯას არ ჩქარობენ... ნათელია, რომ მავანი საქმის ჩაფარცხვას ეცდებოდა და, სავარაუდოა, პასუხისმგებლობასაც აიცილებს თავიდან!..

როგორც ცნობილია, „თბილზინიების“ შენობა გასულ წელს „რუსთავი 2“-მა სიმბოლურ ფასად შეიძინა და სწორედ მისი დაკვეთით მიმდინარეობდა ამ შენობაში სარემონტო სამუშაოები, რომელსაც კომპანია „არტ X“ აწარმოებდა. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, აღნიშნული კომპანია 2006 წლის სექტემბერში დაარსდა. მისი ჩამოყალიბების მიზანი, როგორც კომპანიის სარეკლამო სლოგანიდან ირკვევა, მომხმარებლისთვის მაღალი ხარისხის არქიტექტურულ-დიზაინერული და სარემონტო სამუშაოების კომპლექსური მომსახურება ყოფილა. ძალიან მწირია ინფორმაცია ამ კომპანიის შესახებ მათ ვებგვერდზეც კი, თუმცა, როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, „არტ X“-ის დამფუძნებელი თავდაცვის ყოფილი მინისტრის დავით კეზერაშვილის მეუღლე სოფიო ჩიქოვანია. თუ კომპანიის დამფუძნებელი ნამდვილად თავდაცვის ექს-მინისტრის მეუღლეა, „არტ X“-ის ხელმძღვანელობა ამ საქმიდან „მშრალზე გამოვა“. ამას მოწმობს, თუნდაც, ერთი წინარე ისტორია, რაც დავით კეზერაშვილს უკავშირდება. შეგახსენებთ, რომ 2006 წლის 6 ივნისს სოფელ იანეთთან ავტოკატასტროფა მოხდა. ერთ-ერთ ავტომობილში მამიანდელი ფინანსური პოლიციის შეიქმნა დავით კეზერაშვილი მეუღლესთან ერთად იმყოფებოდა, ავარიას ორი ადამიანის სიცოცხლე შეეწირა, ერთ-ერთი მათგანი სამი წლის გოგონა იყო, თუმცა, ამის გამო კეზერაშვილისთვის პასუხის არავის მოუთხოვია... აქედან გამომდინარე, ალბათ, უნდა ვიფიქროთ, რომ პასუხს არც ახლა აგებს კომპანია „არტ X“ სანდრო ეულის ქუჩაზე მომხდარი ტრაგედიის გამო...

როგორც აღვნიშნეთ, საკმაოდ მწირია ინფორმაცია კომპანიის შესახებ „არტ X“-ის ვებგვერდზე. ერთადერთი, რაც კომპანიის შესახებ საიტზე წერია, ისაა, რომ კომპანია მაღალკვალიფიციური კადრებითა და კომპლექსური მხარდაჭერით, „არტ X“ საკუთარ მომხმარებელს საკმაოდ დახვეწილად „აბოლებს“. „თუ თქვენ ერთხელ მაინც შემოაბრუნებთ ჩვენთან, მიხედავით, რომ აქ მხოლოდ თქვენზე ფიქრობენ, რადგან: თქვენი სურვილის განხორციელება ჩვენი მიზანია; თქვენი პრობლემა ჩვენი საზრუნავია; ხარისხი ჩვენი პასუხისმგებლობაა“...

თუ კომპანია სანდრო ეულის ქუჩაზე მაღალი ხარისხით ატარებდა სარემონტო სამუშაოებს, მაშინ რამ გამოიწვია ტრაგედია?! იქნებ, „არტ X“ მართლა არაფერშია და პასუხისმგებლობა „რუსთავი 2“-ს ეკისრება? კომპანიის ვებგვერდზე ასევე წერია: „ჩვენ უზრუნველყოფთ კომპლექსურ მომსახურებას, რაც შედგება შემდეგი ეტაპებისგან: კონსტრუქციის ჩამოყალიბება; არქიტექტურული ნახაზის შემუშავება; რეალიზაცია, ანუ სარემონტო სამუშაოების კოორდინაცია; ინტერიერის დეკორაციული მოწყობა; ჩვენი ერთობლივი მუშაობის პირველი ეტაპი კონსტრუქციის ჩამოყალიბებაა. ჩვენი მიზანია, პროფესიონალი არქიტექტორებისა და დიზაინერების დახმარებით შეგიჩინოთ თქვენთვის სასურველი სტილი“.

თუკი არქიტექტურული ნახაზი შედგა სანდრო ეულის ქუჩაზე მიმდინარე სარემონტო სამუშაოების შესრულების დროს, რატომ არ მიიტანეს ის ქალაქის მერიამ და სამტყვივებლად?! როგორც წინა ნომერშიც ვწვდით, მერიის პრესსამსახური აცხადებს, რომ პროექტი სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოების შესახებ მერიამ არ შესულა. გამოდის, რომ ან „არტ X“, ან „რუსთავი 2“ სამუშაოებს თვითნებურად აწარმოებდა. როგორც ექსპერტები აცხადებენ, სავარაუდოდ, შენობას მზიდი კედლები გამოუდგეს და სწორედ ეს გახდა ტრაგედიის მიზეზი. იგივე გვიამბო პროექტ „ვარსკვლავების აკადემიის“ ერთ-ერთმა თანამშრომელმა, თუმცა, ექსპერტები მომხდარზე დასკვნის დადებას არ ჩქარობენ.

„საქართველო და მსოფლიო“ კომპანია „არტ X“-ის წარმომადგენელს დამოუკიდებელი ექსპერტისა:

— სანდრო ეულის ქუჩაზე თქვენი კომპანია ატარებდა სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოებს. რის თქმას შეძლებთ დღეისთვის? ქალაქის მერიის პრესსამსახურში აცხადებენ, რომ არ არსებობს პროექტი რეკონსტრუქციის შესახებ, როგორც ამბობენ, თქვენ მხოლოდ სარემონტო სამუშაოებით იყავით დაკავებული... — ჩვენ ვანარმობდით სარემონტო სამუშაოებს და სარეკონსტრუქციო პროექტი იყო ჩვეულებრივად, რო-

გორც უნდა გაკეთებულიყო, მაგრამ მიმდინარეობდა სარემონტო სამუშაოები.

— სარეკონსტრუქციო სამუშაოებს თქვენი ფირმა არ ასრულებდა?

— რას გულისხმობთ სარეკონსტრუქციო სამუშაოებში? სამუშაოებს ვანარმობდით და შენობის გადაკეთება არ იყო დაგეგმილი. შიდა სარემონტო სამუშაოებს ვასრულებდით.

— ალბათ, ადევნებთ თვალს პრესაში გამოქვეყნებულ ექსპერტთა შეფასებებს. ისინი აცხადებენ, რომ, სავარაუდოდ, გამოლეულია მზიდი კედლები, რამაც გამოიწვია ნგრევა... — ამაზე ვერ გიპასუხებთ, რადგან ჯერჯერობით ექსპერტები მუშაობენ და მიზეზების გამოძიება ჯერ არ დაუსრულებიათ. წინასწარ ამაზე საუბარი არაკვალიფიციური იქნება. არ ვიცი, რა ინფორმაციაზე დაყრდნობით მესაუბრებთ და ვინ ექსპერტმა თქვა, რომ მზიდი კედელია გამოლეული. ალბათ, ფაქტია, ეს ინფორმაცია გადაამოწმეთ.

— მაგალითად, ექსპერტი ანზორ საკანდელიძე ვარაუდობს, რომ ნგრევის მიზეზი მზიდი კედლების დანგრევა გახდა... — ერთადერთი, რაც ვიცი, ექსპერტები მუშაობენ და ასე, ჰერზე რომ ყოფილიყო შესაძლებელი მიზეზის დადგენა, მაშინ რისთვის არის საჭირო ექსპერტიზის ჩატარება და გამოძიება?! ექსპერტები ჯერჯერობით მუშაობენ და თქვენც იფიქრეთ, წინასწარ როგორ იტყვოდა ასეთ რამეს რომელიმე ექსპერტი? თქვენ მიერ ნახსენებ ექსპერტს საერთოდ არც ვიცი თუ ეს თუ სხვა რამის, მაგრამ ამას ექსპერტიზა დაადგენს. უბრალოდ, არაკომპეტენტური იქნება ჩემი პასუხი, ახლა რაღაც მიზეზზე ვისაუბრო და ვინმეს დავაბრალო მომხდარი. ამას ექსპერტიზა დაადგენს და ყველაფერი ნათელი გახდება...

თუ გამოძიება ობიექტურად ჩატარდება, გუნებრივად უნდა დაელოდოს... — ჩვენ გამოძიებასთან ვთანამშრომლობთ და ყველაზე მაღალი დოკუმენტაცია არსებობს, ნახაზებიც — რა, როგორ და რანაირად, აქ დასამალი არაფერია... — არის თუ არა საჭირო, ასეთი სამუშაოების დროს შედგეს პროექტი, რომელიც ქალაქის მერიამ დამტკიცებდა?

— სარემონტო სამუშაოების დროს არ არის საჭირო მერიამ პროექტის დამტკიცება, რადგან შენობას იერსახე იცვლებოდა, როგორც იყო, ისეთი უნდა დარჩენილიყო და შიდა სამუშაოებზე არის თუ არა საჭირო პროექტის დამტკიცება, იურისტები არ ვარ, ამ შეკითხვაზე კომპეტენტური პასუხი

რომ გაგვითხროს, მაგრამ რემონტის დროს მერიამ ნახაზის დამტკიცება, ვფიქრობ, არ არის საჭირო. მაგალითად, ბინაში რემონტს რომ ატარებთ, ხომ არ ამტკიცებთ მერიამ სახლის შიდა რემონტზე პროექტს?

— მხოლოდ სამღებრო-სარემონტო სამუშაოები ტარდებოდა თუ ოთახების გადაკეთებაც ხდებოდა? — ოთახების გადაკეთება ჩვეულებრივად ხდებოდა...

— თქვენი კომპანიის ისტორიის შესახებაც გკითხავთ: რა სახის სამუშაოები გაქვთ ჩატარებული? თუ არ ცვდებთ, „არტ X“ 2006 წელს დაარსდა... — დიდა ნუსხა ჩვენ მიერ გაკეთებული ობიექტების... ძალიან ბევრია და კონკრეტულად ვერ დაგისახელებთ...

— რამდენად კვალიფიციური კადრებით არის თქვენი კომპანია დაკომპლექტებული? — შემოიღია, გითხრათ, რომ სამუშაოები ძალიან მაღალი ხარისხით ტარდებოდა და მაღალკვალიფიციური თანამშრომლები გყავს.

— მაშინ რით ახსნით მომხდარ ტრაგედიას?! ამბობთ, რომ მაღალკვალიფიციური თანამშრომლები გყავთ... სარემონტო სამუშაოებს თქვენ ატარებდით სანდრო ეულის ქუჩაზე, სადაც ტრაგედია მოხდა და ორი ადამიანი გარდაცვილილი... — როგორ გითხრათ, ნებისმიერ ინჟინერს რომ ჰკითხოთ, მიზეზის დადგენა ასეთი მარტივი არ არის. ამის საშუალება რომ იყოს, არ იქნებოდა საჭირო ექსპერტიზის ჩატარება... ვერ გეტყვით, შენობის სიძველის ბრალი იყო ეს თუ სხვა რამის, მაგრამ ამას ექსპერტიზა დაადგენს. უბრალოდ, არაკომპეტენტური იქნება ჩემი პასუხი, ახლა რაღაც მიზეზზე ვისაუბრო და ვინმეს დავაბრალო მომხდარი. ამას ექსპერტიზა დაადგენს და ყველაფერი ნათელი გახდება...

თუ გამოძიება ობიექტურად ჩატარდება, გუნებრივად უნდა დაელოდოს... — ჩვენ გამოძიებასთან ვთანამშრომლობთ და ყველაზე მაღალი დოკუმენტაცია არსებობს, ნახაზებიც — რა, როგორ და რანაირად, აქ დასამალი არაფერია... — არის თუ არა საჭირო, ასეთი სამუშაოების დროს შედგეს პროექტი, რომელიც ქალაქის მერიამ დამტკიცებდა?

— სარემონტო სამუშაოების დროს არ არის საჭირო მერიამ პროექტის დამტკიცება, რადგან შენობას იერსახე იცვლებოდა, როგორც იყო, ისეთი უნდა დარჩენილიყო და შიდა სამუშაოებზე არის თუ არა საჭირო პროექტის დამტკიცება, იურისტები არ ვარ, ამ შეკითხვაზე კომპეტენტური პასუხი

რომ გაგვითხროს, მაგრამ რემონტის დროს მერიამ ნახაზის დამტკიცება, ვფიქრობ, არ არის საჭირო. მაგალითად, ბინაში რემონტს რომ ატარებთ, ხომ არ ამტკიცებთ მერიამ სახლის შიდა რემონტზე პროექტს?

ტრაგედიაზე, ალბათ, ისევ არავინ გაუჭირდება.

შევეცდებით, დეტალურად ავხსნათ, რამდენად არის ამ კომპანიის ბიზნესინტერესი ხელისუფლებასთან გადაჯაჭვული და, ალბათ, აღარც ღირს იმაზე საუბარი, რამდენად ყურმოჭრილად ემსახურება „რუსთავი 2“ ხელისუფლებას.

მაშინ, როდესაც დასავლეთში კომპანიები, მათ შორის, მედიასაშუალებები თავიანთი შემოსავლების შესახებ ანგარიშს პერიოდულად აქვეყნებენ, საქართველოს მთავრობის მიერ მიმდინარე პროცესების შესახებ ინფორმაციას საზოგადოება პროტექტორების მიერ იგებს.

რამდენიმე დღის წინ ცნობილი გახდა, რომ გიორგი გეგუშის სახით „რუსთავი 2“-ს ახალი გენერალური დირექტორი ჰყავს. ყოფილი დირექტორი ირაკლი ჩიქოვანი კი კომუნიკაციების მარგეულირებული კომისიის თავმჯდომარის ვაკანტური თანამდებობისთვის იბრძვის. გავრცელებული ინფორმაციით, გეგუშის ტელეკომპანია „საქართველოს“ 100%-ის მფლობელია, რომელიც ასევე ხელისუფლების პროპაგანდისტულ ტელევიზიად ითვლება (თავდაცვის მინისტრობის დროს დავით კეზერაშვილი განაგებდა). ასევე გავრცელებული ინფორმაციით, ირაკლი ჩიქოვანი „რუსთავი 2“-ის აქციონათა 30%-ს ფლობს, 30% ოფშორულ ზონაში რეგისტრირებულ „საქართველოს ინდუსტრიულ ჯგუფს ეკუთვნის“, ხოლო 40%-ის მფლობელია ასევე იდუმალებით მოცული „გომედა გრუპი“.

ტელეარხების საქმიანობის ლიცენზირება-რეგულირება კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის კომპეტენციამაა. მისსავე ხელშია ტელე, რადიო, კაბელური მაუწყებლობებისა და ავტორიზებული პროვაიდერების მშენებლის საქმიანობაზე უფლებამოსილება. ეს კი პოლიტიკური ჯგუფის ხელში საკმაოდ მძლავრი ბერკეტია.

თუკი განუვლი სამსახურისთვის ირაკლი ჩიქოვანს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის თავმჯდომარეობა უფუძსახვან, ალბათ, ქველი წარმოსადგინი

არ უნდა იყოს, რა მდგომარეობაში შეიქცა ალმონდენი ხელისუფლებისთვის როგორც არსებულ შერაცხილულ ტელევიზიამ და რადიომაციაში.

აქვე შეგახსენებთ, რომ „რუსთავი 2“-ში გადასვლამდე ჩიქოვანი სარეკლამო მედიასაშუალებების ხელმძღვანელობდა, რომელიც „რუსთავი 2“-ის გარდა „მზე“ და „პირველი სტერეო“ შედიოდა. ამავდროულად ედგა სათავეში „რუსთავი 2“-ის ხელმძღვანელი გიორგი გეგუშის. სარემონტო წყაროს ინფორმაციით, ჩიქოვანიცა და გეგუშისიც ქალაქის მერიის გიგი უფულავას პოლიტიკურ ინტერესებს წარმოადგენენ. უფულავა კი „რუსთავი 2“-ისა და „იმედის“ საინფორმაციო პოლიტიკის რუხ კარდინალად ითვლება.

სავარაუდოდ, პირველ ეტაპზე ჩიქოვანს „სამთავრობო კვებით“ კომისიის წევრად დამატრეკებენ და შემდეგ მისი და სოფიო ბრინჯაძის კანდიდატურები განიხილება თავმჯდომარის პოსტზე. ამბობენ, რომ თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელი, ქალბატონი სოფიო ზურაბ ადვიცილის პროტექტორი და თავდაცვის ყოფილი მინისტრის დავით კეზერაშვილის მეუღლის დიდი ხნის მეგობარია. ამავდროს, ბრიტანულ მედიასაშუალებებში უფულავას აკავშირებს გიგა ბოკერიას მეუღლესთან. როგორც კულუარებში ამბობენ, შესაძლოა, უფულავა დათანხმდეს ბრიტანუკის თავმჯდომარედ დანიშნვას, მაგრამ იმ პირობით, თუკი ჩიქოვანი კომისიის წევრი გახდება, თუმცა, საქმე ისაა, რომ ბრიტანუკის ლობისტი დავით კეზერაშვილი, ექს-მინისტრ არველაძესა და კობა სუბელიანთან ერთად, ყოველთვის გიგი უფულავას გუნდში მოიაზრებოდა.

თითქოს, არსებობს ილუზია, რომ საბოლოოდ ყველაფერს ამ ქვეყანაში მიხეილ სააკაშვილი წყვეტს და მარგეულირებული კომისიის თავმჯდომარედაც ის დანიშნება, ვისზეც პრეზიდენტი შეაჩერებს არჩევანს, მაგრამ სააკაშვილი რომ ყოველდღიურად კარგავს მართვის სადავეებს, ამას მოწმობს, თუნდაც, მისი უკანასკნელი განცხადება „რუსთავი 2“-ში მომხდარ ტრაგედიასთან დაკავშირებით. მიმამ კი მოითხოვა — 10 დღეში დაიდოს დასკვნა, რა მოხდა სანდრო ეულის ქუჩაზე, მაგრამ პრეზიდენტის განცხადებაზე ყურს არავინ იბერტყავს. სააკაშვილის ამ იმპერატორული მოთხოვნის დასკვნა უნდა იყოს, მაგრამ არც დასკვნა უნახავს ვინმეს და არც დამნაშავეები დასჯილან.

როგორც ჩანს, სააკაშვილის ავტორიტეტმა წონაში არა მხოლოდ საზოგადოებისა და უცხოეთის, არამედ საკუთარი გარემოცვის თვალშიც დაიკლო, თორემ ორიოდე წლის წინ მისი კატეგორიული მოთხოვნისადმი ნაყრუებს ვერავინ გაბედავდა. რომც გაბედავდა, უმკაცრესად დასჯებოდა, თანაც, სავარაუდოდ, ტელეკამერების წინ...

მანანა ჩხეიძე

ჩაშლის პარკი

თავის დროზე ცოტამ თუ იცოდა, ვინ, რა ფასეულობებზე აღზრდილი ადამიანი ეფარებოდა ნილას, რომელიც ერთგვარ საფირმო ნიშნად იქცა გია გაჩეჩილაძისთვის, მაგრამ ფაქტია, რომ მისმა სიმღერით შექაჩილმა — „ქვეყანაშია ფარავნი მშვიდი“ — დიდი რყევები გამოიწვია პოსტსოციალისტური იდეოლოგიით გაჟღერებული საზოგადოებაში. ასევე გაკვირვებას იწვევდა მისი სცენური მეტსახელი „უცნობი“...

ეს „უცნობი“ მალე ყველასთვის ნაცნობი და საყვარელი მომღერლად იქცა. 2007 წლის ნოემბრის დღეებში კი სახელისუფლებო ელიტას ნამდვილი შოკი მოჰგვარა მისმა სიმღერამ „დედა ენა“, რომელიც კლიპის სახით შემოგვთავაზეს „უცნობმა“, რეჟისორმა ბასა ფოცხიშვილმა და მსახიობმა ზაზა პაპუაშვილმა. ტოტალიტარიზმისა და ავტორიტარიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის ამგვარი ფორმა ჩვენთვის იყო სიახლე, თორემ მსოფლიომ დიდი ხანია, იცის, რომ პოლიტიკური პროტესტის მუხტის გაზრდა ყველაზე მეტად სწორედ ხელოვნებით შეიძლება. „უცნობმა“ გაბედა და გაიმარჯვა. რეჟიმმა მისი კლიპის ჩვენება აკრძალა. მასში იმდენად მძაფრად იყო ასახული ერთპიროვნული მმართველობის უინით შეპყრობილი პარანოიკის მოქმედებები, რომ ხელისუფლების ყველაზე თავგადაკ-

ლული მომხრეებიც კი ჩააფიქრა სააკაშვილის ადეკვატურობაზე. აკრძალეს, მაგრამ ხალხს ვერ დაავინწყეს არა მარტო ეს სიმღერა და კლიპი, არამედ მასში შთამბეჭდავი გამომსახველობითი ფორმებით წარმოჩენილი თითოეული კადრი. ტელეკომპანია „მეცტროს“ წლევანდელმა პროექტმა „საკანი №5“ „უცნობი“ მთლიანად „გააშვილა“. ხალხმა უკვე ზეპირად იცის, — რა უხარია, რა სწყინს, რა აბრაზებს, რა აღონებს, ვინ მოსწონს და ვინ — არა. მოკლედ, ამ რამდენიმე თვემ „№5 საკანი“ თვითნებური საქართველოს №1 თავისუფალ ადამიანად აქცია. მაგრამ მთავარი ეს არ არის. გია გაჩეჩილაძე ყოველთვის თავისუფალი ადამიანი იყო. ამ აქტით — თვითდაპატიმრებით — მან გვიჩვენა, რომ ოთხკედელშია გამოწყვედილი ადამიანმაც შეიძლება შეინარჩუნოს თავისუფლება, თუკი

მას ეს სურს და მოინდომებს. მთავარია, რომ „უცნობმა“ თვითდაპატიმრებით პატიმრობის შიშისგან გაათავისუფლა ყველა ის ადამიანი, ვისთვისაც ეს ქვეყანა ერთ დიდ ციხედ გადაქციეს არასრულფასოვნების კომპლექსებით შეპყრობილმა ინფანტილურმა მაღალჩინოსნებმა. ამიტომაც გასაკვირი აღარავისთვის იყო, რომ 5 მაისს საზოგადოებრივ მაუწყებელთან ჟურნალისტ ნიკა ავალიანის ცემისთვის დაპატიმრებული მელორ ვაჩნაძის, რევაზ რევაზიშვილისა და გიორგი ონიანის ციხიდან გამოგზავნილი წერილების ნაკითხვისთანავე პარლამენტის წინ გამართულ მიტინგზე მივიდა და ხალხს პოლიციისგან ამ ბიჭების დახსნისკენ მოუწოდა. ერთი ჩვეულებრივი (80 ნაცემი მომიტინგის ფონზე) კრიმინალური შემთხვევა პოლიტიკურ საკითხად გადაიქცა მას შემდეგ,

რაც გახმაურდა დაპატიმრებული ახალგაზრდების მიმართ განხორციელებული ზენოლის ფაქტები. მათ პოლიციაში სასტიკად სცემეს — ხელებით, ფეხებით, ხელკეტებით, ავტომატის კონდახებით. მელორ ვაჩნაძის თქმით, ზონდარჯაუფაგმა ჯერ ე.წ. სირცხვილის კორილორი მოუწყვეს, შემდეგ ოთახში შეიყვანეს, ტანსაცმელი შემოახიეს და ისე სცემეს. 15 წლის რევაზ რევაზიშვილი აცხადებს, რომ ფანის ტარებაში ავტომატის კონდახი ურთქმს, ეშუაგზოდნენ მტკვარში გადაბადებით და გაუპატიურებდნენ. გიორგი ონიანი აღიარებს, რომ მასაც ეშუაგზოდნენ გაუპატიურებით. კალმანთა მხრიდან ისმოდნენ შურაცხმყოფელი საუბრები მისი ოჯახის წევრებზეც. გასაკვირი არ არის, რომ ხალხი აღაშფოთდა პოლიციელთა ძალადობამ. სახალხო დამცველმა სოზარ სუბარამაც განაცხადა, რომ „9 აპრილის სახალხო რევოლუციის“ წარმომადგენლების მიმართ აღვილი ჰქონდა ნაშინაობა და ღირსების შემლახველი მოპყრობას, რაც უმკითხველადანააშულია. „უცნობმა“ მომიტინგეებს მიმართა — „ჩვენ მივდივართ დიღომში იმ ბიჭების დასახსნელად!“ — და ტრიბუნიდან ჩამოვიდა. ხალხიც უკან მიჰყვა. იმ ბიჭების დახსნა, განსაკუთრებით, მათი სასტიკად ცემის შემდეგ, თითქმის შეუძლებელი იყო. პოლიცია ასეთ შემთხვევებში რამდენიმე დღე იცდის, სანამ ნაცემი ადგილები დაცხრება. როდესაც 15 წლის რევაზიშვილი ტელევიზიით აჩვენეს, სახე დაუფარეს. ვიფიქრე, ალბათ, კანონს იცავენ-მეთქი, რადგან არასრულწლოვანი ექვმიტანილის სახით ჩვენება არ შეიძლება. მაგრამ ვცდებოდი — მეორე დღეს ერთიანად სახედალურჯეული ბიჭი ვიხილეთ. არ ვიცი, იცნობს თუ არა ბიზ ბაჩჩიშვილამ რეპოლიციის სიმბოლოდ აღიარებული ჩაგვარას სიტყვებს — „იყავით რეალისტები — მოითხოვეთ შემოქმედება“. ფაქტია, — ერთი შეხედვით შეუძლებელი შესაძლებელი გახდა, რამაც ისევე ჩაგვარას მიერ თანამებრძოლ ბრანდონისთვის ნათქვამის ჭეშმარიტებაში დაგვარდა — „რეპოლიციის ტყვიის გასრულწლოვალ არ აკეთება!“ ტყვიაც გავარდა. მართალია, პლასტიკატისა თუ რეზინის, მაგრამ სისხლი დაიღვარა. პოლიციის სამმართველოს ეზოში თავმოყრილი მანქურთები შემართული დახვდნენ ლოპეს მიმდგარ ხალხს. „უცნობი“ შესვლას ითხოვდა, რათა ნაცემ-ნანა-

მები ბიჭების წერილები პოლიციის ხელმძღვანელებისთვის გადაეცა, მაგრამ კარს არავინ უღებდა. ამის შემდეგ ამ წერილებით „შეიარაღებული“ ვისოსებს გადაეწოდდა, როგორც ლევენი გაჩეჩილაძე ამბობს, „მგლების სროვაში გადახტა“. ნამიც და „უცნობი“ თვალთახედვის არედან დაიკარგა. მასში ხალხმა იხუფლა და ლოპეს მიანყდა „საქართველო, საქართველოს“ სკანდირებით. იქიდან პასუხად „მიშა, მიშა!“ მიიღეს. ამკარად გამოჩნდა, რომ „საქართველოს“ ღიად დაუპირისპირდა „მიშა“. ამან ხალხზე კიდევ უფრო გამაღიზიანებლად იმოქმედა და... **უკონი გაგზიხიარება „ზონდარჯაუფაგ“ არა მარტო დუბინებით დაასისხლიანა მომიტინგეები, არამედ დაიზინა ბაუსნის კლასტანისა და რეჟისორის „სახსლი“.** ტელეეკრანებიდან „სისხლი მოჩქევდა“. იმ ღამით ბევრს არ უძინია. მხოლოდ იქ მყოფებს, ანუ თვითმხილველებს არ ვგულისხმობ. ჩვეულებრივმა ტელემაყურებელმა მისთვის დაკრულ ტყვიად მიიღო ხელისუფლების ქმედება. ალბათ, გაიფიქრეს არც ისე დიდი დრო, და უავგუსტესი ფარისეველი კიდევ ერთხელ დაგვიჩინებს — ის ხელკეტები და ტყვიები მე მხვდებოდაო. საავადმყოფოებში გადაიყვანეს ოპოზიციის ლიდერები, ჟურნალისტები, ოპერატორები, მომიტინგეები. ყველა მათგანს ტყვია და მიზნებით თავში ჰქონდა მოხვედრილი. საავადმყოფოში მოათავსეს სასტიკად ნაცემი „უცნობი“. სხეულის დაზიანება მიიღო ექვსმა პოლიციელმაც. ხელისუფლებისა და ხალხის ბარიერთან შეხვედრამ, ანუ ბარიერულმა ომმა ფართო გამოხმაურება მოიპოვა. „პოლიციის სამმართველოსკენ დაძვრა მაღალი ემოციური მუხტის გავლენით იყო ორგანიზებული. ეგზალტირებული სპეცრაზმები ხელისუფლებამ სრულიად ახალი ტიპის პოლიტიკურ იარაღად წარმოაჩინა. ამიტომ ოპოზიციის უპასუხისმგებლობაზე შეიძლება საუბრობდეს მხოლოდ მაღალი პასუხისმგებლობის მქონე ხელისუფლება. არ შეიძლება ოპოზიციის რადიკალიზმზე საუბარი, რადგანაც ჩვენ ულტრარადიკალური ხელისუფლება გვყავს. გესტაპო არ სკანდირებდა „დოლოვ, დოლოვ!“ ჩვენი სპეცრაზმები კი „მიშა, მიშა“

სკანდირებით შევლენ ისტორიაში“, — აცხადებს სოსო ცისკარიშვილი. რაც უნდა თქვა, არა მარტო 6 მაისის, არამედ მთელი საპროტესტო აქციების მთავარი გმირი „უცნობი“ გია გაჩეჩილაძეა. პოეტი რეზო ამაშუკელი მისთვის სახალხო გმირის წოდების მინიჭების ინიციატივით გამოვიდა პარლამენტთან 8 მაისს გამართულ მიტინგზე, რადგან „უცნობი“ იმსახურებს ამ ტიტულს“. ამ ინიციატივას ხალხი ოვაციებით შეხვდა. ჩე გვევარა რეალისტი იყო და შეუძლებლის მოთხოვნას ქადაგებდა. **ჩე გიაგვარას ჩაქალისტი და თაქისი თაქვანეიკით შეუქალის შესაქალბლად გაქალხვა შექალ.** შეიძლება თქმა, რომ საქართველო მცირე სისხლის ფასად დიდ სისხლისღვრას გადაურჩა. ისევე, როგორც ყველა დაძაბულ სიტუაციაში, ქვეყანას მსხნელად სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია მეორე მოველინა. მან ხელისუფლებას მიმართა, პოლიტიკური გადაწყვეტილება მიეღო და დაკავებული ახალგაზრდები გაეთავისუფლებინა. ხელისუფლებამ პატრიარქის შეგონება შეისმინა და ბიჭები გამოუშვეს, თუმცა, პოლიტიკური გადაწყვეტილების მიღებისას, არც ბიუჯეტზე „ზრუნვა“ დავიწყებთ — ისინი გირაოთი გაათავისუფლეს. მათ 2000 ლარის გადახდა დაეკისრა. პატრიარქის დიდი სიბრძნე კიდევ ერთხელ გამოჩნდა, როცა ნაცემი ჟურნალისტიც და ეს სამი ახალგაზრდაც სამების საკათედრო ტაძარში დაიბარა, დალოცა და სახალხოდ შეარიგა საქართველოს სულიერმა ლიდერმა. „უცნობი“ №5 საკანში, „მაცტროში“ დაბრუნდა, ხალხიც თავის საკნებს, მიტინგებსა და მანიფესტაციებს დაუბრუნდა. **ჩემი დამარცხება იმის მანიშნებელი კი არ იქნება, რომ გამარჯვება არ შეიძლებოდა. ბევრმა იწვინა მარცხი ვერესტის სიმაღლეების მიღწევის მიცდებებისას და, ბოლოს და ბოლოს, ვერესტი დაიპყრეს,** — ეს ერნესტო ჩე გვევარას სიტყვებია. **დიდი მადლობა ჩემი გმირად გამოცხადებისთვის, მაგრამ გმირი მე კი არა, ქართველი ხალხია,** — ეს კი „უცნობმა“ ჩე გიაგვარამ თქვა, როცა ბატონმა რეზო ამაშუკელმა თავისი ინიციატივა მიტინგზე გაახმინა. ვერესტი გია თორთლაძემ დაიპყრო და ახლა „პადოშიზირებული“ (ლევან გაჩეჩილაძის სიტყვით) ზის პარლამენტში — დანიშნული ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერია. „უცნობი“ ჩე გიაგვარა №5 საკანში ზის და თავისი და ჩვენი ვერესტის დასაწყობად ემზადება. პირველი წინააღმდეგობა დაძლეულია — მან ნაცემ-ნანაშენის სამი ახალგაზრდა გამოხტაცა ზონდარჯიხისუფლებას. **ბონდო მიხარაშვილი**

საქართველო

გზური, გაგზიონაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგზიონაროთ: 38-41-97, ან მოგზიონაროთ: info@geworld.net

ზურაბ გაგნიძე:

პიზა ბოკერიას სისრულე ტკბობაში გადაუვიდა

ფსიქოპორტრეტი ამა თუ იმ პიროვნების სულიერი სიკვანძის ანალიზი, რომელიც აშკარად ჩანს სუბიექტის პიროვნული სიმნიშვნის ნორმები. დღეს პოლიტიკურ არენაზე მყოფთა ფსიქიკური მდგომარეობა მრავალთა ინტერესის სფეროში მოექცა. ინტერესის გამძაფრება ფსიქოლოგებსა და ფსიქიატრებში, აგრეთვე, რიგით ადამიანებსა და უცხო ძალებშიც კი გამოიწვია სახელმწიფოს პირველ პირთა არაადეკვატურობამ, უცნაურმა მიდგომებმა პრობლემებისადმი, რაც ყველას აღელვებს. ხალხს უჭირს ღირსეული პოლიტიკური ლიდერის დასახელება, რადგან ასეთი ვერ უპოვია. პოლიტიკოსის პიროვნული სიმნიშვნე კი განისაზღვრება იმ ნონანსორობისა და სიღრმის ხარისხით, რასაც ის ხალხთან ურთიერთობაში ავლენს. დღეს საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეზე — გიგა ბოკერიაზე გვესაუბრება ფილოსოფიისა და ფსიქოლოგიის დოქტორი, პროფესორი **ზურაბ გაგნიძე**.

— ბატონო ზურაბ, რას ვეუბნებთ გიგა ბოკერიას სულიერ და გონებრივ უნარებზე, რამ განაპირობა ამ ახალგაზრდა კაცის აღზევება?

— ჩვენ ვცხოვრობთ ისეთ სახელმწიფოში, სადაც მანკიერება უკვე ეპიდემიაა იქცა. პატიოსანი კაცისთვის ამ ვითარებაში დამკვიდრება და გავლენის მიღწევა თითქმის შეუძლებელია. გიგა ბოკერია, რომელსაც სულიერ უნარებში უამრავი ნაკლოვანება აღმოაჩნდა, ეს შეძლო. ცხოვრების მგლურ კანონებსა და სისასტიკეს ადრეულ ასაკშივე აუღო ალღო. მან უდიდესი გამოცდილება ზვიადის გაძევებისას შეიძინა. მიატოვა ბავშვობისდროინდელი დიდი სულიერი სისუფთავე და ზვიადისტების წინააღმდეგ გაილაშქრა. თავს კი იმით იმართლებდა, ადამიანის უფლებათა დეკლარაციაში მითითებულია, რომ ხალხს შეუძლია ტირან ხელისუფლებას აუჯანყდესო. იბრძოდა ძმათა ომის დროს რუსთაველზე, წერდა სიავით აღსავსე სტატიებს. საქმიანად და კალმითაც ენაწინააღმდეგებოდა ეროვნულ იდეოლოგიას. 1997 წელს შეიქმნა „თავისუფლების ინსტიტუტი“. გიგა ბოკერია ამ ინსტიტუტის ერთ-ერთ დამფუძნებელ მოგვევლინა. ქოლერიკული ტემპერამენტის გიგა ბოკერია იმპულსურია და აფექტური. ხარბი, უზნეო, ამორალური, გაუნორნასწორებელი, ამნატებელი და უტაქტო გამოხატომებით ცნობილი გიგა ბოკერია უფრო ცხადია. მისთვის მორალი აბსტრაქტული ცნებაა, რის გამოც სინდისის ხმა დახშული აქვს.

— ბატონო ზურაბ, რით დამისახვარა გიგა ბოკერია საზოგადოების მხრიდან ნდობის მანდატი და როგორ მოხდა პარლამენტში?

— გიგა ბოკერია „ნაციონალისტების“ სიით გავიდა. იმ წლებში კი „ნაციონალური მოძრაობას“ ძალიან მაღალი რეიტინგი ჰქონდა. მისგან მოელოდნენ ნებისმიერი მანკიერების გამოვლენას. ამით მან გავლენა მოიპოვა პარლამენტში. სუსტი ნებელობის ადამიანებს თრგუნავდა, ხოლო ძლიერებს იპირისპირებდა. სკანდალი, ჩხუბი, კინკლაობა, შეპასუხება მისი ამბულა გახდა. სწორედ პარლამენტში მოღვაწეობისას გაუჩნდა მას საკუთარი ძალებისადმი გაზვიადებული რწმენა, რაც პარალელურად აისახებოდა სხვათა დაცინვა-გაკილვაში. კულევებთან დამოკიდებულებაში მეტისმეტად უქმენი

იყო. მან იცოდა, რომ პარლამენტის ტრიბუნა მაქსიმალურად უნდა გამოეყენებინა ეროვნული ცნობიერების დასანგრევად, უჩვეულო ღალატი უნდა ჩაედინა ბიძია „ჯორჯის“ ხელისბიჭს. ახალ პირობებში უნდა მოეპოვებინა „ტრიბუნა პარლამენტარის“ ავტორიტეტი, რათა ყველა მიმდინარე მოვლენაზე კომენტარი გაეკეთებინა. ამ გზაზე მას ბევრი უცნობი სახე და გაურკვევლობაც ელოებოდა. ყოველდღიურად უხდებოდა მიღებული ინფორმაციის გულმოდგინე „გადაღებვა“, რის გამოც დაძაბულობა და სტრესი მის ფსიქიკურ მდგომარეობაში ხშირი იყო. ყველასა და ყველაფერს აკონტროლებდა, აზრსაც მას ეკითხებოდნენ. სწორედ ზომიერების დაცვით მოგვევლინა საზოგადოების გამლიზინებლად. ეს კი მაშინ მოხდა, როდესაც გიგას ინტერესებში საზოგადოება, როგორც ასეთი, უკვე აღარ არსებობდა. თუ მის პიროვნულ ავტორიტეტს უფრო ღრმად განვიხილავთ, ძნელად აღმოვაჩენთ მის მიმართ სხვათა კარგ დამოკიდებულებებს. სულ მცირე დროში თავისი აქტიურობითა და უტიფრობით იქცა გაკიცხვის, დამრახვის, დაგმობისა და შეჩვენების ობიექტად. მთელი საქართველოს კრიტიკული მზერა მისკენ მიმართულია და ხალხის მისამართით მისმა ნათქვამმა ყოველმა სიტყვამ ტყვიის სიმძიმე შეიძინა. მაინც გაზვიადებით ცდილობდა, საბოლოო სიტყვა თვითონ ეთქვა და გადაწყვეტილებაც თავად გამოეტანა. მისი ასეთი ქცევა განპირობებული იყო იმით, რომ აქტიური სოროსელი მასზე ცბიერი და გამოცდილი ხელით იმართებოდა და მათი ნების იარაღს წარმოადგენდა. ის კი თავს საიმპონებო იტყუებდა და საქმეს ნებისმიერ ინტერპრეტაციას აძლევდა. ფსიქოლოგიური გათვლით, გიგა ბოკერიას სიცრუე უკვე ტკბობაში გადაუვიდა. ფსიქიკაარულს ფინიანობა ემატებოდა და თუ ვინმე თვალრთავდა, ისე „მოთხროდა“, ეს უკანასკნელი უნდა გასცლოდა. განწყობის მიხედვით ახერხებს ვინმეს ვერაუფელი ინტრიგების დახვეწას. ამით სხვებს აძიულებს, მისი სურვილისამებრ იაზროვნონ და იმოქმედონ. წარმატებით თავბრუდამხვეული კი მათ ზემოდან დასცქერის. მის ხასიათში საღიზიანად მისული ზღვარგადა-

სული აგრესიულობა ყველასა და ყველაფერს მიმართ მას მარტოსულად ტოვებს. ადამიანთა სიახლოვე ხშირად სულიერ დისკომფორტს უქმნის, რაც მოუხვეწრობითა და ნევროზული შეტევებით მთავრდება. შეუპოვარია, თავხედი და რისკიანი. მანიაკალური აჩემებებით შეუძლია სკანდალის მოწყობა, არაფრის გამო აურზაურის ატეხვა, მტერთან აკრძალული ილეთებით ბრძოლა, ცილისწამების ღვარძლის დახმობა, სამხალისი ჩანწებება, ათასი იარაღის მიწებება. შურისმაძიებელი მენვერილმანია. მწვავე რეაგირება, სიფიცხე, მაქსიმალური ხშირად ხელს უშლის და იბოღმება.

— ბატონო ზურაბ, ის ნამყვანი ფიგურა გახდა პარლამენტში და რატომღაც იბოღმებოდა... რა იყო მისი უკმაყოფილების მიზეზი?

— უკმაყოფილების მიზეზი მისი სამსახურებრივი სპეციფიკა იყო. მართალია, პარლამენტზე ძლიერ გავლენას ახდენდა, მაგრამ უცხო ძალებზე დაქვემდებება ერწმუნებინა, ბალხიც დაღამეღამე მილიონერთა მოტანილი რეფორმები ქვეყნის განვითარების აუცილებლობაა. სოროსის პოლიტიკური გიგა ბოკერია, ერთი შეხედვით, ერთი ნაკლოვანებით, ცოდულებითა და კომპლექსებით სავესტს სახელმწიფო ჩინოვნიკები ეხმარებინა. ამას ქადაგებენ უეროვნებო და უსაყრდენო კაცნი. გიგა ბოკერია, როგორც განუმეორებელი თავკერძი, თავისი სურვილიც აქვს, „სამეფო ტოკოს“ ტრფიალს შინაგანად ატარებს და კარიერის ხის კენწეროში ასვლას ცდილობს. ეს კი მაშინ მოხდება, როდესაც ეროვნული თვითშეგნება საბოლოო მსჯელობა გამოუტანს. ამ ქვეყნისთვის „სკიპტორიანი გიგი“ უფრო ნაკლებ ტრფიალს შინაგანად ატარებს და კარიერის ხის კენწეროში ასვლას ცდილობს. მათი გავეშულებული დაფრთიანებული სულგაყიდული სოროსელები, თავის გამოჩენის გამო კანის სურს ალზევებით ძმათა კვლასაც რომ არ ერიდებიან. მათ დამოუკიდებელი საქართველოს განვითარება სოროსიზმთან შეჯახებით დაარსდეს. მათი გავეშულებული მადა კი ქვეყნისთვის ტრაგედიაა და ხალხისთვის აუტანელი ხდება. ამასობაში ძალიან იკრებს ხალხის აზრის თვების პოლიტიკური და სოციალური დრამა, რადგან ხელისუფალთა წრეგადასული თვითნებობა და უტიფრობა საქართველოს ათასი წყლულით აავადებს. 2007 წელს,

დაბრმავებულ კასტას შეუძლია, საკუთარი სამშობლო გაყიდოს, მოსახლეობა მოახრიოს, დაუნდობელი ნგრევით ახალ სამყაროს გზა გაუკვალოს, ახალი ღმერთის შექმნის აუცილებლობა იქადაგოს, ექსპერიმენტული გაბედულებით ქოსსურ სიტუაციებში გადაგვადონ და ამით ჩაახშონ ჩვენში თავისუფლებისადმი ლტოლვა. ამ მხრივ გარემუქალებს სულიერი ნაკლოვანებებით, ცოდულებითა და კომპლექსებით სავესტს სახელმწიფო ჩინოვნიკები ეხმარებინა. ამას ქადაგებენ უეროვნებო და უსაყრდენო კაცნი. გიგა ბოკერია, როგორც განუმეორებელი თავკერძი, თავისი სურვილიც აქვს, „სამეფო ტოკოს“ ტრფიალს შინაგანად ატარებს და კარიერის ხის კენწეროში ასვლას ცდილობს. ეს კი მაშინ მოხდება, როდესაც ეროვნული თვითშეგნება საბოლოო მსჯელობა გამოუტანს. ამ ქვეყნისთვის „სკიპტორიანი გიგი“ უფრო ნაკლებ ტრფიალს შინაგანად ატარებს და კარიერის ხის კენწეროში ასვლას ცდილობს. მათი გავეშულებული მადა კი ქვეყნისთვის ტრაგედიაა და ხალხისთვის აუტანელი ხდება. ამასობაში ძალიან იკრებს ხალხის აზრის თვების პოლიტიკური და სოციალური დრამა, რადგან ხელისუფალთა წრეგადასული თვითნებობა და უტიფრობა საქართველოს ათასი წყლულით აავადებს. 2007 წელს,

როდესაც დეღმა-წყალდიდობა თვით სოროსელებსაც მისწვდა, მაშინ გიგა ბოკერია კათედრაზე შედგა. ხელისუფალი ხომ უკვე კარგახანია, უკვალოს, ახალი ღმერთის შექმნის აუცილებლობა იქადაგოს, ექსპერიმენტული გაბედულებით ქოსსურ სიტუაციებში გადაგვადონ და ამით ჩაახშონ ჩვენში თავისუფლებისადმი ლტოლვა. ამ მხრივ გარემუქალებს სულიერი ნაკლოვანებებით, ცოდულებითა და კომპლექსებით სავესტს სახელმწიფო ჩინოვნიკები ეხმარებინა. ამას ქადაგებენ უეროვნებო და უსაყრდენო კაცნი. გიგა ბოკერია, როგორც განუმეორებელი თავკერძი, თავისი სურვილიც აქვს, „სამეფო ტოკოს“ ტრფიალს შინაგანად ატარებს და კარიერის ხის კენწეროში ასვლას ცდილობს. ეს კი მაშინ მოხდება, როდესაც ეროვნული თვითშეგნება საბოლოო მსჯელობა გამოუტანს. ამ ქვეყნისთვის „სკიპტორიანი გიგი“ უფრო ნაკლებ ტრფიალს შინაგანად ატარებს და კარიერის ხის კენწეროში ასვლას ცდილობს. მათი გავეშულებული მადა კი ქვეყნისთვის ტრაგედიაა და ხალხისთვის აუტანელი ხდება. ამასობაში ძალიან იკრებს ხალხის აზრის თვების პოლიტიკური და სოციალური დრამა, რადგან ხელისუფალთა წრეგადასული თვითნებობა და უტიფრობა საქართველოს ათასი წყლულით აავადებს. 2007 წელს,

ლი ნაგაზები“ შეუსია განაწყენებული. რაც მართალია, მართალია, ნაგაზი! — ბატონო ზურაბ, ის ჩამოსცილდა პარლამენტს, მაგრამ დღეს არანაკლებ საპატიო ადგილზე — საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილის პოსტზე ვეველინება და ნაკლებად ჩანს პოლიტიკურ საქადრაკო დაფაზეც... — დიხ, „ყოჩი“ აღარ მიუძღვის „მეფესა და მის ამაღლას“ საზოგადოებრივ აზრზე სალაშქროდ. შეუმჩნეველად გამოსულა მწყობრიდან და ჩრდილში მიმჯდარა. საქმე ისაა, რომ ახლა უფრო დახვეწილად ცდილობს ქართულ მიწაზე სოროსის ექსპერიმენტების დანერგვას. ბოკერია ყველაფერს აკეთებს, რომ თავისი ამერიკელი პატრონის ახირებები შეასრულოს. რას აღარ იკონებს, რა „იზმს“ აღარ იყენებს, ოღონდ თავისი მფარველის კალთა გადააფაროს მთელ რიგ საკითხებს. საინტერესოა ის ფაქტიც, რომ საგარეო საქმეთა სამინისტროს სათავეში უდგას რუსეთის მოქალაქე გრიგოლ ვაშაძე, რომლის მოადგილე პროამერიკელი სოროსელი გიგა ბოკერიაა. საოცარია ისიც, რომ დღევანდელი მოძალბებული დემოკრატებისა და დილტანტების, ახლად გამოჩეკილ პოლემიკოსთა ფონზე გიგას განმაქიქებელი მსჯელობები, ინტელექტის თვალსაზრისით, შეუდარებლად მაღლა იდგა. გიგა ბოკერია მზადაა, ყველა შესაძლებელ სიტუაციაში ქართული სულიერების მიდინარებას ლაგამი საგანგებოდ ამოსდოს, რასაც რელიგიისადმი დამოკიდებულებაში ხშირად ამჟღავნებს (მკალავივივილს მუშტით ებრძოდა), მიუვარდა პატრიარქს — გადადექიო!.. უკან დაბრუნებისას კი ხელი მოიტაცა. ცხოვრების ტუჭყყადებელი სოროსელი დღეს სამზეონზე გამოსვლას ერიდება და კაცის ფრთხილი ნაბიჯებით ცდილობს, მომიტინგეთა შორის დესტრუქციამი თავისი წვლილი შეიტანოს, რაც მისი თავდაცვის პოზიცია ჰკარნახობდა, რომ მოუთოკავივნების ხელისუფალთ ხალხისაკადრის პასუხს გასცემდა და თუ თავად არ დაასწრებდნენ, მოზღვავების ტალღას თან მოჰყვებოდა ეროვნული შეგნების გამოვლიძება — ეს კი არავითარ შემთხვევაში არ უნდა მომხდარიყო. ამის გამო უნამუსოდ ცრუობდა, არლეკინით ჟონგლირობდა, სიცრუის აკვარელში შეითხნილი გაფრთხილებით ხალხს თითს ცხვირისწყარალებდა. იმდენად მისწყარალებდა, რომ დღესაც უნდა ეროვნულ ნიადაგს, ვერ გაითვალისწინა, რომ მასამას არ შეარჩენდა. სოროსელებს ნოემბრის მოვლენების ფამს მხოლოდ ერთი მიზანი ჰქონდათ — ჩაეცხოთ მშფოთვარება, მათი ნამდვილი ჩანაფიქრი კი აბსტრაქტულრებუსული საფარველით იფუთებოდა. მაშინ კი იხუვლა ხალხმა: ვინ არის ეს შუბლგარეცხილი გიგა ბოკერია, რის მიღწევა სურს, რატომ მიგვერეკება სამიშროებისკენ, რატომ გვაიძულებს, მაქსიმალურ ზომებს მივმართოთ? მისი უიდეგანო კოსმოპოლიტიკური უმრავლესობისთვის დაფარული იყო. ხალხი გალიზინდა, მისმა აგდებულმა დამოკიდებულებამ შეაძრწუნა. გიგამ საფრთხე იგრძნო და პატრონის ნაქეზების საშუალებით „დაგემი-

აკადემიკოსი როინ მეტრეველი:

ჩვენ არ უნდა ვიქცეთ მოსახრებო ერად, რადგან აქ ოღითგან იყო მკლავრი სახესნიერო ქერები

აკადემიკოს როინ მეტრეველის ხელმძღვანელობით ქართველ მეცნიერთა ჯგუფმა მკითხველი „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემით გაახარა. სულ მალე ყველა გულქართლის ოჯახში ღირსეულ ადგილს დაიკავებს ეს უდავოდ მნიშვნელოვანი ნიგნი. ქართველმა მეცნიერებმა ათწლეულების მანძილზე ბევრ ისტორიულ წყაროს მიაკვლიეს. „ქართლის ცხოვრების“ ახალ გამოცემაში თავმოყრილია ყველა ის ფაქტი, რომლებიც ამ „წმიდა და პატიოსანი“ ნიგნის ჩვენამდე მოღწეულ ოცამდე ხელნაწერში გვხვდება. აღსანიშნავია ისიც, რომ „ქართლის ცხოვრება“ ბატონი როინ მეტრეველის რედაქტორობით რუსულ ენაზეც გამოიცა, რაც საშუალებას მისცემს რუსულენოვან მკითხველს, პირველწყაროში გაეცნოს ჩვენი ქვეყნის „ცხოვრებას“. „საქართველო და მსოფლიო“ აკადემიკოს როინ მეტრეველს ესაუბრა.

მეცნიერული ურთიერთობები, რომელიც ამჟამად, გარკვეულწილად, განვითარდა, აუცილებლად უნდა აღვადგინოთ. მივესალმები დოკუმენტების ამგვარ სისტემატიზაციას. ეს ძალიან მნიშვნელოვანია. ჩვენ ვიცით, რა გააკეთა რუსეთმა 1801 წლიდან, შემდეგ ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიის ავტოკეფალიაც გააუქმა და 1811 წლიდან რუსი ეგზარხოსი განაგებდა ქართულ ეკლესიას. ამ ყველაფრის მიუხედავად, მაინც გვჭირდება გარკვეული ურთიერთობები.

— ბატონო როინ, ქართველ მეცნიერთა ჯგუფმა თქვენი ხელმძღვანელობით დიდი ღვაწლი დასდო „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემას და მკითხველმა კარგი საჩუქარიც მიიღო — წმიდა და პატიოსანი ნიგნი... უპირანია, ჩვენი საუბარი ახ გამოცემით დაიწყო...

— „ქართლის ცხოვრების“ პირველი ტომი ბოლოს 1955 წელს გამოიცა, ხოლო მეორე ტომი — 1959 წელს. საკმაოდ დიდი დრო — ნახევარი საუკუნე გავიდა მას შემდეგ. ამ პერიოდში აღმოჩნდა ზოგიერთი ახალი მასალა. არა უბრალოდ მასალა, არამედ ახალი ნუსხა. ბატონი სიმონ ყაუხჩიშვილი, რომელმაც უდიდესი ამაგი დასდო „ქართლის ცხოვრების“ გამოცემას, ეყრდნობოდა მანამდე არსებულ ყველა წყაროს, მათ შორის, ძველი ციკლისა და ახალი ციკლისას. ძველი ციკლის არის ვახტანგ მეექვსეშვილი წყაროები, ე.ი. XVIII საუკუნემდე წყარო, ასევე, შემდგომ „სწავლულ კაცთა“ კომისიის მიერ დადგენილი და რედაქტირებული-შეცხვებული ტექსტები. გავიდა ხანი და 1959 წელს აღმოჩნდა ე.წ. კლიმაშვილისეული ნუსხა. ამას მცხეთურ მასალას ეძახიან, მაგრამ რაკი კლიმაშვილმა აღმოაჩინა ზემო იმერეთში, ასეც იწოდება. ნუსხურად შესრულებული ეს ერთადერთი მასალა შემორჩა ნუსხას. იმ მასალებზე, რომლებზეც ბატონმა სიმონ ყაუხჩიშვილმა იმუშავა, გარკვეული მოსაზრებები გაჩნდა. ზოგიერთი მათგანის სხვაგვარად წაკითხვა მოხდა. ეს ჩვეულებრივი ამბავია ისტორიაში. დიდი ივანე ჯავახიშვილი ბრძანებდა, რომ, როცა მასალებზე მუშაობ, შეიძლება ისეთი რამ აღმოჩნდეს, რომელიც მთელ კვლევას ააყირავებს.

რძოდა ერთ ომში, დავითმა სამი ჟამის განმავლობაში (სამ საათში) მოიგო დიდგორიო. ხომ ხედავთ, აღმაშენებლის ისტორიკოსიც ვერ ასცდა სუბიექტივიზმს. ეს მაგალითი იმის დასტურად მოვიხსენებ, რომ ნებისმიერ ეპოქაში ისტორიკოსები იმ ეპოქის დაღს. აი, სწორედ ამას ვგულისხმობდი. სხვათა შორის, ივანე ჯავახიშვილმა 1904 წელს ჯერ გაზეთში გამოაქვეყნა, შემდეგ კი ნიგნად გამოსცა „მამულდემოლოგია და მეცნიერება“, რომელშიც ამბობს, რომ დაუშვებელია სამშობლოს სიყვარულით გაღრმავებული და უდემოლოგია შენს სამშობლოზე. მას აუცილებლად მიიჩნდა კრიტიკული ისტორია ქვეყნისა და თვითონაც ძალიან კრიტიკულია დროისადმი. „ქართული აქვს ძალიან ვრცელი ბიბლიოგრაფია — ათასამდე ერთეული, თუკი ვინმეს რაიმე დაუწინაურებდა „ქართლის ცხოვრების“ შესახებ, ყველაფერი შეტანილია. ამასთან, დართული აქვს ფართო საძიებელი.

— „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემის შესავალ ნერილში თქვენ აღნიშნავთ, რომ „ყოველ ეპოქასა თუ ყოველ საზოგადოებაში ისტორიის შესწავლა თუ შემეცნება ექვემდებარება მოცემული დროისა და ადგილის განსაზღვრულ ტენდენციებს“. ჩვენს ქვეყანაში დღეს არსებული მდგომარეობა რა ფიქრებს აღვიძრავთ, რამდენად ექვემდებარება ისტორიის შესწავლა თუ შემეცნება „გაბატონებულ ტენდენციებს“? მოგეხსენებათ, ისტორიის ფალსიფიკაცია მძიმედ აისახება მთელი თაობების მსოფლმხედველობაზე...

— „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემის შესავალ ნერილში თქვენ აღნიშნავთ, რომ „ყოველ ეპოქასა თუ ყოველ საზოგადოებაში ისტორიის შესწავლა თუ შემეცნება ექვემდებარება მოცემული დროისა და ადგილის განსაზღვრულ ტენდენციებს“. ჩვენს ქვეყანაში დღეს არსებული მდგომარეობა რა ფიქრებს აღვიძრავთ, რამდენად ექვემდებარება ისტორიის შესწავლა თუ შემეცნება „გაბატონებულ ტენდენციებს“? მოგეხსენებათ, ისტორიის ფალსიფიკაცია მძიმედ აისახება მთელი თაობების მსოფლმხედველობაზე...

დღეს არსებულ მდგომარეობაზე მკითხეთ და გამახსენდა ინგლისელი ისტორიკოსის სიტყვები: წერო თანამედროვე ისტორია, ეს ნიშნავს პეიზაჟი ბურუსში ხატო. ისტორია შორიდან უნდა დაინახო. დღევანდელი უნდა შეფასდეს, მაგრამ ისტორიის დაწერა გარკვეული დროის შემდეგ შეიძლება.

ასე რომ, აქ უჩვეულო არაფერია. სიმონ ყაუხჩიშვილის ის უდიდესი ამაგი დარჩა, მაგრამ, გარკვეულწილად, შესწორდა ნუსხა. ამასთან, მოპოვებულია ჟამთააღმწერლის ახალი ნაწყვეტი, რომელიც ამ ახალ გამოცემაში შევიტანეთ. ჩვენ შევეცადეთ, არა ერთი მეცნიერის, არამედ მეცნიერთა საკმაოდ დიდი ჯგუფის მიერ წარმოდგენილი მასალებით შეგვეცხო „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემა.

— საერთოდ, მიღებულია, რომ ისტორია ზუსტი მეცნიერებაა. მაგრამ ისევე, როგორც ბევრ ჰუმანიტარულ დარგს, ისტორიასაც ახასიათებს ტენდენციურობა, რადგან ის თავის ეპოქას ასახავს. მაგალითად, დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსი არის ყველაზე დიდი ისტორიკოსი თავისი მეთოდოლოგიით, წერის მაღალი კულტურით, ცოდნით, განათლებით; შესაშური შედარებები აქვს, ბერძნული ლიტერატურის ღრმა ცოდნას ამჟღავნებს, მაგრამ, გარკვეულწილად, სუბიექტურია. იგი დავით აღმაშენებელს ალექსანდრე მაკედონელს ადარებს და ამბობს: ვინ იყო მაკედონელი დავით აღმაშენებელთან შედარებით, ის რომ რამდენიმე წელი იბ-

ჩვენ ხშირად გვედავებიან ცალკეულ საკითხებზე. ამიტომ უნდა გამოიცეს დოკუმენტური მასალები, რომლებიც ყველასთვის ხელმისაწვდომი იქნება. დღეს შეერთებულ შტატებში, ინგლისში, გერმანიაში ნახავთ ქართულის მცოდნე მეცნიერს. სამწუხაროდ, ვერ დაგისახელებთ ვერც ერთ რუსს, ვინც იმ დონეზე იცის ძველი ქართული, რომ დოკუმენტებზე იმუშაოს. ჩემი მეგობარი იყო რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის ნევი-კორესპონდენტი ანატოლი ნოვოსელცევი, სამწუხაროდ, რამდენიმე თვის წინ გარდაიცვალა, რომელმაც ქართული და საქართველოს ისტორია ზედმიწევნით იცოდა. „ქართლის ცხოვრებას“ კითხულობდა. იგი შუა საუკუნეების სპეციალისტი იყო. „დიდი საბჭოთა ენციკლოპედიის“ გამოცემაში ასა ჩვენ ერთად გვედავებოდნენ ერთ-ერთ ქართულ მასალასთან დაკავშირებით. ნოვოსელცევიმ ნაუკითხა ქართულად, უთარგმნა და პრობლემატურ მოიხსნა.

— ანუ, შეიძლება თქმა, რომ ხელთ გვაქვს შევსებული და დაზუსტებული „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემა...

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორობისას მე და სანკტ-პეტერბურგის უნივერსიტეტის რექტორმა გავხსენით ქართულ-სომხური განყოფილება. სულ რა ბავშვი სწავლობდა. ისინი სამი წლით ჩამოვიყვანეთ, ქართული ვასწავლეთ. აი, ეს არის გზა, რომ როგორც ქართულ წყაროებში ჩავახედოთ ისინი. ჩვენ ახლა ისეთ საკითხებზე გვიხდება დავა აფხაზეთთან თუ სამხრეთ ოსეთთან დაკავშირებით, რაც აქსიომური ჭეშმარიტებაა და, წესით, უნდა იცოდნენ. სამწუხაროდ, არ იციან და ამ ჭეშმარიტების მტკიცება გვჭირდება. ამიტომაც გადავწყვიტეთ, „ქართლის ცხოვრება“ რუსულადაც გამოგვეცა და ამით ბევრ წინაღობას დავძლევეთ.

— ანუ, შეიძლება თქმა, რომ ხელთ გვაქვს შევსებული და დაზუსტებული „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემა...

— ჩვენი საუბრისას, ბუნებრივია, ვერ ავცდებით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ამ უპირველეს უმაღლეს სასწავლებელში მიმდინარე პროცესებს, რომელიც დღეს საუნივერსიტეტო რეფორმად ცხადდება. თქვენ რას იტყვიან?

— ანუ, შეიძლება თქმა, რომ ხელთ გვაქვს შევსებული და დაზუსტებული „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემა...

სუდან ლორთქიფანიძეს. ამის შემდეგ უნივერსიტეტში საქართველოს ისტორიის კათედრას ვხელმძღვანელობდი. ცოტა ხანში კი კათედრები საერთოდ გააუქმეს. უნივერსიტეტი ჩემთვის იყო და არის ყველაფერი. 1957 წლის 1 სექტემბერს პირველად გადავაბიჯე უნივერსიტეტის ზღურვლს. 13 წელი ვიყავი რექტორი და ყოველი შესვლისას ველევადი. ის განცდა მეუფლებოდა, რაც იმ პირველ სექტემბერს განვიცადე. გთხოვთ, სულგორძელად მომიტყეოთ, რომ მიჭირს ამ თემაზე საუბარი. ისეთ ცუდ ინფორმაციებს ვიგებ უნივერსიტეტში მიმდინარე პროცესებზე, რომ ჩემგან უხერხული იქნება რაიმეს თქმა.

— თითქმის ხუთი წელიწადია, რაც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი აღარ ბრძანდებით. ამ გადასახედიდან როგორ შეაფასებთ თქვენი მოღვაწეობის წლებს? მაშინ თქვენ რექტორთა საბჭოსაც ხელმძღვანელობდით, რა შექმლით და რაზე გწყდებოდა გული, რისი გაკეთება ვინდებოდა ვერ მოახსენებთ?

— უნივერსიტეტიდან ჩემი წამოსვლის შემდეგ რექტორთა საბჭოც აღარ არსებობს... კარგი, რაკი არ იშლით, გეტყვი. გასაკეთებელი ძალიან ბევრი იყო. მე ექსტრემალური ვითარებაში მომიხდა რექტორობა. 1991 წლის 14 ოქტომბერს, სვეტიცხოვლის სასახლეში, პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ დამნიშნა უნივერსიტეტის რექტორად. მაშინ უზენაესი საბჭოს წევრი ვიყავი. ორჯერ ვთქვი უარი, მაგრამ ძალიან აქტიურობდა უზენაესი საბჭოს კულტურის, განათლებისა და მეცნიერების კომისიის თავმჯდომარე თემურ ქორიძე. მოკლედ, სამშაბათს, 15 ოქტომბერს, მივედი უნივერსიტეტში და უკვე რამდენიმე დღეში, ორშაბათიდან ლექციები განვახლეთ. გახსოვთ, ალბათ, რა ვითარება იყო იმ დროს. მას შემდეგ სიცივეში, უსინათლოებაში, შიმშილში, ლექცია არ გაცდენილა. უნივერსიტეტი ფეხზე იდგა და ნამდვილი საგანმანათლებლო კერა გახლდათ.

ახლა ბევრს საუბრობენ საერთაშორისო საგანმანათლებლო ურთიერთობებზე. ჩვენ ურთიერთობები გვქონდა სორბონის, ზაარლანდის, იენის, ჰაიდელბერგის, ჰუმბოლდტის და სხვა უამრავ უნივერსიტეტთან. როდესაც გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრი ჰანს-დიტრიხ გენშერი საქართველოში ჩამოვიდა და საპატიო დოქტორის ნიშნავდა მივანიჭეთ, განაცხადე: თბილისის უნივერსიტეტი არის ჩემი ქვეყნის უნივერსიტეტების ღირსეული პარტნიორი.

დღევანდელმა რეფორმებმა ცოტა გვიან გაიგეს ბოლონის პროცესის შესახებ. 1993 წლის სექტემბერში მოსკოვის ლომონოსოვის სახელობის უნივერსიტეტის რექტორმა, აკადემიკოსმა

ვიქტორ სადოვნიჩიმ, მე და კაიროს უნივერსიტეტის რექტორმა ბოლონიაში, ბოლონის უნივერსიტეტში ხელი მოვაწერეთ ე.წ. მაგნა კარტას. ეს არის უნივერსიტეტების დიდი ქარტია. ჩვენ პირველები ვიყავით, ვინც ამ ქარტიას შეუერთდა. ეს ნიშნავდა საერთო-ევროპული საგანმანათლებლო სივრცის შექმნისთვის და სტუდენტული და პროფესორის თავისუფლებისთვის ბრძოლას. აკადემიური თავისუფლება იგულისხმება. უმაღლეს სკოლაში ორი პერსონაა. თუკი არის კარგი ლექტორი და ბეჯითი სტუდენტი, პრობლემა გადაწყვეტილია.

რაც შეეხება უნივერსიტეტის რეფორმას, მარტო ჩვენთან კი არა, მსოფლიოს ნებისმიერ უნივერსიტეტს სჭირდება პერმანენტული მოღვაწეობა. უნივერსიტეტი ცოცხალი ორგანიზმია და არ შეიძლება მის ცხოვრებაში უხეში ჩარევა, თუმცა მუდმივი განახლების პროცესი მისთვის სასიცოცხლოდ აუცილებელია.

რამდენჯერმე შეგვაპოვნა ზალცბურგის სემინარმა. ეს არის განათლების ექსპერტთა ჯგუფი, რომელმაც მაშინ ძალიან მაღალი შეფასება მისცა თბილისის უნივერსიტეტს.

მთავარი, რითაც ახლა თავს იწონებენ, არის მისაღები გამოცდების გატანა უმაღლესი სასწავლებლებიდან. ჩვენ მზად ვცქონდა ეს პროექტი... მაგრამ თავს იჩენს ერთი ძალიან მნიშვნელოვანი პრობლემა, რომელიც უდავოდ გასათვალისწინებელია. არ შეიძლება ბავშვი ისე ჩაირიცხოს სასწავლებელში, რომ ის უშუალოდ არ ნახოს. სამ საგანში შეიძლება იყოს კომპიუტერული გამოცდა, მაგრამ მასთან გასაუბრების საშუალება უნდა ჰქონდეს მის მომავალ ლექტორს. მეტსაც გეტყვით, ბევრ სტუდენტს აქვს მეტყველების დეფექტი. უნივერსიტეტამდე შედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორი ვიყავი და ერთხელ მომიყვანეს ბავშვი, რომელიც შესანიშნავად წერდა, მაგრამ ვერ მეტყველებდა. შეიძლება, კლასში ბავშვებთან შევიდეს ენაბრვლილი პედაგოგი? აქ ხომ უამრავი ნიუანსია...

— ბატონო როინ, ენაბრვლილი პედაგოგი კი არა, ქართული პოლიტიკა გაივსო ენაბრვლი და ბრუციანი ადამიანებით, რომლებიც ყოველდღიურად ჭკუას გავრიგებენ ტელეკრანებიდან...

— ეს კიდევ ერთი დიდი პრობლემაა, თუმცა თვით ტელემაკყვანებიც ისეთ შეცდომებს უშვებენ, გაცდებიან. გაუხათლებლობა თვალნათლივ ჩანს. „ცივილიზებული“ და „ცივილურს“ ვერ არჩევენ ერთმანეთისგან, რაც კიდევ ერთხელ გვარწმუნებს, რომ ჩვენი ახალგაზრდობა წიგნს ძალიან დაშორდა. მოკლედ, მომავალი თაობების განათლებაზე სერიოზული ზრუნვა გვმართებს.

საქართველო

გზნობა, გაზვიადებით თქვამს მოსახრებები? დაზვიადებით: 38-41-97, ან მოგზავრეთ: info@geworld.net

თავის დროზე ჩვენ მივალ-
ნიეთ იმას, რომ თბილისის
უნივერსიტეტის კურსდამ-
თავრებულის აკადემიურ მო-
ნაცემებს ევროპულ სტან-
დარტებთან ადარებდნენ და
უგამოცდოდ იღებდნენ ევ-
როპის უნივერსიტეტში. ევ-
როპაში სამსლიანი ბაკალავ-
რიატი და ორსლიანი მაგისტ-
რატურა აქვთ. მათ ბაკალავ-
რები, საშუალო ფენა სჭირ-
დებათ, ჩვენთან კი ძალიან
დიდი მნიშვნელობა აქვს
უმალღეს განათლებას. სა-
ქართველო ყოველთვის გა-
მორჩეული იყო განათლების
დონით. ჩვენ არ უნდა ვიქცეთ
მომსახურე ურად. ჩვენთან
ოდითგან იყო მძლავრი სა-
მეცნიერო კერები და ამას
გაფრთხილება სჭირდება.

— სწორედ ამ თემაზე მინ-
და, გკითხვით. ბოლო ხუთი
წლის მანძილზე სერიოზუ-
ლი ცვლილებები განხორ-
ციელდა მეცნიერებათა აკა-
დემიის სისტემაშიც — რამ-
დენიმე სამეცნიერო-კვლე-
ვითი ინსტიტუტი გაუქმდა
კიდევ. თქვენი აზრით, რა
შედეგი გამოიღო აკადემიის
რეფორმამ და სამომავლოდ
რა ცვლილებებს უნდა ვე-
ლოდოთ?

— დიდი შეცდომაა დაშვე-
ბული ამ ინსტიტუტების მეც-
ნიერებისა და განათლების
სისტემაში გადასვლით. სამი-
ნისტროს მიმართ პრეტენზი-
ას არ გამოვთქვამ, მაგრამ
შეუძლებელია, მან 60 სამეც-
ნიერო-კვლევითი ინსტიტუტს
უხელმძღვანელოს. მეცნიერ-
ებათა აკადემიაში 9 განყოფი-
ლება მუშაობდა და თითოე-
ულში რამდენიმე ინსტიტუტი
შედგოდა. ჩვენს განყოფი-
ლებას 10 ინსტიტუტი ექვემდ-
ებარებოდა. ურთიერთობა
ახლაც გვაქვს. მართალია,
მხოლოდ სამეცნიერო სა-
კითხვებს ვწყვეტთ, მაგრამ ეს
ძალიან მნიშვნელოვანია. მე
მგონი, მიხვდნენ, რომ ამ ინ-
სტიტუტების ნორმალიზირ-
ფიციალიზაცია იმდენად სწორი
აუცილებელია მეცნიერება-
თა აკადემიის სისტემაში
ყოფნა. ვინც გავიდა, ძალიან
დაკნინდა. აქ მართლმეტატი-
ბის შემცირებას არ ვგულისხ-
მობ. თუმცა ერთი ძალიან
კარგი საქმე გააკეთა ხელი-
სუფლებამ — კანონმდებელ-
ნი, რომ ყველა სამეცნიერო-
კვლევითი დაწესებულება ან-
გარიშვალდებულია მეცნიერ-
ებათა აკადემიის წინაშე.

— ბატონო როინ, ჩვენი
საუბრის დასასრულ გთხოვ-
თ, ქვეყანაში სადღესასწაუ-
ლად განვითარებული პროცეს-
ებიც შეაფასოთ. თქვენი აზ-
რით, რა უნდა გააკეთოს ხე-
ლისუფლებამ და ოპოზიცი-
ამ დაძაბულობის განსა-
მუხტავად?

— ძალიან ძნელი სათქმე-
ლია, მაგრამ დიდი სურვილი
მაქვს, ყველაფერი მშვიდო-
ბიანად დასრულდეს. ქვეყანა
დაილაღა, ხალხი დაილაღა
უკვე. ვისურვებდი, რომ
პრობლემები რაციონალურ-
ად და გონივრულად გა-
დგნენ. ამას ძალიან დიდი
მნიშვნელობა ექნება საქარ-
თველოს ზვალინდელი დღის-
თვის, ტერიტორიული მთლი-
ანობის აღდგენისთვის. ჩვენი
უპირველესი ამოცანა უნდა
იყოს, როგორმე მშვიდ რე-
ჟიმში გადავიდეთ და მშვი-
დობიანად დასრულდეს ყვე-
ლაფერი.

ესაუბრა
გონდო
მიხარაშვილი

როგორც განვრთნილ
სელაპს უში სტავრიდა,
ისე გავიხარდა 1992 წლის
25 დეკემბერს ამერიკის
შეერთებული შტატების
მიერ საქართველოს
დამოუკიდებლობის
აღიარება. მერე იყო
ცნობილი მოვლენები,
ცნობილი ფრაზები
დინების წინააღმდეგ
მოცურავე და მკვდარი
თევზების შესახებ... ეს
ყველაფერი იყო, მაგრამ...
საქართველოში
პროდასავლურმა
განწყობამ ფრთები
შეისხა, დემოკრატიის
ბანგი მთელ ქვეყანას
მოერია და, ასე ვთქვათ,
ევროპული
ფასეულობებისაკენ
სწრაფვა ლამის
თვითმიზნად გვექცა...
საზოგადოების
უმრავლესობა სწორედ ამ
ფასეულობებში ხედავდა
ხსნას და როგორც
შორეულ წლებში, ახლაც
დარწმუნებული იყო, რომ
„ზაგრანიცა ნამ
პამოყეტ“... ასე იმედიანად
გავატარეთ ლამის ორი
ათეული წელიწადი...

მეცნიერება

მიზანსარ და მიზნად იქნას!

ალბათ, გახსოვთ, როგორი
გახარებული იყო ქართული
პოლიტიკური ელიტა, ევრო-
დერეფნისა და „ევროტრუ-
ბის“ სტატუსი რომ შევიძი-
ნეთ, ხოლო როდესაც სააკაშ-
ვილიმა ევროპის განყოფილ
წინააღმდეგ გამოგვაცხადა, ამ
ელიტამ ლამის დავლური და-
უარა.

სიხარულის კულმინაცია
იყო, მეიდანში ჯორჯ ბუშ-
მა აჭარული რომ წაუცეკვა
და სააკაშვილი დემოკრატი-
ის შუქურად გამოაცხადა.

მაშინ მმართველი ელიტაში
და საზოგადოების სოლიდურ
წინააღმდეგ პროამერიკული
განწყობები იმდენად ძლიერი
იყო, რომ გიორგი ბარამიძე
საჯაროდ ნატრობდა, — ნე-
ტავ, ამერიკის ერთ-ერთი
შტატი ვიყოთ.

ერთი სიტყვით, ამერიკის
და, ზოგადად, დასავლეთის
დემოკრატიულ ფასეულობა-
თა სისტემის პოპულარობა
საქართველოში გაუსუსაზღ-
ვრელი გახლდათ.

იმდენად განუსაზღვრე-
ლი, რომ მაღალი რანგის პო-
ლიტიკური თანამდებობის
ქმონე პირს არ ერიდებოდა,
საჯაროდ ეთქვა უარი სუვე-
რენიტეტზე და ენატრა, —
ნეტავ, ამერიკის ერთ-ერთი
შტატი ვიყოთ. ამას ობიექ-
ტურად ახსნა აქვს, რადგანაც
საბჭოთა პერიოდში და მე-
რეც, პოსტსაბჭოთა ეპოქა-
ში, დასავლეთი ჩვენთვის
ასოცირდებოდა დემოკრა-
ტიულ ღირებულებებთან,
თავისუფალ საბაზრო ეკო-
ნომიკასთან, კანონის უზე-
ნავსობასთან... ერთი სიტყ-
ვით, სამართლიანობაზე
დამყარებულ საზოგადოე-
ბასთან.

ეს არ იყო უბრალო ასოცი-
აცია, ეს იყო იმედი, რომე-
ლიც მირაფივით დაგვემსხვ-
რა.

საკაშვილის მმართველო-
ბის ხუთმა წელიწადმა ისე
გარყვანა და გააცამტვერა და-
სავლური ღირებულებები,
რომ დემოკრატია, რომელიც
ქართველებს უამისოდაც
ჩვენებურად გვესმოდა, უკვე
აღარ არის მიზანი. დემოკრა-
ტია იქცა ნიღბად, რომელსაც

პროტესტის ნიშნად ადულე-
ბული ქართული საზოგადო-
ების მოსაწყუებლად, მოსაც-
დენად და გასაბრყველად
ხან სააკაშვილი ირგებს, ხან
— პიტერ სემენი და ხანაც
მათიას იორში გვისაღებს გა-
ყალბებულ არჩევნებს დე-
მოკრატიის არნახულ მაგა-
ლითად...

არადა, სინამდვილეში, სა-
აკაშვილის რეჟიმმა ბევრს
გულაგი სანატრელი გაუხა-
და.

ანალიტიკოსები მთელ
მსოფლიოში ერთხმად აღი-
არებენ, რომ მიზანსარ
გაუჭირდება კიდევ ოთხი
წელიწადი თავისი პოსტის
შენარჩუნება.

ისინი ასევე აღიარებენ,
რომ დასავლეთის მიერ
მხარდაჭერილი „დემოკრა-
ტიის შუქურა“ დღით დღე
ემსგავსება თურქმენბაშს.

მთელი მსოფლიო აღიარ-
ებს, რომ აგვისტოს ომმა
საკაშვილის რეპუტაციას
გამოუსწორებელი ზიანი მი-
ყენა. ყველა ხვდება, რომ აგ-
ვისტოს ავანტიურა იყო კა-
ტასტროფა არა მარტო სა-
აკაშვილის რეჟიმის მდგრა-
დობის, არამედ უამისოდაც
მყიფე ქართული სახელმწი-
ფოებრიობისათვის.

მთელი მსოფლიო ხედავს,
რომ ქვეყნის პრეზიდენტი
კრიზისიდან გამოსავალს კი
არ ეძებს, არამედ მასაჟისტ
ქალბატონთან ნებებობს და
„შოუებს“ აწყობს — ხან მე-
ოთხედ გახსნის „პუშას“ ფაბ-
რიკას აჭარაში, ხანაც ბოდ-
რუმს გავარდება გასარუჯა-
ვად... მოცალეობის ფაშს კი
სამხედრო ამბოხებას ახშობს
— ჩაკ ნორისის პერსონაჟი-
ვით უშიშრად შედის „დაუ-
მორჩილებელ სატანკო ბატა-
ლიონში“ და ჯარისკაცებს
მორალს უკითხავს. „ტრიუ-
კაჩია“, ღმერთმანი, თორემ
პალსტუხის ღეჭვისა და გორ-
ში საკუთარი ცხენის, მომი-
ტვეთ, დაცვის გასწრების
სამარცხვინო სცენების შემ-
დეგ მუხროვანში გამოჩენი-
ლი „სიმამაცე“, მსუბუქად
რომ ვთქვათ, უზნობაა.

საკაშვილმა თავისი ქვე-
ვით არა მარტო შარშან აგ-

ვისტოში, არამედ წლეულს,
აპრილშიც, მეტად რთულ
მდგომარეობაში ჩააყენა
დასავლეთი. მან ამერიკის
ახალარჩეულ პრეზიდენტს,
ფაქტობრივად, არ დაუტოვა
დიპლომატიური მანევრის
საშუალება, რადგანაც სა-
კუთარი რეჟიმი მოსკოვსა
და ვაშინგტონს შორის სა-
ჯილდო ქვად აქცია, ქვად,
რომელიც ან ვაშინგტონმა
უნდა ესროლოს მოსკოვს,
ან — პირიქით...

ახლახან სააკაშვილმა პრა-
ლიდან „დაგვემოძღვრა“ —
ახალმა ენერგოპროექტმა
ორ-სამ წელიწადში, თურმე,
ნუ იტყვიოთ, საქართველო
წლეულად უნდა აქციოს.

კრუობს სააკაშვილი...
ახალი ენერგოპროექტი,
რომელზეც ის ასეთ იმედებს
ამყარებს, დამოკიდებულია,
ძირითადად, მუა აზიის, კერ-
ძოდ, თურქმენეთის ენერგო-
რესურსებზე, თურქმენეთის
პრეზიდენტი კი პრალის სა-
მიტზე დემონსტრაციულად
არ ჩავიდა...

არადა, თურქმენული
ენერგომატარებლების გარე-
შე ეს პროექტი არის მხოლოდ
„ტრუბა“ და არაფერი „ტრუ-
ბის“ გარდა.

ამასთან, ნიკოლა სარკო-
ზიმ სულ ახლახან ევროპას
ახალი ინიციატივა — რუ-
სეთსა და თურქეთთან ერ-
თად „ეკონომიკისა და უსაფ-
რთხოების საერთო სივრცის“
შექმნა შესთავაზა.

ამ სივრცეში, რა თქმა უნ-
და, იგულისხმება ამიერკავ-
კასიაც, მაგრამ გასაგებ მი-
ზეზთა გამო საქართველოს
ალარავინ ასხენებს.

სარკოზის ამ ინიციატივის
პათოსიდან ნათლად ჩანს,
რომ თანამედროვე ევროპა
კავკასიაში აღიარებს რუსე-
თის და, ნაწილობრივ, თურ-
ქეთის ინტერესებს, ამერიკა-
ზე კი რატომღაც დუმს. ევ-
როპა ამ რეგიონში საკუთარ
თამაშს იწყებს.

თუ გავითვალისწინებთ,
რომ, ამ ინიციატივის თა-
ნახმად, ევროპამ რუსეთსა
და თურქეთთან ერთად ინ-
დოეთისა და ჩინეთის სა-
პირწონე უნდა შექმნას, ანუ

ამ ერთიანი უსაფრთხოე-
ბისა და ეკონომიკურმა სივრ-
ცემ უნდა შეიძინოს პეკინსა
და დელისთან ჭიდაობისათ-
ვის საკმარისი კრიტიკული
მასა, მაშინ ცხადი გახდება,
რომ სარკოზიმ თავის ინი-
ციატივაში არა თუ საქარ-
თველოს, ამერიკის ინტერე-
სებიც კი არ გაითვალისწი-
ნა.

თურქებს მშვენივრად ეს-
მით, რომ ევროსაბჭოში გა-
ერთიანება მათთვის ძალიან
შორეული, ანუ თითქმის შე-
უძლებელი პერსპექტივაა,
ამდენად, არ გაუშვებენ ხე-
ლიდან მანსს, რომ ამ ფორ-
მით მანსც იყოს წარმოდგენი-
ლი ახალ პოლიტიკურ ალიან-
სში.

არადა, რუსეთისა და თურ-
ქეთის მონაწილეობის გარე-
შე ამ პროექტს მომავალი არ
აქვს. ანკარასა და მოსკოვს კი
კავკასიაში დღემდე აქვთ არა
ერთი სადავო საკითხი.

აქედან დასკვნა — ანკა-
რაც და მოსკოვიც თავიანთ-
თვის ამ პროექტში მონაწი-
ლეობის სანაცვლოდ „შა-
ჩარყინულს“ მოითხოვენ...

ჩვენ კი... მიხეილ სააკაშვი-
ლი ხან „სამხრეთის დერეფ-
ნი“ გვაიმედებს, ხანაც ამ-
ბოხებული ჯარისკაცებითა
და გადატრიალების მცდე-
ლობით გვაშინებს.

არადა, საქართველოში
ბევრმაც კი იცის, რომ ვაშინ-
გტონის მწვანე შუქის, ანუ
ნებართვის, გარეშე აქ არა
თუ სამხედრო გადატრიალე-
ბა ვერ მოხდება, რეფერენ-
დუმიც კი არ დაინიშნება.

ის, რაც დღეს საქართვე-
ლოში ხდება, სამწუხაროდ
თუ საბედნიეროდ, მარტო
საკაშვილისა და ქართვე-
ლი ხალხის პრობლემა აღარ
არის.

მიხეილ სააკაშვილმა ძა-
ლაუფლების უზურპაციის;
საკუთარი მოსახლეობი-
მოპყრობით; ნოემბრის, აგ-
ვისტოს და, რომელი ერთი
ჩამოვითვალთ, სხვა მოვ-
ლენებით გააკეთა ის, რაზეც
რუსეთი ვერც იცინებებდა.
საკაშვილმა კატასტრო-
ფულად დასცა ქართველ

ხალხში ამერიკის, ზოგა-
დად, დასავლეთის, რეპუტა-
ცია.

ის, რაც დღეს საქართვე-
ლოში ხდება, პროტესტი, რო-
მელსაც საზოგადოება დაუ-
ლაღავად გამოხატავს, მი-
მართულია არა იმდენად სა-
აკაშვილის წინააღმდეგ, რამ-
დენადაც არის გამოხატულე-
ბა იმედგაცრუებისა მმართვე-
ლობის იმ სტილის მიმართ,
დემოკრატიის იმ მოდელის
მიმართ, რასაც იგივე დასა-
ვლეთი წლებია, „გვიწონებს“
და „დემოკრატიის შუქურად
გვისაღებს“.

ვისი ბრალიც უნდა იყოს,
ვისი დაწყებულიც უნდა
იყოს, აგვისტოს მოვლენებმა
და პალსტუხელქია პრეზი-
დენტმა სწორედ რუსეთის
ნისქეილზე დაასხა წყალი...

მიხეილმა დაასამარა, დაა-
საფლავა ქართველი ხალხის
იმედი, რომ „ზაგრანიცა ნამ
პამოყეტ“.

საკაშვილმა დასაფლა-
ვა დასავლური ღირებულე-
ბები, მან ხალხს იმედი გა-
ქურდა არა მხოლოდ რო-
გორც პრეზიდენტმა, არა-
მედ როგორც ლიდერმა,
რომელიც დასავლურ ფასე-
ულობათა ღია მატარებელი
იყო.

ზოგი წირი მარგებელია...
იქნებ, მომავალში მინც ვი-
ყავთ საკუთარი თავის და
არა მითითური „ზაგრანი-
ცის“ იმედად.

რაც შეეხება სააკაშვილს,
„დემოკრატიის შუქურას“,
მას ამიერიდან მხოლოდ
იუმორისტების სკეტჩებში
თუ მოხსენიებენ. ისტორია-
ში იგი შევა როგორც მესაფ-
ლავე... არ ვაზივადებ, პირდა-
პირი და გადატრიალი მნიშ-
ვნელობითაც სააკაშვილი ის-
ტორიაში შევა როგორც მე-
საფლავე, რომელმაც დაასა-
მარა ასულობით ადამიანი
უაზრო პოლიტიკურ ავანტი-
ურებში და საბოლოოდ და-
მარხა კეთილგანწყობა, რაც
ქართველ საზოგადოებას და-
სავლეთის მიმართ ჰქონდა...

გიორგი გიზიანია

რას აკავშირებს ალექსანდრის ლაბორატორიას ღორის ბრიკთან?

მკვლევარი ვირუსების ხელოვნურად გავრცელებამ, შესაძლოა, ახლო მომავალში ბირთვული იარაღიც კი დარღვევოს, რადგანაც ღორის გრიპი გაცილებით ეფექტური საშუალება აღმოჩნდა გლობალური მიზნების მისაღწევად, ვიდრე რეგულარული არმიის გამოყენებით ჩატარებული ოპერაციები. მსოფლიო მასშტაბით ინფექციის ხელოვნურად გავრცელებას შეუძლებელი თეორიასთან მივყავართ. საინტერესოა, რა კავშირი აქვს ღორის გრიპს ალექსანდრის ლაბორატორიასთან, რომლის შექმნაც 2004 წლის სექტემბერში გადაწყდა სენატორ რიჩარდ ლუგასის თბილისში ვიზიტის დროს. ამ თემაზე და ქართული ლაბორატორიის „ნელიზე“ უცხოურ მედიასი არაერთხელ მიანიშნეს. შორს ვართ აზრისაგან, რომ ყოველივე სიმართლეს შეეფერება, მაგრამ განსჯისათვის აქვე გავაცნობთ, თუ რა იბეჭდება ამ სახეობის თაობაზე უცხოურ პრესაში და ქართული მეცნიერების მოსაზრებებსაც შემოგთავაზებთ.

ეძინათ ამ ჭირთან საბრძოლველად აუცილებელი ქიმიკატები. ფაქტების შესწავლის შედეგებზე დაყრდნობით, მექსიკის გარემო რესურსების კვლევისა და დაცვის ინსტიტუტის მეცნიერთა ჯგუფმა პირდაპირ დაადანაშაულა შეერთებული შტატები მისთვის მიუღებელი ლათინური ამერიკის ქვეყნების წინააღმდეგ ბაქტერიოლოგიური იარაღის გამოყენებაში. ცსს-მ ჰემორაგიული კოწინუქტივიტის ვირუსები ჩაყარა კუბაში, საიდანაც შემდეგ პანამაში, სურინამში, ჰონდურასში, კოლუმბიასა

შეთანხმებას „ბიოლოგიური იარაღის განვითარებასთან დაკავშირებული ტექნოლოგიებისა და პათოგენების სფეროში თანამშრომლობისა და ამ სფეროს ინფორმაციების გაუფრთხილებლობის შეზღუდვა“. 2004 წლის სექტემბერში, სენატორ რიჩარდ ლუგარის ვიზიტის დროს თბილისში მოილაპარაკეს თბილისის ახლოს, ალექსანდრის დასახლებაში „ცენტრალური რეფერენტ-ლაბორატორიის“ შექმნის თაობაზე, რაც განხორციელდა კიდევ გასულ წელს საქართველოს ტერიტორიაზე და რუსეთის სამხრეთ ნაწილში აფრიკული ჭირის ეპიდემიამ იფეთქა.

ღორის გრიპის მზარდი პანდემიის მიზეზების ძიებას ორ ძირითად მიზეზთან მივყავართ — ამ შეუძლებელა, ან ბუნებრივი მუტაცია. რა მეტყველებს მეორე ვერსიის სასარგებლოდ? — როგორც მეცნიერებმა ჯერ კიდევ 2004 წელს ინინას-ნარმეტყველეს, პანდემია, ანუ მსოფლიო მასშტაბის ეპიდემია, ე.წ. ფრინველის გრიპის ვირუსის მუტაციას (H3N2) უნდა გამოეწვიოს. ამ სახეობით დაავადებისას სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 70%-ს აღწევს.

ლორის გრიპის მზარდი პანდემიის მიზეზების ძიებას ორ ძირითად მიზეზთან მივყავართ — ამ შეუძლებელა, ან ბუნებრივი მუტაცია. რა მეტყველებს მეორე ვერსიის სასარგებლოდ? — როგორც მეცნიერებმა ჯერ კიდევ 2004 წელს ინინას-ნარმეტყველეს, პანდემია, ანუ მსოფლიო მასშტაბის ეპიდემია, ე.წ. ფრინველის გრიპის ვირუსის მუტაციას (H3N2) უნდა გამოეწვიოს. ამ სახეობით დაავადებისას სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 70%-ს აღწევს.

თვითონ ფრინველის გრიპის ვირუსი ადამიანიდან ადამიანზე არ გადადის, მაგრამ მას შეუძლია მუტირება ჩვეულებრივი გრიპის ვირუსთან „შერევის“ გზით. ასეთი რაქცია შეიძლება მოხდეს ღორის ორგანიზმში. ღორები ფრინველის გრიპითა და ადამიანის გრიპით ერთნაირად ავადდება. ორივე ვირუსით დაავადებული ღორის უჯრედებში ხდება ე.წ. რეასორტაცია — ვირუსების შერწყმა. ახალ ვირუსს კი შეიძლება, გააჩნდეს ადა-

მიანიდან ადამიანზე გადასვლის უნარი. ასე წარმოიშობა პანდემიური ვირუსი. რა მეტყველებს პირველი, კონსპიროლოგიური ვერსიის სასარგებლოდ? ამ შემთხვევაში, უნდა ითქვას, რომ ბევრად მეტი ფაქტებია. პირველ რიგში, მორიგი მსოფლიო ეპიდემიის თემად დიდი ხანია, ჰოლივუდურ საშინელებათა ფილმებიდან რეალობაში გამოიწვევა. საკმარისია, გავიხსენოთ „ბრძოლაში გამოცდა“, რაც მსოფლიომ რამდენიმე წლის წინათ ფრინველის გრიპის დასამარცხებლად გაიარა.

მეორეც — ბოლო დროს მსოფლიო საინფორმაციო საშუალებებში ამოტივტივდა რამდენიმე საგულისხმო ფაქტი, რომელიც სწორედ რომ მსოფლიო ინფექციის შეგნებულ გავრცელებას უკავშირდება. აქ სამ მათგანს გავიხსენებთ.

პირველ შემთხვევაში, საუბარია აფრიკულ ჭირზე. დივერსიები კუბის წინააღმდეგ ბიოლოგიური იარაღის გამოყენებით დადასტურებული

პაატა იმნაძე: ამერიკელი ლაბორატორიის ბიუჯეტზე, რატომ სწავლდა და უსლესი პეტიციებით შევკლოთ მუშაობა

პაატა იმნაძე, დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის გენერალური დირექტორი:

— ალექსანდრის დასახლებაში შენდება ჩვენი ახალი ლაბორატორია, რომელიც ჯერ მწყობრში არ ჩამდგარა. იგი დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის დაქვემდებარებაშია.

— სად შენდება ლაბორატორია?

— როგორც უკვე ვთხარით, ალექსანდრის დასახლებაში, აეროპორტის გა-

დასახვევთან. დღესდღეობით იქ მშენებლობა მიმდინარეობს, ლაბორატორია დამთავრებული არ არის, ამიტომ, თუ რამე კეთდება, აქ, დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრში კეთდება.

— რა ინტერესები ამოძრავებთ ამერიკელებს?

— ლაბორატორიას ამერიკელები იმიტომ აშენებენ, რომ ჩემი თანამშრომლები დაცულნი იყვნენ. ის დონე,

რაც უკვე გვაქვს, საკმარისი არ არის, რომ აქ გავრცელებულზე უფრო ძლიერი ვირუსები შევამოწმოთ. გახსოვთ, ალბათ, გარეულ გედებში აღმოჩენილ ვირუსებზე რომ ვმუშაობდით, ანალოგიური ლონდონში გადავავაზვინეთ, რადგანაც საშუალება არ გვქონდა, ადგილზე გამოგვეკვლია. ამერიკელები ლაბორატორიას გვიშენებენ, რათა სწავლდა და უახლესი მეთოდებით შევძლოთ მუშაობა.

ფაქტია. რამდენიმე წლის წინათ კუბაზე მოულოდნელად დაიწყო აფრიკული ჭირის ეპიზოტია, რომელმაც ძირითადად ღორები დაზარალა. ამასთან ერთად, ამე-

რიკამ და მის მიერ კონტროლირებადმა საერთაშორისო ორგანიზაციებმა ყველაფერი გააკეთეს, რომ კუბის ჯანდაცვის ორგანოებს მსოფლიო ბაზარზე ვერ შე-

და ვენესუელაში გავრცელდა...

აღსანიშნავია ისიც, რომ 2002 წელს აშშ და საქართველოს თავდაცვის სამინისტროებს შორის ხელი მოეწერა

ლელა კალანდარიშვილი: ჩვენგან სამი მესხიერი საბანგებოდ მოამზადეს ლაბორატორიაში საშუაოდ

ლელა კალანდარიშვილი, პროფესორი, ბიოლოგიური მეცნიერებათა დოქტორი, საერთაშორისო ექსპერტი ბიოტექნოლოგიაში, პროფესორი.

— ვიცი, რომ ლაბორატორია ჩვენთან, ბაქტერიოფაგის ტერიტორიაზე უნდა გაკეთებულიყო, მაგრამ ამერიკელებთან მოლაპარაკების შემდეგ გადაწყდა ქალაქგარეთ, ალექსანდრის დასახლებაში აშენებინათ. ისიც მახსოვს, რომ ჩვენგან სამი მეცნიერი საგანგებოდ მოამზადეს ლაბორატორიაში საშუაოდ.

სტიტუტი არ მუშაობდა, დენი არ იყო, შენობაში წყალი ჩამოდიოდა, უძვირფასესი მუშაკები დაიკარგა, სადღაც გაქრა დოკუმენტები; აპარატურა დაიფანგა, ნაწილი გაიყვანა... კომუნისტების დროს შტამების მუზეუმი გვექონდა... მოლეკულური ბიოლოგიისა და გენური ინჟინერიის ლაბორატორიას, სადაც მე ვმუშაობდი, ხელმძღვანელობდა უნიჭიერესი პიროვნება, პროფესორი ირაკლი ანდრონიკაშვილი, რომელიც ამ დარგის მეცნიერთა მსოფლიო ათეულში შედიოდა. იგი ამერიკელებმა საგანგებოდ მიიწვიეს და საშუალება მისცეს, დაენერა ნიგინი, რაც საქართველოში ვერ მოახერხა.

— რატომ გადაწყვიტეს ამერიკელებმა აქ გაეხსნათ ლაბორატორია?

— ქართველებს მსოფლიო დონის სპეციალისტები გვყავს. ამერიკელებს ჰქონდათ მცდელობა ბაქტერიოფაგის შესყიდვის. ჩვენთან ინახებოდა დაავადებათა გამომწვევი ბაქტერიები და შესაბამისი ფაგები. 1989-1995 წლებში კვლევითი ინ-

— ეს ინფორმაცია საიდან გაქვთ?

— ამერიკაში ყოფნის დროს პირადად ვესწრებოდი პრესკონფერენციას, რომელზეც ყაზახეთის მინისტრებმა ლაბორატორიის დირექტორი სიტყვით გამოვიცხადებინა და დაოფიციალური განცხადება გააკეთა. ის ამერიკაში წავიდა და დარჩა. პირადად მე ამერიკაში შევხვდი ყაზახეთის მინისტრებს მიკრობიოლოგიური ლაბორატორიის 12 თანამშრომელს, რომლებ-

— ჯერ კიდევ 1972 წელს ამერიკასა და სსრ კავშირს შორის დაიდო ხელშეკრულება მიკრობიოლოგიური იარაღზე მუშაობის შეწყვეტის შესახებ, მაგრამ საბჭოეთმა პირობა არ შეასრულა და მინისტრებმა ლაბორატორიები გააკეთა ყაზახეთის ერთ-ერთ ქალაქში, რომელიც რუკაზე არც არის აღნიშნული.

— რით დასრულდა ეს სკანდალი?

— ამერიკელებმა 5 მილიონი დოლარი გადაუხადეს ყაზახებს მინისტრებმა ლაბორატორიების ლიკვიდაციაში.

— კომუნისტების დროს თქვენთანაც ხომ არ ფუნქციონირებდა ასეთი ლაბორატორია?

— ბაქტერიოფაგი მოსკოვს ექვემდებარებოდა. ჩვენთან მუშაობა მიმდინარეობდა მხოლოდ დაავადე-

ბის გამომწვევ ბაქტერიებზე და მის გამანადგურებელ ვირუსებზე, ანუ ბაქტერიოფაგებზე. აქ მზადდებოდა ბაქტერიოფაგები — დიზენტერიის, სალმონელოზის და სხვა ინფექციათა სამკურნალოდ. როგორც ვიცი, 11 სექტემბრის ტერაქტის შემდეგ ამერიკამ გადაწყვიტა, ყველა ქვეყანას ჰქონდეს დაავადების გამომწვევი ბაქტერიული შტამების მუზეუმი.

— რისთვის?

— თუ გახსოვთ, ტერაქტის მერე მათ მიიღეს კონვერტი ჩადებული ფხვნილი, რომელშიც „ციმბირის წყლის“ ბაქტერიები აღმოაჩინეს, მაგრამ ვერ გავარკვიეს, რომელი ქვეყნიდან იყო გამოგზავნილი. როცა დაავადებების გამომწვევი ბაქტერიული შტამების საკუთარი მუზეუმი გაქვს ბაქტერიოლოგიის დან-ის საშუალებით ადრესატის დადგენა ადვილია. სწორედ ეს იყო მიზეზი სხვადასხვა ქვეყანაში, მათ შორის საქართველოშიც, ასეთი ლაბორატორიების შექმნისა. მაგრამ, უკვე გააკეთეს თუ არა, ნამდვილად არ ვიცი.

ბის გამომწვევ ბაქტერიებზე და მის გამანადგურებელ ვირუსებზე, ანუ ბაქტერიოფაგებზე. აქ მზადდებოდა ბაქტერიოფაგები — დიზენტერიის, სალმონელოზის და სხვა ინფექციათა სამკურნალოდ. როგორც ვიცი, 11 სექტემბრის ტერაქტის შემდეგ ამერიკამ გადაწყვიტა, ყველა ქვეყანას ჰქონდეს დაავადების გამომწვევი ბაქტერიული შტამების მუზეუმი.

— რისთვის?

— თუ გახსოვთ, ტერაქტის მერე მათ მიიღეს კონვერტი ჩადებული ფხვნილი, რომელშიც „ციმბირის წყლის“ ბაქტერიები აღმოაჩინეს, მაგრამ ვერ გავარკვიეს, რომელი ქვეყნიდან იყო გამოგზავნილი. როცა დაავადებების გამომწვევი ბაქტერიული შტამების საკუთარი მუზეუმი გაქვს ბაქტერიოლოგიის დან-ის საშუალებით ადრესატის დადგენა ადვილია. სწორედ ეს იყო მიზეზი სხვადასხვა ქვეყანაში, მათ შორის საქართველოშიც, ასეთი ლაბორატორიების შექმნისა. მაგრამ, უკვე გააკეთეს თუ არა, ნამდვილად არ ვიცი.

საქართველო

გზური, გაგზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგზიარეთ: 38-41-97, ან მოგზიარეთ: info@geworld.net

აქედან შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ პანდემია, ფინანსური კრიზისის შემდეგ, მეორე ტალღაა, რომელიც „გლობალური ელიტა“ ცდილობს, უფრო მეტად გაამყაროს თავისი მმართველობის საფუძვლები, დაანაწევროს მსოფლიო პოლიტიკური და ეკონომიკური სივრცე მთელ რიგ ერთმანეთთან ცუდად დაკავშირებულ ფრაგმენტებად და დატოვოს ერთადერთი, შედარებით მაქლარი არსებობის ოაზისი — ამერიკის შეერთებული შტატები.

მსოფლიოს ჩათრევა ომში „ყველა ყველას წინააღმდეგ“ სრულიად რეალური ამოცანაა, თუ გავეთვალისწინებთ ნაციონალური ბაზრების მიმდინარე მასობრივ დახურვებს. დარჩა მხოლოდ მსოფლიოს „ბალკანიზაცია“ და საზღვრების რეალური დახურვა ვირუსულ ინფექციებთან ბრძოლის საბაზით. მერე აღარავინ იფიქრებს ახალი მსოფლიო ვალუტის შემოღების პროექტებზე, რომელიც დოლარის ალტერნატივა იქნება, აღარავინ იფიქრებს მეორე ზესახელმწიფოს შექმნაზე, რომელსაც „გლობალური ელიტა“ ვეღარ გააკონტროლებს. მსოფლიო ბაზარი გადავაბარტერზე, ნაციონალური საზღვრები ჩაიკეტება, მსოფლიო ქაოსში ჩაიძირება. ამ პირობებში შეერთებული შტატები, რომელიც საშუალო სიმძიმის დაზიანებას მიიღებს, გამოიყენებს თავისი „მსოფლიო კუნძულის“ გეოპოლიტიკურ პოზიციას, რომელიც საზღვაო საზღვრები-

თაა გამოყოფილი დანარჩენი მსოფლიოსგან და შეინარჩუნებს თავის სტატუსს, როგორც მსოფლიო ზესახელმწიფო ექსტერიტორიული (პლანეტარული) ინტერესებით.

უნდა ვაღიაროთ, რომ ძალები, რომელთაც ობამა სათავეში მოიყვანეს, გლობალური მმართველობის საკითხზე კომპლექსურად და სისტემურად მუშაობენ. მსოფლიო საჭადრაკო დაფაზე ისინი რამდენიმე სვლით უსწრებენ დანარჩენ ძალებს. ისინი მსოფლიო ბატონობის მიღწევის საქმეში სამხედრო-პოლიტიკურ მეთოდებს ძალიან ჭკვიანურად უთავსებენ ჰუმანიტარულ-ტექნოლოგიურ საშუალებებს. დარჩა მხოლოდ კომპიუტერული ტექნოლოგიების სრულყოფა 3D-გრაფიკის სფეროში (რასაც, სავარაუდოდ, 3-4 წელი სჭირდება) და, შეიძლება ითქვას, რომ გლობალური კონტროლის ინსტრუმენტები მზადაა.

ყოველივე ამის გათვალისწინებით ჩნდება კითხვა: ამერიკელების მიერ ბირთვული შეიარაღების შემცირების საკითხის განხილვა თვალის ასახვევად ხომ არაა? დარჩება თუ არა ბირთვული იარაღი გლობალური სტაბილურობის ძირითად შემაკავებელ ფაქტორად და შეინარჩუნებს თუ არა თავის მნიშვნელობას, როცა მსოფლიო საბრძოლო მოქმედებათა ფრონტზე სასიკვდილო ვირუსების შექმნისა და გავრცელების ხელშეწყობა გამოვა?

პაპაის უწყება საგულდაგულოდ ალავს სანდალს — რატომ გაეოჰევეს რუსეთიდან საქართველოს კონსული

„საქართველო და მსოფლიოს“ ინფორმაციით, რუსეთის ფედერაციიდან საქართველოს კონსული და საელჩოს კიდევ ერთი თანამშრომელი გამოაძევეს. ეს მას შემდეგ მოხდა, რაც ქართულმა მხარემ ორი რუსი დიპლომატი დაითხოვა საქართველოდან. საბაზი იმდენად აბსურდული იყო, რომ საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრომ თხოვნით მიმართა რუს კოლეგებს, არ გაეხმაურებინათ როგორც საქართველოდან რუსი დიპლომატების გაძევების, ასევე, პროპორციული პასუხის სახით, რუსეთიდან კონსულისა და საელჩოს კიდევ ერთი თანამშრომლის გამოაძევის ფაქტი. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, ეს დიპლომატიური ინციდენტი ცოტა ხნის წინათ მოხდა, მაგრამ მისი გახმაურებისაგან მხარეები ჯერჯერობით თავს იკავებენ.

საგარეო საქმეთა სამინისტროს პრესიით, რუსეთში საქართველოს ელჩი დღემდე ირაკლი ჩუბინიშვილია

საგარეო საქმეთა სამინისტრო მომხდარს არ უარყოფს, თუმცა არც დეტალებზე საუბრობს. საქართველოს ნომერი პირველ დიპლომატად შერაცხილ გრიგოლ ვაშაძის უწყებაში დიპლომატიური ურთიერთობები რომ თავდაყირა დგას, არავისთვის უცხო არ არის, მაგრამ თუ ჩვენი დიპლომატიის საერთაშორისო ურთიერთობების მოგვარებას ასეთი გზებით აპირებს, არ უნდა გამოვირიცხოთ, რომ კიდევ ერთხელ გავხვებით სამომავლოდ. მეტი სიჯანსაღის გთავაზობთ ინფორმაციას, რომელიც საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს ვებგვერდზეა განთავსებული:

„საქართველოსა და რუსეთის ფედერაციას შორის დიპლომატიური ურთიერთობები დამყარდა 1992 წლის 1 ივლისს. რუსეთის ფედერაციამ საქართველოს სრულფასოვანი და საგანგებო ელჩები იყენებ: ვალერიან ადვაძე (1993 წლის აპრილი — 1995 წლის იანვარი); ვაჟა ლორთქიფანიძე (1995 წელი — 1998 წლის იანვარი); მალ-საზ კაკაბაძე (1998 წლის სექტემბერი — 2000 წლის მაისი); ზურაბ აბაშიძე (2000 წლის ივლისი — 2004 წლის თებერვალი); კონსტანტინე კემულარია (2004 წლის აგვისტო — 2005 წლის თებერვალი); ირაკლი ჩუბინიშვილი (2005 წლის ივლისი — დღემდე).“

ალბათ, საზოგადოებას ამის შემდეგ არ უნდა გაუკვირდეს, რატომ მუშაობს ასე ეფექტიანად ქართული დიპლომატია. საგარეო საქმეთა სამინისტროს დღემდე ვერ გაურკვევია, რომ რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს ელჩი ირაკლი ჩუბინიშვილის შემდეგ ერასტი კინძარია იყო, ამჟამად კი ამ სახელმწიფოში ელჩი საერთოდ აღარ გვყავს და დიპლომატიური ურთიერთობაც განწყვეტილი გვაქვს! აგვისტოს ომის შემდეგ ლეიბორისტების ლიდერმა განაცხადა: — „ჰიტლერს „რუსთავი 2“ რომ ჰყოლოდა, გერმანელები დღემდე ვერ გაიგებდნენ, სამაშალო ომი რომ წაავსო...“

„საბედნიეროდ“, სააკაშვილის ხელისუფლებას ჰყავს „რუსთავი 2“ და, ალბათ, ამიტომაც დღემდე ვერ მიხვდნენ, რომ აგვისტოში ომი წავაგეთ და მთავარსარდალმა კამიტულაციას მოაწვია ხელი... ამიტომაც არ იციან, რომ დღეს რუსეთის ფედერ-

აციიდან რუსეთის ფედერაციიდან საქართველოს კონსული და საელჩოს კიდევ ერთი თანამშრომელი გამოაძევეს. ეს მას შემდეგ მოხდა, რაც ქართულმა მხარემ ორი რუსი დიპლომატი დაითხოვა საქართველოდან. საბაზი იმდენად აბსურდული იყო, რომ საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრომ თხოვნით მიმართა რუს კოლეგებს, არ გაეხმაურებინათ როგორც საქართველოდან რუსი დიპლომატების გაძევების, ასევე, პროპორციული პასუხის სახით, რუსეთიდან კონსულისა და საელჩოს კიდევ ერთი თანამშრომლის გამოაძევის ფაქტი. როგორც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, ეს დიპლომატიური ინციდენტი ცოტა ხნის წინათ მოხდა, მაგრამ მისი გახმაურებისაგან მხარეები ჯერჯერობით თავს იკავებენ.

კავშირდით, რომელმაც თავაზიანად განგვიმარტა, რომ, თურმე, ინფორმაცია რუსეთთან ურთიერთობის დეპარტამენტში უნდა მიგვევლინა და დაგვეკავშირებინა, რომ რუსეთის საელჩოს სექცია შევიცარიის საელჩოშია.

— გასაგებია, და ეს ჩვენც ვიცით, რომ დიპლომატიური ურთიერთობების შეწყვეტის შემდეგ როგორც საქართველოში, ისე რუსეთში საკონსულოები შევიცარიის საელჩოშია გახსნილი... — ხო...

— იქნებ, გვიხარებთ რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს კონსულის სახელი და გვარი... — გასაგებია, რომ განიტყვებთ, მაგრამ საიტზე არ წერია და მე საიდან მოვიტანო? ვერ გავიგე... მე ხომ არ ვმუშაობ საკონსულოს საკითხებზე? არ ვიცი, მაშინ საკონსულო დეპარტამენტის ნომერს მოგცემთ.

— ინფორმაცია საკონსულო დეპარტამენტთან უნდა მივიღოთ თუ რუსეთთან ურთიერთობის დეპარტამენტთან უნდა გვიხარებ, ვინ არის ამ დეპარტამენტში მუშაობის მიზეზი.

„საქართველო და მსოფლიო“ საგარეო საქმეთა სამინისტროს პრესსამსახურს დაუკავშირდა, რომელმაც გვიჩინა, რომ ჩვენი შეკითხვაზე — ვინ არის რუსეთში საქართველოს კონსული — პასუხს რუსეთთან ურთიერთობის დეპარტამენტში გავცემდნენ. რა თქმა უნდა, მათი რჩევა გავითვალისწინეთ და ზემოთ ხსენებულ დეპარტამენტში დაგვეკუთ, თუმცა, რაოდენ უცნაურადაც უნდა მოგვიჩვენებოდა, დეპარტამენტის ერთ-ერთმა თანამშრომელმა გვირგვინი წარმოგვჩვენა ვერ გავცა ჩვენთვის საინტერესო შეკითხვაზე პასუხი. დეპარტამენტში კატეგორიულად განაცხადეს, რომ არ ჰქონდათ ამ საკითხზე საუბრის უფლება და ინფორმაციის მიღება პრესსამსახურში გვირჩიეს. კვლავ პრესსამსახურის ერთ-ერთ თანამშრომელს ნათია კაკულიას დავუ-

— რუსეთთან დიპლომატიური ურთიერთობის შემდეგ არ გვყავს რუსეთის ფედერაციაში კონსული?

— (ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ) აღრე გვყავდა, ანუ, დიპლომატიური ურთიერთობის შეწყვეტის შემდეგაც გვყავდა კონსული და ახლო მომავალშიც დაინიშნება...

— ვინ იყო უკანასკნელი კონსული, სახელი და გვარი მითხარით...

— ვინ იყო, ხომ არ იცი, სახელი და გვარი აინტერესებს... (ეკითხება მასთან შესაბამისად ურთიერთობის დეპარტამენტის თანამშრომელს. საუბრიდან ჩანს, რომ იმ მომენტში არკვევდნენ, ვინ იყო საქართველოს კონსული რუსეთში, რადგან არცთუ სწრაფად გვიპასუხა, რომ, თურმე, რუსეთში საქართველოს კონსული ზურაბ პატარაძე ყოფილა).

— პატარაძე ყოფილა?

— პატარაძე მითხრეს მე და არ ვიცი...

— ეს პიროვნება ამჟამად საქართველოში იმყოფება? იქნებ, მისი საკონტაქტო ტელეფონი მაინც მითხრათ?

— არ იციან ამდენი, იყო კონსული, მაგრამ აღარ არის და საგარეო საქმეთა სამინისტრომ ახლა... მაშინ კადრებში უნდა დარწმუნოთ...

— კარგი. ერთ შეკითხვასაც დაგისვამთ და დავასრულებ თქვენთან საუბარს. ჩვენი ინფორმაციით, რუსეთმა გამოაძევა საქართველოს კონსული და საელჩოს კიდევ ერთი თანამშრომელი, იმის პროპორციულ პასუხად, რაც ჩვენ რუსეთის ორი ატამე გავაძევეთ ქვეყნიდან...

— ვერ გავცემთ პასუხს...

— ამის შესახებ ინფორმაცია არ გაქვთ თუ პასუხის გაცემა არ გსურთ?

— მე ამის შესახებ ინფორმაცია არ მაქვს, მაგრამ რუსეთთან ურთიერთობის დეპარტამენტში ამბობენ, რომ არ არის საჭირო ამის სააშკარაზე გამოტანა. მე არ მაქვს ინფორმაცია...

ცნობისათვის

2009 წლის მარტსა და აპრილში მსოფლიოს ახალი საშიშროება დაემუქრა ახალი გრიპის ვირუსის სახით, რომელსაც „მექსიკური ღორის გრიპი“ A/H1N1 უწოდეს. ეპიდემიამ მექსიკაში იფეთქა და სწრაფად გავრცელდა ამერიკის სამხრეთ-დასავლეთ შტატებში. დაავადება სწრაფად გადაემდებოდა ადამიანს. უკვე 9 მაისისთვის მსოფლიოში მინისტრმა ხოსე ანხელე კორდოვამ 24 აპრილს განაცხადა: „ჩვენ ყველა ღონეს ვხმარობთ გრიპის ახალ ვირუსთან დაკავშირებით და იგი უკვე კონტროლირებადია“. 3 მაისს მანვე უფრო დამაიმედებელი განცხადებები გააკეთა, თუმცა ღორის გრიპის გავრცელება მთელ პლანეტაზე კვლავაც გრძელდება. ეპიდემიამ იაპონიასა და ავსტრალიამდე ჩააღწია. უკვე 9 მაისისთვის მსოფლიოში გავრცელების საშიშროება შეიქმნა, რადგან მოცემული ვირუსი წარმოადგენს ვირუსის ახალ მოდიფიკაციას, რომელზეც ადამიანის ორგანიზმს იმუნიტეტი არ აქვს, როგორც ზუნებრივი ისე ვაქცინაციის საშუალებით შეძენილი. ცხოველებში საქმე სხვაგვარადაა. მათ დიდი ხანია, გამოუმუშავებული აქვთ იმუნიტეტი და ამ ტიპის ვირუსისგან სიკვდილიანობის პროცენტიც მათში ძალიან დაბალია (არ აღემატება 4 პროცენტს).

ჯანმრთელობის დაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია გვაცხობინებს, რომ ვირუსს შეუძლია, მთელ პლანეტაზე 18-24 თვეში გავრცელდეს, ამასთან, დაავადდოს 1,5 მილიარდი და მოკლას 7 მილიონი ადამიანი.

ვირუსი გადადის ადამიანიდან ადამიანზე. ინფიცირებულ პაციენტთან დაკითხვამ ცხადყო, რომ მათ უშუალო კონტაქტი არ ჰქონიათ ღორებთან. მუტირებული „მექსიკური“ შტამი A/H1N1 გამძლე ყველა ცნობილი ანტივირუსული საშუალებების მიმართ. მოცემულ მომენტში მის განსაკურნებლად სრულფასოვანი ნაშალი არ არსებობს. არსებულ მედიკამენტებს ავადმყოფობის მსვლელობისას ადამიანისთვის მხოლოდ მდგომარეობის შემსუბუქება შეუძლია, ისიც ადრეულ სტადიაში (პირველი სიმპტომების გამოვლენებიდან 7 კვირამდე).

ღორის გრიპის სიმპტომები ისეთივეა, როგორც ჩვეულებრივი ადამიანის გრიპის ვირუსისა — თავისა და სახსრების ტკივილი, ტემპერატურის მატება, ხველა, ანგინა, რინიტი, ზოგჯერ ადგილი აქვს ლებინებას და დიარეას.

როგორც ამბობენ, ვირუსმა მთელ მსოფლიოში დაახლოებით 1600 კაცი დააავადა.

ტალერადან დოლარამდე,

ანუ რატომ გართავს მწვანე ქაღალდი მსოფლიოს

ერთ-ერთი მთავარი გასაოცარი საკითხი ის არის, რომ, თუკი მსოფლიო კრიზისი ამერიკაში დაიწყო, მაშინ რატომ იზრდება მათი დოლარის ავტორიტეტი? ბაქს დიდი ხანია, უწინასწარმეტყველებენ კრიზისის ისევე, როგორც შტატებსაც, მაგრამ დოლარი ძველებურად კვლავ რჩება პლანეტის მთავარ ვალუტად. როგორ მოხდა, რომ ამ მწვანე ქაღალდმა, რომლის ფაქტობრივი ღირებულებაც კაპიკის ტოლია, უბრძოლველად დაიპყრო ქვეყნები და კონტინენტები?

მერცხლის პალატა სიღრმეში

ოცი წლის წინათ ვიყავი დოლარის სამშობლოში. პრაღიდან პატარა ქალაქ იახიმოვში ჩასვლას „უიგულ-იო“ სამი საათი მოვანდომეთ, რომლის შესახებაც მკითხველთა 99 პროცენტს წარმოდგენაც არ აქვს. კარლოვი ვარის შესახებ მეტი იცის ხალხმა. იახიმოვი კი კურორტიდან ოც ვერსშია, მთებში მიკარგული.

იქ მე („კომსომოლსკაია პრავდას“ საკუთარი კორესპონდენტი ჩეხოსლოვაკიაში) მიხმობ შტატგარეშე ქალაქის საშინელმა საიდუმლომ — წყევულმა მალაროებმა, სადაც ურანს მოიპოვებდა ათეულობით ათასი პატიმარი. იახიმოველები, რომლებიც ამდენი წლის განმავლობაში იძულებული იყვნენ, ენისთვის კბილი დაეჭრათ, კმაყოფილი იყვნენ გულახდილი საუბრებით.

შუა საუკუნეებში აქაური ადგილების მთავარი სიმდიდრე იყო არა სამკურნალო წყლები, არამედ ვერცხლის მალაროები. ძვირფას ლითონთან ერთად აქ ხვედებოდნენ უცნაურ მადანს, რომელსაც „ფისს“ უწოდებდნენ. მალაროელები მას ყრიდნენ. გერმანელმა ქიმიკოსმა მ. კლაპროტმა ამ „ფისის“ ანალიზის დროს (1789 წელს) აღმოაჩინა ახალი ქიმიური ელემენტი — ურანი. 1898 წელს ცოლ-ქმარმა კიურებმა, ნობელის პრემიის მომავალმა ლაურეატებმა, იახიმოვის „ფისში“ აღმოაჩინეს რადიუმი, რომელიც ურანზე მილიონჯერ უფრო აქტიურია.

ჰიტლერის მიერ ჩეხოსლოვაკიის ოკუპაციის შემდეგ აქ ფაშისტები თავიანთი ატომური ბომბისთვის მოიპოვებდნენ ურანს. ომის დამთავრებისთანავე უკვე ჩვენებმა იახიმოვის მიდამოები ერთ დიდ აკრძალულ ზონად გადააქციეს. ჯერ ურანს ტყვე გერმანელები მოიპოვებდნენ, შემდეგ — თავიანთი პოლიტიკური პატიმრები.

როდესაც ბიჭებმა „ამიხსნეს“ ატომის ყველა საიდუმლო, ერთ-ერთმა პანმა, ლუდს რომ ყლურნავდა, მრავალმნიშვნელოვნად წარმოთქვა: „ჩვენი იახიმოვი დოლარის სამშობლოა!“

— პირველი სპილოებიც თქვენთან ხომ არ გაჩენილან? — ნავიბურტყუნე მე.

— ეს რუსეთია სპილოების სამშობლო. ჩვენ კი დოლარიც გვეყოფნის, — ენყინა საიდუმლო მალაროს ყოფილ უფროსს. კომპანია მღელვარედ მარწმუნებდა, რომ დოლართან დაკავშირებული ისტორია წმინდა წყლის სიმართლეა. ადგილობრივ მუზეუმში — სამეფო ზარაფხანაში წაყვანაც კი შემოთავაზეს, მაგრამ უკვე ღამე იყო. ექსკურსია მეორე დღისთვის გადავდეთ. დილით, როგორც კი თვალი გავახილეთ, სასწრაფოდ მივატოვე ქალაქი: მაშინ ამბობდნენ, რომ იახიმოველთა სახლებში გაზრდილი რადიოაქტიურობაა.

ტალერიდან დოლარისაკენ

იახიმოველებს არ მოეუტყუებოვარ. პრაღაში დაბრუნების შემდეგ ცნობები შევაგროვე. იმ ადგილებში ჯერ რკინის მადანს მოიპოვებდნენ. ქალაქს კი იოახიმსტალს (წმიდა იოახიმის ველს) უწოდებდნენ. 1516 წელს აქ ვერცხლი აღმოაჩინეს. მინის მეპატრონე, ღარიბი გრაფი სტეფან შლიკი ბედს ენია. დაიწყო საკუთარი ვერცხლის მონეტების ჭედვა. ადგილს, როგორც ქალაქს, „იოახიმსტალერი“ უწოდეს. მონეტის ერთ მხარეს გამოსახული იყო წმიდა იოახიმი, მეორეზე — ლომი, ჩეხების გერბი. მოგვიანებით რთული სახელწოდება შეამოკლეს — გაჩნდა ტალერი.

შლიკმა გარდაცვალებამდე (არავინ იცის — თავისი სიკვდილით, თუ ვინმე დაეხმარა) 2 მილიონზე მეტი ტალერი გამოუჭადა. მეტი ხელსაყრელი ზიზნესი იყო. კარლ მეხუთემ მაშინვე ჩამოართვა დაობლებულ ოჯახს მონეტების ჭედვის

უცნაური პირამიდის ქვეშ ნარწარაა: „ახალი მსოფლიო წესრიგი“

უფლება იმპერატორის კარის სასარგებლოდ. მხოლოდ მეფეების, ხელმწიფეების, მოგვიანებით კი სახელმწიფოს ხელში უნდა ყოფილიყო ფულის გამომშვების მონოპოლია (დამახსოვრეთ ეს ფრაზა. ჩვენ მას კვლავ დაეუბრუნდებით გამოკვლევაში დოლარის შესახებ!).

ტალერი მალე პოპულარული გახდა ევროპაში. ფაქტობრივად, იგი იყო პირველი მსოფლიო ვალუტა. ესპანეთსა და იტალიაში მას ტალეროს უწოდებდნენ, ნიდერლანდში — დალრეს, სკანდინავიაში — დალერს, იგლისში და შოტლანდიაში — დალარს, შვედეთში — დალარს... დოლარს. ამ სახელწოდებით დამკვიდრდა იგი ამერიკაში, სადაც ოკეანის გადალახვით ჩავიდნენ ინგლისელები. 1785 წელს ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესმა ოფიციალურად მიიღო გადაწყვეტილება დოლარის ქვეყნის ფულად ერთეულად გადაქცევის შესახებ.

მართალია, იახიმოველი ბიჭები მარწმუნებდნენ, რომ ხალხში ტალერს ტოლარი უწოდეს, მაგრამ ეს უფრო ლეგენდას ჰგავს, თუმცა ნუ მიზმატიკაში ასეთი ვერსიაც არსებობს.

მიზმიდველი უფრო სხვა რამაა. დოლარიც (რომლის გამოც საგონებელშია ჩავარდნილი მსოფლიო), რადიოაქტიურობაც ხიროსიმადან ჩერნობილამდე, ბირთვული იარაღიც (რომელსაც თვალისდახამამებში შეუძლია, ამობუჯოს მთელი პლანეტა) იახიმოვის მალაროებიდან იღებს სათავეს. ზოგჯერ მათი ბედიც ერთმანეთს უკავშირდება. ეს უბრალოდ მისტიკური კავშირი როდია, არამედ — რალაც ემპიკისეული

დაცინება. სხვათა შორის, ხიროსიმა და ნაგასაკი მისი უდიდებულესობის დოლარის სახელით გადაწვეს!

ბაჰმის მსოფლიო ფისრიბი

ამერიკულ დოლარს ბევრი საიდუმლო აქვს, რომელთაგან აღსანიშნავია 1928 წლის ერთდოლარიანი კუპიურა. მას ამერიკის შეერთებული შტატების მომავალი ვიცე-პრეზიდენტის უოლესის ოსოვნით აფორმებდა რუსი ემიგრანტი სერგეი მაკრონოსკი. ითვლება, რომ ამ ფსევდონიმით იმალეობდა ცნობილი მხატვარი, მისტიკოსი, თეოსოფი ნიკოლაი რერისი.

ამ ვერსიის სასარგებლოდ ბევრი რამე მტყუვლებს. 1920 წელს რერისი ცოლთან ერთად გადასახლდა ამერიკაში, ჩამოაყალიბა „საზოგადოება აგნი-იოგი“, ნიუ-იორკში შექმნა გაერთიანებული ხელოვნების ინსტიტუტი. ის მეგობრობდა მისტიკოს პენრი უოლესთან, რომელიც მოგვიანებით რუზველტის უახლოესი თანამემხნე გახდა. აშკარაა, რომ პენრის წინადადებით 1935 წელს თეთრ სახლში მსოფლიოს 21 ქვეყნის წარმომადგენლებმა მოაწერეს ხელი რერისის პაქტს ხელოვნების ძეგლების დაცვის შესახებ.

აი, ასე, იმ ერთდოლარიანი კუპიურაზე ჩნდება უცნაური ნიშანი — წაკვეთილი პირამიდა ამერიკის დიდ ბეჭედზე. პირამიდის მწვერვალი თითქოს სხივებშია გამოკიდებული საძირკველის თავზე. წარმოქმნილ სამკუთხედში გამოსახულია „ყოველმხრივი თვალი“. ლენტაზეა ლათინური წარწერა: „ახალი მსოფლიო წესრიგი“. ცხადია, თავად რერისსაც არ მისცემდნენ შესაძლებლობას, დაეხატა ეროვნულ ვალუტაზე ყველაფერი, რაც უნდოდა. მაშასადამე, იყო ვიღაცის დაკვეთა.

აშკარაა, რომ ეს დაკვეთა არც პენრი უოლესს ეკუთვნოდა. მას ჯერ არ ჰქონდა დიდი პოლიტიკური ძალა. ჯერ რუზველტიც არ ფიქრობდა პრეზიდენტობაზე, იგი ნიუ-იორკის გუბერნატორი იყო. მაშასადამე, პენრის ზურგს უკან იყო მეტად

გავლენიანი ადამიანი ან პიროვნებათა ჯგუფი, ვისაც შეეძლო, ასე უბრალოდ შეეცვალა ეროვნული ვალუტის დიზაინი. მიაქციეთ ყურადღება, კუპიურა გამოუშვეს 1928 წელს. ზუსტად ერთი წლის შემდეგ ამერიკის ეკონომიკა რამდენიმე დღეში დაიწვია. დაიწყო დიდი დეპრესია. ეპიდემია გადავიდა ევროპაში. ყველაზე მეტად გაუჭირდა გერმანიას. მაშინ კრიზისის ფონზე ხელისუფლებაში მოვიდა ჰიტლერი. დეპრესიისაგან ამერიკის განკურნება კი უცნაური ბანკნოტის გამოსვლიდან ხუთი წლის შემდეგ მოუხდა რუზველტს.

დღეს ბევრს საუბრობენ რუზველტის „ახალ კურსზე“, რომელმაც იხსნა ქვეყანა დეპრესიისაგან. სინამდვილეში კი ის ლეგენდარული New Deal ითარგმნება სხვაგვარად — ახალი გარიგება, რომელიც დიდ სახელმწიფოსა და დიდ ბიზნესს შორის დაიდო. დიდ ბიზნესს, იმისათვის რომ ყველაფერი არ დაკარგულიყო, ევალებოდა მომსახურების გაყოფა. ამ ახალი გარიგების ნამდვილ მიზანს, რომელიც სიმბოლურად დამოფრული იყო 1928

იახიმოვის ტალერი — დოლარის მამა (მარცხენი). ეს ქანდაკება კი ესალმება იახიმოვში ურანისა და ვერცხლის საბადოების მამაკვიდრა რადონული სანატორიუმის აპციინატაზს.

წლის ერთდოლარიან ბანკნოტზე, აფიშირებას არ უკეთებდნენ. ეს მიზანი 1840 წლიდან ერთადერთი მსოფლიო ვალუტის — გირვანჯა სტერლინგის განდევნა და ახალი მსოფლიო წესრიგის დამკვიდრება გახლდათ, სადაც ერთადერთი ბატონი დოლარი უნდა ყოფილიყო.

შტატების ოქროს პარცვა

ამ იდეის ავტორებს კარგად ესმოდათ, რომ მსოფლიოს ხელში ჩაგდებად რკინის წესრიგი, უპირველესად, სახლში უნდა დამყარდეს. დეპრესიის დროს ხალხი „მწვანეს“, ანუ დოლარს ნაკლებად ენდობოდა. ამერიკელები უფრო საიმედოდ მიიჩნევდნენ ოქროს მონეტებს, ზოდებს, რომლებიც ქაღალდის ბაქსებთან ერთად იყო მიმოქცევაში. ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ რუზველტმა ლამის პირველ საქმედ ხალხისთვის ოქროს კონფისკაცია მიიჩნია. აი, ამონარიდები ამ ცნობილი 6102 ბრძანებიდან:

„მე, ფრანკლინ დ. რუზველტი, ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი, ვაცხადებ, რომ არსებობს ეროვნული მასშტაბის კრიტიკული სიტუაცია, ამიტომ... ამერიკის შეერთებული შტატების მთელ ტერიტორიაზე ვაცხადებ აკრძალვას კერძო პირების, ამხანაგობების, ასოციაციებისა და კორპორაციების მიერ ოქროს მონეტების, ოქროს ზოდებისა და ოქროს სერტიფიკატების საიდუმლო დაგროვებაზე... ვბრძანებ, მიღებული იქნეს შემდეგი ზომები: 1933 წლის 1 მაისამდე ყველა პირი ვალდებულია, ჩააბაროს ფედერალურ სარეზერვო ფონდს... ოქროს მონეტების, ოქროს ზოდებისა და ოქროს სერტიფიკატების სახით მათთან არსებული დანაზოგები...“

აშშ პრეზიდენტი რუზველტი (მარცხენი) და ვიცე-პრეზიდენტი უოლანი დოლარის საიდუმლოში ჩახედულნი იყვნენ

საქართველო

გზა მსოფლიოსა თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირეთ: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

ამერიკულ დოლარზე საიდუმლო სიმბოლოები რუსმა მხატვარმა ნიკოლაი ჩარინმა დახატა

მოქალაქეებისაგან ოქროს მონეტების, ოქროს ზოდების ან ოქროს სერტიფიკატების მიღების დროს ფედერალური სარეზერვო ბანკი ანდა ნებისმიერი მისი ქვედანაყოფი ვალდებულია, გადაუხადოს მოქალაქეებს ეკვივალენტური კომპენსაცია ნებისმიერი სხვა მონეტებით ან ვალუტით, რაც ბრუნვაშია შეერთებული შტატების ტერიტორიაზე.

ამ ბრძანებულების ბოროტად დარღვევის შემთხვევაში დამნაშავე პირი ან პირები შეიძლება დაჯარიმდნენ თანხით, რომელიც არ აღემატება 10000 დოლარს, ანდა ექვემდებარებიან დაპატიმრებას ათ წლამდე, ან ორივე სასჯელს ერთდროულად.

ხედავთ, როგორ მკაცრად მოიქცა „დემოკრატი პრეზიდენტი“ ერის იმედი?

ჩაბარებულ ოქროს ანაზღაურებდნენ მხოლოდ „მწვანით“, კურსით — 22,8, კეთილშობილი ლითონის უნციაზე. როცა ხალხის ოქრო დათვალეს, რუხველტმა უნციის ფასი 35 დოლარამდე გაზარდა. მაგრამ ეს შეეხებოდა მხოლოდ უცხოელებს. ამერიკის მოქალაქეებისათვის ოქრო მრავალი წლის განმავლობაში აკრძალული გახდა. დოლარის დევალაცია კი ქვეყნის ეკონომიკას ნაადვარ სხვათა შორის, ვიყოთ სამართლიანები. ოქროს წართმევის სანაცვლოდ რუხველტმა ხალხს ალკოჰოლი მისცა. გააუქმა 1919 წლის „მშრალი კანონი“. ადრე მათ კონტრაბანდულ ვისკიზე ხელს ითბობდა. ახლა შემოსავალი ხაზინაში შევიდა. ამერიკელებს შორის პოპულარული იყო ხუმრობა: „1933 წლის დასაწყისში ქუჩაში მიდიოდა ორი კაცი. ერთს ჯიბეში ოქროს მონეტა ედო, მეორეს — ვისკის ბოთლი. ერთი მათგანი კანონგარეშე იყო. 1933 წლის ბოლოს ერთი მათგანი კვლავ კანონგარეშე იყო, მაგრამ — პირიქით“.

უგზავნა 48 მილიარდი დოლარის შეიარაღება, სურსათი, სხვა საქონელი. წარმოიდგინეთ, როგორ გაიზარდა აშშ ეკონომიკა! აქვე გავითვალისწინოთ, რომ მან საკუთარი გადაიარაღებაც მოახერხა, ნურც ატომურ პროექტს დავივიწყებთ.

უკვე 1944 წელს, როდესაც ოკეანის გადაღმა კვლავ მძვინვარებდა ომი, აშშ ვაშინგტონის გარეუბანში — ბრეტონ-ვუდსში აწყობს მოკავშირეების მორიგ შეხვედრას მსოფლიოს მომავალი მონაცემების შესახებ. ფაქტობრივად, იქ დაამტკიცეს ომის შემდგომი საერთაშორისო საფინანსო სისტემა და დოლარი დანიშნეს ერთადერთ მსოფლიო ვალუტად ქვეყნებს შორის ანგარიშსწორებისათვის. რატომ ასეთი პატივი? ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა იმ დროისათვის დაგროვა ოქროს მსოფლიო მარაგის 70 პროცენტზე მეტი. ოქროთი იყო უზრუნველყოფილი დოლარიც. კურსით — 35 ერთ უნციაზე, როგორც რუხველტმა დაადგინა ათი წლის წინათ. არც გირვანქა სტერლინგს, არც ფრანკს ასეთი ძალა არ გააჩნდა. უცნაურია, რატომ არ წაიდა მოკავშირე სტალინი დოლარის წინააღმდეგ? ამერიკელები მიიჩნევდნენ, რომ რუსებს არ ესმოდათ ფინანსების მნიშვნელობა. შეიძლება, სტალინმა შეგნებულად არ ატეხა ალიაქოთი, ვინაიდან მას იმ მომენტში ჰიტლერზე გამარჯვებისთვის სჭირდებოდა ოკეანისგალმელების იარაღი, სურსათი ლენდ-ლიზით. ჰიტლერის შემდეგ კი მას იმედი ჰქონდა, რომ გაუსწორდებოდა ბატონ კაპიტალისტებს და მათ ფინანსებს. მაგრამ იყო კიდევ ერთი ფაქტორი — 6 მილიარდ დოლარად ღირებულად. მოლოტოვი იმედოვნებდა, რომ მიიღებდა ასეთ სესხს ამერიკისგან ომის დამთავრებისთანავე რუსეთის აღდგენისათვის. რუხველტი ჰპირდებოდა, ამიტომ შეხვედრამ წყნარად ჩაიარა. გადაწყვეტილება მიიღეს, დოლარი დაამტკიცეს, ამასთან, შექმნეს საერთაშორისო სავალუტო ფონდი და კიდევ მთელი რიგი სერიოზული საფინანსო ინსტიტუტებისა.

მიაქციეთ ყურადღება: რეირისის შიფრით დოლარის კუპონის გამოჩენიდან სულ რაღაც 16 წლის შემდეგ დამყარდა ახალი

ომი — „მშვანს“ დედა!

ასე გენიალურად აიძულა რუხველტმა, მისი პრეზიდენტობის პირველსავე წელს ქვეყანას, პატივი ეცა ქალღმერთ დოლარისათვის. ბაქსისადმი პატივისცემას სხვა ქვეყნების მხრიდან ხელი შეუწყო მეორე მსოფლიო ომმა. მანვე გამოიყვანა აშშ დიდი დეპრესიიდან. მხოლოდ ლენდ-ლიზით ამერიკამ მოკავშირეებს გა-

თავისუფლების ქანდაკების ჩრდილქვეშ ჩაისახა „ბაქსისი“ ძალაუფლება

მსოფლიო წესრიგი. ჩინებული ნამუშევარია! ხოლო იმისათვის, რომ ურჩებისათვის ეჩვენებინათ, თუ ვინაა პლანეტის ბატონ-პატრონი, 1945 წლის აგვისტოში ამერიკამ ხიროსიმა-სა და ნაგასაკი ატომური ბომბები ჩამოყარა — ისევ და ისევ დოლარის განსამტკიცებლად!

მაგრამ იგორ კურჩატოვი „პასუხს ამზადებდა“ ამერიკისათვის. ამიტომ გახდა იახიმოვი აკრძალული ზონა და იქიდან (დოლარის სამშობლოდან) სსრ კავშირისკენ მოემართებოდა ურანის მადნით დატვირთული სარკინიგზო შემადგენლობები პირველი საბჭოთა ატომური ბომბისათვის. ასე უცნაურად ხუმრობს ხოლმე ზოგჯერ ისტორია.

ბრეტონ-ვუდსის შეთანხმების რატიფიკაცია მის ყველა მონაწილეს 1945 წლის ბოლომდე უნდა მოეხდინა. მაგრამ ყოფილი მოკავშირეების ურთიერთობები დღით დღე მწვავედებოდა. საბჭოთა კავშირის სესხის ნაცვლად ბრანში უჩვენეს. აღმოფთვულმა სტალინმა დეკემბრის ბოლოს პირადად დაადო ვეტო სსრ კავშირის მონაწილეთა ბრეტონ-ვუდსის შეთანხმებაში. ოფიციალური მიზეზი: „იმასთან დაკავშირებით, რომ ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა არ შეთანხვანა სსრ კავშირს სესხი, ჩვენი შესვლა ამ ორგანიზაციაში შეიძლება აღქმულ იქნეს ჩვენს სისუსტედ, როგორც აშშ ზემოქმედებით გადადგმული იძულებითი ნაბიჯი. ჩვენი უარყოფითი დამოკიდებულება გამოხატავს ჩვენს დამოუკიდებელ პოზიციას ამ საკითხში“.

საინტერესოა, სად იყო ამ დროს სესხის გარანტი რუხველტი? ჯერ კიდევ აპრილში სულ სხვა სამყაროში გადასახდა. ჯანმრთელი კაცი მხატვარ ქალთან პოზირებდა. სეანსის დამთავრებამდე 15 წუთით ადრე უეცრად გადმოვარდა დივანიდან. ტვინში სისხლის ჩაქცევით დაიღუპა, — იტყობინებოდა ოფიციალური ვერსია. ხდება ხოლმე... თუმცა, არ გაუკვეთავთ. ერის მამასთან დამშვიდობების ცერემონია დახურულ კუბოსთან გაიმართა... იყო სიკვდილის გვერი სხვა უცნაური დეტალი, რამაც გამოიწვია ჭორები, ლეგენდები, წიგნები რუხველტის საიდუმლო გარდაცვალების შესახებ. ერთ-ერთი ვერსიით, თითქოს კეფაში ესროლეს და ფეთქებამდა ტყვიამ სახე დაუმახინჯა. ჰიტლერიც 45 წლის აპრილში დაიღუპა. ხელი-სუფლებში ორივე 1933 წლის დასაწყისში მოვიდა. მავრებმა გააკეთეს თავიანთი საქმე? ერთ-ერთი ვერსია ასეთია: რუხველტი არ იყო მზად, ბოლომდე გაეწყვიტა რუსეთთან ურთიერთობა და არც ხიროსიმა-სა და ნაგასაკის თავზე ატომის სოკოს ამოსვლის ნებას მისცემდა ვინმეს.

ეს კი ხელს შეუშლიდა დოლარს, გამხდარიყო მსოფლიოს მეფე...

სხვათა შორის, მხატვარი ქალი, ვინც იმ საბედისწერო დღეს რუხველტის პორტრეტს ხატავდა, ელენე შუმბოტოვა გახლდათ... რეირისის არ იყოს, ისიც რუსი იყო.

ეპიკონი ჩარინისი

ჯანდაბაჰდე ავტობანით გავლოს!

თენგი გოგოტიშვილი რომ ტყუოდა ხოლმე, ვიცოდი! როგო არ ვიცოდი! დათო პაიჭაძეც რომ ტყუოდა, ეგეც ვიცოდი. ხანდახან რომ ეკა ზღულაძე და შოთა უტიაშვილიც ტყუოდნენ ხოლმე, ეგეც ვიცოდი. მაგრამ მიშაც, კაცო?

კაცი, რომელიც ქვეყნის სათავეში 98%-იანი მხარდაჭერით მოვიდა, იმის შემდეგ პრეზიდენტი, რაც უნდა, იმას აკეთებს, როცა უნდა, მაშინ აკეთებს და ვისთანაც უნდა, იმასთან აკეთებს; კაცი, რომელიც პირადად იცნობს რუსლანას, შაკირას, დოქტორ დოტისა და მეჭობანს ალიევს; კაცი, რომელმაც ზეპირად დაისწავლა თბილისისა და სიღნაღის რესტორნები, პარიზისა და ბოდრუმის სასტუმროები, ტარას შევჩენკოსა და ჯონ მაკინის ბიოგრაფია და ევროპის აეროპორტების თითქმის ყველა სტიუარდესას ტელეფონის ნომერი, კიდევ იტყუება?!

მე რო მასე ვცხოვრობდე, ჩემს სიცოცხლეში ტყუილს აღარ ვიტყუოდი!

ესლა რაშია საქმე — ამას ნინებზე გამოსულა იაპ დე ჰოროს სხეფერი, ნატოს გენერალური მდივანი როა, ჰოდა, ამ სხეფერს უთქვამს, რომ მიხილ სააკაშვილმა სიმართლე დაამახინჯაო! ესლა რო საქართველოში მიმდინარეობსო (თუ ტარდებოა), ეგაო ნატოს წვრთნები კი არ არიო, როგორც მიშამა თქვაო, სუ სხვა რამე არიო, კაცო! ეგ არიო ნატოს ქვეყნებისა და პარტნიორი სახელმწიფოების სწავლებებო.

თანაცაო, — ხაზი გაუსვა სხეფერმა, — არავის აქვს უფლებაო, ამ სწავლებების ინტერპრეტირება მოახდინოსო! ამ სწავლებებს არავითარი კავშირი არ აქვს არც ნატო-საქართველოსა და არც ნატო-რუსეთის ურთიერთობებთანაო.

უჰ, ძლივს დავლორე, რამ ათქმევინა იმ დალოცვილს ამხელა რაღაცა!

ეგე, ხო ვთქვი, — მიშა იტყუება-მეთქი!

სხეფერმაც ეგა თქვა რა, ფაქტურად, რა! იტყუება და, თანაც, როგო იტყუება! ჯერა თქვა, აგვისტოში ომი იყო, მოვიგეთო! მე რე თქვა, ჩვენ რო ომი მოვიგეთო, ის ომი რუსეთმა წააგოო!

იმაზე აღარაფერს გეუბნებო, რო რაც მიშა პრეზიდენტი, მაპის მიღებას გვიპრდება და ვერ მიგვიღია!

ეგ მაპია თუ რაღაც ჯანდაბა, მე მგონი, იგივე რაღაცაა, „დათა თუთაშხიაში“ ყრუ-მუნჯი ზებუ არქიფო სეთურს რომ უზის ჭაში და „იმედს რომ აკეთებს“!

ძირითადად, ეგრეა, რა! სანამ მაპს არ მივიღებთ, იქამდე უნდა ველოდოთ და ვითმინოთ ჩვენი მამა და მარჩენალი!

კაცმა ამოდენა ენები იცის და, დავიჯერო, ის არ იცის, რო სიმართლე და სამართალი სახელმწიფოში მთავარია?

არა ჯობდა, რო თავიდანვე სიმართლე ელაპარაკნა?

კუპური კაკიაშვილი

დავით იაკობიძე:

არს ევრო გვიხველის, არს დოლარი...

მსოფლიოში ფინანსური კრიზისია. საქართველოში ამას პოლიტიკური პრობლემებიც ემატება. კრიზისიდან გამოსვლის გზებს სახელმწიფოები ეძებენ დამოუკიდებლად და ერთმანეთთან თანამშრომლობითაც. საერთაშორისო მონეტარული ფონდი დასავლეთ ევროპის პატარა სახელმწიფოებს ურჩევს, სწრაფად ჩაატარონ ფულადი რეფორმები და უარი თქვან ეროვნულ ფულზე. ამასთან დაკავშირებით, ეკონომიკის საკითხებში საქართველოს ხელისუფლების „წმინდა ძროხის“ — კახა ბენდუქიძის აზრით, დადგა დრო, როცა საქართველომ უარი თქვას საკუთარ ლარზე და გადავიდეს ევროზე. მართალია, ეს პრობლემა მომავლის საკითხია, მაგრამ მისი განხილვა დღესვეა აუცილებელი. გვესაუბრება პროფესორი **დავით იაკობიძე**.

— საზოგადოებრივი აზრი უნდა მოემზადოს მოსალოდნელი ფინანსური რეფორმებისა და, მათ შორის, ფულადი რეფორმებისთვისაც, მაგრამ საქართველოს ფულად-საკრედიტო სისტემის საფუძვლის — ლარის ევროში კონვერსია დღესათვის შეუძლებელია და მოკლებულია რაციონალიზმს.

— **ბალტიის ქვეყნებმა კი უკვე დაიჭირეს თაღარიგი ევროზე გადასასვლელად.**

— ვერაფერს გეტყვით მთლიანად ბალტიისპირეთზე, რადგან ამ ქვეყნებში სხვადასხვა პრინციპზე აგებული ფულად-საკრედიტო რამდენიმე სისტემა მუშაობს. ლატვიამ, მაგალითად, ევროზე გადასვლის რამდენიმე მიზეზი არსებობს. პირველი ის, რომ ლატვიის ეკონომიკა ინტეგრირებულია ევროკავშირში და ხელისუფლება გემგობურად, ევრობანკთან (ევროპის ცენტრალური ბანკი) შეთანხმებით აპირებს ევროზე გადასვლას. ამ პროცესის დაჩქარება კი გამოინვივია ლატვიის ბიუჯეტის დაფინანსების მიზნით, რომლის დაფარვის წყაროები საერთაშორისო მონეტარული ფონდის რჩევით ევროკავშირშია მოსაძებნი. ლატვიის მთავრობას ურჩევენ, დააჩქაროს ევროზე გადასვლა. ეს კი სრულიად განსხვავებული პროცესია, ვიდრე ამას გვთავაზობენ საქართველოში. მეორე მიზეზი ისაა, რომ ლატვიური ფულადი ერთეული ლატი მიხედვით ევროზე გადასვლის მიზნით ევროზე გადასვლა უფრო ადვილია, ვიდრე ევროზე გადასვლა. ამჟამად ეკონომიკურმა კრიზისმა ეს პრობლემა მოხსნა: ეროვნული ვალუტა, ისევე, როგორც ლატვიის მთელი ფინანსური სისტემა, ღრმა კრიზისშია. მეორე, — ლატვიის გადადგმული ბალანსი დეფიციტურია და საერთაშო-

რისო მონეტარულ ფონდს მიაჩნია, რომ ამ უარყოფითი სალდოს დაფარვა მისი ვალდებულება აღარაა, რადგან ლატვია, უკვე დიდი ხანია, ევროკავშირის წევრია. მონეტარული ფონდის წესდება კი წევრი ქვეყნებისგან მოითხოვს, რომ ერთ ქვეყანას ჰქონდეს ერთი ფული, ენუოდეს ამ ფულის უპირობო კონვერტაციას და კაპიტალის გატანის ნაცვლად ახდენდეს ნებისმიერი ფულადი ერთეულის თავისუფალ გადარიცხვას მიმდინარე ანგარიშებზე. შესაბამისად, საერთაშორისო მონეტარული ფონდი საერთაშორისო და მისი წევრი ქვეყნებისაგან, რათა ისინი ერთობლივად გამოვიდნენ ერთი ფულადი ერთეულით და არ ქმნიდნენ პრობლემებს საერთაშორისო ფულად სისტემაში. იოლი შესაძენია, რომ საქართველოში ზემოთ ნახსენები არცერთი წინაპირობა არ არსებობს. შესაბამისად, ბალტიისპირეთის ქვეყნების (ლატვიის) მაგალითი ჩვენთვის ვერ იქნება სახელმძღვანელო და მისაბადი.

— **უნდა ვივარაუდოთ, რომ ეროვნულ ვალუტაზე უარის თქმით ლატვიელებს კრიზისის დაძლევა სურთ. მაგრამ ლატვიაში ვითომ ისეთი კრიზისია, რომ იძულებულნი არიან, უარი თქვან ისეთ სახელმწიფო რეგალიაზე, როგორიც ეროვნული ფულადი ერთეულია?**

— ამასწინათ ერთ ლატვიელ კოლეგას დაფურეკე, შევეკითხე, როგორა ხართ მეთქი. მიპასუხა, ისეთი ეკონომიკური კრიზისია,

რომ ხალხი მხოლოდ სიყვარულით ქორწინდება. ეპოქალური ანგელოტი! ლატვიაში, მართლაც, უმწვავესი კრიზისია, გახშირდა ქურდობა, ძარცვა, გაკოტრება, ბანკების ლიკვიდირების დაცემა და ა.შ. ევროზე გადასვლით სპეციალისტები იმედოვნებენ, რომ შეიქმნება კარგი წინაპირობები, რომ ევროპასთან ერთად გამოვიდნენ კრიზისიდან, მოიშორონ რუსეთისა და სკანდინავიის ქვეყნების ეკონომიკური გავლენა.

— **ლატვია უნდა გადავიდეს ევროზე, მაგრამ საქართველო რატომ არ უნდა გადავიდეს? აკი ექსპერტები ამბობენ, საქართველო ნაწილობრივ უკვე იმყოფება ევროზონაში?**

— დავიწყეთ იმით, რომ „ევროზონა“ მექანიკურად აერთიანებს ევროარეალს — 16 ქვეყანას, რომლებშიც ვრცელდება ევრობანკის მიერ შემუშავებული ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა, იმ ქვეყნების ერთობლიობასთან, რომლებმაც, გარკვეული მიზეზებით, ნებაყოფლობით თქვეს უარი საკუთარ ფულად-საკრედიტო პოლიტიკაზე, მოახდინეს თავიანთ ეკონომიკაში ევროს გაწევრიება, მასზე ემისიის უფლების გარეშე. მათ შორის არიან ისეთებიც, რომელთაც არ გააჩნდათ საკუთარი ფულადი ერთეული და მიბმული იყო რომელიმე ევროპულ ქვეყანასთან. შესაბამისად, მათი ფულადი ერთეულებების განმსაზღვრელი ქვეყნების ევროზე გადასვლამ ისინიც ავტომატურად გადაიყვანა ევროზე. ასეთი ქვეყნებია ანდორა, მონაკო, სან-მარინო, სენპიერ-მიკელონი, მარტინიკა, მეიოტი და ა.შ.

ევრო 26 ქვეყანაში მოქმედებს, მაგრამ ევროარეალი ვრცელდება მხოლოდ 16 ევროპულ ქვეყანაზე.

— **ბატონო დავით, ევროს საქართველოშიც ხომ გამოვიყენებთ?**

— კი, მაგრამ ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ ჩვენ რაიმე ფორმით ევროს არეალში შევდივართ. უფრო აქტიურად „ვამუშავებთ“ ამერიკულ დოლარს: ეკონომიკის დოლარიზაციის დონე 66 პროცენტია. აქვე ისიც უნდა ვთქვათ, რომ საქართვე-

ლოს სხვა ქვეყნის ფულადი ერთეულის გამოყენების საკამო გამოცდილება აქვს. ვგულისხმობ 1991-93 (აპრილი) წლების პერიოდს, როცა პოლიტიკური და ეკონომიკური სუვერენიტეტის პირობებში რუსულ რუბლს ვიყენებდით.

— **ბენდუქიძე ამბობს, რომ ჯერ კიდევ 2004 წელს აპირებდა ევროს შემოღებას საქართველოში.**

— 2004 წელს იგი იმასაც ამტკიცებდა, რომ საქართველოსთვის სასარგებლო იქნებოდა ახალი ზელანდიის გამოცდილების გადმოტანა და დანერგვა, მაგრამ ამ დროს მას მხედველობიდან ერთი „წვრილი“ გამორჩა: ახალი ზელანდია სამხრეთ ნახევარსფეროში მდებარეობს.

ამ ქვეყანაში მოსავლის აღება მარტის თვეში იწყება, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტია ალკა გაზაფხულზე გამოაქვთ, გაუინ, როსა ევროპის ქვეყნებში ადგილობრივი ხილი და ბოსტნეული გამოიღვას.

იქაუკაა პროდუქტია წლაულს უკვე მაისში შემოაღწია საქართველოს გაზაფხუ და კონკრეტულად უნავს ჩვენი გლეხების მიერ გააჩივებით გამოუხამთარებულ ხილს. რა უნდა აქვს საქართველოს, ჩაუბას ასეთი საქონელგაშვალაუ? — არაპირობა.

ასევე ნაჩქარევია საქართველოს ფულად-საკრედიტო სისტემის მონტენეგროს (ჩეროგორიის) ფულად რეალობასთან შედარება. საქმე ისაა, რომ მონტენეგრო, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფო 2008 წელს შედგა. იგი გამოიყო ბოსნიასა და ჰერცეგოვინას. ამ გამოყოფაში უდიდესი როლი ითამაშა ევროკავშირმა, რომელმაც პრაქტიკულად დააფუძნა თავისი ახალი წევრი ქვეყანა და შუალედური ღონისძიებების გარეშე შეიყვანა ევროარეალის შემადგენლობაში. რა საერთო აქვს ამ პროცესს საქართველოს ეკონომიკურ და პოლიტიკურ განვითარებასთან პარალელური ხელოვნური და გაუმართლებელია.

— **ესე იგი, ტყუილია, რომ საქართველოს ფულადი სისტემა პირდაპირ ჩართვება ევროპულ სისტემაში და ინვესტორებს მოეხსენებათ კონვერტაციის შიში?**

— ასეთი რამ ანგარიშგასანევი არგუმენტებად არ მიმაჩნია. სპეციფიკურ საკითხებზე მოკლედ შევჩერდები. მაგალითად, საბანკო პროცენტის ევროპულ დონეზე დადგენა იმ შემთხვევაში, თუ ევროზე გადავალთ. ლიხტენშტეინიც კი, სადაც შვეიცარული ფრანკი მოქმედებს, საპროცენტო განაკვეთით პრინციპულად განსხვავდება შვეიცარიისაგან. ასეთივე განსხვავებაა საბანკო სექტორის ფუნქციონ-

ნირების თვალსაზრისით ევროარეალის შიგნითაც, ვთქვათ, იტალიასა და ესპანეთში. საქართველოს საბანკო პროცენტის გათანაბრება საშუალო ევროპულთან, უპირველეს ყოვლისა, დამოკიდებულია ჩვენი რეალური სექტორის განვითარებაზე, სადაც უნდა დაბანდდეს საკრედიტო რესურსი და შემდეგ კი, — ჩვენი ბანკების სიდიერეზე. ეს კი შეუძლებელია, თუ საკუთარ ფულად საკრედიტო პოლიტიკაზე ვიტყვი უარს.

რაც შეეხება „კონვერტაციის შიშს“, ეს თითოდაც გამონოვლილი საფრთხეა. კონვერტაციის შიში მაშინ არსებობს, როცა ინვესტორი შენიშნავს, რომ ქვეყანაში არასწორი დამოკიდებულებაა რომელიმე ფულადი ერთეულის მიმართ. ამ შემთხვევაში კი ხშირად ჭკვიანი ინვესტორი რჩება მოგებულნი. მაგალითად, უკვე დიდი ხანია, ლარის მიმართ რუსული რუბლის პარიტეტი არ შეცვლილა, მიუხედავად იმისა, რომ რუსულმა რუბლმა არსებითი რყევები განიცადა დოლარის მიმართ. შესაბამისად, ამ ფაქტით სარგებლობენ რუსი ინვესტორები და ჩვენთან ანგარიშსწორებას ანარკოვებენ დოლარებში, რაც შიდა ბაზარზე რიგი სამომხმარებლო საქონლის ფასების ზრდის საფუძველი ხდება. ასეთივე დამოკიდებულებაა ევროს მიმართაც. ჩვენი ეროვნული ბანკი არ იცავს შიდა ბაზარზე დოლარსა და ევროს შორის დამყარებულ საბაზრო კურსს. თუ ამ თანაფარდობას შიდა ბაზარზე ლარის კროსკურსით გადავთვლით, დავინახავთ, რომ ევრო გარკვეულ დისკრიმინაციას განიცდის. შესაბამისად, ჩვენი პარტნიორები ცდილობენ, ევროს საშუალებით გვევაჭრონ. ჩვენგან გადის იაფი ევრო და ჩვენი ტურქი პარტნიორი საკურსო მოგებას ნახულობს. ასეთი მანიპულაციები დაუშვებელია იმიტომ, რომ ევრო, ისევე, როგორც დოლარი, არ გამოდის ბაზარზე ღიად საკუთარი კურსის რეგულირებისათვის. შესაბამისად, მათ შორის არსებული თანაფარდობა არის რეალური საბაზრო თანაფარდობა, რომელიც უნდა დაცვას ისეთმა მცირე შესაძლებლობების ქვეყნებმა, როგორც საქართველოა.

— **პრობლემა მართლაც რთულია და მისი გადაწყვეტა, ალბათ, სპეციალური დისკუსიების საგანი უნდა გახდეს...**

— სწორედ ურთულეს საკითხებთან გვაქვს საქმე. ამას, ალბათ, ჩვენი ეროვნული ბანკის მესვეურებიც მიაქცევენ ყურადღებას და დარწმუნდებიან, რომ ევროსკენ სვლა მხოლოდ ეროვნული ფულად საკრედიტო პოლიტიკის განმტკიცების გზით, ეროვნული ბანკის ავტორიტეტის ზრდით და ლარის კურსის განმტკიცებითაა შესაძლებელი. მხოლოდ ეროვნული საფინანსო ინსტიტუტების ქვეყნის განვითარების მდგრადობის გარანტია.

ესაუბრა გიორგი გიბიბერიძე

ორი განსხვავებული ამოცანა

პოლიტოლოგები და ექსპერტები ვარაუდობენ, რომ დროში განვლილი მიტინგების მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესი შესუსტდებოდა, მომიტინგეთა ნაკადი შემცირდებოდა, ბოლოს ხალხი დაიღლებოდა და შინ წავიდოდა. მაგრამ დღემდე ამ მიმართულებით მსგავსი არაფერი მომხდარა, საქართველოს მოსახლეობის საუკეთესო ძალებს მშვენივრად ესმით თავიანთი მოვალეობა ქვეყნის მომავლის წინაშე. ორივე მხარე მოლაპარაკების მაგიდასთან დასაჯდომად ემზადება.

ქართული ტელევიზორები, პროპაგანდის ეს მძლავრი არტილერია ვერა და ვერ იქცა ხალხის განწყობის გამომწვევად. ლინიერი და მალაქ ტრიბუნად. ცოდვა გამხელილი ჯობს, ტელევიზორებზე არა და არ ჩანს რიგითი მოქალაქე. რატომ? არ ვიცო, იქნებ მავანთ და მავანთ ყურს სჭრის მართალი კაცის ნასროლი სიტყვა. პოლიტიკოსები და პოლიტოლოგები ხომ ფრანკთა ფიგურებით ნიღბავენ თავიანთ შეხედულებებს, რომელთა მოსმენისას ძნელია რაიმე კონკრეტული დასკვნის გამოტანა. საქართველოს უბედობის უპირველესი ჭირისუფლის — უბრალო ხალხის აზრი უგულვებელყოფილია. ხალხის წრიდან გამოსულ რიგით ადამიანებს სამართლიანი არბიტრის ფუნქციის შესრულებაში ზადალი არ ჰყავთ.

ირინა კუკავა:

მაია შტიაშვილი:

2003 წელს გავბრწყინდი, მიმას მიტინგებზე დღემდამ ქარსა და წვიმაში ვიდექი. იცით, რა მწარედ ვნახობ, ლამებს რომ ვუთქვამდი, როდესაც მას მთელი ამერიკა უჭერდა მხარს? მე ვინ ვიყავი, რას წარმოვადგენდი? გამოცდილებამ ხალხს ჭკუა ვერ ასწავლა, დღეს ჩემნაირი გაბრწყინებული უფრო მეტია. ეს ტაშდაკრულები როგორც კი სკამებს მოირგებენ, ხალხს ისევ ღვთის ანაბარა დავტოვებენ. ამ ქვეყანაში სიცოცხლეც კი არაფრად ღირს. თუ ფული არ გაქვს, ყურადღებასაც არ მოგაქცევენ... აღარც საქმეა... არაფერი მუშაობს, არაფერი იქმნება და სად გინდა, იმუშაო?! აღარც ინტერესია, ხალხი დაბეჩავებული, დაავადებული და დანდის. ვერც ქვეყანა აშენდა და ვერც ხალხი დანყნარდა. სულ ფართიფურთია, მხოლოდ ყბედობა, მიტინგები, ერთი და იგივე სახეები...

ირინა კუკავა:

გვინდა, მივა ზვიადის პოლიტიკური მემკვიდრე იქნებოდეთ, მხარე შევხდეთ

ირინა კუკავა, ფილოლოგი, ჟურნალისტი:
— ქალბატონო ირინა, თქვენ სააკაშვილის გულმხურვალე მხარდამჭერი იყავით, დღეს კი მის წინააღმდეგ გამართული საპროტესტო აქციების აქტივისტი ხართ. რამ გამოიწვია თქვენი დამოკიდებულების შეცვლა?
— 5 წლის წინათ მიმა სააკაშვილი წამდვილად გულწრფელად ავირჩიე. უფრო ადრე ზვიად გამსახურდიას იდეური მომხრე ვიყავი, მაშინ ჟურნალისტიად ვმუშაობდი გაზეთ „იბერია სპექტრში“.

გვინდა, მივა ზვიადის პოლიტიკური მემკვიდრე იქნებოდეთ. მხარე შევხდეთ. ამ სინანულს ის მივსუბუქავს, რომ ამ არჩევანით გვირს გაუსრულდა იდეა. როგორ წარმოვიდგინო, რომ ეს სხობანი, ნიჭიერი ასალგაზრდა კაცი პატრიოტი არ იქნებოდა.

ვერც იმას ვიფიქრებდი, რომ ამომრჩევლებს ისე მოგებრდებოდათ, მისი დანახვაც აღარ ენდომებოდათ. მიმამ ის მოახერხა, რაც შეეკარგა: დაძვინჯა ვერ გააკეთა; 5 წლის წინანდელი სიყვარული და აღიარება იმ ხალხისა, რომელმაც ის ხელისუფლებაში მოიყვანა, სიძულვილად აქცია. რას ფიქრობდნენ ის ადამიანები, ვინც „გარდების რევოლუციის“ სცენარს იცნობდა და მასში უშუალოდ მონაწილეობდა?!

— ქალბატონო ირინა, რას ფიქრობთ, პოლიტიკური მოვლენები როგორ წარმოიქმნება?

— დღეს უკვე ჩიხიდან გამოსავლელად გზებს ეძებენ. სასაცილოა პრეზიდენტის მიერ გაპიარებული ხელისწილთა მორთმეის ფაქტი ტაძარში. მონაწილეთა დღეს აღასანიამ დიპლომატიურად გადადგა ნაბიჯი, რომელსაც საზოგადოების მხრიდან დიდი მითქმა-მითქმა მოჰყვა. ეს იყო საყოველთაო სინანულის დღე,

რომელიც უწმინდესმა არსებული რთული სიტუაციის განსამუხტავად გააკეთა. პატრიარქი შეხვდა პრეზიდენტსაც და ოპოზიციის წარმომადგენლებსაც, მაგრამ მნიშვნელოვნად არაფერი შეცვლილა.

როგორც რიგით მოქალაქეს, ძალიან უცნაურად მეჩვენება ხელისუფლების დამოკიდებულება აქციების მიმართ. მესმის, რომ ხელისუფლება აშკარად ხელს არ გვიშლის, თუმცა, ფარულად სხვა რამ ხდება. თვითონ სააკაშვილს არავითარი რეაქცია არ აქვს, როცა რუსთაველზე კარგა ხანია, ლამის ნახევარი საქართველო დგას, მათ შორის, რაიონებიდან ჩამოსულნიც. ამ დროს მას არ უჩნდება სინანული, სირბილე, მობოდიშების სურვილი.

არ ვიცი, სჯერა კი ვინმეს იმ სატელევიზიო კადრების, სადაც ნაჩვენებია, კამერებში როგორ იკეთებენ ნარკოტიკს და როგორ იღებს „კორკოტა“ ვილაცისგან ფულს... ხელისუფალთა საერთოდასახსიათებო ხალხისადმი ცინიზმი, ყველა ადამიანის მიმართ საშინლად ავადმყოფი, უხეში ძალისმიერი დამოკიდებულება და ზემოდან ცქერის მანერა, რამაც ეს ხალხი რუსთაველზე გამოიყვანა. მერნუნეთ, მიტინგის მონაწილეები პროტესტს გამოთქვამენ არა იმიტომ, რომ ხელფასი არა აქვთ, არა იმიტომ, რომ შიათ, არა იმიტომ, რომ სოციალური ფონი დაძვინჯა, მხოლოდ და მხოლოდ იმიტომ, რომ დაიკარგა ტერიტორიები, დაიღუპა უამრავი ახალგაზრდა და, რაც მთავარია, დაიკარგა ღირსების გრძობა, რაც ქართველებს ასე მოჭარბებული გვაქვს.

როგორ შეიძლება, ხალხსუფალი თავის მოქალაქეებს, კოტანსიურ ამოცანებს და იქნებ, როგორც გტარებს.

რა მოხდებოდა, პრეზიდენტი ხალხთან რომ გამოსულიყო, რაც უნდა ეთქვა, ქართველი კაცი მიმტყვებლია და ამ ნაბიჯით უფრო გაუგებდა. ეს კი ისე იქცევა, თითქოს ყველაფერი სხვა ქვეყანაში ხდება. მართალია, ეს პროცესი ძალიან გაიწვია, მაგრამ იმედი მაქვს, ხალხის ნება და სიმართლე გაიმარჯვებს.

მაია შტიაშვილი:

გინდ ღარჩხს, გინდ ნავილს, ებ ჩევი პრეზიდენტი არ არის

მაია შტიაშვილი, დიასახლისი:
— ვიცი, ჩემნაირ უბრალო ადამიანებს ხელისუფლება არც უსმენს. უფრო მეტიც, პრეზიდენტმა თვითონ განაცხადა, რომ გაზეთებს არ კითხულობს. მე მივეცი მისას ხმა, რადგან მჯეროდა, ყველაფერი შეიცვლებოდა, გაუმჯობესდებოდა. მას სოფს, ზურაბ ჟვანიამ როგორ მოშალა რეინსიგისიდან, რათა ყოველგვარი დაბრკოლება ხალხსა და ხელი-სუფლებას შორის ნაშლილიყო. ხომ ხედავთ, როგორ ნაშალა...
ღვინდ ათასობით მომიტინგეთა წინაშე პრეზიდენტი სხვირს ვერ ყოფს. მივა გინდ ღარჩხს, გინდ ნავილს, ებ ჩევი პრეზიდენტი არ არის და არს იქნება!

ნეტავ, ოდესმე უფიქრია, როგორ ცხოვრობენ და არსებობენ ახალგაზრდა ოჯახები, რა შემოსავალი გვაქვს? — რა თქმა უნდა, არა! ახალგაზრდებს მხოლოდ გალაკონცერტებზე ან პატრიოტულ ბანაკებში ეპატიჟება, ან, სულაც, „საზარბაზნე ხორცად“ ისტუმრებს ფრონ-

ტის წინა ხაზზე. განა შეიძლება გქონდეს ასაკი, ჯანმრთელობა, განათლება და არ იცოდე, რა გზას დაადგე? უცხოეთში ნასვლასაც ფული უნდა. შევარდნაძის დროს კიდევ გვექონდა რაღაც ძველი შემორჩენილი. სააკაშვილის ხელისუფლებამ გადასახადებითა და უმუშევრობით სული ამოგვხადა. შეუძლებელია ამგვარ მოუწყობელ ქვეყანაში შეიღების გაზრდა. გაიძახის: გზა გვაკეთე, სკოლები შევაკეთე, ეს ავიშენე, იმას ავაშენებ... XXI საუკუნეში პრეზიდენტი გავსა და 24-საათიან სინათლეს გვაყვადის.

რა არის ჩვენი თაობის არსებობა? — უღიმღამო ყოფა ჯერ სიცოცხესა და სიბნელებში... ანზორ ბურჯანაძის ბაღმდინჯიანი პურის რიგებში გავიზარდეთ. რეფორმებმა სისტემური განათლების მიღების გზა ისე დაგვიხლართა, რომ ჩვენ კი არა, პედაგოგებიც ვერ იგებენ გადმოქართულებული ტესტირების კითხვებს. ჩვენმა თაობამ ვერ იგრძნო ქვეყნის თავისუფლება, უზრუნველი სტუდენტობა, არ გვექონია ხალხისანი ექსკურსიები. კინოთეატრების კარი უფულობის გამო ჩვენთვის დახშული იყო. ამგვარმა პირობებმა ნათესავ-მეგობრები ჩამოგვაშორა. თუ სადმე მუშაობ — მონა ხარ, კანონით არ არის განსაზღვრული საიმუშაო საათები და დასვენე-

ბის დღეები. თუ საზღვარგარეთ წახვალ, ზღაპრებისა არ იყოს, ველარ ჩამოხვალ. თუ გარისკავ და ბანკიდან ვალს აიღებ, თავმოჭრილსა და სახელგატეხილს აღარაფერი გეშველება. ახლახან გავიგე ტელევიზიით, როგორ დაინვა ახალგაზრდა კაცმა თავი ბანკის ვალის გამო. თუ ხმა ამოიღე, სპეცრაზმს გამოიყვანს და თავბედს განწყვილებს. თავაკცებიდან ზოგს მოკლავს, ზოგს მოახრჩობს, ზოგს გაგუდავს, ზოგს გააძევეს, ზოგს სასიკვდილოდ დაედევნება, თან სახელსაც გაუტეხს რუსეთის აგენტის იარლიყით. აგენტის ომის დროს მთელი ოჯახი ერთი კვირის მანძილზე შეკრულ ბარზე ვისხედით. პარლამენტის თავმჯდომარემ გვითხრა: ნუ გეშინიათ, ვისაც სამზარეულოში დანები და ჩანგლები გაქვთ, თავი დაიცავითო. სად იყო ის განთქმული არმია, რომლისთვისაც ყველაფერს ვიკლებდით და ვამზადებდით? დაეკარგეთ ქართლი, გული საქართველოსი, გაიფლიტნენ ისევე ახალგაზრდები, ლტოლვილებით აივსო თბილისი... არ ვიცი, რამდენი რამ გავიხსენაო. ხალხს რომ ამ დღეში ჩავადებ, ხომ უნდა იცოდე, რომ ერთ მშვენიერ დღეს ხალხი მოგაკითხავს და პასუხს მოგთხოვს?!

— ქალბატონო მაია, თქვენი აზრით, რა მოხდება?
— გულწრფელად გეტყვით, რა დავიჯერო?! ახლა განდენს სალომე ზურაბიშვილი და ნინო ბურჯანაძე მამა აბრამის ბატონები? რა ხდება? — არაფერიც არ ხდება, სკამი არ ეთმობათ.

გმონი, მოჯადოებულაჲი ვართ. სააკაშვილი კი ოგობასავით შავ სასახლავი ჩეჩქარა, სახალხიო კერძო ღუქნად უქსევი, ხალხი კი — ღვთის გლახად, გარკვეო ჯიბიკარაჲი შეომუსხევი და გვფსქვის.

ასეთი გამოთქმაც არსებობს — „ცხვარი უნდა გაიპაროსო“. სანამ ფარასავით ვიდგებით და იმას დაველოდებთ, გაჩეჩილად მენახირესავით როდის დაგვჭყივლებს? — ახლა უკან გაბრუნდითო, ასე გაგვპარსავენ. სააკაშვილი რომც წავიდეს, ხალხის გასაპარს დუქარდს მემკვიდრეობით, შევარდნაძის არ იყოს, ისეთ პირს დაუტოვებს, რომ ვთქვათ — ისევ ის აცეტებული კაცი გვერჩიო.

ესაუბრა ლალი შაშიაშვილი

არასამთავრობო ორგანიზაციამ — „ისტორიული მემკვიდრეობა“ გამოცა ისტორიული დოკუმენტების კრებულთა სერიას, რომელიც XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ისტორიის უმნიშვნელოვანეს მოვლენებს ეხება. კრებულში მოხსენიებულია მკითხველთა ფართო ჩართულობის, რამეთუ პოლიტიკური კონსტიტუციის გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ფაქტებზე დაყრდნობით ასახავს ნარსულ სინამდვილას. თუკი გავითვალისწინებთ ისტორიული ფაქტებით განიხილავს მხარე და საუბრ ტანდენციას, გამოცემა ფრიად დროული და აქტუალურია. მსურველს კრებულთა სერიას შეუძლიათ ინტერესი მადაზიარებ. დაამატებითი ინფორმაციისათვის დარეკეთ თ. 38-41-97.

ლუარა გორდიევიჩი-კუპრაშვილი:

ყველაზე ჩვეულებრივი ქართული ყველაზე უკეთეს აპერიკელს სჯობია

ამერიკიდან ჩემმა ყოფილმა რესპონდენტმა გიორგი ჩუგოშვილმა დამირეკა, მომიკითხა და მითხრა: — „ქალბატონო ლალი, თქვენ, როგორც ჟურნალისტი, ალბათ, იცნობთ ლუარა გორდიევიჩი-კუპრაშვილს. აღდგომის დღეს ნიუ-იორკის მართლმადიდებლურ ეკლესიაში შეკრებილ თითოეულ ქართველ ემიგრანტს მისი მოსალოცი წერილობითი ბარათი გადმოგვცეს. ვერ ავიწყრთ იმ სიტბოსა და თანაგრძობას, რაც ამ ბარათში წერია. ამ ტექსტს ერქვა „დედის წერილი საქართველოდან“. თქვენ ხომ იცით, მე დედა ემიგრაციაში ყოფნისას გარდამეცვალა, ისე, რომ სამარედეგ ვერ მივაცილე, ხოლო ოჯახი, რომლის კეთილდღეობისთვისაც გადმოვიხვეწე, დამეწერა ხანგრძლივი დაშორების გამო. ამიტომ ეს ბარათი ჩემი დიდი ტკივილისთვის მალამო იყო. ქალბატონი ლუარა ვაჟი ჩვენი სათვისტომოს წევრია. ქალბატონი ლუარა ჩვენს სათვისტომოს ქართულ წიგნებსაც ხშირად უფხავნის, ხოლო აქ დაბადებულ ქართველ ბავშვებს — დედა ენის წიგნებს. თუ ნახავთ, ძალიან გთხოვთ, ჩვენი სახელით მადლობა გადასცეთ.“

ლალი კუპრაშვილი

ველი ყველაზე უკეთეს ამერიკელს სჯობია. ჩვენი ერის ფიზიკურ და გონებრივ მოწყობას, სულის სიღრმეს, რელიგიურ მრწამსს, გემოვნებას, ფერთა და ფორმათა აღქმასა და შეხამებას, ხასიათსა და ზნეს, სივრცის შეგრძნებას უდიდესი და უძველესი ცივილიზაციის კვალი და სურნელი აქვს, რაც ყველა უცხოელს ანდამატივით იზიდავს. ეს რომ დაინახო, ცოტახნით მაინც უნდა მოსცილდე სამშობლოს...“

როცა ძალიან უჭირს, მივრეკება და მუუბნება: — „დედა, მიმღერ რამე, გვედრეები! შენი სიმღერა მომეცა, ის სიმღერა მიმღერე, ბავშვობისას მე და ჩემს ძმას რომ გვიმღეროდი“. ის ხომ ძმის დაკრძალვას ვერ დაეცხნო, ეს სევდა მის სულშია ჩალექილი და მეც ვმღერი. პასუხად კი გაბავშვებული ვაჟუცის ლულუნი მესმის: „დედა, ისე მენატრები, ლალა, მისი გავეიდრეო!“. ერთხელ ისიც მითხრა: „მანდ ნაშოვნი ლარიანი სჯობია აქ ნაშოვნი 1000 დოლარო“. ეს ჩვენი ტრადიციული ყველაზე რეიტინგული საბავშრო უბანში — მანჰეტენზე გაეხსნა „ქართული ინტერიერის დიზაინის“ სალონი.

ქალბატონ ლუარას ადრეც ვიცნობდი, პრესაშიც ხშირად აქვეყნებდა საარქივო მასალებს, სადაც წლების მანძილზე პუბლიკაციის განყოფილებას ხელმძღვანელობს. ვესტუმრე მას, ამერიკელ ემიგრანტთა მადლობა გადავუცვი და ბარათის შინაარსითა და გაგზავნის მოტივით დავინტერესდი. მან მითხრა: ბარათი ჩემი ვაჟისთვის — ჯანოსთვის დავწერე. ის იყო, გაგზავნას ვაპირებდი, რომ გავიფიქრე, განა იმ სათვისტომოში, რომელშიც ქრისტიანულად აღდგომას ერთად იზიებდნენ, თითოეული ჩვენი და საქართველოს შვილები არ არიან? ამიტომ ასლები გადავბეჭდე და თითქმის ყველას გაუფხავენე. გთავაზობთ ამ ბარათის შინაარსს:

ვარად შევიმსუბუქონ... უცხო მინაზე მყოფ ყველა ახალგაზრდას მივგართავ ქართველი დედის სახელით: ჩემო შვილებო! — თქვენ პატარა ქვეყნის, მაგრამ დიდი და სახელოვანი ერის შვილები ხართ და შეცდომის დაშვების უფლება არ გაქვთ. ჩვენი დიდი მამულიშვილი რეზო თაბუკაშვილი ამბობდა: პატრიოტობა კი არ არის პროფესიონალიზმი, არამედ პროფესიონალიზმი პატრიოტობა. თქვენი მთავარი მიზანი და გზაა, სინდისის კარნახითა და პროფესიონალიზმით იღვანოთ იქ, სადაც ხართ, ისე, როგორც ეს ჩვენს წინაპრებს უკეთებიან.

ცებთან იჩნება, რის გამოც დაიჭირეს, კარცერში ჩასვეს და ქუთაისის სამხედრო ტრიბუნალს გადასცეს. იმდენად მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდა, აღარ მინდა, დეტალურად გავიხსენო. გათავისუფლების შემდეგ დაავადდა, ფსიქოლოგიური ტრავმა მიიღო. ჩემი მეუღლე უკვე არ ვაკეი იყო და მის ოჯახს მეურვეობას ვედარ გაუწევდა. დედ-მამა, ძმა და მისი ოჯახი, საკუთარი ოჯახი ახალგაზრდა მეუღლეთა და ორი ბავშვით თლიანად ჩემს მეორე ბიჭს — ჯანოს დაანვა მხრებზე. ჯანო პროფესიით არქიტექტორი გახლდათ. ბავშვობიდანვე აირჩია ეს პროფესია, ჯერ კიდევ მოსწავლე ამ დარგში გამართულ თითქმის ყველა კონკურსში იმარჯვებდა. ფანატურად იყო შეყვარებული არქიტექტურაზე. იმდენად, რომ ცოლიც არქიტექტორი შეირთო. სრულიად ახალგაზრდა ასაკში საბურთალოს რაიონის მთავარ არქიტექტორად მუშაობდა. ქვეყანა რომ აირია, პარტიული დახი და მუშაობასაც თავი დაანება, თუმცა ქვეყანას არქიტექტურისთვის აღარც ეცაღდა.

— ქალბატონო ლუარა, რამდენად მოახერხა ჯანომ ოჯახის გადარჩენა, სამუშაო მალე იშოვა? — მზად იყო, ნებისმიერი სამუშაო შეესრულებინა, არაფერს თაკილობდა. ჯანო ყოველთვის შრომისმოყვარე იყო, იქ კი დასვენების დღეც არ ჰქონდა. იმდენად დაკავებული იყო, ტელეფონზე ხანგრძლივად ვერ საუბრობდა. წელში ვარ განწყვეტილი, — ერთხელ წამოსცდა. იქ მყოფმა ნაცობმა ბიჭებმა მითხრეს: — „იცო, ლუარა დედა, ჯანო ქუჩაში ფიზიკურად მუშაობს“. თვითონ გვიმალავდა. ვიცო, ამ გამოცდას ბევრი ადამიანი ვერ უძლებდა, რადგან ფიზიკურ სიძლიერესთან ერთად სულიერი სიმტკიცეც სჭირდება, რადგან შრომის უფლება საკუთარ მიზანზე წართვეს და ლუკმა სანატრელი გაუხადეს. 1999 წლის 4 იანვარს წავიდა. მისი შვილები გაიზარდნენ. მამას მხოლოდ „სკაიპში“ ხედავდნენ. ასე იქცნენ ქართული ოჯახები „სკაიპის“ ოჯახებად, რაც ქვეყნისთვის დამღუპველია, ხოლო ადამიანებისთვის — დრამატული. ჯანო ყოველთვის ენაფებოდა ცოდნის შეძენას. დატვირთვის მიუხედავად, ინგლისური ენის შემსწავლად კურსებზე ენას სრულყოფილად დაეუფლა. მძიმე შრომაში წლები გადიოდა. ერთხელ ნიუ-იორკში კონკურსი გამოცხადდა ინტერიერის დიზაინზე. ჯანომ გადამწყვიტა, მონაწილეობა მიიღო. ისეთი ენთუზიაზმით შეუდგა სამუშაოს, რომ ირგვლივ მყოფი თანამემამულეები გააოცა. მხოლოდ პურსა და ნყალზე გადასული განუწყვეტლივ ხაზავდა, ხეწდა, შლიდა, თავიდან იწყებდა, არავინ და არაფერი ახსოვდა. მისი ასეთი გარდაცვალება, მითუმეტეს, მისი გადამწყვეტილების თემა „ქართული ინტერიერის დიზაინი“ იყო.

მის ნარკაბატაში აპერიკელს სჯობია უკეთესი აპერიკელია, მაგრამ მუშაობაში და ცრემლად ვიღვრებოდი: — თქვენ გელოდებოდათ თქვენი სამშობლო, თქვენი მინა გეცხნო, გვენატრებით, დაგვიბრუნდით! ამ წიგნის გარკვეული რაოდენობა ისრაელშიც გავგზავნე. მადლობა მომივიდა ისრაელში მყოფი ერთი სოხუმელი ქართველის ოჯახისგან. მათაც გული სტკივდათ, რომ ქართველობა იფანტება. თურმე, ქალიშვილი კანადაში გაუთხოვდათ, ვაჟი ლონდონში დიპლომატიურ კორპუსში მსახურობს...

დადის ნარილი სპარტოვლოდან „ქრისტე აღსდგა!“ — ამ ღვთიური სიტყვებით მოგესალმებ, შვილო ჯანო, გილოცავ უფლის ბრწყინვალე აღდგომას. ...და არა მარტო შენთვის, ყველა ქართველისათვის, რომელიც ჩვენს ბედუკულ-მართობას უცხო მინაზე გადაუსროლია, ვანთებ სანთელს და ღვთისმშობელს ვავედრებ თქვენს მგარეველობას და სამშობლოში მშვიდობით დაბრუნებას. მრავალსაუკუნოვანი ქართული გენი ძლიერია, ბუნებით მიდრეკილია ქრისტიანობისაკენ. უფლის სიყვარულმა, ჩვენმა რწმენამ გადაგვარჩინა და დღემდე მოგვიყვანა. რწმენითა და სიკეთით უნდა იცხოვრო იმ უცხო მინაზე, სადაც შენი ერის დესპანად უნდა იგრძნო თავი. — არაფერი არ უნდა შეგეშალოს. მსწავლე, ქართველი არ გაამერიკელდება, შეიძლება კი მოხდეს პირიქით... დედა გენაცვალოს, დიდ ტკივილს ატარებ მამისა და ძმის დამკარგავი უბედურება, ტანჯვა ზოგჯერ ღვთის წყალობასავითაა, შვილო! — სულიერ კათარზისს განიცადის ადამიანი, უფალს უახლოვდება!.. შენ იმ ასაკში ხარ უკვე, ჭკუნივ დარიგებას აღარ დაგინებ და არც გჭირდება; — არ ამბობ, მაგრამ ვიცო, რაც გადაიტანე და როგორი ძნელია, შენს მინა-წყალს, ოჯახს, ახლობლებს მოშორებულმა იცხოვრო. გაუზიარებელი სიხარულით და ტკივილით, თუმცა, მანდ მყოფნი თანამოძმენი შენ გვერდით არიან და ცდილობენ, ტანჯვა შეძლებისდაგ-

ვარად შევიმსუბუქონ... თქვენ საშობლოში დაბრუნებისა და თქვენთან შეხვედრის სიხარული ყოველგვარ ტკივილს გვატანინებს... დედა ლუარა გორდიევიჩი-კუპრაშვილი. — ქალბატონო ლუარა, თქვენ, ქვეყნისა და ერის მოსიყვარულე დედა, როგორ გაუშვით ვაჟი სახლ-ვარგარეთ? — სამწუხაროდ, საუკუნის დასასრულს ქართველებმა ბევრი რამ დაეკარგეთ, უპირველესად, ურთიერთნდობა. ჩვენ მოვესწარი ცოცხალ-ზედიდობილიერ ცოდვას — ძმთა კვლას, როდესაც უფალი კაცთა კვლასაც გვიკრძალავს. ქვეყანა წაღუკა პოლიტიკურმა ბატალიებმა, დაპირისპირებებმა, შუღლმა და მტრობამ. მუდამ ბაზალეთს მივტიროდით, მაგრამ კვლავ გავიმეორებთ, ერს ისტორიული სირცხვილის წლები გვექონდა, რომელიც უკვე წარსულია, მაგრამ ვერასოდეს ამოვშლით. ამაც ქართველები მუდამ პირველკაცობისკენ მიმართულნი არიან, მაგრამ ეს სურვილი ღირსებით კი არაა სავეს, არამედ — ფუჭი ამპარტავნობით. ამ ამბიციებმა მარტო ადამიანები კი არ დალუბა, არამედ ქვეყანაც, რომელიც დაიშა, ათას გასაჭირსა და გამოუვალ მდგომარეობაში ჩავარდა, მთლიანად გაპარტახდა. ამ წლების მსახვრალი ხელი ჩემს ოჯახსაც შეეხო. ჩემი უმცროსი ბიჭი, პროფესიით მხატვარი მალხაზ კუპრაშვილი 9 აპრილს დატრიალებული ტრაგედიის ერთგვარი მსხვერპლი გახდა. ეს ამბავი რომ მოხდა, თბილისის აეროპორტში ჯარისკა-

ვარად შევიმსუბუქონ... ცებთან იჩნება, რის გამოც დაიჭირეს, კარცერში ჩასვეს და ქუთაისის სამხედრო ტრიბუნალს გადასცეს. იმდენად მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდა, აღარ მინდა, დეტალურად გავიხსენო. გათავისუფლების შემდეგ დაავადდა, ფსიქოლოგიური ტრავმა მიიღო. ჩემი მეუღლე უკვე არ ვაკეი იყო და მის ოჯახს მეურვეობას ვედარ გაუწევდა. დედ-მამა, ძმა და მისი ოჯახი, საკუთარი ოჯახი ახალგაზრდა მეუღლეთა და ორი ბავშვით თლიანად ჩემს მეორე ბიჭს — ჯანოს დაანვა მხრებზე. ჯანო პროფესიით არქიტექტორი გახლდათ. ბავშვობიდანვე აირჩია ეს პროფესია, ჯერ კიდევ მოსწავლე ამ დარგში გამართულ თითქმის ყველა კონკურსში იმარჯვებდა. ფანატურად იყო შეყვარებული არქიტექტურაზე. იმდენად, რომ ცოლიც არქიტექტორი შეირთო. სრულიად ახალგაზრდა ასაკში საბურთალოს რაიონის მთავარ არქიტექტორად მუშაობდა. ქვეყანა რომ აირია, პარტიული დახი და მუშაობასაც თავი დაანება, თუმცა ქვეყანას არქიტექტურისთვის აღარც ეცაღდა.

— ქალბატონო ლუარა, რამდენად მოახერხა ჯანომ ოჯახის გადარჩენა, სამუშაო მალე იშოვა? — მზად იყო, ნებისმიერი სამუშაო შეესრულებინა, არაფერს თაკილობდა. ჯანო ყოველთვის შრომისმოყვარე იყო, იქ კი დასვენების დღეც არ ჰქონდა. იმდენად დაკავებული იყო, ტელეფონზე ხანგრძლივად ვერ საუბრობდა. წელში ვარ განწყვეტილი, — ერთხელ წამოსცდა. იქ მყოფმა ნაცობმა ბიჭებმა მითხრეს: — „იცო, ლუარა დედა, ჯანო ქუჩაში ფიზიკურად მუშაობს“. თვითონ გვიმალავდა. ვიცო, ამ გამოცდას ბევრი ადამიანი ვერ უძლებდა, რადგან ფიზიკურ სიძლიერესთან ერთად სულიერი სიმტკიცეც სჭირდება, რადგან შრომის უფლება საკუთარ მიზანზე წართვეს და ლუკმა სანატრელი გაუხადეს. 1999 წლის 4 იანვარს წავიდა. მისი შვილები გაიზარდნენ. მამას მხოლოდ „სკაიპში“ ხედავდნენ. ასე იქცნენ ქართული ოჯახები „სკაიპის“ ოჯახებად, რაც ქვეყნისთვის დამღუპველია, ხოლო ადამიანებისთვის — დრამატული. ჯანო ყოველთვის ენაფებოდა ცოდნის შეძენას. დატვირთვის მიუხედავად, ინგლისური ენის შემსწავლად კურსებზე ენას სრულყოფილად დაეუფლა. მძიმე შრომაში წლები გადიოდა. ერთხელ ნიუ-იორკში კონკურსი გამოცხადდა ინტერიერის დიზაინზე. ჯანომ გადამწყვიტა, მონაწილეობა მიიღო. ისეთი ენთუზიაზმით შეუდგა სამუშაოს, რომ ირგვლივ მყოფი თანამემამულეები გააოცა. მხოლოდ პურსა და ნყალზე გადასული განუწყვეტლივ ხაზავდა, ხეწდა, შლიდა, თავიდან იწყებდა, არავინ და არაფერი ახსოვდა. მისი ასეთი გარდაცვალება, მითუმეტეს, მისი გადამწყვეტილების თემა „ქართული ინტერიერის დიზაინი“ იყო.

მაგრამ ფულადი დახმარება მისი პროექტებით აღტაცებულმა ირლანდიელებმა და კანადელებმა შესთავაზეს. ასე გაჩნდა ნიუ-იორკის ცენტრში, მანჰეტენზე „ქართული ინტერიერის დიზაინის“ მაღაზია-სალონი ქართული სახელწოდებით „ლაზიკა“. ჯანოს ორმაგი მოქალაქეობაც შესთავაზეს, მაგრამ იურა. მისი ფიზიკური დატვირთვა მედარდებოდა, მაგრამ შვილის წარმატებამ ახალი დარდი გამოიჩინა — იქ დარჩენის სურვილი არ გაუჩნდეს. მაგრამ არა — აგვისტოს მოვლენების დროს წამდაუნუმ რეკავდა, ნერვიულობდა, განიცდიდა. ცხრა მთას იქიდან გვამშვიდებდა, — ნუ გეშინია, დედა, ღმერთი საქართველოს არ განირავს, თუ განირავს, ისევე — ცუდი ქართველი. უცხოელებში ვმუშაობ და მუუბნებთან, — რა მეგობრობა შეგძლებიათ... ერთად რომ შევიკრიბებით მე, ზურა, ვასო, ვასო გაბადაძე, ქუთაისელი კობა, ჩვენი სათვისტომოს პრეზიდენტი ნიკა ჩხაიძე, მისი და, უკვირო, ერთმანეთს პრობლემებზე როგორ გულლიად ესაუბრებით, — ამისთვის ხომ ფსიქოლოგი არსებობს...
ესაუბრა ლალი შაშიაშვილი

9 მაისს გაგზიხარების პარკში ვეტირანები და მათი გაგზიხარება შეუკრახვეს!

2009 წლის 9 მაისს არასამთავრობო ორგანიზაციამ — „ისტორიული მემკვიდრეობა“ — თბილისში, გამარჯვების პარკში ჩაატარა „გიორგის ბაფთის“ აქცია. სამამულო ომის ვეტირანებს დაურიგდათ წმინდა გიორგის ორდენის ბაფთები, აგრეთვე პერიოდიკა.

ამ აქციის ირგვლივ სულ სხვა ხასიათის რეპორტაჟი გვექონდა დაგვემილი, მაგრამ გამარჯვების პარკში მომხდარმა გვაიძულა წინამდებარე წერილის დაწერა.

საქმე ისაა, რომ თავდაცვის სამინისტროს ერთ-ერთმა მაღალჩინოსანმა მისასალმებელ სიტყვაში გაუგონარი მკრეხელობა ჩაიდინა, საერთოდ აურია ერთმანეთში ისტორიული ფაქტები და სიტყვები. მან 9 მაისი ფაშიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასა და აგვისტოში რუსეთის აგრესიის შედეგად დაღუპულთა ხსოვნის დღედ გამოაცხადა. ჩინოვნიკმა აგრეთვე ხაზი გაუსვა, რომ, თურმე, სამამულო ომის დროს საქართველოდან ახალწვეულებს არაპროპორციულად იწვევდნენ. განსაკუთრებით დიდი რაოდენობით თურმე სწორედ საქართველოდან მიჰყავდათ ჯარისკაცები, რაც, მისი მტკიცებით, ეწინააღმდეგება ომის წარმოების ლოგიკას და მას თუ დაეჯერება, თურმე ქართველებს შეგნებულად ანადგურებდნენ. ეს განცხადება იმითაც არის მნიშვნელოვანი, რომ მისი ავტორი გახლავთ საქართველოს თავდაცვის მინისტრი დავით სიხარულიძე, რომელმაც 9 მაისს ერთმანეთთან გააიგივა ფაშისტური გერმანია და სამამულო ომში ფაშიზმის დამპარცხებელი საბჭოთა ხალხი.

პრინციპულად არ გახსენებია დიდი გამარჯვება ფაშიზმზე, არც ამ გამარჯვების ორგანიზატორზე — უმაღლეს მთავარსარდალზე, გენერალისიმუსზე, ქართველ იოსებ სტალინზე უთქვამთ რამე (შეიძლება ამ ჩინოვნიკებს გაუგებოთ — მაგათ რომ მთავარსარდალი ჰყავთ, იმასთან

სტალინი რა მოსატანია...). სამართლიანობისთვის უნდა ითქვას, რომ ოფიციალურ პირთა შემდეგ გამოცხადებულ განცხადებებში ბატონმა ვალერი კვარაცხელიამ გაუსვა ხაზი იოსებ სტალინის როლსა და მნიშვნელობას პიტლერულ გერმანიაზე გამარჯვების საქმეში. ამ ხელისუფლების ქვეშაურიტი სახე, მისი ნამდვილი დამოკიდებულება ამ საკითხების ნათელი მაგალითია ბატონი სიხარულიძის სიტყვა, წარმოთქმული 2009 წლის 9 მაისს.

ამ დღეს, მინისტრის კვალდაკვალ, არც ერთ გამომსვლელ ოფიციალურ პირს

ლი. თვით სასაფლაოს ტერიტორიაზე სარეველა ბალახია მოდებული და იქაურობაზე არავინ ზრუნავს, მოხუც ქალბატონს თუ არ ჩავთვლით, რომელიც იქ დაკრძალული ერთ-ერთი მებრძოლის შთამომავლად გაგვეცნო. კერძო საფლავები ისე შეჭრილა ძმათა სასაფლაოს ტერიტორიაზე, რომ თითქმის ნაშლილა ზღვარი... დიდი გამარჯვება ფაშისტური გერმანიაზე — ეს ერთ-ერთი უმთავრესი შემაკავშირებელი სინამდვილე იყო საბჭოთა კავშირში მცხოვრები ხალხებისათვის, მათი ერთიანობის სიმბოლო. სამამულო ომში გამარჯვება იყო ის ბოლო აკორდი, რომელმაც საბოლოოდ შეკრათ ერთ ოჯახად საბჭოთა კავშირის ხალხები, მათ შორის, რუსები და ქართველებიც. მაგრამ მას შემდეგ ისტორიისთვის არა, მაგრამ ადამიან-

თა მესხიერებისთვის დიდი დრო გავიდა. ამ საერთო სინამდვილეზე თაობები იზრდებოდნენ და ესეც განაპირობებდა ჩვენი საერთო ფასეულობებისა და ინტერესების მართებულად გაზრდას. მაგრამ, როგორც ვთქვით, გავიდა ხანი და რა ხდება დღეს? ყველგან, სადაც კი შესაძლებელია — აღმოსავლეთ ევროპაში, ბალტიისპირეთში, რუსეთში თუ ჩვენთან — სხვადასხვა ინტენსივობით მიმდინარეობს გამალებული კამპანია ამ ყველაზე დიდი საერთო სინამდის გასაშავებლად და მისი მნიშვნელობის უგულვებელსაყოფად. საამისოდ, ყველა სხვა უხამსობასთან ერთად, მარჯვედ ამახინჯებენ ისტორიას, აყალბებენ ფაქტებს და ისტორიულ მოვლენებს უკულმა წარმოგვიდგენენ. უფროსი თაობის ხალხს სიმართლე ჯერ კიდევ ახსოვს,

მაგრამ ახალგაზრდა თაობას აღარც სკოლის სახელმძღვანელოებიდან, აღარც უმაღლეს სასწავლებლებში და აღარც მასმედიიდან ისტორიაზე სიმართლეს აღარ ეუბნებიან. უზარმაზარი პროპაგანდისტული მანქანა მიმართული იმისათვის, რომ წინაშე ისტორიული მესხიერება. სწორედ ამას ემსახურება ძმათა სასაფლაოებისა და დიდი სამამულო ომის თემატიკის ძეგლების შეპილნვა, ესეცელთა მსვლელობები, სამშობლოს მოლაღატეთა სიმართლისთვის მებრძოლებად გამოყვანა და მრავალი სხვა. ცალკე კამპანია გაჩაღებული სახელოვანი გამარჯვების დიდი შემოქმედის — იოსებ სტალინის პიროვნებისა და ამ გამარჯვების საფუძვლის — მის მიერ შექმნილი პოლიტიკური სისტემის დისკრედიტაციისათვის.

ყოველივე ეს ემსახურება ერთ კონკრეტულ მიზანს — სამკვდრო-სასიცოცხლოდ გადაგვიდონ ერთმანეთს და პირველ რიგში — რუსეთის ხალხები, რომლებიც სულ ცოტა ხნის წინათ ერთიან ძმურ ოჯახად, მშვიდობაში და თანხმობით ვცხოვრობდით. და რადგანაც ამისთვის არავითარი ობიექტური პირობა არ არსებობს, გამალებით გვახვევენ თავს ათასგვარ სიყალბეს და მავანთა ჭკუაზე გადაწერილ ისტორიას.

9 მაისი, საბჭოთა კავშირის სხვა ხალხებთან ერთად, არის რუსი და ქართველი ხალხის ერთობლივი გამარჯვების ღირსშესანიშნავი თარიღი, ერთ-ერთი ყველაზე სამახსოვრო და გამირული ფურცელი რუსულ-ქართული მეგობრობის ისტორიაში. მარტო ის რად ღირს, რომ გამარჯვების დროს რაიხსტაგის თავზე ააფრიალეს ქართველმა მელიტონ ქანთარიაძემ და რუსმა მიხეილ ეგოროვმა. ყოველივე ეს იმედს იძლევა, რომ სულიერად ახლობელი ჩვენი ორი ხალხი დაძლევის დღეებში განსაცდელს და კვლავაც აღვადგენთ უწინდელ მეგობრულ ურთიერთობებს. სწორედ ამას გაუსვა ხაზი რუსეთის პრეზიდენტმა დიმიტრი მედვედევმა, როცა მილოცვით მიმართა ქართველ ვეტირანებს 9 მაისის თარიღთან დაკავშირებით.

ჩვენი მხრივ, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ისტორიის ფალსიფიკაციას უნდა დავუპირისპირდეთ ყველა საშუალებით და ყველა გზით უნდა შევინარჩუნოთ ისტორიული მესხიერება. საამისოდ შევეკრიბეთ და უკვე ხუთ კრებულად გამოვეცით XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ყოფის მაჩვენებელი, მათ შორის, რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობების ამსახველი ისტორიული დოკუმენტები. ამ საქმიანობას მომავალშიც გავაგრძელებთ.

ტარაიელ ბაზნიკი
არასამთავრობო ორგანიზაცია „ისტორიული მემკვიდრეობის“ თავმჯდომარე

წმ. გიორგის ორდენის ბაფთა

აქცია „გიორგის ორდენის ბაფთა“ (გეორგიევსკაია ლენტა) 1941-1945 წლების დიდი სამამულო ომის მონაწილეთა ხსოვნისადმი მიძღვნილი პატივისცემის ნიშანია. 600 000-ზე მეტი შვილი გააგზავნა საქართველომ ფრონტზე. მათგან 310 000 აღარ დაბრუნებულა ბრძოლის ველიდან, 160 ჩვენი თანამემამულე საბჭოთა კავშირის გმირი გახდა. აქციის დაწყებიდან 4 წლის განმავლობაში მთელი მსოფლიოს მასშტაბით 45 მილიონზე მეტი ასეთი ბაფთა გავრცელდა. აქცია ტარდება მსოფლიოს 30 ქვეყანაში: რუსეთში, საბერძნეთში, უკრაინაში, საფრანგეთში, იტალიაში, ესტონეთში, ლატვიაში, გერმანიაში, ბელარუსში, მოლდოვაში, უზბეკეთში, აშშ-ში, დიდ ბრიტანეთში, ისლანდიაში, ჩინეთში, ვიეტნამში, მექსიკაში და სხვ. მიმდინარე წლიდან ამ სახელმწიფოთა რიცხვს უერთდება საქართველოც.

წმინდა გიორგის სახელობის ორდენის ბაფთა ისტორიულად სამშობლოს დამცველთა საბრძოლო გმირობის, სიმამაცისა და თავდადების სიმბოლოა. ბაფთის ფერები — შავი და წარწერისფერი — ნიშნავს „კვამლსა და ცეცხლის ალს“ და მებრძოლის მიერ ომში გამოვლენილი სიმამაცის ნიშანია. თავიდან გიორგის ბაფთა წმინდა გიორგის სახელობის სამხედრო ორდენს ამჟღავნებდა — რუსეთის იმპერიის უმაღლეს სამხედრო ჯილდოს, რომელიც ეკატერინე მეორემ 1769 წელს დააწესა იმ ოფიცრებისა და გენერლების გამოსარჩევად, ვინც თავი ისახელა ბრძოლის ველზე. ორდენს ჰქონდა 4 ხარისხი. ამ ორდენით დაჯილდოებულია ათეულობით ქართველი — რუსეთის იმპერიის ოფიცერი და გენერალი. მათი სახელები ამოკვეთილია კრემლის წმინდა გიორგის დარბაზის კედლებზე. გიორგის ორდენის ბაფთა ამჟღავნებდა დიდების ორდენს — 1943 წელს დაწესებულ სსრკ-ს სამხედრო ჯილდოს. ორდენს ჰქონდა 3 საფეხური და გაიცემოდა ბრძოლის ველზე გამოჩენილი პირადი გმირობისათვის. სამივე საფეხურის კავალერი საბჭოთა კავშირის გმირს უთანაბრდებოდა. და ბოლოს, გიორგის ორდენის ბაფთა დაამკვივნა მედალი „1941-1945 წლების დიდ სამამულო ომში გერმანიაზე გამარჯვებისათვის“, დაწესებული 1945 წლის 9 მაისს. ამ მედალით დააჯილდოეს სამხედრო მოსამსახურეები, რომელნიც უშუალოდ მონაწილეობდნენ ბრძოლებში დიდი სამამულო ომის ფრონტზე, მათ შორის, 250 000-ზე მეტი ქართველი.

დიმიტრი მედვედევმა ქართველ ხალხს გამორჩევით მიულოცა 9 მაისი

დიმიტრი მედვედევმა 8 მაისს მილოცვით მიმართა დიდი სამამულო ომის ვეტერანებს. რუსეთის პრეზიდენტმა დიდ სამამულო ომში გამარჯვება ცალკე მიულოცა ქართველ ხალხს და იმედი გამოთქვა, რომ ორ ქვეყანას საერთო ისტორიული მემკვიდრეობა ურთიერთნდობისა და ურთიერთგაგების აღდგენაში დაეხმარება.

საგულისხმოა, რომ პოსტ-საბჭოთა სივრცეში დიმიტრი მედვედევმა ცალკე და ხაზგასმით საერთო გამარჯვების დღესასწაული მხოლოდ ქართველ ხალხს მიულოცა. მართალია, მიმართვაში ამაზე კონკრეტულად არ არის საუბარი, მაგრამ პათოსიდან ამკარად ჩანს, რომ ხაზგასმული ყურადღება ქართველი ხალხისადმი დასტურია საბჭოთა სახელმწიფოს მეთაურისა და უმაღლესი მთავარსარდლის იოსებ სტალინის პიროვნების, მისი სამშობლოს — საქართველოს მიმართ პატივისცემითა და მონივნებით დამოკიდებულებისა. კრემლის პრესსამსახურმა რუსეთის პრეზიდენტის მიმართვის ტექსტი პარაკვეს გაავრცელა. მედვედევმა ასევე გაიხსენა რუსი მიხეილ ვეგოროვისა და ქართველი მელიტონ ქანთარია გმირობაც — რაიხსტაგის თავზე გამარჯვების დროშის აფრიალება.

დღესასწაულს — გამარჯვების დღეს, 9 მაისს პატივს მივაგებთ ჩვენს მამებსა და პაპებს, რომლებმაც დიდი სამამულო ომის ფრონტებზე მხარდახარბრძოლით დაამარცხეს ფაშიზმი, დაიცვეს ჩვენი თავისუფლება და მსოფლიო ისტორიის მსვლელობას შეუცვალეს გეზი. ჩვენი საერთო ისტორიული წარსული, მეგობრობისა და კეთილმეზობლობის ტრადიცია მყარი საფუძველია ჩვენს ხალხებს შორის ნდობისა და ურთიერთგაგების აღსადგენად, იმ ხალხებს შორის, რომლებიც ერთმანეთის მტრები არასდროს ყოფილან და, მიუხედავად იმისა, რომ რუსეთსა და საქართველოს შორის სახელმწიფოებრივი ურთიერთობები დღეს სერიოზული გამოცდის წინაშეა, დღემდე არ განწყვეტილა ადამიანური კონტაქტები, საზოგადოებრივი თუ კულტურული ორგანიზაციების თანამშრომ-

ლობა, არ შესუსტებულა რუსული და ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიების კავშირი. ყოველივე ეს უფლებას გვაძლევს, ვიმედოვნოთ, რომ სულიერად ახლობელ ხალხთა ერთობლივი ძალისხმევა დაეგვიხმარება, ერთად ავაგოთ ურთიერთსასარგებლო და პარტნიორული ურთიერთობები, — ნათქვამა

არა მილოცვის ტექსტში. როგორც პრეზიდენტმა აღნიშნა, „ფაშიზტი დამპყრობლების წინააღმდეგ ერთობლივი ბრძოლა ერთ-ერთი ყველაზე გმირული და დაუფიქრებელი ფურცელია რუსულ-ქართული მეგობრობის მრავალსაუკუნოვანი ისტორიაში“.

რუსეთის სახელმწიფოს მეთაურმა ომის ვეტერანებს ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა, მთელ ქართველ ხალხს კი — მშვიდობა, სიკეთე და თანხმობა უსურვა.

„გულითადად გილოცავთ ჩვენს საერთო უდიდეს

პაპა, მამა, შვილიშვილი...

მხრებში მოხრილი, თვალსევდიანი... სიტყვაძუნწობენ... მოუზომავი სიტყვის წამოსროლას ერიდებიან... დღითი დღე მათი რიცხვი მცირდება...

პაპა...
ომი... კონტუზია... დამბლა... ნანოლების დამუშავების შედეგად ოთახში ქაფურის სუნით გაუღენთილი პაპა...
მრისხანე თაობა. გამარჯვებულთა კოჰორტა! მამის ისინი ნელში გამართული დადიოდნენ. მერე მოიხარნენ, ალბათ, საბრძოლო ჯილდოებისა და ცხოვრების სიმძიმით. არც თვალეები შქონდათ სევდიანი... მარადიული, გამოუთქმელი კითხვით გამოწვეული სევდით სავსე...
ისინი ძლიერები, ახოვანნი და სანდონი იყვნენ... ყველაფერი! ლამაზები... ყველაფერი! საწოლზე მიჯაჭვულლები კი — როგორც **პაპა-ჩემი**, ავტობატალიონის ლალი მეთაური, ფუგასური ყუმბარით კონტუზიამიღებული. სიცოცხლე მხოლოდ მის კეთილ, სითბოთი გამსჭვალულ თვალეებში ღვიოდა. მეთაურის ომისიანი ხმისგან ჩურჩულიდა დარჩა, **შვილიშვილს** რომ ებუტბუტებოდა საალერსო სიტყვებით... მაგრამ რა ბუმბერაზი ადამიანი იყო პაპა **შვილიშვილისთვის**, მისი იარაღის ტყავის ბუდითა და ყანის მღვინით რომ თამაშობდა! ისეთივე დიდითა და სანდოთი, როგორც პაპამისი იყო...
მინისიატაკიან სარდაფში ხომ წამდგომი ჯადოსნური სამყაროს სუვევდა: უკვე

არარსებული ქვეყნის არარსებული მანქანების ნარჩენები... და არსებული, არცთუ უხეიროდ, მამის დამარცხებული ქვეყნისა...
დაიხ, მაშინდელი მტერი ყველაფერს მუყაითად და საიმედოდ აკეთებდა... ეს იმ დაუანგული რკინის ნარჩენებსაც ეტყობოდა. დატყვევებულმა კი, მისთვის დამახასიათებელი რკინისებური დისციპლინით ააგო და დავითოვა მკვიდრი შენობები, გზები, კომუნიკაციები... თუმცა მაინც **პაპამ** გამარჯვ! ამხანაგებთან ერთად...
ასე ნაწიდა — გამარჯვებული, მხრებში გაშლილი... თვალეებითაც არაფერი უკითხავს...
მრისხანე თაობა. გამარჯვებულთა კოჰორტა! ისინი ისტორიას ქმნიდნენ... სისხლით. ოფლით. თავგანწირვით... ასე იყო საქრო! წერტილი!!! ხიშტი და მასთან გათანაბრებული კალმით დასმული წერტილი...

უკვნი დიდი სამამულო ომის ვეტერანებსა და პაპაჩემის სოვნას

ვარს, რომელიც სარდლობდა. მასზე სიმღერებსაც...
ფესტივალი! კოსმოსი! „კა-ვე-ენი“! ვინრო ჰალსტუხი და ფესხაცმელი. ფართო სულები და ძმადნაფცი ხალხების გულში ჩაკვრა. „ჩეორვეკ აპზრლმი კოკ ხრზჭლნი“!
სიმინდი და „Кузькина мать“. კარბინის კრიზისი და ვან კლიბერნი.
სოცრეალიზმი. „კოლმეურნე მამაკაცი და ქალი.“ „ბულდოზერების გამოფენა.“
აკრძალული ჯაზი და ნეზადართული „ლეტკა-ენკა“. სპორტი. მასობრივი. ფინიში. ერნსტი. უცნობი.

შვილიშვილი...
სიამავე! სამშობლოს გამო! მშობლიური მამულის გამო! საინტერესოა, როდის შეეყარა სისტემას ვირუსი — მაშინ თუ უფრო ადრე?
ქვეყანაში მთავარი კაცი ერთობოდა, საკუთარ თავს ორდენებით აჯილდოვებდა... ერთობოდა მთელი ქვეყანაც...
კვლავ გადაწერეს ისტორია. განა პირველად... — მაშინ უძრობის ხანა გვედგა...
ალბათ, მასა და ბრბო მხოლოდ მაშინ გადაიქცევა საზოგადოებად და ხალხად, როცა თავისი ისტორიის გადანერგა შეწყვეტს. ავინყვებდა, რომ „დრონი მეფობენ და არა მეფენი“ (კლასიკური სიბრძნე).

ისტორია ერთია. ჭეშმარიტებასავით! იმიტომ, რომ ჭეშმარიტება ღმერთია! ხოლო ღმერთი — ფული კი არა, სიყვარულია! მერედა, სადაა?! თუ ყველამ იცის, რაღად დუმან? უმისოდ როგორ იქნება?! ნუთუ აუცილებელია, მეორედ მოსვლას ველოდოთ, რომ სიკეთე და ბოროტება გაგვიფიქროთ?
რატომ უნდა გვიყვარდეს ისინი, ვისაც არც კი ვიცნობთ?! რატომ არ შეგვიძლია მათი სიყვარული, ვისთან ერთადაც საუკუნეები განვკვთოთ ქრისტეს რწმენითა და სასოებით?! როგორც ჩვენმა **მამებმა და პაპებმა?**
„მინაურ მღვდელს შენდობა არ აქვს“: „რაც მეტს ვიპ-

ერთმანეთის? ეს შედეგია? იქნებ — მიზეზი?

შვილთაშვილები...
თუ მათ ჭეშმარიტება არ ეცოდინებათ, იქნებთან კი გამარჯვებულნი... მთელი ცხოვრება... როგორც მათი **მამა-პაპანი?**
იქნებ, დროებით შეგვეჩერებინა მორატორიუმი სიკვდილით დასჯაზე და გაგვესამართლებინა ისინი, ვისი მიზეზითაც გაჩნდა ტერმინი-დალი „ნაცუმცირესობა“?... ღმერთო, შემიძნე მე, ცოდვილს!.. — თუნდაც, გაგვემიჯნა ისინი ჩვენგან: დაე, იცხოვრონ იმ თავიანთ „გეტოში“, რომელიც გაგვიზადეს ჩვენ, ხმელეთის ერთ მეექვსედზე მდებარე დიდი და ძლიერი ქვეყნის ყოფილ მოქალაქეებს, ერთ დროს სიყვარულსა და მეგობრობაში მცხოვრებთ...
რატომ არ შეუძლია **შვილთაშვილს** — ქართველ ჭაბუკს, გული შესთავაზოს ოს მზეთუნახავს, ხელი სთხოვოს და ერთად გაატარონ თავიანთი თვე მეგობრებთან სოხუმში? როგორც მათმა **მამებმა, პაპებმა?**
ისინი ძალიან სიტყვაძუნწობენ... მხრებში მოხრილი და თვალსევდიანი... ალბათ, უფროსიან მოუზომავ სიტყვებს...
დღითი დღე მცირდება მათი რიცხვი. მოვა დრო, საერთოდ აღარ იქნებიან...

გაზაფხულის სამოსდაგეოროთსა გააღვება

რუსეთში ჩატარებული საყოველთაო გამოკითხვის მიხედვით, გამოკითხულთა 60% თვლის, რომ ყველა, ვინც დიდ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის გამარჯვებას უარყოფს, დამნაშავეა და სისხლის სამართლის სასჯელს იმსახურებს. გამოკითხულთა 77%-ის აზრით კი, საბჭოთა არმიამ, გაათავისუფლა რა ფაშიზმისაგან აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნები, მათ განვითარების საშუალება მისცა. სსრ კავშირის მიერ სხვადასხვა ქვეყანაზე კომუნისტური რეჟიმის თავსმობევეას და მათი დამოუკიდებლობის შელახვას მხოლოდ 11% აღიარებს.

9 მაისის სამხედრო აღლუმების ტრადიციის აღდგენას რუსეთში მოსახლეობის 70% უჭერს მხარს (რუსეთის საზოგადოებრივი აზრის კვლევის ცენტრი).

მოსკოვში აღლუმი წელსაც ჩატარდა, დიდი სამამულო ომის გამარჯვებით დასრულების 64-ე წლისთავს ნითელ მოედანზე რუსეთის ფედერაციის სახელმწიფო ევროპაში მოუძღვოდა. აღლუმს მოსკოვის სამხედრო ოლქის ჯარების გენერალ-პოლკოვნიკი ვალერი გერასიმოვი მეთაურობდა. საზეიმო მწყობრში 9 ათასამდე სამხედრო მოსამსახურემ, მექანიზებული კოლონის შემადგენლობაში კი 103-მა მანქანამ გაიარა. აღლუმის ყველაზე ლამაზი სანახაობა 69 თითმფრინავისა და ვერტმფრენის გადაფრენა იყო. სამხედრო უწყების ინფორმაციით, წლებიდან აღლუმი 2010 წლის 9 მაისისათვის დაგეგმილი იმ გრანდიოზული სანახაობის გენერალური რეპეტიცია იყო, რომელიც ფაშიზმზე გამარჯვების 65 წლისთავს მიეძღვნება. მსვლელობა მედოლეების ასეულმა გახსნა, ამას მოჰყვა სამი მედროვე ჯგუფის მიერ რუსეთის ფედერაციის, გამარჯვებისა და

შეიარაღებული ძალების დროშების გამოტანა. შემდეგ კი სამი სახეობის შეიარაღებული ძალების სამხედროებისაგან შემდგარმა საპატიო ყარაულმა ჩაიარა. ამის შემდეგ აღლუმზე სამხედრო სასწავლებლებისა და აკადემიების, ასევე სამოქალაქო თავდაცვის აკადემიის, მოსკოვის სასაზღვრო ინსტიტუტისა და შინაგან უსაფრთხოების სამინისტროს შინაგანი ჯარის 420 ადამიანისაგან შემდგარმა 18-მა ნაწილმა ჩაიარა. სამხედრო ორკესტრის ნაკრებში ათასამდე ადამიანი მონაწილეობდა.

აღლუმში მონაწილე მთელი მუხლუხოვანი ტექნიკა „გადაცემული“ იყო სპეციალურ „ფესხაცემელი“, რათა დედაქალაქის ქუჩებში ასფალტი არ დაზიანებულიყო. მსვლელობას წინ უძღოდა „ГАЗ-2330 14 Тигр“-ების კოლონა, შემდეგ მოდიოდნენ მოტომსროლელი ჯარების შემადგენლობაში შემავალი „БТР-80“-ის, „БМП-3“-ისა და „Т-90“-ის კოლონები. საჰაერო-სადესანტო ძალები აღლუმზე წარმოადგინა თვითმავალმა ტანკსანაწილმდეგო ქვემეხმა „Спрут“-მა.

საარტილერიო ძალები — თვითმავალმა ჰაუბიცამ

„Мста-М“, რომელსაც ოპერატიულ-ტაქტიკური სარაკეტო კომპლექსის „Искандер-М“-ისა და საზენიტო-სარაკეტო კომპლექსების „Бук“-ის, „С-300“ „Фаворит“-ის და С-400 „Триумф“-ის კოლონები მოჰყვებოდა.

ჯავშანტექნიკის მსვლელობა საზღვაო, სახმელეთო და საჰაერო დროშების გატარებით დასრულდა.

სავაიაციო აღლუმი გახსნა სამმა „Ми-8“-მ, სახელმწიფოს, თავდაცვის სამინისტროსა და საჰაერო ძალების დროშებით. ამას მოჰყვა ვერტმფრენების „Ми-26“-ის, ორი „Ка-50 Черная акула“-სა და ორი „Ка-52 Аллигатор“-ის გადაფრენა. შემდეგ ნითელი მოედნის თავზე სამი „Ми-28“ „Ночной охотник“ და ექვსი „Ми-26“ გამოჩნდა. მათ სახელგანთქმული „АН-124“, „Пулсан“, „А-50“, „Ту-95“, „Медведь“ და „Ту-16“ „Лебедь“ ჩაენაცვლენ. ბოლოს უახლესი ბომბდამფრენი „Су-34“-იც გამოჩნდა.

აღლუმი რუსეთის ფედერაციის თავდაცვის მინისტრმა ანატოლი სერდუკოვმა მიიღო.

ისევე, როგორც შარშან, სამხედრო თვითმფრინავებმა აღლუმზე წელსაც მოახდინეს საწვავის ავზების ჰაერში შევსების დემონსტრირება.

აღლუმისათვის მზადების პერიოდში ცხრა რეპეტიცია ჩატარდა, გენერალური რეპეტიცია კი 7 მაისს, დილის ათ საათზე, დაიწყო. გარდა ამისა, აღლუმის მონაწილეები საჭიროების მიხედვით ვარჯიშობდნენ საკუთარი დისლოკაციის ადგილებშიც.

იმისათვის, რომ სამხედრო მარშები უფრო ხმამაღლა და უფრო ხარისხიანად გაეგრძელებულიყო, წლებიდან აღლუმზე ორკესტრის 550-კაციანი შემადგენლობა თითქმის გაორმაგდა. შარშანდელთან შედარებით ასევე გაორმაგდა წარმოდგენილ საავიაციო ერთეულთა რაოდენობაც, რათა სანახაობა ბევრად უფრო ლამაზი და მასშტაბური ყოფილიყო. აღლუმში წელს პირველად მო-

ნაწილეობდა იაროსლავის საზენიტო-სარაკეტო სასწავლებელი და ბალტიის საზღვაო-საბრძოლო ინსტიტუტი.

გარდა ამისა, შარშანდელ აღლუმზე თითოეულ ბატალიონში მებრძოლების ჩათვლით 367 ადამიანი შედიოდა, წელს კი ეს რაოდენობა 420-მდე გაიზარდა. აღნიშნული ცვლილება გამოიწვია საბჭოთა არმიის დროინდელი აღლუმების ტრადიციული წყობის აღდგენის სურვილმა. ამგვარი წყობა გაცილებით უფრო წარმომადგენლობითად და მძლავრად გამოიყურება.

ისტორიულ ნაწილზე წლებიდან აღლუმისათვის აღლუმმა უარი თქვა, ვინაიდან მისთვის დრო აღარ მოიძებნა. აღლუმს, პრეზიდენტის გამოცხადებით, გარემოცვითი საათი დაეთმო. სამაგიეროდ, 2010 წლის საიუბილეო აღლუმზე ისტორიული ნაწილი უკეთესად ადგილს დაიკავებს, რადგან აღლუმის ხანგრძლივობა, სულ მცირე, ნახევარი საათით გაიზარდება. წლებიდან აღლუმის დამსწრეებმა პირველად შეაფასეს ახალი სამხედრო ფორმა, რომელიც სამხედრო ნაწილებში ჯერ არ დარიგებულა.

რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტმა დიმიტრი მედვედევმა სააღლუმო ტრიბუნაიდან ფაშიზმზე გამარჯვებას დღემდე აქტუალური გაკვეთილი უწოდა.

როგორც ჩანს, უსაფრთხო მსოფლიო არსებობს მხოლოდ იქ, სადაც მკაცრად და დაცული საერთაშორისო

სამართლის ნორმები და სწორედ ამიტომ გამოვიდა ჩვენი ქვეყანა ევროპული უსაფრთხოების ახალი შეთანხმების ინიციატორად... სამშობლოს დაცვა ჩვენი წმიდანანამიდა ვალდებულებაა, ეს ყველა თაობის ზნეობრივი საფუძველია... და დღეს, ვიცავთ და ვამრავლებთ რა გამარჯვების ტრადიციებს, ამ მოედანზე ომის გმირების მემკვიდრეები გაივლიან. მათ შორის ისინიც არიან, ვინც რეალურ შეტაკებებში დაამტკიცეს თანამედროვე რუსული არმიის მაღალი ბრძოლისუნარიანობა. და ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ჩვენი მოქალაქეების სანაწილმდეგო ნებისმიერ აგრესიას ღირსეული პასუხი გავცემთ, რუსეთის მომავალი კი იქნება მშვიდობიანი, წარმატებული და ბედნიერი... სულიერმა ძლიერებამ და სამშობლოსადმი ერთგულებამ, ფრინტელებო, შეგვადლებინა, გადავვალაზაროთული და გრძელი გზა გამარჯვებამდე. თქვენ შეცვალეთ მსოფლიო ისტორიის მსვლელობა. თქვენ არჩეთ სიცოცხლე და თავისუფლება მომავალ თაობებს, თითოეულ ჩვენგანს. და სწორედ ამიტომ, ვერანაირი მიმდინარე პრობლემები ვერ შეგვიშლის ხელს, შევასრულოთ ჩვენი ზნეობრივი ვალდებულებანი თქვენ წინაშე. ვეტერანების ღირსეული ცხოვრება ჩვენი საზოგადოების ერთ-ერთი უმთავრესი საზრუნავია, — ბრძანა პრეზიდენტმა მედვედევმა.

მარშალი დიმიტრი იაზოვი: ომში ჩვენ ღვაკარკეთი 8 მილიონ 640 ათასი მეზობელი

„კომსომოლს კაია პრავდას“ ისტორიაში ჯერ ასეთი რამ არ მომხდარა: გამარჯვების დღის წინ ჩვენთან სტუმრად მოვიდა ორი მარშალი — დიმიტრი იაზოვი და ვლადიმერ მიხალკინი.

მათ თან ახლდათ სამხედრო მოსამსახურეთა დეპუტატთა საქმეების საზოგადოებრივი პალატის კომისიის თავმჯდომარე ალექსანდრე კანიშინი. შურნალისტებმა სტუმრებს უამრავი შეკითხვა დაუსვეს იმის შესახებ, თუ რა დანაკარგები ჰქონდა სწავლადილეთ სსრ კავშირს დიდ სამამულო ომში. მარშალმა იაზოვმა უპასუხა: „როდესაც თავდაცვის მინისტრი ვიყავი, გამოვეცი ბრძანება კომისიის შექმნის შესახებ, რომელიც ამ საკითხს იკვლევდა. გაირკვა, რომ ნითელი არმიის დანაკარგებმა 11 მილიონ 200 ათასი კაცი შეადგინა, თუმცა, ეს მონაცემები რამდენჯერმე ხელახლა დაზუსტდა. კერძოდ, გათვალისწინებული იქნა 936 ათასი სამხედრო მოსამსახურე, რომლებიც ტყვეობაში ან ოკუპირებულ ტერიტორიაზე იმყოფებოდნენ. ტყვეობიდან მხოლოდ 30 ათასი კაცი დაგვიბრუნეს ამერიკამ, კანადამ და ავსტრალიამ, სამხედრო დანაკარგების რიცხვი — 8 მილიონ 640

ათასი კაცი — ყველაზე სარწმუნოდ მიმაჩნია“.

აქ უნდა აღინიშნოს, რომ თავის დროზე ზოგიერთი საბჭოთა ისტორიკოსი ამტკიცებდა, რომ სამხედროების გარდა დანაკარგები მშვიდობიან მოსახლეობაში შეადგენდა 27-28 მილიონ კაცს. ჩვენმა სტუმრებმა გასაცხადეს, რომ ეს ციფრები „მეტად საეჭვოა“. მათი აზრით, სამოქალაქო მოსახლეობის დანაკარგი 10-12 მილიონი კაცია.

„კომსომოლს კაია პრავდას“ შურნალისტები სახელგანთქმულ მხედართმთავერებს პირად საკითხებზეც ესაუბრნენ; მაგალითად, იმის შესახებ, თუ რა ვითარებაში შევიდნენ ისინი კომკავშირში. მარშალმა იაზოვმა გაიხსენა, რომ მან ზეპირად ისწავლა საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების) ისტორიის პირველი თავი; მარშალმა მიხალკინმა ალკე წევრის ბილეთთან ერთად (როგორც ალკოპოლის არმოყვარულმა) ფრონტის სანგარში ჯილდოდ მიიღო სოიოს ბატონი.

ვიქტორ ბარანეცი

ვალენტინ ივანეს კე ვარენიკოვის ხსოვნის აღსანიშნავად გარდაიცვალა ვალენტინ ივანეს კე ვარენიკოვი, არმიის გენერალი, საბჭოთა კავშირის გმირი

ის იყო ნამდვილი მოქალაქე, ნამდვილი ოფიცერი, ნამდვილი ადამიანი.

ვ. ვარენიკოვი გარდაიცვალა გამარჯვების დღის — მისთვის ყველაზე ნათელი დღისას — ვალენტინისა და ვალენტინისა. ამ მაღალ პოსტზე მთავარი ამოცანა, რომელსაც გენერალი ვარენიკოვი უყენებდა ხელქვეითებს, იყო ჩვენი ჯარისკაცებისა და ოფიცრების სიცოცხლის დაცვა.

ღირსების ცნება ყოველთვის წმინდა იყო ვარენიკოვისათვის. მის თანამებრძოლთა ხსოვნისადმი ერთგული გენერალი არასოდეს ღალატობდა პატიოსნების, წესრიგისა და სამართლიანობის პრინციპებს. ეს ვლინდებოდა ვ. ვარენიკოვის როგორც ყოველდღიურ საქმიანობაში, ისე მისი ცხოვრების რთულ პერიოდებშიც. იგი ერთადერთია მათ შორის, ვინც დააპატიმრეს, ბრალი დასდეს და შემდეგ ამინსტირება გაუკეთეს ვერც ნოდებულ „გეკაჩეპეს“ სახმელეთო ჯარების მთავარსარდალმდე, სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის მოადგილემდე, არამედ სამხედრო მისიების შემადგენლობაში წარმომადგენელად ჩვენს ქვეყანასა და მის შეიარაღებულ ძალებს სირიაში, ანგოლაში, ეთიოპიაში.

ვალენტინ ვარენიკოვის

ბიოგრაფიის განსაკუთრებული ფურცელი ავლანეთი, სადაც რამდენიმე წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობდა სსრ კავშირის თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენლობას. ამ მაღალ პოსტზე მთავარი ამოცანა, რომელსაც გენერალი ვარენიკოვი უყენებდა ხელქვეითებს, იყო ჩვენი ჯარისკაცებისა და ოფიცრების სიცოცხლის დაცვა.

ღირსების ცნება ყოველთვის წმინდა იყო ვარენიკოვისათვის. მის თანამებრძოლთა ხსოვნისადმი ერთგული გენერალი არასოდეს ღალატობდა პატიოსნების, წესრიგისა და სამართლიანობის პრინციპებს. ეს ვლინდებოდა ვ. ვარენიკოვის როგორც ყოველდღიურ საქმიანობაში, ისე მისი ცხოვრების რთულ პერიოდებშიც. იგი ერთადერთია მათ შორის, ვინც დააპატიმრეს, ბრალი დასდეს და შემდეგ ამინსტირება გაუკეთეს ვერც ნოდებულ „გეკაჩეპეს“ სახმელეთო ჯარების მთავარსარდალმდე, სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის მოადგილემდე, არამედ სამხედრო მისიების შემადგენლობაში წარმომადგენელად ჩვენს ქვეყანასა და მის შეიარაღებულ ძალებს სირიაში, ანგოლაში, ეთიოპიაში.

ვალენტინ ვარენიკოვის

ვალენტინ ვარენიკოვი და ვლადიმერ მიხალკინი

ვის უანგარო, თავდადებული ადამიანის ნიშნულია...

ვალენტინ ვარენიკოვისათვის ერთგული გენერალი არასოდეს ღალატობდა პატიოსნების, წესრიგისა და სამართლიანობის პრინციპებს. ეს ვლინდებოდა ვ. ვარენიკოვის როგორც ყოველდღიურ საქმიანობაში, ისე მისი ცხოვრების რთულ პერიოდებშიც. იგი ერთადერთია მათ შორის, ვინც დააპატიმრეს, ბრალი დასდეს და შემდეგ ამინსტირება გაუკეთეს ვერც ნოდებულ „გეკაჩეპეს“ სახმელეთო ჯარების მთავარსარდალმდე, სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის მოადგილემდე, არამედ სამხედრო მისიების შემადგენლობაში წარმომადგენელად ჩვენს ქვეყანასა და მის შეიარაღებულ ძალებს სირიაში, ანგოლაში, ეთიოპიაში.

რობის თავმჯდომარის მოადგილე ვ. ვ. გრომოვი, მოსკოვის ოლქის მთავრობის აპარატის ხელმძღვანელი რ. ა. ავაპოვი, რუსეთის ფედერაციის ფედერალური საბჭოს სახელმწიფო დუმის დეპუტატი, ვეტერანთა სრულიად რუსეთის საზოგადოებრივი ორგანიზაციის „საბრძოლო ძმობის“ აღმასკომის თავმჯდომარე ლ. ბ. სერებროვი, მოსკოვის ოლქის გუბერნატორის მრჩეველი ვ. ს. კოტი, რუსეთის ფედერაციის ფედერალური საბჭოს სახელმწიფო დუმის დეპუტატი დ. ს. საბლინი.

რია „ნოვოსტი“

იური შუკოვი:

დროს, გადავარჩინოთ ჩვენი გამარჯვება

რატომ არის, რომ სიმართლე დიდ სამამულო ომზე ხშირად უსუსურია მის შესახებ გამოგონილი ათასგვარი სიცრუის წინაშე? რაც მეტი დრო გადის 1941-1945 წლების მოვლენების შემდეგ, მით მეტი მითი, სიცრუე ჩნდება მათ შესახებ. ცილისწამებამ უკვე ისეთი მასშტაბები მიიღო, რომ რუსეთის ხელისუფლება სერიოზულად დაფიქრდა, თუ როგორ დაუპირისპირდეს ამ მოვლენას. ამით დაიწყო სწორედ „კომსოპოლსკაია პრავდას“ სამხედრო მიმომხილველმა ვიქტორ ბარანეცმა საუბარი გაზეთის სტუმართან.

სისხლის საპართლის კოლმსიდან - ცილისწამებამდე

— ბატონო იური, ამას წინათ საგანგებო სიტუაციათა სამინისტროს ხელმძღვანელმა შოიგუმ დასვა საკითხი, აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე იმათ მიმართ, ვინც უარყოფს სსრ კავშირის გამარჯვებას დიდ სამამულო ომში. როგორ მიგაჩნიათ ეს თქვენ?

— დიდი ხანია, დადგა დრო, რომ სახელმწიფო ჩაეროთ ამ პრობლემაში. ავადმყოფობა ძალიან შორს წავიდა.

— თქვენ როგორ წარმოგიდგენიათ ეს?

— რუსეთის მოქალაქეები, რომლებიც შეგებულად ამახინჯებენ ისტორიის ფაქტებს, უნდა დაისჯონ სისხლის სამართლის წესით; თუ რისთვის — კარგად უნდა იყოს განსაზღვრული კანონში. რასაკვირველია, ეს უნდა გაკეთდეს ოფიციალურად, სასამართლოს მეშვეობით, წინასწარი სერიოზული ექსპერტიზით.

მის ოცნებებს რუსეთში პიტლერაქობა კმაყოფილება

— ომის შესახებ სიცრუის უკან იდეური მოსაზრებებია თუ კიდევ სხვა მიზეზი?

— აი, მოსკოვის ყოფილი მერის გავრილ პოპოვის თითქმის ცინცხალი წიგნი „41-45 — ერთი ომი თუ სამი“ („სტალინის სამი ომი“ — ინტერნეტში). პოპოვი ცდილობს, დაამტკიცოს, რომ სინამდვილეში იყო არა ერთი ომი, არამედ — სამი! ერთი — ჩვენ წავაგეთ, ის, რომელიც დასაწყისში იყო. აქაოდა, მზად არ ვიყავით, სტალინი დაწინაურდა; მეორე ომი — ეს სამამულოა, როდესაც მთელი ხალხი ფეხზე დადგა; დაბოლოს, მესამე ომი — ეს უკვე 44-45 წლებია. ავტორი მას „სოციალიზმის ექსპანსიას“ უწოდებს. ესე იგი, გავრილ პოპოვის თქმით, გამოდის, რომ პოლონეთის, ბალკანეთის, უნგრეთის, ჩეხოსლოვაკიის გათავისუფლება ნაციონალური დამპყრობლებისაგან „სოციალიზმის ექსპანსიას“ მამინ რატომ არა — კაპიტალიზმის ექსპანსია — მოკავშირეთა გადმოსხმა ნორმანდიაში? და როგორ დასკვნებს აკეთებს გავრილ პოპოვი? — ის გვთავაზობს რუსეთში სამხედროთა ძეგლების დადგმას.

— ვისი?

— ჩვენი ტყვეების, ჯარისკაცებისა და ოფიცრების, რომელთაც ზოგიერთმა მამაციურად გადაიტანა საკონცენტრაციო ბანაკების ყველა სა-

შინელება, ზოგი გერმანიის სამხედრო დანიშნულების ქარხნებში მუშაობდა, რათა გაეკეთებინა ზარბაზნები, ტანკები, თვითმფრინავები, „ფაუ“... შემდეგ — ჰოლოკოსტის ძეგლი. მაგრამ რა შუაშია აქ ჰოლოკოსტი? რა ურთიერთობა აქვს რუსეთს ჰოლოკოსტთან? შემდეგ — რეპრესირებული ხალხების ძეგლი. მაგრამ გავრილი არ ლაპარაკობს იმის შესახებ, რომ ყირიმელი თათრები დაეხმარნენ გერმანელებს სევასტოპოლის დაპყრობაში; შექმნეს პოლიციის დაცვის რაზმები, რომლებიც ებრძოდნენ პარტიზანებს. არაფერს ამბობს იმის შესახებ, რომ ჩრდილოეთი კავკასიის ზოგიერთმა ხალხმა, არა მთლიანად, მაგრამ ნაწილობრივ, ჩაიცვა გერმანული ფორმა და იბრძოდა წითელი არმიის წინააღმდეგ.

— კიდევ ვის უკვდავოფასავთა ვაზაზობს პოპოვი?

— გვთავაზობს, ძეგლები დაუდგათ „გულაგის“ პატიმრებს. გავრილს, ეტყობა, არ უნდა, იცოდეს, რომ „გულაგის“ 90 პროცენტი იყვნენ ბანდიტები, მკვლელები, მოძალადეები, ხაზინის ქურდები, მძარცველები, მაგნიტები. არადა, ჩვენმა ისტორიულმა მეცნიერებამ, კერძოდ, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის გალინა ივანოვას მონოგრაფიამ ხომ სერიოზულად დაადასტურა, რომ პროფესიონალურ სისხლის სამართლის დამნაშავეებს არ სურდათ მუშაობა. მაშინ ბანაკში მიდიოდნენ სასამართლოები, რომლებიც მათ ასამართლებდნენ და აპატიმრებდნენ 58-ე მუხლით. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ბევრი მათგანი, ვისაც წარმოადგენდნენ სტალინის დიქტატორასთან მეტროლოგებმა, სინამდვილეში სისხლის სამართლის ყველაზე ჩვეულებრივი დამნაშავეები იყვნენ. ეს კიდევ არაფერია. პოპოვი დაუფიქრებლად გვთავაზობს, დაეუდგათ ძეგლები გენერლებს ვლასოვსა და კრასნოსს. მოლაღატებებს, რომლებიც ცდილობდნენ, ჩამოეყალიბებინათ თავიანთი შეიარაღებული ძალები, ისეთი უნიდაგო, უნიჭო, რომ გერმანელები მათ ფრონტზე არ უშვებდნენ. ისინი პოლიციურ ოპერაციებს ასრულებდნენ. აქ საჭიროა, გავიხსენოთ, რომ ლატვიელებმა, რომლებმაც ჩაიცვეს გერმანელთა ფორმები, გადაწვეს ხატინი. დიახ, საბჭოთა კავშირის დროს ამის შესახებ არც საუბრობდნენ, რომ არ გაეღვივებინათ ვნებათა ღელვანი.

მაგრამ დღეს ამის შესახებ

პირადი საქმე
იური შუკოვი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, დაიბადა 1938 წელს პოდპოსკოვის კრასნოვოსკოში. განათლება მიიღო მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და ისტორიულ-საარქივო ინსტიტუტში. მუშაობდა სახელმწიფო ისტორიულ მუზეუმში, ბეჭდვითი სიტყვის სააგენტო „ნოვოსტში“, სსრ კავშირის ისტორიის ინსტიტუტში. არის მრავალი მონოგრაფიისა და წიგნის ავტორი ქვეყნის ისტორიის შესახებ, მის პოლიტიკოსებსა და მხედართმთავრებზე. ამაჟამად რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის რუსეთის ისტორიის ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერი მუშაობს, 2009 წლის 28 აპრილს ქართულ არასამთავრობო ორგანიზაცია „ისტორიულ მემკვიდრეობასთან“ მოსკოვში გამართული „მრგვალი მაგიდას“ მონაწილე.

უნდა ვილაპარაკოთ! როდესაც რიგის ქუჩებში მარშით დადიან იგივე ესეულები. უნდა შევასხენოთ, თუ რას აკეთებდნენ ისინი. და კიდევ, პოპოვი გვთავაზობს, დაეუდგათ ძეგლი... გერმანელ ჯარისკაცებს.

როგორია, ჰა? აი, თითქოს ახლაც ვხედავ, როგორ დგას თვალზე ცრემლმომდგარი პოპოვი ძეგლის გახსნის ცერემონიაზე და სამძიმარს კაცებს, რომლებმაც, სამწუხაროდ, ვერ შეძლეს მოსკოვის თუ ლენინგრადის აღება...

ისტორიას ვსვაფლობა პიტლერაქობა მემუარებში...

— როგორ გავიგოთ ეს ყველაფერი? შეცდომაა? ფაქტებისადმი თავისუფალი დამოკიდებულება? „ახალი შეხედულება“ ისტორიაზე? დივერსია?..

— ესაა პროამერიკული, ანტირუსული შეხედულების აშკარა გამოვლინება იმის შესახებ, რასაც ჩვენ სამართლმცოდნეობაში საამართლო უწოდებთ. ზოგი ამას შეგნებლად აკეთებს, ზოგი — შეუგნებლად.

— ბევრი ჩივის რუსეთში პიტლერაქობის მემუარების მოძალეობაზე და გამარჯვებულთა მოგონებების დეფიციტზე...

— ეს სამართლიანია. მიბრძანდით წიგნის ნებისმიერ დიდ მალაზიაში. რა ახედა იქ? გენერლების ფონ ბოკის, გუდერიანის, მანშტეინის მოგონებანი, რომლებიც ომს წარმოგვიჩვენებენ თავიანთი სამრეკლოდან. მაგრამ თქვენ ვერ ნახავთ იქ ვასილევსკის, შუკოვის, როკოსოვსკის, კონევის მოგონებებს! ჩვენი გამარჯვებული მარშლების არც ერთი წიგნი არაა! თითქოს ჩვენმა გამომცემლებმა ისინი დაივიწყეს.

პართლა გლოზისთი სელაგანალოვად სტალინი ფრონტებს?

— უკვე დიდი ხანია, ითვლება, რომ სტალინს მხედველობიდან გამორჩა პიტლერის თავდასხმა სსრ კავშირზე, შეცდა ვადებში...

— სტალინის არავითარი შეცდომა არ ყოფილა თავდასხმის ვადების განსაზღვრაში! საქმის არსი სხვაა: ჩვენი სამხედრო ეკონომიკა აგრესიის

მოსაგერიებლად მზად იქნებოდა მხოლოდ 42 წლის ბოლოსათვის. გაიხსენეთ, რამდენი ომის დაწყების დროისათვის. სულ რაღაც ათეულები. ყველაფერი გათვლილი იყო წლინახევრით ადრე. რატომ? გერმანიის მრეწველობა, მიუხედავად გერმანიის განადგურებისა 1918 წელს, განაგრძობდა არსებობას, რჩებოდა ვეროპარში ყველაზე ძლიერად. ჩვენ კი თითქმის არაფერი გავაჩვენა. ჩვენი მრეწველობის შექმნა დაიწყო მხოლოდ პირველ ხუთწლეულში, 1929 წელს. აი, რა იყო ვითომდა მოუზღაბდებლობის არსი. ჩვენ ვეზღაბდებოდით. მაგრამ 10 წლის განმავლობაში იმის გაკეთება, რაც გერმანიამ გააკეთა 100 წლის განმავლობაში, შეუძლებელი იყო.

უფრო მეტიც, არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ომის დასაწყისისათვის გერმანელებს ჰქონდათ საბრძოლო გამოცდილების ორი ნელინადი (საფრანგეთში, ნორვეგიაში). ჩვენ კი მსგავსი გამოცდილება არ გვქონია. თანაც, ჩვენ წინააღმდეგ, გერმანიისა და მისი დივიზიების გარდა, იბრძოდნენ ფინელები, რუმინელები, უნგრელები, სლოვაკები, ხორვატები, იტალიელები, ესპანეთის ცისფერი დივიზია, საფრანგეთში, ბელგიაში, პოლანდიაში, ნორვეგიაში ჩამოყალიბებული ლეგიონი. პიტლერის მოკავშირეები იყვნენ მოძვესლები — ბულგარელებიც კი. მართლაც, ჩვენ ებრძოდით მთელ ევროპას. 1944 წლის ზაფხულამდე საბჭოთა კავშირმა მარტო გადაიტანა ომის მთელი სიმძიმე.

სმირად გაიგონებთ მტკიცებას იმის შესახებ, რომ სტალინი არმისა გლობუსით ხელმძღვანელობდა. რას იტყობან?

— ესაა ხრუშჩოვის მიერ შეთხზული ზღაპარი. მას ეზიზღებოდა სტალინი. აიღეთ ყველა მემუარი, რომლებიც ჩვენი მხედართმთავრების მიერაა დაწერილი. არსად გლობუსი არაა. იყო ერთი რამ: ყველას ერთი აზრი ჰქონდა — საჭიროა დარტყმა ამა და ამ ადგილას. და სტალინი სთავაზობს ჩვენს მარშლებს, განეზავდნენ, როგორც, რა ძალებით, კონკრეტულად — სად. და აიძულებდა მათ, საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე კარგად დაფიქრებულიყვნენ. ეს რა — გლობუსით ხელმძღვანელობა?

დემოკრატია და ისტორიის სიმართლა

— ზოგიერთი ისტორიკოსი, მწერალი ამბობს, რომ ეს ტოტალიტარიზმის დროს იყო საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების) ისტორია, დიდი სამამულო ომის ენციკლოპედია, რომლებიც დამტკიცა სკკპ ცენტრალური კომიტეტმა. მათი გვერდის ავლა არ შეიძლება. ჩვენ კი ახლა ვცხოვრობთ დემოკრატიის დროს, და ამიტომ ნებადართულია ომის „თავისუფალი“ გაგება. იქნებ, ისინი სწორი არიან?

— მოდი, შევთანხმდეთ, რომ არის სხვადასხვა შეხედულება იმაზე, თუ რამდენია ორს რომ ორი მივუმატოთ. დაე, ერთმა ამტკიცოს, რომ არის 4, სხვებმა კი — 10. დაე, ამ „თავისუფალი გაგებით“ აშენონ სახლები, ავტომობილები, თვითმფრინავები. ვნახოთ, რა გამოუვათ. ისტორიის სიმართლე კი, როგორც გამრავლების ტაბულა, ერთია ყველასათვის.

სად გაშრა პურსის მიმტორი?

— ამას წინათ ერთ-ერთი უფრანალი გამოქვეყნდა ცნობილი ისტორიკოსის სტატია იმის შესახებ, რომ ჩვენი გამარჯვება კურსკის ბრძოლაში მითი იყო... ჩვენ იქ გადავეყარეთ გერმანელების ტანკებს და მოკვარცხლეთ სხვადასხვა მიმართულებით...

— მეცოდება ის ხალხი, ვინც ასეთ ფსევდოსენსაციებით თხზავს. მაგრამ გეკითხებით, ვინ საით წავიდა კურსკის რკალიდან? ჩვენ წავედით ალმოსავლეთისაკენ თუ გერმანელები — დასავლეთისაკენ? გერმანელები წავიდნენ დასავლეთისაკენ! ვინაიდან ომი წააგეს. ეს უდავოა!

ისტორია მამალონი როდია

— თუ, დაუშვავთ, ისტორიკოსები ვერ გამოახავენ საერთო ენას, მაშინ რაღა უნდა ვთქვათ სკოლის მოსწავლეებსა და სტუდენტებზე? ვინ ეტყვის მათ სიმართლეს?

— ეს მნიშვნელოვანი პრობლემაა. მიმაჩნია, რომ უნდა შეიქმნას ისტორიის ერთიანი სახელმწიფო სახელმძღვანელო. გაიაროს მან წამყვანი მეცნიერების ხელში. გამოქვეყნდეს მათი აზრი, რომ ყველამ იცოდეს, რას ფიქრობენ ისინი ტექ-

სტზე. და როცა ყველაფერი შეთანხმდება, უნდა გამოუშვავთ სტანდარტული სახელმძღვანელო. არ უნდა იყოს ხუთი, ათი სახელმძღვანელო, რის გამოც მოსწავლეები და სტუდენტები ჭკუიდან გადადიან. ამ ცოტა ხნის წინათ ერთ ლონსიძეზე გამოვედი, რომელსაც განათლების მინისტრი ფურსენკო ესწრებოდა. მე მას პირში ვუთხარი, რომ იგი ყველას ატყუებს, როდესაც ამბობს, რომ სახელმძღვანელოები მოწმდება ისტორიის ინსტიტუტებში. მაგრამ ჩვენ ინსტიტუტში რუსეთის ისტორიის სახელმძღვანელოს ტექსტი არ წაუკითხავთ და არც მოუწონებიათ. სხვათა შორის, როდესაც ამერიკაში ვიყავი, გადავხედავ ამერიკის ისტორიის სასკოლო სახელმძღვანელოს. ერთია, სტანდარტული! იქ არაა სამი, ოცი, როგორც ჩვენთან, — მხოლოდ ერთი!

და ეს დემოკრატიულ ქვეყანაში, სადაც მიესალმებიან განსხვავებულ აზრებს.

ტრუ სენსაცი

— დიდი ხმაური გამოიწვია ამას წინათ ტელევიზიით ნაჩვენებმა ფილმმა რუვეის ბრძოლაზე. დავა დღემდე გრძელდება...

— როცა ამ ფილმს ვუყურებდი, ძალიან აღვშფოთდი. აი, მიწყობა საბჭოთა პერიოდის ენციკლოპედიები. სამხედრო-ისტორიული, ისტორიული. ისინი გამოდიოდა 60-70-იან წლებში. ყოველ ენციკლოპედიაში არის სტატია რუვეის ოპერაციების შესახებ. თანაც, — სამივეზე. იქ ყველაფერი დაწვრილდება აღწერილი: ფილმში არაფერი აღმოუჩენიათ, ჩვენთვის უცნობი ბრძოლა არ ყოფილა... ვითომ საბჭოთა ხელისუფლების დროს ამ ბრძოლაზე არ ლაპარაკობდნენ, მას გვერდს უვლიდნენ. ეს სიცრუეა! წიგნები რუვეის ბრძოლაზე საბჭოთა ხელისუფლების დროს იყო. და მთავარი, რაც ფილმს არ უთქვამს, — ესაა ხალხი, რომელიც იბრძოდა რუვეით, თავისკენ იზიდავდა ვერმანების ჯარებს, არ აძლევდა მათ სტალინგრადისაკენ გაჭრის საშუალებას. აი, რა იყო რუვეის დამსახურება. მაგრამ ამის შესახებ კრინტიც არ დაუძრავთ! რატომ? მთავარია, აჩვენო, რომ უგუნურად აგზავნიდნენ ხალხს დასახოცად...

— კიდევ ერთი მესტად საჩოთირო სამხედრო-ისტორიული თემა — კატინის ტრაგედია. როდის დავამთავრებთ ამ ისტორიას?

— კატინის ისტორიას დავამთავრებთ, როდესაც პოლონელები პასუხს აგებენ ჩვენი იმ ტყვეების განადგურების გამო, რომლებიც აიყვანეს 20 წელს. დაახლოებით 10 ათასი კაცი იყო. არქივებში ვერც ერთი დოკუმენტი ვერ აღმოვაჩინე, სადაც პირდაპირ იქნებოდა მითითებული, რომ დახოცეს ან გაანადგურეს ეს პოლონელები. და პოლონელთა არც ერთ დამცველს კატინის საქმეში არ შეუძლია წარმოადგინოს ასეთი დოკუმენტი.

— რაიმე გონივრულ გამოსავალს თუ ხედავთ კატინის ჩიხიდან?

— მხოლოდ ერთს: პოლონელებმაც და ჩვენც უნდა შევწყვიტოთ ამ თემის სპეკულირება. გავხსნათ 1920 წლის დოკუმენტები — პოლონურიც და ჩვენიც. და ორივე მხარის ისტორიკოსებმა ერთობლივად და შევიდად გავიკვიროთ ვითარება. მერე კი გამოიტარებინოთ ხელში. გამოქვეყნდეს მათი აზრი, რომ ყველამ იცოდეს, რას ფიქრობენ ისინი ტექ-

არნო ხიდრბეგიშვილი:

პრაკორუმპირებულ პროფესიონალთა დიქტატურა...

გასულ კვირას ამერიკაში ტრადიციულად აღნიშნეს ამერიკის შეერთებული შტატების ახალი პრეზიდენტის მიერ თანამდებობის დაკავების 100 დღე. დიას, თეთრი სახლის ახალი მუშაკონსტიტუციონალიზაციის ნამდვილად წააგავს იმ ჭეშმარიტი დემოკრატიული ფასეულობების მიმდევარს, რომლისთვისაც ლინკოლნი, რუზველტი, კენედი იბრძოდნენ. უფრო მეტიც: სრულებით დარწმუნებული ვარ, რომ მასაც უნებს შიდა სახელისუფლებო ბრძოლა რადიკალურად, „შეგარდნებთან“, და სხვა პოლიტიკურ უწყინდურებთან. ასევე გამორიცხული არ არის, რომ შეერთებული შტატებისა და რუსეთის ურთიერთობების „გადატირთვამი“ პრეზიდენტობამას ხელს უშლიან ძველი პოლიტიკური მონიშნალები, მათ შორის, მაკინეები & მეთიუბრაიზები, რომლებიც ჯერ კიდევ კურირებენ საქართველოს...

როგორია საქართველოს ხელისუფლების ურთიერთობა ვაშინგტონის ახალ ადმინისტრაციასთან? ვფიქრობ, რომ ზემოთ ჩამოთვლილ „საქართველოს ძველ მეგობრებთან“ კონტაქტის გარდა, ახალ სამთავრობო კაბინეტთან ჩვენმა ხელისუფლებამ საერთო ენა ვერ გამოიხატა...

რისია, გავიხსენოთ „ფელდგეგმა“ ფელდგეგმის და ლატინისას „ლატინშინი“ და ეს — რუსეთში, სადაც თითქოსდა არ არსებობს სიტყვის თავისუფლება, სუფევს ტოტალური სახელმწიფო ცენზურა მედიაზე და უფრანოსიტების საყოველთაო პრესინგო! ხოლო საქართველოში უკვე წელიწადია, დაბლოკილია რუსული საინფორმაციო ტელეარხები — როგორც 1941-1945 წლების ომისას, როცა ოკუპირებულ ტერიტორიებზე „სოფინფორმბიუროს“ ინფორმაციებს ახშობდნენ...

ნისტრის ლავროვის განცხადებებისა, არ აქვს უფლება, გულხელი დაიკრიფოს: საქართველოს შიდა საქმეებში ჩაურევლობა არ გამოირიცხავს ობიექტური საინფორმაციო-განმარტებითი კამპანიის წარმოებას მედიათ და რუსეთის პრეზიდენტის მიერ ნახსენები, ზემოთ მოყვანილი საზოგადოებრივი, კულტურული ორგანიზაციებისა და ეკლესიის მეშვეობით.

და, საერთოდ, ძვირფასო მეტიუბრაიზებო, ხომ არ ამსგავსებთ ბოლო 20 წლის განმავლობაში საქართველოს ხელისუფლების პოლიტიკას საბუღალურულ (და არა მხოლოდ ჩვენში) ყავის ნალექზე მარჩიელობას?! მათი „დიდი წყალობით“ საქართველო დაოხილია „დაქნაობადა ევროპასა და ამერიკაში“ იმ იმედით, რომ „ოკეანისგალმა კავალერთა“ შორის თავის „საბედოს“ აღმოაჩენდა, ნაცვლად „ბედისწერიის ნანინასწარმეტყველები“ რუსეთისა...

„ჩვენი საერთო ისტორიული მემკვიდრეობა, კეთილმეზობლობისა და მეგობრობის ტრადიციები მკვიდრი საძირკველია ჩვენს ხალხებს შორის ნდობისა და ურთიერთგაგების აღსადგენად. ხალხებისა, რომლებიც არასდროს მტრები არ ყოფილან. და მიუხედავად იმისა, რომ რუსეთისა და საქართველოს სახელმწიფოებრივი ურთიერთობანი დღეს სერიოზულ გამოცდას გადის, დღემდე არ წყდება პირდაპირი ადამიანური კონტაქტები და თანამშრომლობა საზოგადოებრივი და კულტურული ორგანიზაციებისა, არ შესუსტებულა რუსეთისა და საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიების კავშირები. ეს ყველაფერი გვაიმედებს, რომ ორი სულიერად მონათესავე ხალხის ურთიერთობა დაგვეხმარება, ერთობლივად განვაავითაროთ ურთიერთხელსაყრელი და პარტნიორული ურთიერთობები“, — 2009 წლის 9 მაისის ასე მოულოცა რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტმა დიმიტრი მედვედევმა დიდი სამამულო ომის ვეტერანებსა და საქართველოს მოქალაქეებს დიადი გამარჯვების 64-ე წლისთავი.

მაინც, რა საკითხები უნდა განვმარტოს ქართველ საზოგადოებას, რომელსაც თავგზა აუბნიეს ყველა ჯურის ლიბერალებმა, ფარისევლებმა, თვალთმაქცებმა? ანუ შეკვეთი მომუშავე პოლიტიკოსებმა, პოლიტოლოგებმა და უფრანოსიტებმა?!

დაე, მაპატიოს ქართველმა ხალხმა ეს მეტაფორა, მაგრამ ეს მის მიერ არჩეულმა, თანაც — არაერთხელ, ხელისუფლებამ დაამსგავსა საქართველო გასათხოვარ ქალიშვილს, ყავის ნალექზე რომ მიეთხარა! საქართველო, რომლის 12 გენერალი და 40 ოფიცერი რუსების გვერდგვერდ იბრძოდა 1812 წლის სამამულო ომში და ყველას აოცებდა თავისი, ისტორიაში შესული ჰეროიზმით...

პირველი საკითხი ელემენტარული და ყველაზე არსებითია ჩვენი მოსახლეობის უმრავლესი ნაწილისთვის: თუ საქართველო შეიცვლის შიდაპოლიტიკურ კურსს და რუსეთთან აქტიურ დიალოგს დაიწყებს ორმხრივი ინტერესების გათვალისწინებით, ხომ არ გაუწაყენდებიან აშშ და ევროპა და შეუწყვეტენ საერთაშორისო ფინანსურ დახმარებას? ხომ არ შეწყდება ყველა პროგრამა და პროექტი, რომლებსაც საერთაშორისო საგაულტურო ფონდი, განვითარების საერთაშორისო ფონდი, ევროპის ბანკები და აშშ მთავრობა აფინანსებენ? მოახდენს ამის კომპენსაციას რუსეთის ფედერაცია ალტერნატიული ხანგრძლივადიანი დაბალპროცენტინანი ან უპროცენტო კრედიტებით ეკონომიკაში, მრეწველობასა და სოფლის მეურნეობაში, ადგილობრივი სოფლის მეურნეობის პროდუქციის, ღვინის, მინერალური წყლებისა და რუსეთ-საქართველოს ერთობლივი ბიზნესის ნახალისებით? უფრო მარტივად და მოკლედ რომ ვთქვათ, რით ვიცხოვრებთ დანგრეული ეკონომიკისა და უმუშევრობის პირობებში?

პირველი საკითხი ელემენტარული და ყველაზე არსებითია ჩვენი მოსახლეობის უმრავლესი ნაწილისთვის: თუ საქართველო შეიცვლის შიდაპოლიტიკურ კურსს და რუსეთთან აქტიურ დიალოგს დაიწყებს ორმხრივი ინტერესების გათვალისწინებით, ხომ არ გაუწაყენდებიან აშშ და ევროპა და შეუწყვეტენ საერთაშორისო ფინანსურ დახმარებას? ხომ არ შეწყდება ყველა პროგრამა და პროექტი, რომლებსაც საერთაშორისო საგაულტურო ფონდი, განვითარების საერთაშორისო ფონდი, ევროპის ბანკები და აშშ მთავრობა აფინანსებენ? მოახდენს ამის კომპენსაციას რუსეთის ფედერაცია ალტერნატიული ხანგრძლივადიანი დაბალპროცენტინანი ან უპროცენტო კრედიტებით ეკონომიკაში, მრეწველობასა და სოფლის მეურნეობაში, ადგილობრივი სოფლის მეურნეობის პროდუქციის, ღვინის, მინერალური წყლებისა და რუსეთ-საქართველოს ერთობლივი ბიზნესის ნახალისებით? უფრო მარტივად და მოკლედ რომ ვთქვათ, რით ვიცხოვრებთ დანგრეული ეკონომიკისა და უმუშევრობის პირობებში?

სამწუხაროდ, „ახალი რჩეულის“ სიყვარული წარმავალი აღმოჩნდა: 5-წლიანი „საქორწინო მოგზაურობის“ შემდეგ „საქმროს მშობლიურ სახლში“ (ნატოში) არ მიგვიღეს, რადგან „დედამთილმა“ (ძველმა ევროპამ) ქარაფშუტად მიგვიჩინა!... თანაც, „ერთადერთი და განუმეორებელი“ „ტრანსსექსუალი“ აღმოჩნდა: 2008 წლის აგვისტოში მხოლოდ პაპიერსებით, საარეზი ფხვნილებითა და ტუალეტის ქაღალდით დაგვეხმარა, ესეც — პოსტფაქტუმ. და ეს იმ საქართველოს, რომლის 700 ათასი ძე და ასული დიდი სამამულო ომის ფრონტებზე იბრძოდნენ. მათგან 350 ათასი ბრძოლის ველზე დაეცა, ხოლო 167 მეომარს საბჭოთა კავშირის გმირის წოდება მიენიჭა...

განა ეს მტრის ხმაა, რომელიც უნდა ჩაახშო და დაბლოკო? და, ამასთან, განაცხადო, რომ საქართველოს ხელისუფლება მზადაა რუსეთთან კეთილი სახელმწიფოთაშორისი ურთიერთობების აღსადგენად? განა საქართველო პირველმა არ უნდა გადადგას რუსეთისკენ ნაბიჯი, იმიტომ, რომ იქ მილიონზე მეტი ქართველი ცხოვრობს და კიდევ იმიტომ, რომ სწორედ მან, საქართველომ, უნდა აღადგინოს ტერიტორიული მთლიანობა და სუვერენიტეტი?

ამაზე რუსეთის პრეზიდენტი ზემოთმოყვანილ მიმართვაში ასე პასუხობს: „ორი სულიერად მონათესავე ხალხის ურთიერთობა და დაგვიხმარება, ერთობლივად განვაავითაროთ ურთიერთხელსაყრელი და პარტნიორული ურთიერთობები“. თუმცა, ეს აშკარად საკამარისი არ არის:

თბილისში, რუსთაველის გამზირზე ხომ ერთმანეთს უპირისპირდებიან არა პოლიტიკური ოპოზიცია და საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი, არამედ საგარეო-პოლიტიკური განვითარების ორი ვექტორი, ორი იდეოლოგია, რომლებსაც ქართულ სახელმწიფოს სთავაზობენ — გლობალიზტური და ნაციონალური. ჩვენ არა ერთხელ „დავინვით ხელი“ ამ არჩევანში, ამიტომაც არ გვაქვს უფლება, კვლავ ვიმარჩიელოთ ყავის ნალექზე და ისევ შევცდეთ: ქართველ ხალხს უნდა სწამდეს სვალინდელი დღის, დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ სამუშაო ადგილებიც ექნება და სოციალურწინააღმდეგობაც — მაინც ის ნაჩუქარ რუბლს შრომით მოპოვებულ კაპიტს ამჯობინებს და სწორ არჩევანს გააკეთებს!

ლოდ უკავშირდება როგორც წინა ორს, ისე რუსეთის პრეზიდენტის ზემომოყვანილ მიმართვას, სადაც ასეთი აქცენტია: „ჩვენი საერთო ისტორიული მემკვიდრეობა, კეთილმეზობლობისა და მეგობრობის ტრადიციები მკვედრი საძირკველია ჩვენს ხალხებს შორის ნდობისა და ურთიერთგაგების აღსადგენად. ხალხებისა, რომლებიც არასდროს მტრები არ ყოფილან“.

ლეს ისტორიულ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და რელიგიურ კავშირებს. ახლახან რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტმა დიმიტრი მედვედევმა ამ ორგანიზაციის წევრებს თბილისში ორგანიზაციის პრეზენტაცია მიულოცა, ხოლო 28 აპრილს რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის ინსტიტუტმა საგანგებოდ მიუძღვნა ამ ინიციატივას მრავალი მაგიდა თემაზე: „რუსეთისა და საქართველოს სამეცნიერო საზოგადოების წარმომადგენლები ორი ხალხის საერთო ბედის შესახებ“, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს რუსეთისა და საქართველოს სამეცნიერო ინტელიგენციის წარმომადგენლებმა. განსაკუთრებით მინდა, მოვიხსენიო გლობალიზაციის პრობლემების შემსწავლელი ცენტრის ხელმძღვანელი, საქართველოს ნაციონალური და სოციალური ურთიერთობების აკადემიის პრეზიდენტი, რუსეთის სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ალექსანდრე ჭაჭია — ადამიანი, რომელმაც ფასდაუდებელი (ამ სიტყვის თქმის არ შემეშინდება!) წვლილი შეიტანა როგორც ამ ინიციატივაში, ისე რუსი უსარგებლობა და საფრთხეც, რომელსაც შეიცავს უსაძირკველი მიმენებები, რომლებიც სუსტ რყევასაც კი შეუძლია ხუხულასავით დაშლოს?!

ამის პასუხი წინა კითხვიდან გამომდინარეობს და სავსებით თანამედროვეა მისი: სახელმწიფოს საგარეო-პოლიტიკური ვექტორის შეცვლა, უარის თქმა ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის წევრობაზე, ფხვნიებისა და ოსეთისთვის საქართველოს ეკონომიკური მიმზიდველობა — აი, ის მექანიზმები, რომელთა მეშვეობითაც საქართველო და შესაძლებელი ამ პრობლემის გადაჭრა. ოღონდ პრობლემა უნდა გადაჭრან ხელისუფლებაში მოსულმა ახალმა ადამიანებმა — არაკორუმპირებულმა პროფესიონალებმა, რომლებსაც მთელი გულით უყვართ საქართველოცა და აფხაზეებიც, ოსებიც, უყვართ და იცნობენ რუსეთს — მის ისტორიას, ხალხს, ენას, კულტურას! დარწმუნებული ვარ, რომ არაკორუმპირებულ პროფესიონალთა დიქტატურა საქართველოსთვის ამ საბედისწერო პერიოდში აუცილებელი სიკეთედ იქცევა და არა — ბოროტებად!

საბედნიეროდ, არსებობს გამოწვევისი, მაგალითად, თბილისში ახლახან შექმნილი არასამთავრობო ორგანიზაცია „ისტორიული მემკვიდრეობა“. მან მოკლევანში გამოსცა უკვე ბიბლიოგრაფიულ იშვიათობად ქცეული პირველი ხუთი ნიგანი კრებულების სერიიდან, რომლებიც შედგენილია ისტორიულ დოკუმენტებზე დაყრდნობით და მოწმობს რუსეთ-საქართველოს უძველეს კავშირებს.

აქედან გამომდინარეობს, რომ უნდა აიგოს ნდობისა და ურთიერთგაგების შენობა და არა — ზედასართულების მიმენებიდან, რის გაკეთებასაც ახლა ლაბობენ „შერეული“ საზოგადოებრივი მოღვაწენი „საბრძოლო“ სახელებით, ანდა „თეთრი“ ინტელიგენტები „დახურულ“ კლუბებში. ვგარაუდობ, რომ „ბნელ ღამეებში“ კიდევ შეიქმნება მსგავსი „ანსამბლები“ — როგორც სახაზინო, ისე პირადი ყველა ჭეშმარიტ ქართველს — როდის დაუბრუნდება საქართველოს შრომითი ნიაღვრე აფხაზეთი და ე.წ. სამხრეთ ოსეთი, სად დაბრუნდებიან ლტოლვილები და რა უნდა გაკეთდეს ამისათვის?

სწორედ ამის და კიდევ მრავალი სხვა რამის ცოდნა, დასაძლევლ ექსპერტთა და პოლიტოლოგთა აზრით, რუს და ქართველ ახალგაზრდობას არ ეგეობის, თანაც, და არა მხოლოდ დასავლეთელთა: საკმა-

დაგრამ რუსეთსაც, მიუხედავად საგარეო საქმეთა მინისტრის

დასავლეთელთა: საკმა-

P.S. საქართველომ პირნათლად შეასრულა ამერიკის წინაშე თავისი პარტნიორული ვალდებულებები ერაყში და კვლავაც მზადაა მასთან მეგობრობისათვის, ოღონდ — არა რუსეთთან ტრადიციულად კეთილმეზობლური ურთიერთობის საზიანოდ. მინდა, მჯეროდეს, რომ ღრმა ძილისგან თანდათანობით გამოფხიზლებული ქართველი ხალხი ამჯერად მაინც, სანამ გაჭრიდეს, ასჯერ გაზომავს და რომ პრეზიდენტი ობამა, თავისი წინამორბედისგან განსხვავებით (რომლის სახელიც თბილისის ერთ-ერთ ქუჩას უწოდეს და დღემდე სახელი არ გადაურქმევიათ), ნესიერი კაცია...

რა სარგებლობა მოაქვს დიალოგს?!

11 მაისს ოპოზიციასა და მიხეილ სააკაშვილს შორის შინაგან საქმეთა სამინისტროში გამართული შეხვედრის შედეგების თაობაზე „საქართველო და მსოფლიო“ ე.წ. რადიკალური ოპოზიციის ლიდერებს ესაუბრა.

ლევან ბაჩალიაძე: — მიხეილ სააკაშვილთან შეხვედრის შედეგი არის ის, რომ მან გახარებულმა, თვალგაბრწყინებულმა მიგვიღო, მაგრამ არაფრით შეისმინა, რომ ქვეყანაში მძიმე პოლიტიკური კრიზისია. ეს კაცი შეურაცხადია და მასთან არც ერთ საკითხზე სერიოზულად ლაპარაკი არ შეიძლება. სიმართლე გითხრა, არც მქონია იმის მოლოდინი, რომ ეს შეხვედრა რამე პოზიტიურ შედეგს მოიტანდა... უბრალოდ, სააკაშვილს არსენალიდან ერთხელ და სამუდამოდ უნდა ამოვაციოთ ის ბერკეტი, რასაც დიალოგი ჰქვია...
რაც შეეხება შეხვედრის მომდევნო რაუნდს, ჩვენი პასუხი ასეთია: რა აზრი აქვს შეხვედრებს, როცა ერთი მხარე ლაპარაკობს პოლიტიკურ კრიზისზე, მეორე კი საერთოდ უარყოფს, რომ კრიზისია...
კოკა გუნცაძე: — შეხვედრა დასრულდა და ზუსტად იმ შედეგით, რასაც ყველა ელოდა, ანუ — უშედეგოდ... არავის ჰქონია ილუზია, რომ სააკაშვილი რელიგიატურად შეაფასებდა პროცესებს და, შესაბამისად, არც რაიმე დადებით შედეგს ველოდით.

ზოგადად ის ფაქტი, რომ ჩვენსა და ხელისუფლებას შორის რაღაც კონტაქტი შედგა, თავისთავად რაღაცაა ნიშნავს, მაგრამ, შედეგად თვალსაზრისით, დღეიდან კიდევ ათასჯერ რომ შეხვედრის სააკაშვილს, მსგავსი მოლაპარაკებები ვერაფერს შეცვლის...
სალაშვილი: — გუშინდელი შეხვედრის შემდეგ ხელისუფლებას ჰყოფნის თავზედობა, რომ დიალოგი კიდევ შემოგვთავაზოს, თან ამ დროს ხაზგასმით იხაზიან, რომ ქვეყანაში პოლიტიკური კრიზისი არ არის... მე ვერ გამიგია, თუ კრიზისი არ არის და ყველაფერი ნესრიგშია, მაშინ რა საჭიროა მოლაპარაკებები?! ნუთუ მხოლოდ იმისთვის, რომ სააკაშვილმა დაბეჯითებით გვარწმუნოს თავისი პოზიციის ადეკვატურობაში?!

**P.S. სააკაშვილთან შეხვედრის მეორე დღეს რადიკალურად შერაცხილმა ოპოზიციამ ნინო ბურჯანაძის პარტიის ოფისში საგანგებო შეკრება გამართა. თათბირი დასრულდა კარს მიღმა ჩატარდა და თითქმის ოთხ საათს გაგრძელდა; მისი დასრულების შემდეგ პროტესტანტი ლიდერები მედიასთან მოკლე კომენტარებით შემოიფარგლნენ, თუმცა ოთხსაათიანი სჯა-ბაასის კვლობაზე ახალი და საინტერესო არაფერი უთქვამთ. მეტიც, ჯერ კიდევ შეხვედრის დასრულებამდე „ანზოროვნას“ კანტორიდან ხმა გამოჟონა, რომ ლიდერებს შორის ვარკვეულმა უთანხმოებამ იფეთქა, მიზეზი კი ისაა, რომ სააკაშვილმა გუშინ მათ რიგგარეშე ადგილობრივი არჩევნების ჩატარება შესთავაზა და ზოგიერთი ოპოზიციონერი (განსაკუთრებით, ალასანიას ალიანსი) ამ ცდუნებას ვერ უძლებს...
თავად ოპოზიციონერებმა, ბუნებრივია, არ ისურვეს ამაზე საუბარი, მაგრამ ის ფაქტი, რომ შეხვედრას არ ესწრებოდა ირაკლი ალასანიას, კონსტანტინე გამსახურდია და კიდევ რამდენიმე ფიგურა, მრავლისმეტყველია...
...რაც შეეხება გუშინდელ ოპოზიციასა და ხელისუფლებას შორის შემდგომ შეხვედრას, როგორც ვიცით, დიალოგი არ იძლევა ხორცს, არ იძლევა კვერცხს, ბუნდლას... ამდენად, საკითხავია, რაში სჭირდებოდა ოპოზიციას ასეთი უსარგებლო და არაფრის მომცემი დიალოგი, რომელიც მხოლოდ ჩინჩლასს?!.**

ჯაბა შპანია

ალო, ალოო!!!

ახლა, მაინცდამაინც დრო თუ გაინტერესებთ, მაგაზეც გიპასუხებთ. იქნებოდა, ასე, საღამოს 20-25 წუთი, ჩემს ბინაში ტელეფონმა რომ იძვრიალა. ცოლისდა რეკავდა საბერძნეთიდან (იქ მუშაობს, ბერძენ რაჭველს უვლის). ყურმილი ჩემმა სიდედრმა აიღო. მეორე ოთახში გავეარდი, პარალელური აპარატის ყურმილი ავიკარი ყურზე (ბოლო-ბოლო, მოსმენების ეპოქაა ახლა).
— რა ხდება, დედიკო, მანდ, საქართველოში (დაინტერესდა ბერძნული მხარე)?
— რა ხდება და ჯანდაბა ხდება! დიეტეე მაქანე, არ გადმოადგა ფეხი, თვარა გავშეხე ქაუდიდან (გურულია).
— ხომ ხართ კარგად?
— კარგად რაფრა ვიქნებით, დედა! რაცხა რევოლუციას აპირებენ და არ დაადგათყენ საშველი. მიტინგობანაა გახურებული. მაგი კარა, გუშინ ჯარის ყაზილარები ამბოხდნენ მუხროვანში. მუხროვანი სადაა? სადაა და მუხები როა, იქ... დუუუქიენ ტანკები და თელი თბილისის ადებს ნაპირებიენ, სუყველა უნდა ამოვფუფოთო.
— არ გადამრიო, დედიკო, ამ შვა საბერძნეთში, მერე?
— გუუგია ჩვენ პრეზიდენტს და უთქვამს, მე პირადად მივალ და ჩავაქრობი ბიებ დაქოქილ ტანკებს მაგ მამაძაღლებსო. ახლა იმგნებს რო გუუგიათ, პრეზიდენტი მოდისო, მამინათვე უკითხავთ — ვალსტუკი თუ უკითხაო? აქიდან უთქვამთ — კიო. აპა, ნასულია ჩვენი საქმე, რაც მაგან აგვისტოში რუსებს დდე აყარა, ჩვენ რაღას გინზამსო და ჩუუქერიათ ტანკები, აბა!
— დედაა... კარგად გადარჩენილხართ.
— გადავრჩენილვართ კი არა, მერე მოხთა, რაც მოხთა: მომიტინგეებმა საკნები გახსნეს და დადგეს, სულ ნე-ბაყოფლობით ჯდებან მო-

ნობი როა, ხო იცნობ?
— კი, გია.
— ხო, გია, მარა მართლა უცნობია. ნამოდით, ხალხო, გამოვიხსნათ ჩვენი დაჩაგრული ბიჭები ციხიდანო.
ადგენ ეს მომიტინგეები (5000 კაცამდე) და ერთს არ უკითხავს, — როგორ, რა გზითო. გაჰყვენ გიას დიდ-მისკენ, ფეხს გავმართავთ, თვალს წყალს დავაღვივებთ, მოგვკლა ერთ ადგილზე დგომამო.
— ვაიმე, რა საინტერესოაა! მერე, მერე დედიკო?
— რაღა მერე... როგორც კი გუუგიათ პოლიციის სამმართველოში, ჩვენსკენ მოდის ამხელა მასაო, დუურტყამთ აბლაგა პოლიციის ეზოში და ცვლაში რომ არ იყვნენ და ისე ვინებდნენ, იმ პოლიციელებისთვის და დუურტყამთ, სასწრაფოთ გამოდით, მიტინგი მოდისო. სულ პარტყაპურტყით გამოვარდნილან სახლებიდან პოლიციელები, ისეთი ოპერატიულობით, რომ შარვლებს ტაქსში იცვამდნენ, თურმე...
— ახლა ვიკვილებ, დედი, ახლა ვადავირევი... მერე?
— პოლიციელებს უთქვამთ, მაგი გვაკლია ახლაო. მოვიდნენ, ბატონო, აგერ არ გვაქვს პლასტმასის ტყვიებიო?! თუ დაგვჭირდა, აგერ არ გვაქვს გაზიო (ისე, დედიკო, რომ იცოდე, მაგათ გაზიც აქვთ და თუ დაჭირდათ — ჩაქურჩი)?!
— მივიდნენ თუ არა, ის მითხარი, წერს ტელეფონი.
— თუ არ გაინტერესებდა, რას მიერკავდი! წერს და წეროს, გადვიხთი ფულს, ტყუილა ადინხარ მაგტელა ათენში?
— ხო, კი, ნუ ბრაზობ.
— რას ქვია, ნუ ვბრაზობ, დამაპუტეს ნერვები... ხო-დაააა, იმას ვჩიოდე, ნენა, ღმერთო გამახსენე... ხო... მთავარ პოლიცემისტერს უთქვამს პანა-პანა პოლიცი-

ტინგებს პირდაპირ შუბლებში. არა, ამ ლიდერებს როგორ არჩევდნენ ამდენ ხალხში?! ე, მაშინ ეირია მონასტერი. აქედან მომიტინგეები ყვირიან — „საქართველოო! საქართველოოო!!!“ იქიდან პოლიციელებმა ფარებზე დოლი დაცხეს და ყვირიან — „მიშაა, მიშაა!!! მე ძალიან მიხვთენილი ქალი ვარ და მაშინვე მივხვით, პოლიციელებს საქართველოს დედაქალაქად მიშა რო უნდათ... მიშა უნდათ ნადათ, არა და, რა სისულელეა, რომ ადგეს ჯემალ სეფი-ამბილი, მიუჯდეს როიალს და დაწეროს სულ უახლოესი ისტორიის ამსახველი სიმღერა: „გამარჯობა, ჩემო მიშა-ქალაქოო!!!“ — არა, ასეა, გუუზნები მე შენ, გაგიკვირდება?
— ახლა...
— განყვიტე ხმა, რო გუუზნები! — თავები აქეთ დახეთქილი ყველა მომიტინგეთა ლიდერს. მარტო ბურჯანაძეს ესროლეს ქურთუკში. ეგ უნდათ პრეზიდენტად, გუუზნები მე შენ! ღმერთმაც ქნას, რომ ეგ იყოს, ქალი მაინცაა და ღმერთი წამს, თან შვილებიც იქ ჰყავდა და არ გვგონია, სულ გაგვიმეტოს.
— ახლა რა ხდება, ახლა?
— სულ ნუ გადამრიო.
— ახლა... ახლა... ახლა რა ხდება და ჩამომინდა ცოტათი საქმე. დათო ბაქრაძემ უთხრა ოპოზიციას, მოდით დიალოგზეო. სალომემაც თქვა, „ძიალოგი“ საჭირო, ოღონდ მიშა უნდა გადავაყენოთ.
— მერე, რაო, ოპოზიციამ?
— ძირითადი ბირთვი რას ფიქრობს?
— რა ვიცი, შვილო, მკითხავი კიარ ვარ, ან რა უნდათქვას ოპოზიციამ? გამყრელიძეს, უცნობს, ლევიკო გაჩეჩილაძეს და კიდო ბევრს თავები დრო-გადასული ალუჩბივით აქეთ დახეთქილი და მარტო ალასანიას გადარჩა. გადარჩა და აუცილებელია „ძიალოგი“, — თქვა, — „ჩვენ სადა გვაყავს საქართველოს თავი — გასახეთქები“ — თუ (რაცხა ირიბად უბერავს ეგეც).
— ესე იგი დედიკო, არის რაღაც იმედი? ხომ, დედიკო?

— მაცალე ელანძე, თუ ქალი ხარ, ტიტე! — ხო-დააა, ნევიდე მოლაპარაკებაზე გუზაზი, სანიკიძე... სანიკიძე იგია, მსხვილი როა, თინა ქე იცი, ჭკვიან თავში, სიტყვების პულიმოტორი რო აქ, გუნცაძე და ვიტორ დოლიძე (ოპერის და ოპერეტების დროა ახლა?!).
— შედეგი, შედეგი, შედეგი მითხარი!
— იმგნებმა უთხრენ: „ძიალოგი“ თუ გინდათ, ჩვენც ქე გვინდა, მარა რაზე ვილაპარაკოთ, რო არ ვიცითო?
— მიშა უნდა გადადგესო, — გუზაზი. უნდა გადავაყენოთო.
— რაღა დროს მაგის გადაყენებაა, უკვე დიდიაო, — იმათმა.
— მაშინ, თუ ასე დიდია, თავისით, — გუზაზმა.
— არა, შეხვედრას მოგინებოთ, — ბაქრაძემ, — ოღონდ წინასწარ გვითხარით, რა კითხვებს დოუსევამთ, განვიხილავთ, დავარიგებთ და ისეთ გიპასუხებთო მიშოკოო.
— მასთე ყველი ხაჭაპურშიო, — ზვიად ძიძიგურის ტერმინი გამოუყენებია გუზაზის... — თუ ბიჭია, თვითონ გველაპარაკოსო.
— თვითონ რას დაგელაპარაკებათ, კაცი სულ საზღვარგარეთაა, ინვენსტიციები მოაქვს, სამი სტადიონი აქვს ასაშენებელი დამპალალოში (მასაჟისტი არც ერთ მხარეს არ უხსენებია, შეგნებულად).
— აპა ისე ჩვენ არ გვინდაო, — და წამოსულან.
— მობრუნდით, მობრუნდით, კიდევ გავმართოთ მეორე რაუნდო, — დოუნეია გუზაზი ბაქრაძეს.
— რაუნდი მე რინგზე ვიციო, — გუზაზის უთქვამს. დედა, დედაა, არ ვიცი, რა მოხდება. იყავი მაქანე, ფეხი არ გადმოდგა აქეთ, ერთი მაინც დამრჩე ცოცხალი, როცა გათხრა „ი“, მაშინ ნამოდი... ვიტყვი ვითამე?!
...ტუუ...ტუუ...ტუუ...
მურაან პერკვილი

რედაქციის ელექტრონული ფოსტის მისამართზე მოვიდა ემიგრაციაში მყოფი ჩვენი თანამემამულის ბიორგი მანისური დეტექტივი. ნაწარმოების გაცნობამ მიგვახვედრა, რომ საქმე გვაქვს პროფესიონალ მწერალთან, რომელიც ფსევდონიმს ამოფარა. იმედია, დეტექტივის გამოქვეყნების დასრულებამდე რედაქცია და გაზეთის მკითხველიც შეიტყობთ ავტორის ნამდვილ ვინაობას. მკითხველი ნაწარმოებში ბევრ მსგავსებას იპოვის საქართველოში მომხდარ მოვლენებთან, შესაძლოა, კონკრეტული პირებიც ამოიცნოს. თუმცა, ავტორი მიგვანიშნებს, რომ ყველა შესაძლო პარალელი მხოლოდ დამთხვევაა.

ბიორგი მანისურაძე

სალაში

საქართველოდან!

გაგრძელება. დასაწყისი №11

„ბონგ 747“ ორ განზომილებაში მიკვლევა გზას: ზემოთ უღრუბლო ცა და ქვემოთ ატლანტიკის ოკეანის ლურჯი სიმშვიდე. იდუმალ სიღრმეში...

სიღნეი როჯერსმა კომპიუტერში მომდევნო ფაილი გახსნა და ბიზნესკლასის სალონში თითქოს ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს სპეციალური უოლტერ რაილი შემოვიდა და მოპირდაპირე სავარძელში ჩაეშვა.

„უოლტერ რაილი, 13.01.1956. კენტუკი. სპეციალური აგენტი. მიმართულება - ნარკობიზნესი, ტერორიზმი.“

სპეციალური დავალებები: ჰონდურასი, გვატემალა, კოლუმბია, ლიბანია, ერაყი, ავღანეთი, საქართველო.“

სტამბოლში სიღნეი როჯერსს თურქეთის ავიანობების კუთვნილ „ბონგ 737“-ში გადაჯდომამ მოუხდა. საქართველოში დიდი ლაინერები არ დაფრინავდნენ და გარდა ამისა, ყველა რეისი ნაშუალამევს იყო. ასე რომ, სამი საათი მოუწია სტამბოლის აეროპორტის სატრანზიტო ტერმინალში მოცდამ და ამ გარემოებაში ისლამ ამბეღებდა, რომ საქართველოს დედაქალაქამდე სულ ორსაათნახევრის საფრენი იყო დარჩენილი.

რას იზამ, დღისით ფრენა მიდიდებოდა ქვეყნების პრესტიჟ-პრეზენტაცია, - გაიფიქრა როჯერსმა და იმავე ნამს გადაწყვიტა, რომ ამ უბრალო წყნარ ტემის დამადასტურებელ ფრაზას აუცილებლად გამოიყენებდა რომელიმე კორესპონდენტთან.

სიღნეი როჯერსს ჭირის დღესავით ეზარებოდა თვითმფრინავით ღამით მგზავრობა. რალაცნაირი გრძნობა უფლებობდა, ვერ ისვენებდა, კითხვას გულს ვერ უდებდა, ფილმებს ხომ საერთოდ ვერ უყურებდა. როგორც წესი, თვითმფრინავებში ამერიკულ ფილმებს აჩვენებდნენ და როგორ, რანაირად განვითარდებოდა სიუჟეტი ეკრანზე, მისთვის სეანსის დაწყებამდე რამდენიმე წუთში ნათელი იყო. იმ ფილმებს კი, რომლებიც სიღნეი როჯერსს მოსწონდა, გასული საუკუნის 50-60-იანი წლების ფილმებს, იმ პერიოდისას, როცა მისი სამშობლო - ამერიკის შეერთებული შტატები მართლაც პირველი იყო ყველაფერში, ავიალაინერებში არასდროს აჩვენებდნენ...

როგორც იქნა, ნაშუალამევს ევროპული დროით, ორის ნახევარზე, თურქული ავიანობების „ბონგ 737“ თვლებს ბრავაბრუვით მოსწყდა ასაფრენი ბილიკის ბეტონს და ნითელ-მწვანე სასიგნალო ნათების პულსირებით გეზი თბილისისკენ აიღო. კომერციულ სალონში ნემსს ვერ ჩატყვდა

კაცი, ბიზნესკლასში კი სიღნეი როჯერსის გარდა სამიოდე მგზავრს მოეყარა თავი.

„ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა კომპიუტერი ჩართო და მასში მოთავსებული ინფორმაციის უსასრულო ლაბირინთიდან სპეციალური აგენტის უოლტერ რაილის ქართველი თანამშრომლები გამოიხმო. სამი იყვნენ: მაიორი მირიან სავანელი, კაპიტნები - ალბერტ მისასპილი და მერაბ შაბურია.

სიღნეი როჯერსს, ჩვეულებრივად, ხელბარგი ჰქონდა მხოლოდ და პირდაპირ გასასვლელისკენ წავიდა. შორიდანვე დაინახა ჯოხზე დამაგრებულ ტრაფარეტი ნარწურით: „მისტერ როჯერს, აქ ვართ!“ ახალგაზრდა კაცი გახლდათ, მალა-

ლი, ნავარჯიშევი სხეულით, მოკლედ შეკრეჭილი ქერა თმით, ცისფერი თვალებით, ირლანდიური ყვრილობით და ამერიკული საფრანგო კვადრატული ყბა-ნიკაბით. თხელი, ღია ცისფერი ჯინები ეცვა და გადმოშვებული, თეთრი, მოკლესახელობიანი პერანგი, რაც უდავოდ იმის დასტური იყო, რომ საქართველოს დედაქალაქში (ცხელი დღე თენდებოდა) როჯერსმა შორიდანვე აუწია ხელი იდენტიფიცირებისა და მისალმების ნიშნად. თანამემამულემ გაუღიმა, ჯოხზე დამაგრებული ფირნიმ-ტრაფარეტი მოხსნა, დაჭიჭუნა და იქვე სანაკვე ყუთში ჩააგდო. მოკლედ ეტყობა, მრავალჯერად გამოყენებისთვის განკუთვნილი ჯოხი ილიაში ამოიჩარა და დამხდურების ბარიერთან მივიდა.

„გამარჯობათ, მისტერ როჯერს, ელჩის თანამემამულე ჯონ ობრაიენი! - ნარუდგა დამხდური, - როგორ ხართ, მისტერ როჯერს, როგორ იმგზავრეთ?“

„გმადლობთ, - ხელი ჩამოართვა სიღნეი როჯერსმა, - თავად როგორ ხართ?“

„ელჩი დღეს ნაშუალამევის ოთხი საათისთვის გელოდებოდა, მისტერ როჯერს. მისაღება თქვენთვის ეს დრო?“

„რა თქმა უნდა.“

„ნომერი დაჯავშნულია. სასტუმრო „მეტეხი-პალასი“ - ეს ყველაზე ფემინეულური სასტუმროა აქ, - თქვა ობრაიენმა, - ყოველ შემთხვევაში, ჩვენმა პრეზიდენტმა და მისმა მუდღემაც მანდ გაათიეს ლამე, - ისეთი ტონით თქვა ობრაიენმა, თითქოს ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის ვიზიტი საქართველოში მისი მოწყობილი იყო, - თქვენი ნომერი მისი ნომრის გვერდზეა.“

„კარგი, მაგრამ ხომ არ ეწყინებათ, რომ გაიგონ?“

„ვის, რა უნდა ეწყინოს? - იკითხა ელჩის თანამემამულემ.“

„ბუმების ოჯახს, - უაღრ-

სად სერიოზული სახე მიიღო როჯერსმა.

„არ ვიცი... - საბოლოოდ დაიბნა ჯონ ობრაიენი, - რატომ უნდა ეწყინოს?“

„ვერც მე ვხედავ წყენის საფუძველს, - ჩაიციტა როჯერსმა. „ეტყობა იუმორზე აცრილია“, - გაიფიქრა.“

„იხუმრეთ, არა? - იკითხა ჯონ ობრაიენმა აეროპორტის შენობიდან გასვლისას და ამ შეკითხვით დაადასტურა როჯერსის ვარაუდი იუმორის თაობაზე.“

„რა თქმა უნდა, - დაამუხედა როჯერსმა!“

„აქ დადგეთ, ახლავე მოვიყვან მანქანას.“

ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩის თანამემამულე ჯონ ობრაიენი ძალაყინგადაყლაპულივით ჩქარი ნაბიჯებით წავიდა ავტოსადგომისკენ.

„ჰოო... ჩვენი ჯონი-ბოი სერუანტი მაინც იქნება“, - გაიფიქრა სიღნეი როჯერსმა. თბილისის საერთაშორისო აეროპორტის შენობის წინ იდგა. მხოლოდ დილა თენდებოდა, აეროპორტის მუდმივი თანხლები ნიავე დადგებოდა მიმავალ ღამეს და ცაზე ერთიმეორის მიყოლებით აქრობდა ვარსკვლავებს...“

„აი! - სასტუმროს ნომრის ერთ-ერთ კარზე მიუთითა როჯერსს ობრაიენმა, - აი ამ ნომერში გაათია ღამე ჩვენმა პრეზიდენტმა.“

„ვხედავ, - ნომრის კარზე ვეებერთელა ოქროსფერი ფირფიტა იყო მიმარებული ინგლისური ნარწურით: „ამ ნომერში 2005 წლის 10 მაისს ღამე გაათია ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ჯორჯ ბუშმა და მისმა მუდღემაც ლორა ბუშმა.“ - ვხედავ, - გაიმორა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა, - პირველად ვხედავ ასეთ რამეს.“

„ამ ქვეყანაში ბევრ რამეს ნახავთ პირველად, - დააიმედა ელჩის თანამემამულემ და ნომრისკენ წარუძღვა. - ნაშუადღევის ოთხის ნახევარზე ქვემოთ, ვესტიბილში დაგელოდებით, - უთხრა ნასვლის ნიშნად.“

„ძილი ნებისა, მისტერ როჯერს.“

„ეტყობა, ძალიან ხუმარა კაცი, - თქვენზე მითხრა თანამემამულემ. ამერიკის შეერთებული შტატების სრულუფლებიან და საგანგებო ელჩს საქართველოში ჯეფრი ჯელტრის რკინისებური ხელისწამე, - ისეთი ტონით თქვა ობრაიენმა, თითქოს ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტის ვიზიტი საქართველოში მისი მოწყობილი იყო, - თქვენი ნომერი მისი ნომრის გვერდზეა.“

„კარგი, მაგრამ ხომ არ ეწყინებათ, რომ გაიგონ?“

„ვის, რა უნდა ეწყინოს? - იკითხა ელჩის თანამემამულემ.“

„ბუმების ოჯახს, - უაღრ-

სამოცდახუთისა იყო, მაგრამ ორმოცდაათზე მეტს არავინ მისცემდა.

„სენატორი როჯერსი ნათესავად გერგებოდათ?“

„იკითხა მცირე პაუზის შემდეგ. - მამა იყო ჩემი... - სამი წელი სრულდებოდა, რაც ჯორჯ სიღნეი როჯერსი აღარ იყო ამქვეყნად და სიღნეი როჯერსი ჯერაც მძაფრად გრძობდა მისი არყოფნით გამოწვეულ ტკივილს.“

„ოოო... - მკაცრი მზერა გაუთბა ელჩს, - სენატორი როჯერსი დიდი კაცი იყო, კანტორაში მისი რეკომენდაციით მიმიღეს. ძალიან ჰგავხართ.“

„გმადლობთ. მამაჩემამდე ბევრი მაკლია, - როჯერსის ხმაში დაუფარავი სიამაყე გამოკრთა. მამამისი ბავშვობიდანვე ვაჟკაცობის ეტალონი იყო მისთვის - მუდმივი, უცვლელი ეტალონი.“

„ესე იგი, კონგრესმენი როჯერსი...“

„ჩემი შუათანა ძმია, უფროსი კი სენატორია.“

„თქვენ? - რა თქმა უნდა, რატომ პოლიტიკაში არ ნახედიოთ, ეს იგულისხმა ელჩმა.“

„მე თავისუფლება ვარჩიე, - გაეღიმა სიღნეი როჯერსს. ამ შეკითხვას ხშირად უსვამდნენ.“

„კეთილი. საქმეზე გადავიდეთ. რა თქმა უნდა, თქვენი მისის ძირითადი მიზნის შესახებ საქმის კურსში ვარ და ასევე, რა თქმა უნდა, ყველაზე მთავარი შეგინჯობა ხელს. რით დავიწყებ?“

ელჩის სამუშაო თანხში დაბალ მაგიდასთან სავარძლებში ერთმანეთის პირისპირ ისხდნენ.

„ინტერვიუთი საქართველოს პრეზიდენტთან.“

„ო, ეს ყველაზე იოლია! პრეზიდენტი ცკუბას კარგავს მასმედიაზე, მით უმეტეს, ამერიკულზე. ფაბლისით! ეს მისი მმართველობის მთავარი კომპონენტი და საყრდენია. თანაც, ინტერვიუ „ნიუ-იორკ თაიმსში!““

„სწორედ მას მინდა, გაავადლო ჩემი ზრახვები უფრო ინსტრუირებადობის თაობაზე. ოღონდ მისი ინტერვიუს გამოქვეყნების შემდეგ, რა თქმა უნდა.“

„ჰქვიანური გადანყვებითება და ლოგიკურად სწორი“

ნაბიჯი, - ელჩს მზერა ისევ გამჭოლი გაუხდა, - ეჭვი არ მეტარება, შესაბამის განკარგულებებს გაცემს. ოღონდ სანამ მე დაველაპარაკებო ინტერვიუს თაობაზე, საქართველოს პრეზიდენტის პრესმდივანს გავცანით და ოფიციალური თხოვნით მიმართეთ; ძალიან მომხიბვლელი გოგონაა და საკმაო გავლენაც აქვს პრეზიდენტზე, - ელჩს გაეღიმა, - საქართველოს პრეზიდენტს უყვარს ახალგაზრდები, - დიპლომატიურად განმარტა.“

„თარჯიმანი და მძლოლი დამჭირდება. აქაური მოქალაქე იდეალური იქნება ერთი კაცი სახით. ჩვენს გაზეთს აქვეჯერ საყრდენი პუნქტი არ აქვს.“

„ესეც მოგვარებადია. ჩემი პირადი თარჯიმანი ნინო იაშვილი გაართმევს ამ საქმეს თავს. ორი წელია, ჩემთან მუშაობს, უაღრესად საქმიანი, სათნო და სანდო ქალიშვილია. სხვა?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

ფი გაუნოდა „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტს, - ეს აქაური სინშირის მობოლური ტელეფონია ადგილობრივი ზარებისათვის. მე და თქვენ მხოლოდ ჩვენი, ამერიკული მობოლურებით განვახორციელებთ კავშირს. ვალდებული ვარ, გაგაფრთხილოთ, რომ ადგილობრივი ფიქტური კავშირის აბონენტები სპეცსამსახურების მიერ ისმინებიან. ჩვენ თვითონვე უზრუნველყავით აქაურები ულტრათანამედროვე მოსასმენი აპარატურით. ესეც ჩვენი დემოკრატიული საჩუქარი დემოკრატიის მშენებელთა! - ჩაეციტა ამერიკის შეერთებული შტატების სრულუფლებიან და საგანგებო ელჩს, - ეს მოსმენები პოლიტიკურ ოპონენტებსა და პრეზიდენტის კურსის ყველა მონააღმდეგეზე ზენოლის, გნებათ, შანტაჟის მძლავრი ბერკეტი და არც მალავენ; ადგილობრივი ტელეარხებით ხშირად აჩვენებენ და ასმენინებენ მოსახლეობას მავანთა და მავანთა კონფიდენციალურ სატელეფონო საუბრებს.“

„მერე ადამიანის უფლებები?“

„ადამიანის უფლებები, როცა მას მთავრობა არღვევს ან არ იცავს, თვითონ საზოგადოებამ უნდა დაიცვას!“ - თემა ამოწურა, აღარ განაგრძო ელჩმა, - ესეც ფული წვრილმანი ხარჯებისთვის, აქაური ფიცილონი გამოიქვამა - ერთი დოლარი ერთი ლარი და სამოცი თეთრი, - კონვენტი გაუნოდა, - აქ ხუთი ათასი ლარია, სამი ათასი დოლარზე უფრო. თანაც ჩვენი ქვეყნების უაღრესად მჭიდრო პოლიტიკური თანამშრომლობის გამო არაეთიკური იყო ჩემი მხრიდან ოფიციალური გამოძიების მსვლელობასა და მის მასალებში რაიმე ეჭვის შეტანა. სწორედ ამიტომაც ჩათვალეს საჭიროდ, ლენგლიში თქვენი მისია უფრო ინსტრუირებადობის საფარველში გამოიქვამა. ასე არ არის?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

„მისტერ ჯელტრი, როგორია პირადი თქვენი აზრი სპეციაგენტის დალუპვის თაობაზე?“

გაგრძელება იქნება

სვანური ვენდებია, ანუ ჩისთვის მოკლა ბიძაშვილი ბიძაშვილი

შარშან გაზაფხულზე ბეთლემის ქუჩაზე შემზარავი დანაშაული მოხდა, რომელსაც პირობითად „გვარის დავალებით“ შესრულებული მკვლელობა უწოდეს, რადგან ბიძაშვილის, 45 წლის ნანა გერლიანის მკვლელობის მოტივად 38 წლის ლადო გერლიანმა სწორედ ეს მიზეზი დაასახელა.

რამდენიმე გასროლა და თავის საშველად გაქცეული ქალი სასტუმროს კარებთან დაეცა. მკვლელობის შემსწრე ქმარი კარგა ხანს გონს ვერ მოვიდა. თავად მკვლელი კი სავარძელში თავი ჩაქონდა და, გაქცევა არც უცდია. მოულოდნელად თავზარდაცემული ქმარი ცოლს მივარდა, მაგრამ პულისი აღარ ისინჯებოდა, გამწარებულმა იქვე სავარძელში მჯდომ მკვლელს პისტოლეტის ტარი თავში ჩასცხო, მერე კი... თვითონაც არ ახსოვს, რატომ შეაგდო მაცივარში იარაღი და როგორ გამოიძახა სასწრაფო და პოლიცია. სახლი სამართალდამცავებით გაივსო. მიმედევროს გვერდითა ოთახიდან გამოძვარი ბავშვის ტირილი არღვევდა. მოკლულს 1 წლის ჩვილი დარჩა.

დაკავებულმა დანაშაული მაშინვე აღიარა. მოგვიანებით, სასამართლოზე მან მკვლელობის მიზეზებზეც ისაუბრა...

... ლადო გერლიანს ადრეული ბავშვობიდან ესმოდა, რომ მისი ბიძაშვილი ნანა არ-

ცთუ საამაყო ყოფაქცევის ქალი იყო. სწორედ ეს გახდა მისი გვარიდან გარიცხვის მიზეზი. გერლიანი ირწმუნება, რომ ნანამ უცხო მამაკაცისგან უკანონოდ გააჩინა შვილი, რის შემდეგაც მშობლიური კუთხიდან წავიდა, ჩვილი კი აღსაზრდელად მშობლებს დაუტოვა. ბავშვის ისტორია ტრაგიკულად დასრულდა, ჭაბუკობისას იგი უფროსულში გადავარდა. ამის გამო ლადო ბიძაშვილთან უბრადად იყო, თუმცა მოგვიანებით, ნათესავეების ძალისხმევით ისინი შერიგდნენ, რადგან, როგორც განაცხადა, დაარწმუნეს, რომ ნანა პატიოსანი ცხოვრებას დაუბრუნდა.

„ნანა ჩემი მკვიდრი ბიძაშვილი იყო. მან ვილაც კაცისგან უკანონოდ გააჩინა შვილი. მამამისი მაშინ უთხრეს, ნანა მოკალი და ბავშვს ჩვენ გავზრდითო. ბავშვი სვანეთში იზრდებოდა. ნანა იქ არ ჩადიოდა, — ის გვარიდან გარიცხული იყო. სამწუხაროდ, ბავშვი 18 წლის ასაკში დაიღუპა — კლდიდან გადავარდა. გავი-

და დრო და ნათესავი ქალეზის მონდომებით შევრიგდით, მიხვრეს, გამოსწორდაო. მერე მე დაუახლოვდი მის ქმარს, ერთად ვმუშაობდით, რემონტებს ვაკეთებდით. ნანა მეუბნებოდა, ჩემს ძმად მიმაჩნისარო. მას ძმები ადრე დაეღუპა.“

გერლიანის ჩვენებიდან ირკვევა, რომ თავიდან ყველაფერი კარგად მიდიოდა, რომ არა ერთი შემთხვევა, რამაც ბიძაშვილის პატიოსნებაში კვლავ დააეჭვა. მას ცუდი ხმები მოსდიოდა, თითქოს ნანა თავისას არ იშლიდა და ქმარს ლალატობდა.

„ნანაზე ცუდი ხმები მომდიოდა. თითქოს იგი ვაგზის მეძავეებთან ნახეს. ერთხელ ლამის 2 საათზე ნანა თავის მეზობელთან ერთად ჩემთან მოვიდა და მიხვდა, მისი მოულოდნელი დამერეკა და ტყუილი მეთქვა, თითქოს ისინი ჩემთან იყვნენ სტუმრად და ამიტომ შეავიანდა შინ დაბრუნება. თავდაპირველად უარზე ვიყავი, ბოლოს დავთანხმდი, თუმცა დავრწმუნდი, რომ იგი არ იყო პატიოსანი ოჯახის ქალი. მისი ქმრისთვის სიმართლის თქმა მინდოდა, მაგრამ ვერ მოვახერხე.“

მკვლელობის საღამოს იგი ბიძაშვილის ქმრისთვის სიმართლის თქმას აპირებდა, რასაც ნანა მიუხვდა და განზრახვის შესრულებაში ხელი შეუშალა.

„როცა მივედი, ნანას ვთხოვე, მარტო დავეტოვებინეთ. მან სვანურად კამათი დაამიწყო, რომ მარტო არ დავეტოვებოდა სალაპარაკოდ, გავბრაზდი, პისტოლეთი ამოვიღე და მოკვლის მიზნით 3-4-ჯერ ვესროლე. იმითმ მოვკალი, რომ თავის ქმარს ატყუებდა. თავიდან მე მოსაკლავად არ მივსულვარ, ვიფიქრე, შევაშინებ-მეთქი. ნანა მიყვიროდა, ნადიო. მიმიხვდა განზრახვას, კვილ-წივილი დაიწყო. გავითხოვე და არც მახსოვს, რამდენჯერ ვესროლე. მერე მივხვდი, რაც გავაკეთე, ვიჯექი და პატ-

რულს ველოდებოდი, თუმცა შემძლო, გავქცეულიყავი. მე თვითონ გამოვამძახებინე პატრული... ვნანობ, რომ დავლუპე ჩემი თავი და ჩემი ოჯახი. ის სამოთხეში მოხვდება, მე კი — ჯოჯოხეთში. აქაც სასჯელი უნდა მოვიხადო და იქაც — ღმერთის წინაშე.“

მოკლულის მეუღლის ჩვენებიდან ირკვევა, რომ იმ დღეს ლადო მათთან მთვრალი მივიდა, რაღაც მნიშვნელოვანი უნდა გითხრაო:

„ლადოს ეტყობოდა, რომ უნებოდ მთვრალი იყო. ჩემი ნადა და დივანზე. მე კარების საპირისპირო მხა-

რეს დავჯექი. ლადომ მიხვრა, რომ სამი წელია, ჩემთვის რაღაცის თქმას აპირებდა და ახლა გადაწყვიტა, ეთქვა. ამ დროს საძინებლიდან ნანა გამოვიდა, სახეზე შეეცყო, რომ ლადოს დანახვა არ ესამოვნა, ასევე — ლადოსაც. ნანამ უთხრა, რატომ დალიე ან საერთოდ რატომ მოხვედი მთვრალი ჩემს ოჯახშიო. ლადომ უთხრა, მარტო დავეტოვეო. ჩემი მეუღლე ავირდა, თუ რაიმეს თქმას აპირებ, ჩემი თანდასწრებით უთხარიო. ამ დროს ლადომ შავი ფერის პისტოლეთი ამოიღო, ნანას დაუმიზნა და ესროლა. ჩემი მეუღლე პირველი გასროლის დროს ტელევიზორთან, სავარძელში იჯდა. გასროლის შემდეგ ნანა ადგა და აქეთ-იქით სირბილი დაიწყო. ასევე წამოდგა ლადოც და ისევ რამდენჯერმე ესროლა. ნანა რამდენიმე წამში ძირს დაეცა. ლადო კი იძახდა — ჩქარა, პატრულში დარეკე, უნდა ჩავხადო. მე ამ დროს იარაღი გამოვართვი და თავში ჩავარტყი. შემდეგ კი იარაღი რატომღაც მაცივარში შევინახე. ლადომ მიხვრა, შენი ცოლი გლალატობდაო.

დეტალებში არაფერი მოუყვლია. ვკითხე, რატომ გამამწარე და შენი თავიც რატომ დაიღუპე-მეთქი.“

სასამართლომ მკვლელს 12-წლიანი პატიმრობა მიუსაჯა. სასამართლო პროცესზე გერლიანს არაფერი დაუმალავს, თქვა, რომ ბიძაშვილი მისი სამარცხივინო საქციელისთვის მოკლა გვარის დავალებით.

ნანა არეშაძე

სრუ გაკლერბა კლიენტის მოკლა, გვამი კი სრამში გადაგდეს

„ბაზრობაზე შეიძინეს დიდი ზომის ჩანთა, რომელშიც ჩადეს მზია ბორტიშვილის გვამი და დუშეთისაკენ მიმავალ გზაზე ხრამში გადააგდეს.“

აღძრულია სისხლის სამართლის საქმე თამარ ბაშარაძის მიმართ 25,109 მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტითა და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით. იმავე მუხლებით ედგება ბრალი დავით ლორიასა და ედუარდ ნაზაროვს. გიგო ნაკაშიძეს კი მხოლოდ დანაშაულის დაფარვისათვის ასამართლებენ.

საქმის მასალების მიხედვით, თამარ ბაშარაძეს მზია ბორტიშვილის მკვლელობა დიდი რაოდენობით ვალდებულა გადასწყვიტინა. მას მეგობრები ხშირად აწუხებდნენ და, როგორც თვითონ ამბობს, ემუქრებოდნენ კიდევ.

„თამარ ბაშარაძე თბილისში იპოთეკური სესხების საშუალებლობა ფირმა „თათია და კომპანიაში“ მუშაობდა. მას ფინანსური პრობლემები ვალის გადაუხდელობის გამო შეექმნა. ვინმე ლალი გოგოლაძე ხშირად აკითხავდა და მისგან ვალის დაბრუნებას ითხოვდა. ვალის დასაფა-

რავად ბაშარაძემ გადაწყვიტა, დაუფლებოდა მზია ბორტიშვილის კუთვნილ თანხას და მისი დამამძიმებელ გარემოებებში მკვლელობა განიზრახა. განზრახვის სისრულეში მოსაყვანად მან გეგმა შეიმუშავა. ჩანაფიქრი მასთან არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფ დავით ლორიასა და მის მეგობარს ედუარდ ნაზაროვს გაანდო, რომლებიც დათანხმდნენ, განეხორციელებინათ განზრახ მკვლელობა... ბაშარაძემ დანაშაულის ჩასადენად დიღმის მასივში ვინმე ხათუნა კობახიძისაგან ბინა იქირავა, მერე მზია ბორტიშვილს დაუკავშირდა და შესთავაზა ბინის ყიდვა, გასაყიდ ბინად კი მის მიერ ნაშაობდა. მას ფინანსური პრობლემები ბინა დაასახელა.“

„ამბობს პროკურორი ია დარჯანიანი. „2008 წლის 26 სექტემბერს ბაშარაძე მზია ბორტიშვილს ედუარდ ნაზაროვის „ოპელ ასტრის“ მარკის

მანქანით შეხვდა და ნაქირავებ ბინაში მიიყვანა, სადაც მათ ნინასწარი შეთანხმებით დახვდათ ლორია და ედუარდ ნაზაროვი. ეს უკანასკნელი ბორტიშვილს გაეცნო როგორც ბინის მფლობელი. მათ დაარწმუნეს ბორტიშვილი, რომ ბინას 20 000 აშშ დოლარად ყიდდნენ. მზია ბორტიშვილი დათანხმდა და შეთანხმდნენ, რომ ფულს ბინის გადაფორმების დღეს გადასცემდა. 29 სექტემბერს, დილის საათებში, ბაშარაძე კვლავ შეხვდა ბორტიშვილს და კვლავ მიიყვანეს ბინაში, სადაც იგი ჯგუფურად მოკლეს და დაეფლენენ მის კუთვნილ თანხას. შემდეგ კი ეს ფული გაინაწილეს. ნაზაროვს და ლორიას შეხვდათ 6 500, ხოლო ბაშარაძეს — 7 000. ასევე დაეფლენენ მის კუთვნილ ოქროს ბეჭედს, საყურეს, ორ ყელსაბამს, ჯვარს. შემდეგ ბაზრობაზე შეიძინეს დიდი ზომის ჩანთა, რომელშიც ჩადეს ბორტიშვილის გვამი და დუშეთისაკენ მიმავალ გზაზე ხრამში გადააგდეს. გვამის გადაგდების შემდეგ დავით ლორიამ მიმალვა გადაწყვიტა. მას თბილისის დასატოვებლად ავტომანქანა დასჭირდა და ოქტომბერს დასახმარებლად ადრე ნასამართლევ გიგო ნაკაშიძეს მიმართა. მოუყვა მომდარი

მკვლელობის შესახებ და სთხოვა დახმარება. ნაკაშიძე დათანხმდა დანაშაულის დაფარვას და თავისი ნათესავი ლერი ნაკაშიძე დაარწმუნა, რომ ლორია რუსეთიდან იყო ჩამოსული, არ მოკლავდა პასპორტი, რის გამოც პოლიციის ეშინოდა. 2008 წლის 5 ოქტომბერს თბილისში, პეკინის ქუჩაზე, შეხვდნენ ერთმანეთს და გემგზავრნენ ბათუმში, სადაც ისინი დააკავეს.“

გვიტხოვლობთ საბრალდებო დასკვნაში. „დავით ლორია 2007 წელს ავლაზარში რესტორანში გავიცანი, სადაც მე ვიყავი ხელმძღვანელი. მას მერე მასთან ახლო ურთიერთობა მაქვს. იმ პერიოდში ლორია ჩემთან მიმტანდა მუშაობდა. მერე სამუშაოდ საგანმანათლებლო ცენტრში გადავედი, სადაც „ჯიპას“ დაკვეთის წიგნებს ვთარგმნიდი. 2008 წელს ჩამოვყალიბე შპს „თათია და კომპანია“. იმ პერიოდში ლორია უმუშევარი იყო. ჩვენ გვეყავს საერთო შვი-

ლი, რომელიც 2008 წლის 25 მარტს შეგვეძინა. ნაზაროვს ვიცნობ ლორიასაგან. ბოლო დროს ნაზაროვი მირეკავდა და ფულს მთხოვდა. მეუბნებოდა, ლორიას ჩემი ვალი აქვსო, ასევე ვალები — პოკერ კლუბებში, და თუ არ გადავიხდიდიო, ჩემს 4 თვის შვილს მოკვლით ემუქრებოდა.“

ლალი გოგოლაძე: — „მე ვარ შპს „ლალის“ ხელმძღვანელი, რომელიც არის უძრავი ქონების სააგენტო და ეწევა უძრავი ქონების გაქირავებას. 2008 წელს ჩემი ქალიშვილი ნინო მივიდა საგანმანათლებლო ცენტრში, სადაც ხდება პროფესიული გადამზადება. იქ ბაშარაძე ასევე მოხდა უნარ-ჩვევებს. მან გაიგო, რომ ნინოს არ ჰქონდა დიპლომი და მოითხოვა ჩემთან შეხვედრა. ბაშარაძემ მიხვრა, რომ ნინო ჩუბიძე, რომელიც იყო განათლების მინისტრის მოადგილე, იყო მისი დეიდაშვილი და ყველანაირად დაეხმარებოდა უნარ-ჩვევებს. მან მიხვრა, რომ ამ საქმეს სჭირდებოდა 7000 დოლარი, ხოლო თავიდან 5 000 გვექნებოდა გადასახდელი. ბაშარაძის ანგარიშზე ჩვენ ჩავრიცხეთ 3 000 დოლარი. დიპლომი ავგისტოს უნდა აგველო, მაგრამ ასე არ მოხდა. რომ მივაკითხეთ, გვითხრა, 29 სექტემბერს იქნებოა. როცა

დავრწმუნდით, რომ ის დიპლომის მომცემი არ იყო და იტყუებოდა, მაშინ გადავეწყვიტე, დამებრუნებინა ჩემი თანხა. ხშირად ვახსენებდი თავს, სამსახურშიც ვაკითხავდი...“

მოკლული მზია ბორტიშვილის მეუღლე ვახტანგ თედიაშვილი ამბობს, რომ იგი მაშინვე დაეჭვა ბაშარაძის ქცევამ, რომ ის რაღაცას მალავდა:

„ნინა დღეს მზია იყო ქორწილში. 29 სექტემბერს ვურეკავდი, მაგრამ ტელეფონი გამართული ჰქონდა. ჩვენი ძაღლები ვეძებდით მზიას, მაგრამ ვერ მივაგენით. 30 სექტემბერს კი პოლიციას მივაღვიძე. ყველა გზით ვცდილობდი, მეპოვა მეუღლე. მე მაეჭვებდა ბაშარაძის ქცევა და დარწმუნებული ვიყავი, რომ მან ბევრი რამ იცოდა მზიას გაუჩინარებაზე. ისიც ვუთხარი, რომ მონაწილე იყო ამ ამბის. მასთან პრეტენზია არ მექნებოდა, ოღონდ ცოცხალი ან მკვდარი მეპოვა. შემდეგ პოლიციამ შეიტყო, რომ ისინი იყვნენ ეჭვმიტანილები...“

დაზარალებულ ვახტანგ თედიაშვილს თანხობრივად 20 ათასი დოლარისა და 6 750 ლარის ოდენობის ზარალი მიადგა. იგი მის ანაზღაურებასაც ითხოვს.

აკაკი კობახია

„ნაპროგრამა“ ქართული გეოლოგიას დაასაბარა

„ვარდოსან ხელისუფალთა“ მმართველობის პირველი სამი წელი ე.წ. ძირეული რეფორმების ბუმი იყო. „ნაციონალიზაციის“ შედეგად — კულტურისა და მეცნიერების... ..ჯერ იყო და, ალექსანდრე ლომიას სოროსისეულმა რეფორმებმა განათლების სისტემას განმგმირავი ლახვარი ჩასცა, ხოლო შემდეგ ეკონომიკის სამინისტროს სადავებთან ბენდუქიძის პარპაშმა საბოლოოდ დაასაბარა კულტურა და მეცნიერება...

სამეცნიერო დაწესებულება, რომელიც ამ უბედურებას ერთ-ერთი პირველი შეეწირა, საქართველოს გეოლოგიის დეპარტამენტი იყო. 2005 წელს ამ ორგანიზაციას ეკონომიკის სამინისტრომ კუთვნილი შენობა ჩამოართვა, მცირე ხნის შემდეგ კი დეპარტამენტსაც სული გააფრთხობინეს...

თავის დროზე იყო უზარმაზარი ორგანიზაცია, რომელიც წლების მანძილზე ახორციელებდა ქვეყნისთვის მეთად მნიშვნელოვან სამუშაოებს. დღეს თუ რაიმე საბადაო გამოკვლევული და სახელმწიფოს დაძინებული აქვს თავის ბალანსზე, ამაში ლომის წილი სწორედ ამ დაწესებულებას მიუძღვის...

ლოგიური დეპარტამენტი, როგორც სამინისტროს ერთ-ერთი საქვეყნო დაწესებულება, ფაქტობრივად, აღარ არსებობს, აღარ ტარდება არანაირი გეოლოგიური გამოკვლევები, ძებნა-ძიებანი და, საერთოდ, დეპარტამენტს უკვე აღარ აქვს საქმიანობის განხორციელების კანონიერი უფლება.

დღეს ყველა საბადაო საქიროებს ხელახალ გადაფასებას, რადგან თანამედროვე სტანდარტები მოითხოვს ამას. მაგალითად მადნეულის საბადაოს მოვიყვანო. მოგვხსენებთ, თავიდან იგი გაიხსნა როგორც სპილენძის საბადაო, მაგრამ გარკვეული პერიოდის შემდეგ აღმოჩნდა, რომ იქ ნამყვანი ოქროა და არა — სპილენძი... ასეთე კიდევ არა ერთია, მაგრამ მათ აღმოსაჩენად და ასათვისებლად დიდი შრომა და, რაც მთავარია, პროფესიონალიზმი საჭიროა. ამით ასეთები არ სჭირდებათ და შედეგად რაც გვაქვს, კარგად ვხედავთ...

შემდეგ, შეწყდა ყოველგვარი გეოლოგიური კვლევა-ძიება, მოისპო და განადგურდა ჯერ კიდევ საბჭოთა კავშირის დროს ჩამოყალიბებული სამეცნიერო ლაბორატორიები... უმუშევარი დარჩა დეპარტამენტის თითქმის ყველა თანამშრომელი, მათ შორის, არა ერთი მაღალკვალიფიციური კადრიც.

სამმართველოში ინახებოდა გეოლოგიური ფონდები, რომელიც, თუ არ ვცდები, ოთხმოცი ათასამდე ტომს შეადგენდა. ამ ფონდებში იყო სრული ინფორმაცია საქართველოში არსებული ყველა ნიაღვრის სიმდიდრის შესახებ, მათ შორის, მეტალების, არამეტალების და მინერალური წყლების შესახებაც...

— **სამი დე წლის წინ გეოლოგიის დეპარტამენტს ჩამოერთვა შენობა. ეკონომიკის სამინისტროს მხრიდან მიიღეთ თუ არა რაიმე განმარტება, რის საფუძველზე და რა მიზნით გაკეთდა ეს?**

სასაცილო იყო ისიც, რომ „გამომცდელი“ კომისია სრული უფიცებისგან შედგებოდა. ისინი არათუ ვერ ერკვეოდნენ გეოლოგიის საკითხებში, არამედ საერთოდ აზრზე არ იყვნენ, რა არის გეოლოგია...

გეოლოგიის სფეროში არსებული პრობლემების შესახებ „საქართველო და მსოფლიო“ კავკასიის მინერალური ნედლეულის ინსტიტუტის დირექტორს, გეოლოგია-მინეროლოგიის მეცნიერებათა დოქტორს **რევაზ კვატაშიძეს** ესაუბრა.

— **ახლა სად ინახება ეს ფონდები?**

— არანაირი განმარტება... ეს მოხდა 2005 წელს. მიზანი ნათელია — დეპარტამენტის გაუქმება, დაშლა და საბოლოოდ მოსპობა... „საბედნიეროდ“ მათ გაიმარჯვეს...

— **კი მაგრამ, დეპარტამენტის გაუქმების შემდეგ რა აზრი ჰქონდა მისი თანამშრომლების კვალიფიკაციის გამოცდას?**

— **ბატონო რევაზ, ვიდრე გეოლოგიის დარგში არსებულ პრობლემებზე ვისაუბრებდეთ, კვირისთვის ძირითადად, რა მიმართულებებით იყო განვითარებული ჩვენთან გეოლოგია და არის თუ არა სადმე დაუწყებელი საქართველოს ბუნებრივი რესურსების შესახებ რაიმე მონაცემები?**

— მას შემდეგ, რაც გეოლოგიის სამმართველო დეპარტამენტად გადაკეთდა, მასში შემავალი ორგანიზაციები (იგივე გეოლოგიური ფონდი, მეწყერებთან და სხვა სტიქიებთან ბრძოლის სამსახურები და ა.შ.) ჩამოყალიბდნენ ცალკე სამართლის იურიდიულ პირებად. მოგვიანებით ყველა მათგანი დაიქვემდებარა გარემოს დაცვის სამინისტროს და, შესაბამისად, ფონდიც გადაეცა ამ უწყებას.

რაც შეეხება იმას, ვის ინტერესებში შედიოდა შენობის ჩამოერთმევა და უპირებენ თუ არა მას გაყიდვას, ეს ჩემთვის უცნობია და არც მანტერესებს. ფაქტია, რომ ხელისუფლებამ განიარაღა გეოლოგიის სფერო და ჩვენ, ამ სფეროში მომუშავე ადამიანებს, დაგვიტოვა ძალიან დიდი ტკივილი...

— **სულ რამდენი ადამიანი მუშაობდა დეპარტამენტში და იზრუნა თუ არა ხელისუფლებამ მათ დასაქმებაზე?**

— დავინყობ იმით, რომ გეოლოგიის სამმართველო

სიმართლე გითხრათ, არ ვიცი, რა მდგომარეობაშია დღეს ეს ფონდები, მაგრამ ერთი რამ ფაქტია — გეოლოგიური დეპარტამენტი, როგორც სამინისტროს მოვლენიერი დაწესებულება, აღარ არსებობს, აღარ ტარდება არანაირი გეოლოგიური გამოკვლევები, ძებნა-ძიებანი და, საერთოდ, დეპარტამენტს უკვე აღარ აქვს საქმიანობის განხორციელების კანონიერი უფლება.

რაც ყველაზე აბუჩად ამგ-

ვის სამინისტრომ არა ერთი

ოთარ ფაცაცია 80 წლის იუბილის გამო

დაგს დღეს იგი — **ოთარ ფაცაცია** ყველაზე მაღალ მწვერვალზე, რომელიც კი ცხოვრების დიდ გზაზე დაუპყრია, თავადაც კავკასიონის მწვერვალზე იმით თმათერსა და უდრეკს: 2009 წლის 15 მაისს ბატონი **ოთარ ფაცაცია** სიხარულით აღნიშნავს 80 წლის იუბილს.

დააჯილდოვა ხელისუფლებამ, ხალხმა კი — სიყვარულით, მოწონებითა და პატივისცემით.

მამულიშვილური მოღვაწეობის მრავალი წლის განმავლობაში არა ერთი გადაულახავი წინააღმდეგობა მის წინაშე, რომელიც თავგანწირული სულიერი სიმტკიცითა და შეუპოვრობით, გონიერებითა და არაჩვეულებრივი კაცთმოყვარეობით დაუძლევიდა.

თველოს ჭუბერის ტრაგედია. არავინ უწყის, რამდენი მძულარე ცრემლი ჩაიბრუნა გულში ამ გაუტყეხელი სულის ვაჟკაცმა, როცა ჭუბერის უღელტეხილზე თანამემამულეთა უსასობას ხედავდა.

მის ბიოგრაფიაში განსაკუთრებული ადგილი ხელმძღვანელ პარტიული და სახელმწიფო სტრუქტურაში მუშაობასთან ერთად, ენგურის ცელულოზისა და ქაღალდის კომბინატში საქმიანობის წლებს უკავია. ეს საწარმო საქართველოში და საკავშირო მასშტაბით თვალსაჩინო და გამორჩეული რომ გახდა, სწორედ ბატონი ოთარის დამსახურება იყო.

ამის, ეგებ, ყველაზე უფრო სახიერი მაგალითი იყო 1993 წლის შემოდგომის მინურულს ჭუბერის უღელტეხილზე აფხაზეთიდან დევნილი ათასობით განამეზული ადამიანის, დიდისა და პატარის, სიცოცხლის გადარჩენა, დევნილთა ქაოტური ტალღის ორგანიზებულობის კალაპოტში ჩაყენება და იმ ჯოჯოხეთიდან გამოყვანა. ბატონი ოთარ ფაცაციას — იმ დროს საქართველოს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს, ხალხის გადარჩენისთვის კიდევ ერთხელ ვუთხრათ მაღალა! იმ ცრემლის შემშრობისთვის გმადლობთ, ბატონო ოთარ, რომელიც აუხსოვრებდა თვინი საქარ-

როცა ბატონი ოთარი დაინიშნა ენგურქალაქის კომბინატის დირექტორად, ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალის 80 პროცენტი სხვა ეროვნების წარმომადგენელი იყო. მან მათ მიიღო გადაწყვეტილება, ყოველწლიურად ხელი შეეწყობა ადგილობრივი ახალგაზრდებისთვის, დაუფლებდნენ ნამყვან სპეციალობებს: ლენინგრადის ტექნიკური ინსტიტუტის მისაღები გამოცდები უზედდის მე-5 საშუალო სკოლაში იმართებოდა... ოთარ ფაცაცია დირექტორად რომ მივიდა, კომბინატი წამგებანი სანარმო იყო — ყოველწლიურად 7 მლნ მანეთს იღებდა დოტაციის სახით, ხოლო როცა იქ-

დან წამოვიდა, წლიურმა მოგებამ 25 მილიონ მანეთს გადააჭარბა. განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევდა მუშა-მოსამსახურეთა სოციალური პრობლემების მოგვარებას: სანარმოს დასახლება კეთილმოეწყო და პატარა ქალაქს დაემსგავსა.

და მოუპოვებელი საქართველოში ურთულეს პერიოდში მისი დამსახურება ცხადა, რომ დაპირისპირებაში გამოსწორებული შედეგებით არ დაშინებულა.

ერთი დეტალიც: ბატონი ოთარის კაცია, რომელსაც ლიტერატურა ძალიან უყვარს, განსაკუთრებით — პოეზია. ბევრი ქართველი პოეტის ლექსი ზეპირად იცის, გატაცებულია ესენინის შემოქმედებით.

2003 წლის 15 მაისს ბატონი ოთარ ფაცაცია 75 წლის იუბილისადმი მიძღვნილ წერილში გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“ წერდა: „სიყვარულითა და პატივისცემით მოიხსენიებენ მთელ საქართველოში

ოთარ ფაცაცია. მერგლები კი, თვალში რომ ჩაუვარდეთ, ხელს არ ამოივამდნენ.

კაცობის გვირგვინიც ხომ ეს არის!... ჯილდოები ოთარ ფაცაციას არ აკლია, მაგრამ ყველაზე დიდი ჯილდო ხალხის სიყვარული და პატივისცემაა, რომელიც კაცობის გვირგვინად დაგას მრავალქარიზხალგადტანილ ბერძუნსა.

მეგობრები

გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქცია გულითადად ულოცავს ბატონ ოთარ ფაცაციას იუბილეს, უსურვებს ჯანმრთელობასა და სულიერ მხნეობას.

ესაუბრა
ჯაბა შვანია

როგორი პროვაიდერი ჯობის, ანუ რა უნდა ვიყოფით ინტერნეტის შესახებ

ნაწილი მეორე

ჩვენი გაზეთის წინა ნომერში ზოგადად განვიხილეთ ინტერნეტი და მასში ჩართვის ყველაზე გავრცელებული რამდენიმე მეთოდი. იმასაც დაგვიხილეთ, რომ შემდგომში შედარებით დაწვრილებით ინფორმაციას მოგაწვდიდით იმის თაობაზე, თუ რომელი პროვაიდერები არიან დაკავებული ჩვენს ქვეყანაში გლობალურ ქსელში კომპიუტერების ჩართვის საქმით და ვინ რა პირობებს გთავაზობთ. ქართული ინტერნეტსფეროს მომსახურება სულ 22 პროვაიდერს აქვს გადანიშნული. იმის მიხედვით, თუ რომელი ტექნოლოგიით აპირებთ გლობალურ ქსელთან მიერთებას, შეგიძლიათ, არჩევანი რამდენიმე პროვაიდერს შორის გააკეთოთ. ამჯერად ტექნოლოგიების თავისებურებებზე აღარ შევჩერდებით და, როგორც იტყვიან, პირდაპირ საქმეზე გადავალთ.

თუ გსურთ, ისარგებლოთ DIAL-UP-სერვისით, „კავკასუს ონლაინი“ (კავკასუსი, ონლაინი და სანეტი ამ ეტაპზე, ფაქტობრივად, ერთი კომპანიაა, რის გამოც მათ, ცხადია, ცალ-ცალკე არ განვიხილავთ) ინტერნეტში ყოფნის ყოველ წუთზე 9 თეთრს გადაგახდევინებთ. მაგრამ მანამდე საკუთარი ხარჯით უნდა შეიძინოთ სპეციალური DIAL-UP-მოდემი, შემდეგ კი გადასახადი ჩამოგეჭრებათ სპეციალური ბარათებიდან, რომლებზეც საზომი ლარი ან წუთი კი არა, პირობითი ერთეული იუნტიცა. ერთი იუნტიცა 2 ლარის ტოლფასია (ანუ დაახლოებით 33 წუთი). არსებობს 10 და 20-იუნტიციანი ბარათები. რაც შეეხება სიჩქარეს, აღნიშნული კომპანია DIAL-UP-სერვისით სარგებლობისას წამში 56 კილობიტს გპირდებათ.

„გაერთიანებული ტელეკომის“ DIAL-UP-სერვისით სარგებლობისათვის მოდემის შეძენა საჭირო არ არის, სიჩქარე წამში 56-დან 153-კილობიტამდეა და ერთი წუთის ღირებულება 1 თეთრია. ინტერნეტის გადასახადი სატელეფონო დაგვიანებასთან ერთად დაირიცხება. „ეგრისის“ DIAL-UP-სერვისით სარგებლობა შესაძლებელი იყო დეპოზიტისა და პაროლის გარეშე, 1 წუთის ღირებულება დღისით 2 თეთრს შეადგენდა, ღამით კი — 1 თეთრს, თუმცა, ამ ეტაპზე აღნიშნულ კომპანიას ეს სერვისი შეჩერებული აქვს და ჯერჯერობით აღდგენის საკვარაუდო პერიოდს არ სახელდება.

„გლობალ ერთის“ DIAL-UP-სერვისით სარგებლობისათვის აუცილებელია, იქონიოთ სულ ცოტა 50-ლარიანი სადეპოზიტო ანგარიში, ერთი წუთის ღირებულება „გაერთიანებული ტელეკომის“ აბონენტისათვის 3 თეთრია, სხვა ქსელების აბონენტთათვის კი — 2 თეთრი.

„საქართველოს ტელეკომში“ DIAL-UP-სერვისით სარგებლობისას სიჩქარე წამში 56 კილობიტს გეძლება და წუთში დღისით — 1,5 თეთრს, ღამით კი 1 თეთრს გადაიხდით. მხოლოდ „გაერთიანებული სატელეკომის“ ანალოგიური სერვისის შემთხვევაში ლოკალური და გლობალური სიჩქარე თანაბარია, 10-დოლარიანი პაკეტი წამში 1 მეგაბიტს სიჩქარით შეგაერთებთ გლობალურ ქსელთან, 15-დოლარიანი — 2 მეგაბიტით, 20-დოლარიანი — 3 მეგაბიტით, 25-დოლარიანი — 4 მეგაბიტით, 30-დოლარიანი — 6 მეგაბიტით და 35-დოლარიანი — 8 მეგაბიტით. აღნიშნული პროვაიდერის კლიენტი რომ გახდეთ, ძველ ქსელში ჩართული სახლის ტელეფონი უნდა გქონდეთ.

„ეგრისის“ 35-ლარიანი პაკეტი გლობალურ სიჩქარეს წამში 256 კილობიტს გულისხმობს, 55-

ამ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია, გადანიშნულია, რა სიჩქარის ინტერნეტი გეგეგმავთ და სწორად აირჩიოთ შესაბამისი პაკეტი. DSL-პაკეტი გულისხმობს განსხვავებას სწორედ სიჩქარისა და, შესაბამისად, ღირებულების თვალსაზრისით და ნებისმიერ შემთხვევაში ეს სიჩქარე თქვენ მიერ არჩეულ პაკეტთან ერთად ინდივიდუალური სატელეფონო ხაზის ხარისხზე იქნება დამოკიდებული.

„კავკასუს ონლაინი“ რამდენიმე პაკეტს გთავაზობთ. ინსტალაცია, მოდემისა და სპლიტერის (სატელეფონო ხაზის გამანაწილებელი) დროებით სარგებლობაში გადაცემა უფასოა. 50-ლარიანი პაკეტი შეეხება ინტერნეტში ლოკალური სიჩქარე წამში 3 მეგაბიტამდე გეძლებათ, გლობალური კი — 56-დან 256 კილობიტამდე. 80-ლარიანი პაკეტის აღებისას ლოკალური სიჩქარე წამში 8 მეგაბიტია, გლობალური კი — 80-დან 1 000 კილობიტამდე. 120-ლარიან პაკეტში ლოკალური სიჩქარის მომატება არ ივარაუდება, მაგრამ გლობალური სიჩქარე წამში 128 კილობიტს და 1 მეგაბიტამდეა. 300-ლარიანი პაკეტი გლობალურ სიჩქარეს წამში 256 კილობიტს და 1 მეგაბიტამდე გულისხმობს.

„გაერთიანებული ტელეკომის“ ანალოგიური სერვისის შემთხვევაში ლოკალური და გლობალური სიჩქარე თანაბარია, 10-დოლარიანი პაკეტი წამში 1 მეგაბიტს სიჩქარით შეგაერთებთ გლობალურ ქსელთან, 15-დოლარიანი — 2 მეგაბიტით, 20-დოლარიანი — 3 მეგაბიტით, 25-დოლარიანი — 4 მეგაბიტით, 30-დოლარიანი — 6 მეგაბიტით და 35-დოლარიანი — 8 მეგაბიტით. აღნიშნული პროვაიდერის კლიენტი რომ გახდეთ, ძველ ქსელში ჩართული სახლის ტელეფონი უნდა გქონდეთ.

„ეგრისის“ 35-ლარიანი პაკეტი გლობალურ სიჩქარეს წამში 256 კილობიტს გულისხმობს, 55-

ლარიანი — 512 კილობიტს, 120-ლარიანი კი — 768 კილობიტს. ლოკალური სიჩქარე ნებისმიერი პაკეტის შემთხვევაში 4 მეგაბიტია. ამ კომპანიის DSL-სერვისით სარგებლობა ახალი ქსელების აბონენტებს შეუძლიათ. რაც შეეხება ოპტიკურ-ბოჭკოვან შეერთებას, ანუ გაცილებით სწრაფი და ხარისხიანი ინტერნეტით სარგებლობის დღეისათვის უკვე ხელმისაწვდომ სახეობას, ამისათვის, როგორც წინა ნომერშიც ვწერდით, სპეციალური ბოჭკოვანი კაბელების გაყვანა საჭირო. აქედან გამომდინარე, თუ ინ-

ტერნეტთან ბოჭკოვანი კავშირი გსურთ, უპირველეს ყოვლისა, იმით უნდა დაინტერესდეთ, აქვს თუ არა აღნიშნული ქსელი ჩართვის ადგილას რომელიმე პროვაიდერს და თუ აქვს, — რომელს. არსებობს სხვა გამოსავალიც — თავად შეუკვეთოთ პროვაიდერს ბოჭკოვანი ქსელის მოყვანა თქვენთვის სასურველ ნერტილამდე, თუმცა, ეს სერიოზულ თანხებთან იქნება დაკავშირებული. ამიტომ ფართოდ ის მეთოდი გავრცელდა, რომლის მიხედვითაც კომპანიებს საკუთარი ხარჯებით გაჰყავთ ბოჭკოვანი ქსელები წინასწარი გათვლებით შესაძლებელი უბნებში და შემდეგ ამ ქსელზე აერთებენ იმ უბნის თუ ობიექტისთვის. სწორედ ასეთი ოპტიკური ქსელების მშენებლობა დაიწყო „კავკასუს ონლაინმა“ და დაფარვის ზონებში აბონენტებს შეეძლება სთავაზობს 1 კომპიუტერის მიერთება წამში 1-მეგაბიტის (ლოკალური და გლობალური სიჩქარე თანაბარია) სიჩქარით თვეში 7 ევრო ღირს, 5,5 მეგაბიტის წამში — თვეში 30 ლარი, 10 მეგაბიტის წამში და ორი კომპიუტერის მიერთების საშუალება თვეში 60 ლარი დაგვიჯდებათ, 3 კომპიუტერის მიერთება წამში 20-მეგაბიტის სიჩქარით თვეში 120 ლარი ღირს.

მსგავსი ბოჭკოვანი ქსელი აქვთ ინტერნეტპროვაიდერებს „ვანეკსსა“ და „დელტაკომს“, თუმცა, ისინი ამ ეტაპზე კერძო პირებს არ ემსახურებიან. მათი კლიენტები მხოლოდ სხვადასხვა კომპანიებია, ქსელში ჩართვის პირობები კი იმდენად თავისებური, რომ ნებისმიერ კონკრეტულ შემთხვევაში ინდივიდუალურ განხილვას საჭიროებს. იმედია, ამ ინფორმაციის შემდეგ ოდნავ მაინც გაგვიადვილებათ ინტერნეტპროვაიდერის არჩევა თქვენი მოთხოვნებისა და შესაძლებლობების მიხედვით, თუმცა, მხოლოდ პროვაიდერი და კარგი ინტერნეტპაკეტი არაა

გამოსავალი. გლობალურ ქსელში შეუფერხებელი მუშაობისათვის პირადად თქვენი კომპიუტერიც გამართულად უნდა მუშაობდეს და საამისოდ სათანადო პროგრამული უზრუნველყოფა ესაჭიროება. სწორედ ამიტომ შემდეგ ნომერში ოპერაციულ სისტემებზე ვისაუბრებთ.

რაც შეეხება ოპტიკურ ინტერნეტს, ორგანული მასალა ინტერნეტს აქამდე არჩახულ სისწრაფეს შესცინა. როდესაც ტექნოლოგიები ჩიხში ექცევა, მეცნიერება გამოსავალს ძებნას იწყებს და, უმეტეს შემთხვევაში, პოულობს კიდევ. კაბელურმა ინტერნეტმა თითქოსდა მიიღწია საკუთარი შესაძლებლობების პიკს და განვითარების რაიმე შანსიც აღარსად ჩანდა, მაგრამ საერთაშორისო სამეცნიერო გუნდმა შექმნა ოპტიკური კომუნიკაციების პრინციპულად განსხვავებული სახეობები, რომლებიც აქამდე არსებულ ყველა მეთოდს ბევრად აჯობებს. ახალი ორგანული მასალა აღმოჩნდა აქამდე უპრეცედენტო ოპტიკური გამტარი, რომელიც, ფაქტობრივად, მართავს სინათლის სხივს და თან, ამავე დროს, უზერეცხავს და თითქმის უნაკლოა. ამ მასალის მოლეკულები მთლიანად ავსებს მათთვის განკუთვნილ კაბელს და სინათლის სხივს აბსორბირებულ უდანაკარგოდ ატარებს. ამის წყალობით სიგნალის სიმძლავრე არანაირად აღარაა დამოკიდებული მის გადამცემსა და მიმღებს შორის მანძილზე, მასში ჩახშობის ეფექტი, ფაქტობრივად, არ არსებობს. ექსპერიმენტის სახით მეცნიერებმა წამში 170 გიგაბიტის გადაცემა შეძლეს. მსგავსი სიჩქარე ამ დრომდე არც ერთი ტექნოლოგიით არ მიღწეულა. ამჟამად მოქმედ ტექნოლოგიებში ოპტიკური სიგნალები ელექტრონულად გარდაიქმნება და ამით, მართალია, იოლად სამართავი ხდება, მაგრამ სიჩქარე საგრძნობლად იკლებს. ამიტომ ოპტიკური გადაცემის მთელი შესაძლებლობები დღემდე არსებული ტექნოლოგიებით ვერ გამოიყენებოდა.

ახალი ორგანული გამტარის DDMEBT-ის მოლეკულები 1000-ჯერ უფრო სუფთად და უდანაკარგოდ გადასცემს სინათლის სიგნალს, ვიდრე ამას ყველაზე იდეალური მინაბოჭკოვანი კაბელი ახერხებდა. გარდა ამისა, მინაბოჭკოვან კაბელში ადამიანს თითქმის არ შეუძლია, აკონტროლოს ოპტიკური პროცესები, რის გამოც წამში 20-30 გიგაბიტის გადაცემა ამ ტექნოლოგიისათვის საუკეთესო მაჩვენებელია რჩება. ორგანული კაბელების მეშვეობით კი შესაძლებელია ოპტიკური სიგნალის მომდევნო ქვეყნის განსახლდება. ამ ტექნოლოგიის დაგვიანება-გამოცდითი სამუშაოები ჯერ კიდევ მიმდინარეობს, თუმცა, ახლა უკვე ერთმნიშვნელოვნად საუბრობენ მსოფლიო ქსელის ორგანულ მომავალზე.

დომენი TV აღარ იარსებებს

ინტერნეტმომხმარებელთა შორის ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული დომენი TV გაქრობის საფრთხის წინაშეა. საქმე ისაა, რომ TV კუნძულ-სახელმწიფო ტუვალუს ნაციონალური საკუთრებაა, თავად სახელმწიფო კი დღითი დღე იძირება წყნარი ოკეანის ტალღებში. ტუვალუ ოთხი კუნძულისაგან შედგება.

ქვეყნის ტერიტორიაზე ყველაზე მაღალი წერტილი ზღვის დონიდან 4,5 მეტრზეა. კვლევების მიხედვით კი, სულ რაღაც 30-50 წლის შემდეგ ეს სახელმწიფო მთლიანად წყლით იქნება დაფარული.

მსგავსი საფრთხის წინაშე მსოფლიოს კიდევ ოთხი კუნძულოვანი სახელმწიფო დგას და ინტერნეტდომენების რაოდენობასაც კიდევ ოთხით ელის შემცირება. თუმცა, ამ ოთხეულიდან სხვა არც ერთი არაა იმდენად ცნობილი და მნიშვნელოვანი დომენი, როგორც ტუვალუს TV. ხელი-სუფლები ყოველწლიურად 4 მილიონ დოლარს იღებს ინტერნეტგაგანტ Verisign-თან დადებული ექსკლუზიური ხელშეკრულების თანახმად. ეს ძალზე მნიშვნელოვანი შემოსავალი ქვეყნისათვის, რომელსაც ბუნებრივი რესურსები თითქმის არ გააჩნია და ტელევიზიაც კი არ აქვს. დომენების უმსხვილესი რეგისტრატორები უკვე აფრთხილებენ თავიანთ კლიენტებს, თავი შეიკავონ TV-დომენის რეგისტრაციისაგან და მათ საიტებზეც პერიოდულად იხსნება ფანჯარა წარწერით „ტუვალუს კუნძულები იძირება“.

აშკარად კონკრეტული ინტერნეტკაზინოვა აკრძალვას გააუქმებენ

ყოველ შემთხვევაში, ფინანსურ კომიტეტს საამისო პროექტი უკვე მზად აქვს, რის მიხედვითაც ინტერნეტკაზინოებს ფინანსთა სამინისტრო გააკონტროლებს. მასში ასევე გათვალისწინებულია არასრულწლოვანთა დაშვების შეზღუდვის მექანიზმები.

კომიტეტის წარმომადგენლის, კონგრესმენ ბარნი ფრენკის აზრით, 2006 წელს ინტერნეტკაზინოების აკრძალვით ადამიანთა პირადი თავისუფლება შეილახა და ახლა ის კანონპროექტს სენატი-სა და თეთრი სახლის წარმომადგენლებთან ერთად უპირებს განხილვას. სპეციალისტების გამოთვლებით, ამერიკის შეერთებულ შტატებში ინტერნეტკაზინოების აკრძალვის შემდეგ ამ ბიზნესით დაკავებულმა ევროპულმა ფირმებმა რამდენიმე მილიარდი ევრო დაკარგეს.

9 მაისი ინტერნეტში

რუსული გაზეთის „კომსომოლსკაია პრავდას“ რედაქციამ დიდი სამამულო ომის ვეტერანებს წარმოუდგენელი სიურპრიზი მოუშვავდა — გამარჯვების დღეს რვა ქალაქში გაუნათლებელი და მრავალი წლის მანძილზე ერთმანეთს მონატრებული ყოფილი თანამებრძოლები ინტერნეტში შეკრიბა.

გაბრიელიანო ეს ბიჭი, ის საქართველოს მომავალი პრეზიდენტია...

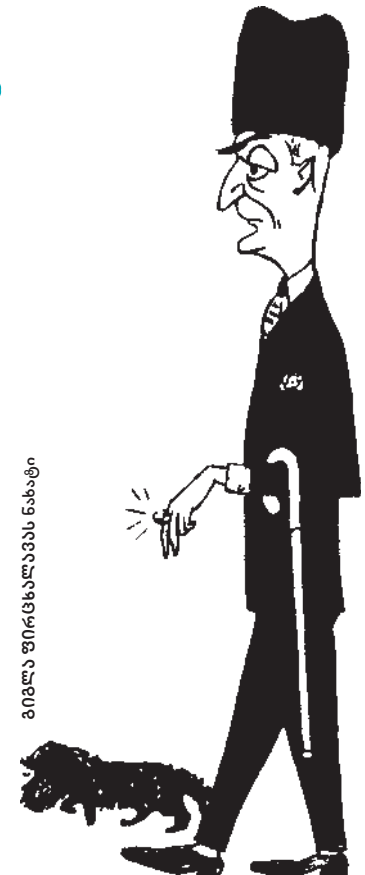
კონსტანტინე ბატონო! — ასე მიმართავდნენ მას გამომცემლობა „სახელგამის“ თანამშრომლები, სადაც ხშირი სტუმრები იყვნენ გალაკტიონ ტაბიძე, ირაკლი აბაშიძე, გიორგი ლეონიძე, თედო სახოკია, პავლე ინგოროვი, შალვა ნუცუბიძე, ახალგაზრდა პოეტები — მურმან ლებანიძე, მუხრან მაჭავარიანი და ჩვენი სხვა სასიქადულო მწერლები, მეცნიერები და მსახიობები. განსაკუთრებულ ყურადღებას კონსტანტინე ბატონი თავისი სიდიადით, ნაწილობრივ, ამპარტავნობითა და ჩაცმულობით იპყრობდა. მარჯვენა ხელის საჩვენებელ თითზე გაცმულებული ძვირფასი ბეჭედი ახლაც თვალწინ მიდგას და ვფიქრობ — ნეტავ მას, ვისაც იმ ბეჭდის ტარების უფლება აქვს.

გამომცემლობის პირველ სართულზე განთავსებული იყო საპარიკმახერო. საგარდელში ვიჯექი, კარი გაიღო და სარკვეში დაინახე ბატონი კონსტანტინე, რომელსაც თან ახლდა პატარა ბიჭი (ალბათ, ასე 13-14 წლისა). მან ყოველგვარი მისალმებისა და მოკითხვის გარეშე მიმართა პარიკმახერს: — გაკრიჭე ეს ბიჭი, იგი საქართველოს მომავალი პრეზიდენტია“. ეს ბიჭი ზვიად გამსახურდია გახლდათ. იმ დროს ეს სიტყვები ჩემთვის წრეგადასული ილუზიის ტოლფასი იყო. მაგრამ რადგან დიდოსტატისგან გასაკვირი არაფერი იყო, კონსტანტინე ბატონის სხვა გამონათქვამებზეც ვაღივსებდი. საინტერესოა ამბავი დიდოსტატის მეგობრის აკაკი განწერელიას მონაყოლიდან: — „მეფა-ნაძებობის დრო იყო. კონსტანტინე და მე რუსთაველის პროსპექტზე მივაბიჯებდით. ანაზ-დად კონსტანტინემ შემომთავაზა: — ას-ასი გრამი არაყი დაველიოთ! დაველით. ხათრს ხომ არ გაუტყვხები. მერე აჩქემა: — არქიტექტორთა ყრილობას უნდა დავესწროთო! ღალატი არ შეიძლება. დავეყვი მის სურვილს. შევედით სამხატვრო გალერეაში, სადაც ეს ყრილობა მიმდინარეობდა. კონსტანტინემ ვასილ მუჟანაძეს სიტყვით გამოსვლის უფლება სთხოვა. მისცეს სიტყვა, მთავრობამ იფიქრა, ამ გამოსვლას ხალხთა მეგობრობას დაუკავშირებო, მაგრამ იმედები გაუცრუვდა. კონსტანტინემ დაიწყო: „უცნაური ხალხი ვართ ქართველები! დავით აღმაშენებლის ძეგლი არ დგას თბილისში. ძეგლი კი არა, ქუჩაც კი არ გავიმეტეთ, მისი სახელი დაგვერქმია, კამოსთვის კი არაფერს ვიშურებთ, მი-

სი საფლავი ძეგლად ვაქციეთ. აი, თქვენი ხუროთმოძღვრება! საღამოს ვუმართავთ! ამხ. კამოს ქართველი ერის წინაშე მხოლოდ ერთი დამსახურება მიუძღვის — ჩვენი უსაყვარლესი ბელადის ცოლს, ქალბატონ ნადეჟდა კრუჟსკაიას უკურნებელი ვენერიული სენი შეჰყარა, იმან კი — ლენინს. იცოდეთ, ვასილ პავლოვიჩ, ამას კაცობრიობა დაგიფასებთ!“ კინაღამ ჩემულათ ყრილობა. აი, კლასიკური ირონიის მაგალითი. როცა კონსტანტინე ჩამოვიდა ტრიბუნიდან, იქვე, პირველ რიგში მჯდომ მუჟანაძესთან მივიდა და ჰკითხა: — ვასილ პავლოვიჩ, უხერხული ხომ არაფერი მითქვამს? იცოდნენ რა მისი ხასიათის სიმტკიცე და პირდაპირობა, მასთან კამათს და ხუმრობას ვერავინ ბედავდა. იგი ეროვნული ბიბლიოთეკის ხშირი სტუმარი იყო. როგორც იმდროინდელი თანამშრომლები იხსენებენ, დარბაზში ერთსა და იმას ვე მაგიდასთან იჯდა. დიდი ხნის შემდეგ ეროვნული ბიბლიოთეკაში რამდენჯერმე უნახავთ ზვიად გამსახურდია ზუსტად იმ მაგიდასთან მჯდარი. არაფერი იცის, იცოდა თუ განგებამ მიიყვანა მაინცდამაინც იმ მაგიდასთან. ომის მძიმე დღეებში ეროვნული ბიბლიოთეკის დირექტორი გახლდათ სანდრო ეული (ქურდი). მის კაბინეტშიც ხშირად იჯდა ბატონი კონსტანტინე. პოეტი იოსებ გრიშაშვილი სწორედ იმ დროს შევიდა დირექტორთან და რომელიღაც ფურნალი სთხოვა სახლში წასაღებად. სანდრო ეულმა სასტიკი უარი უთხრა. განაწყენებულმა პოეტმა კაბინეტი დატოვა. — რატომ უთხარი უარი ასეთ საყვარელ კაცს, ხომ იცი, როგორ უყვარს წიგნები? — უთხრა მას ბატონმა კონსტანტინემ.

— ზუსტად მაგ მიზეზით. შეეცდებოდა, აღარ დამიბრუნოს ფურნალი. გარდა ამისა, არ მიყვარს, როგორც პოეტი. ის რა პოეზიაა, სადაც ავტორი საქვეყნოდ ყვირის, რომ უყვარს ქალის ფეხის თითების კოცნა. — მეც ვარჩევდი, ქალის ფეხის თითები დამეკოცნა, ვიდრე კომუნისტების ერთი ზინძური ადგილი, როგორც ამას ზოგი პოეტი სჩადის, — ირონიით შენიშნა ბატონმა კონსტანტინემ. მას მხედველობაში ჰქონდა კომუნისტური ლექსები ეგრეთ წოდებული პროლეტარული პოეტებისა, რომელთა რიგებსაც თავად სანდრო ეული მიეკუთვნებოდა. ეს ის დრო იყო, როდესაც ეროვნული ბიბლიოთეკა ხელმისაწვდომი და მყუდრო ადგილი იყო გონებრივად მომუშავე ადამიანებისათვის. პროფესორი ვანო შადური მუშაობდა თემაზე „დეკაბრისტები კავკასიაში“. ერთხელ საუბარში ბატონმა კონსტანტინემ ღიმილით გააფრთხილა პატივცემული პროფესორი. — ვანო, რა თქმა უნდა, კარგი იცი, რომ დეკაბრისტები გადასახლებულნი იყვნენ ციმბირშიც. ისე არ გამოგივიდეს, რომ შენც იქ გაგაგზავნონ მათი ცხოვრების შესასწავლად. გამომცემლობის შენობაში ბატონი კონსტანტინე შეხვდა ფურნალ „საბჭოთა სამართლის“ მთავარ რედაქტორს ოთარ კაციტაძეს, მიესალმა, მოიკითხა... ამჟამად სად მოღვაწეობ, რას აკეთებო. ოთარმა უპასუხა, რომ იგი გახლდათ ფურნალ „საბჭოთა სამართლის“ მთავარი რედაქტორი. კონსტანტინემ ორივე ხელი გაასავსავა და შესძახა: — „საოცარი ხალხი ხართ კომუნისტები, სამართალი არ გაქვთ და ფურნალი კი გაქვთ“. კონსტანტინე იგავ-არაკები ხშირად იბეჭდებოდა „ნიანგის“ ფურცლებზე. დიდი მწერალი მას არ სწამდა სატირისა და იუმორის გარეშე. სიბრძნითა და სიმაართლით იყო აღსავსე მისი იგავეები „ყურძნის ქურდი“. — „ომის დროს „ვილისში“ ჩავჯექი და ატენს წავედი, რათა ჩემი ბალღებისათვის მცირეოდენი ყურძენი მიყვინო. გლეხებმა შემიცნეს, არავინ არ იკისრა ყურძნის ფასის გამორთმევა, ხოლო მე ვერ ვიკადრე მიქვდა წაღება ყურძნისა. სოფლის ბოლოს იწყებოდა კოლმეურნეობების ვენახები. მთვარეანი ღამე იყო. ერთი ახალგაზრდა წინ გადამიდგა და მომამბახა: — „რისთვის გარჯილხართ, კონსტანტინე ბატონო?“ — მე აუფხხენი ამჯერად ჩემი ამაოდ ჩამოსვლის მიზეზი. — ამქვითო მომკალი, ყურძნის მეტი რა გვაქვს! წამოხრძანდით ჩემთან“, — თქვა და „ვილისში“ ჩამიჯდა. საკმაოდ ვრცელ ზვარში შემიყვანა მანქანისადა. მევე მივდექით მე, თავად ეს უცნობი და ჩემი შოფერი და კალათები გავავსეთ მწიფე ყურძნით. გორს ჩავედი თუ არა, ეს კაცი ჩამოხვდა და ღამე ნებისა მისურვა. მე დიდი მადლობა მოვასხენე, თავისი ვენახიდან ამდენი ყურძენი რომ მითავაზა. — „ჩემი ვენახიდანო? მე ვინ მომცა, ბატონო, ვენახი?“ — „აბა, ვისი იყო ის ზვარი“, — შევეკითხე მე.

ბიგლა ფირმის მფლობელი ნახატი

მე შაირი არ მიწოდდა...

ოპოზიციამ შეიკრა უსაფრთხოების ღვედები, პლასტმასის ტყვია მწარეა „მეფულ გლაზ“ დანაჭედები! ისევ ნულამდე დაეშვა რეიტინგების ტეხილი, ძალიან დარდობს „გრეჩისა“ — „დუბინკით“ თავგატეხილი. არც ძიძიგური ყოფილა დარბევისადმი მედეგი, ამიტომ დიალოგიდან ველარ მივიღეთ შედეგი. არა ავლარის „დვორეცში“ ან რომელიმე ბისტროში — შეხვედრა შედგა შინაგან საქმეთა სამინისტროში! გუშინწინ „ნოლ-ადინიდან“ რაკი გადაჯდა „პრადოში“, გვერდში დაუდგა პრეზიდენტს გია თორთლაძე — „პადოში“. რა ბენზინით თავდები, ჩვენი მოთმენის მარაგო, გიორგი თარგამაძესთან რა ჰქონდათ სალაპარაკო?! თეთრი ყვავივით ანათებს ამ შავხელ ფერთა გამაში ირაკლი ალასანიას ერთი ადგილის თამაში. მიტინგი ისევ გრძელდება, როგორც ჩანს, ბედმა დაგვცინა, ამდენ ღორს მაინც ვერ იხსნის ღორის ვირუსის ვაქცინა! კვერცხობამ საქართველოში უკვე ფესვები გაიდგა, და მუხროვანის ბაზაზე ბუნტის სპექტაკლი დაიდგა. ქირქილი გვესმის ჩუმ-ჩუმად თუთაშხიასი, დათასი: კიკუს გახდაში რად უნდა ორმოცდაათი ათასი? რაკი შეხვედრა მოიგო, მიშამაც არ დაახანა — ბათუმში გახსნა ოპერა, ტყიბულში კიდევ — ქარხანა! ოპოზიციას უმღერის შიმინის ავტორი მგოსანი... გასკვანჩეს ნოლიდელის ბარიგა-პარტიოსანი. ბათუმის ცენტრში შიმშილობს დაკავებული მშობელი, ასე ისჯება სუყველა — „ნაცმოძრაობის“ მგომოელი. არავინ იცის, რა ხდება, თუმცა მოლოდინი დიდია, მიშას ჰალსტუხის მაგიერ დავითაია ჰკიდია! ომის საფრთხეზე საუბრობს მიშასგან დაკიდებული, აკაკის ღამურასავით „ჩვენ თვითონ“ მოძულეული. ვანოს დუბინკის წინაშე მორჩილი ხდება ყოველი... შეხვედრა ცუდად დამთავრდა — თავპირისმტკრევას მოველით! მგონი, ხელახლა ინთება რევოლუციის ხანძარი, ათ-თორმეტ მაისს გაიხსნა ფოთში ახალი ტაძარი. შენ შეგვენი, ტაძარო, თეთრი აგურით ნაშენო... გრეჩის-ჯან, პრეზიდენტობა ნაღდად არ არის საშენო! გეგა ბაიტიანი